

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2012. május 16.
(OR. en)**

**Intézményközi referenciaszám:
2011/0249 (NLE)**

**14764/1/11
REV 1**

**WTO 329
AMLAT 84
SERVICES 96
COMER 193**

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: Kereskedelmi megállapodás egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről Kolumbia és Peru között

KERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS
EGYRÉSZRŐL AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS TAGÁLLAMAI,
MÁSRÉSZRŐL KOLUMBIA ÉS PERU KÖZÖTT

A BELGA KIRÁLYSÁG,

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG,

A CSEH KÖZTÁRSASÁG,

A DÁN KIRÁLYSÁG,

A NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,

AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,

ÍRORSZÁG,

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,

A SPANYOL KIRÁLYSÁG,

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,

AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,

A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,

A LETT KÖZTÁRSASÁG,

A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,

A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,

MAGYARORSZÁG,

MÁLTA,

A HOLLAND KIRÁLYSÁG,

AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,

A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,

A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,

ROMÁNIA,

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,

A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,

A FINN KÖZTÁRSASÁG,

A SVÉD KÖZTÁRSASÁG,

NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA,

az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés szerződő felei,
- a továbbiakban: az Európai Unió tagállamai - ,

és

AZ EURÓPAI UNIÓ

egyrésről, és

A KOLUMBIAI KÖZTÁRSASÁG (a továbbiakban: Kolumbia)

és

A PERUI KÖZTÁRSASÁG (a továbbiakban: Peru)

a továbbiakban együtt: aláíró andoki országok

másrésről,

FIGYELEMBE VÉVE a történelmi és kulturális kapcsolatokat, valamint a barátság és együttműködés különleges kötelekeit az Európai Unió és tagállamai, illetve az aláíró andoki országok között, továbbá a Felek közötti gazdasági integráció előmozdítására irányuló szándékot;

ELHATÁROZVA, hogy e köteleket azokra a már létező mechanizmusokra alapozva erősítik meg, amelyek az Európai Unió és tagállamai, valamint az aláíró andoki országok közötti kapcsolatokat szabályozzák;

ÚJÓLAG MEGERŐSÍTVE elkötelezettségüket az Egyesült Nemzetek Alapokmánya, továbbá az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata mellett;

HOZZÁJÁRULVA a világ- és a regionális kereskedelem harmonikus fejlődéséhez és kibővüléséhez, valamint katalizátort kínálva a nemzetközi együttműködés számára;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy előmozdítsák az átfogó gazdasági fejlődést, a szegénység csökkentése, új foglalkoztatási lehetőségek és jobb munkafeltételek kialakítása céljából, valamint, hogy a területeik közötti kereskedelem és befektetések liberalizálása és kiterjesztése révén növeljék az életszínvonalukat;

ELKÖTELEZVE amellet, hogy e megállapodást a fenntartható fejlődés célkitűzésével összhangban hajtsák végre, beleértve a gazdasági fejlődés előmozdítását, a munkával kapcsolatos jogok tiszteletben tartását és a környezet védelmét, összhangban a Felek által vállalt nemzetközi kötelezettségekkel;

ÉPÍTVE azon vonatkozó jogokra és kötelezettségeikre, amelyek a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény (a továbbiakban: WTO-egyezmény) alapján állnak fenn;

ELHATÁROZVA, hogy kölcsönös kereskedelmükben kiküszöbölik a torzulásokat; és megakadályozzák szükségtelen kereskedelmi akadályok képzését;

ELHATÁROZVA, hogy egyértelmű és kölcsönösen előnyös szabályokat alakítanak ki kereskedelmük szabályozására, valamint, hogy elősegítik egymás között a kereskedelmet és befektetéseket, továbbá előmozdítják a közöttük többek között e kérdésekkel kapcsolatos rendszeres párbeszédet;

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy előmozdítsák vállalkozásaik versenyképességét a nemzetközi piacokon azáltal, hogy kiszámítható jogi keretet biztosítanak kereskedelmi és befektetési tevékenységeik számára;

FIGYELEMBE VÉVE az aláíró andoki országok és az Európai Unió, illetve tagállamainak gazdasági és társadalmi fejlődése között fennálló különbségeket;

MEGERŐSÍTVE jogaikat arra, hogy a legnagyobb mértékben kihasználják a közérdek védelmét szolgáló többoldalú keretek által biztosított rugalmasságot;

ELISMERVE, hogy az aláíró andoki országok az Andok Közösség tagjai, és hogy az Andok Közösség 598. sz. határozata azt írja elő, hogy az Andok Közösség tagországai által harmadik országokkal kötött kereskedelmi megállapodások tárgyalásai során az Andok Közösség tagországai közötti kölcsönös kapcsolatokban fennmarad az andoki jogrendszer;

ELISMERVE az Európai Unió, illetve az Andok Közösség keretében az aláíró andoki országok regionális integrációs folyamatainak jelentőségét,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

I. CÍM

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

ELSŐ FEJEZET

LÉNYEGES ELEMEEK

1. CIKK

Általános elvek

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában lefektetett demokratikus elvek és alapvető emberi jogok, valamint a jogállam tiszteletben tartása képezik a Felek belső és nemzetközi politikáinak alapját. Ezen alapelvek tiszteletben tartása e megállapodás lényeges eleme.

2. CIKK

Leszerelés és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása

1. A Felek úgy vélik, hogy a nemzetközi stabilitást és biztonságot veszélyeztető tényezők közül az egyik legfenyegetőbb a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközeik állami és nem állami szereplők körében való elterjedése.
2. A Felek ezért megállapodnak abban, hogy együttműködnek, és hozzájárulnak a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközeik elterjedése elleni küzdelemhez, a leszerelési és non-proliferációs nemzetközi szerződések és megállapodások alapján fennálló kötelezettségeiknek való teljes körű megfelelés és azok nemzeti végrehajtása révén.
3. A leszerelés és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása előmozdítását célzó együttműködések keretében a Felek megállapodnak abban, hogy együtt munkálkodnak az ilyen tárgyú szerződések általánossá tételében és végrehajtásában.
4. A Felek megállapodnak abban, hogy e cikk (1) és (2) bekezdése e megállapodás lényeges eleme.

2. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

3. CIKK

Szabadkereskedelmi térség létrehozása

A Felek az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (a továbbiakban: 1994. évi GATT) XXIV. cikkével, és a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (a továbbiakban: GATS) V. cikkével összhangban szabadkereskedelmi térséget hoznak létre.

4. CIKK

Célkitűzések

E megállapodás célkitűzései a következők:

- a) az árukereskedelem egyre nagyobb mértékű fokozatos liberalizációja az 1994. évi GATT XXIV. cikkével összhangban;

- b) az áruk kereskedelmének megkönnyítése, különösen a vámokról és a kereskedelem megkönnyítéséről szóló megállapodás szerinti rendelkezések, szabványok, műszaki előírások és megfelelésgértékelési eljárások, továbbá egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések révén;
- c) a szolgáltatások kereskedelmének fokozatos liberalizációja a GATS V. cikkének megfelelően;
- d) a befektetések növekedését elősegítő környezet kialakítása, különösen a Felek közötti letelepedési feltételek javítása révén, a megkülönböztetésmentesség elve alapján;
- e) a kereskedelem és befektetések megkönnyítése a Felek között, a közvetlen befektetésekhez kapcsolódó folyó fizetések és tőkemozgások liberalizációja révén;
- f) a Felek kormányzati beszerzési piacainak hatékony és kölcsönös megnyitása;
- g) a szellemi tulajdonjogok megfelelő és hatékony védelme, összhangban a Felek között hatályban levő nemzetközi szabályokkal, biztosítva az egyensúlyt a szellemi tulajdonjog jogosultjainak jogai és a közérdek között;
- h) a gazdasági tevékenységek szabad verseny elvének megfelelő folytatása, különösen a Felek közötti kapcsolatokra vonatkozó gazdasági tevékenységek tekintetében;

- i) gyors, hatékony és előrelátható vitarendezési mechanizmus kialakítása;
- j) a nemzetközi kereskedelem előmozdítása oly módon, amely hozzájárul a fenntartható fejlődés célkitűzéséhez, valamint együttműködés e célkitűzésnek a Felek kereskedelmi kapcsolataiba integrálása és megjelenítése érdekében; valamint
- k) annak biztosítása, hogy a műszaki együttműködésre, illetve a Felek kereskedelmi kapacitásainak megerősítésére irányuló együttműködés hozzájárul e megállapodás végrehajtásához, valamint az általa kínált lehetőségek optimális kihasználásához, a fennálló jogi és intézményi keretekkel összhangban.

5. CIKK

Kapcsolat a WTO-egyezménnyel

A Felek újólág megerősítik a WTO-egyezmény alapján egymás között fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.

6. CIKK

A Felek meghatározása

1. E megállapodás alkalmazásában:

- „Fél”: az Európai Unió vagy annak tagállamai, vagy az Európai Unió vagy annak tagállamai az Európai Unióról szóló szerződésből vagy az Európai Unió működéséről szóló szerződésből fakadó, megfelelő hatáskörükön belül (a továbbiakban: Uniós Fél), vagy az egyes aláíró andoki országok;
- „Felek”: egyrészt az Uniós Fél, másrészt az egyes aláíró andoki országok.

2. Amennyiben e megállapodás az Európai Unió valamely tagállam vagy valamely aláíró andoki ország tekintetében különös vagy egyedi kötelezettségvállalásáról rendelkezik, a megállapodás erre az országra vagy országokra megfelelően utal.

3. A 7. cikknek megfelelően e megállapodásban az aláíró andoki ország szempontjából a „másik Fél” vagy „a másik Felek” kifejezés az Uniós felet jelöli.

7. CIKK

A megállapodás hatálya alá tartozó kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok

1. A megállapodás rendelkezései egyrészt az egyes aláíró andoki országok, másrészt az Unió Fél közötti kétoldalú kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokra vonatkoznak; nem vonatkoznak azonban az egyes aláíró andoki országok közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokra¹.
2. A Felek által e megállapodásban kialakított jogok és kötelezettségek nem érintik az aláíró andoki országok mint az Andok Közösség tagállamai között fennálló jogokat és kötelezettségeket.

8. CIKK

A kötelezettségek teljesítése

1. Minden Fél felelős e megállapodás valamennyi rendelkezésének betartásáért, és megtesz minden szükséges intézkedés a megállapodásból eredő kötelezettségek végrehajtása érdekében, beleértve annak betartását központi, regionális és helyi kormányzata és hatóságai által, illetve az ilyen kormányzatok és hatóságok által átruházott kormányzati hatáskört gyakoroló nem kormányzati szervek által is².

¹ E rendelkezés nem értelmezhető az aláíró andoki országok és az Unió Fél között a 10. és 105. cikkeken kialakított kötelezettségek rovására.

² A Felek megállapodnak abban, hogy a „központi, regionális vagy helyi kormányzatok és hatóságok” körébe a Felek valamennyi hatósága, illetve kormányzati szintje beletartozik.

2. Amennyiben valamelyik Fél úgy véli, hogy a másik Fél nem teljesítette a megállapodásból eredő kötelezettségeit, e Fél kizárólag a XII. címben (Vitarendezés) kialakított vitarendezési mechanizmust veheti igénybe, és köteles azt betartani.

3. A Felek között fennálló politikai párbeszéd létező mechanizmusait tiszteletben tartva bármelyik Fél a nemzetközi joggal összhangban haladéktalanul megfelelő intézkedéseket fogadhat el, amennyiben a másik Fél megsérti a megállapodás 1. és 2. cikkében szereplő lényeges elemeket. Ez utóbbi Fél 15 napon belül kérheti az érintett Felek sürgős találkozójának összehívását a helyzet alapos megvizsgálása érdekében, elfogadható megoldás megtalálása céljából. Az intézkedések a jogsértéssel arányosak. Az intézkedések közül azokat kell előnyben részesíteni, amelyek kevésbé zavarják meg a megállapodás működését. Ezeket az intézkedéseket haladéktalanul vissza kell vonni, amint az elfogadásukra okot adó körülmények megszűnnek.

9. CIKK

Területi hatály

1. E megállapodást egyrészről azokon a területeken kell alkalmazni, amelyeken az Európai Unióról szóló szerződést és az Európai Unió működéséről szóló szerződést alkalmazzák, az említett szerződésekben meghatározott feltételek szerint, másrészről pedig Kolumbia és Peru területén¹.

¹ Az egyértelműség kedvéért a Felek kijelentik, hogy a jelen megállapodásban szereplő, területre vonatkozó utalásokat kizárólag a területi hatályra utalásként lehet értelmezni.

2. Az (1) bekezdéstől eltérve, amennyiben az Európai Unió vámterülete (a továbbiakban: az Unió vámterülete) olyan területekre is kiterjed, amelyek nem tartoznak a fenti területi meghatározás hatálya alá, a jelen megállapodást az Unió vámterületén is alkalmazni kell.

10. CIKK

Regionális integráció

1. A Felek elismerik a regionális integráció jelentőségét az aláíró andoki országok és az Európai Unió gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása szempontjából, mivel az lehetővé teszi a Felek közötti kapcsolatok erősítését, és hozzájárul e megállapodás célkitűzéseéhez.

2. A Felek elismerik és újól meg erősítik az Európai Unió tagállamai, illetve az Andok Közösség tagországai közötti regionális integrációs folyamatok fontosságát a fokozottabb kereskedelmi lehetőségek elérése szempontjából, és a világgazdaságba való tényleges integrációjukat előmozdító mechanizmusként.

3. A Felek elismerik, hogy az andoki regionális integráció folyamatát az Andok Közösség tagországai határozzák meg.

4. A Felek elismerik, hogy az aláíró andoki országoknak meg kell őrizniük az andoki jogrendszert az egymás közötti kapcsolatokban, az Andok Közösség 598. határozatával összhangban.

5. Figyelemmel a Felek azon szándékára, hogy társulást alakítsanak ki a két régió között, amikor az Andok Közösség valamennyi tagországa e megállapodás részesévé válik, a kereskedelmi bizottság újból megvizsgálja a vonatkozó rendelkezéseket – különösen e cikket és a 105. cikket – annak érdekében, hogy azokat az új helyzethez igazítsák, valamint támogassák a regionális integrációs folyamatokat.

3. FEJEZET

ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

11. CIKK

Fogalommeghatározások

Eltérő rendelkezés hiányában e megállapodás alkalmazásában:

- „nap”: naptári nap, beleértve a hétvégeket és munkaszüneti napokat;
- „a Fél áruja” vagy „a Fél terméke”: az 1994. évi GATT szerint értelmezett hazai termékek, illetve olyan áruk vagy termékek, amelyekről a Felek megállapodtak, magukban foglalva a 19. cikkben meghatározott Felektől származó termékeket és árukat is;

- „jogi személy”: olyan jogi entitás, amelyet a hatályos jog szerint megfelelő formában hoztak létre vagy más módon szerveződött függetlenül attól, hogy nyereségérdekelt-e vagy sem, illetve hogy magán- vagy állami tulajdonban van, ideértve a társaság, a tröszt, a partnerség, a közös vállalkozás, az egyéni vállalkozás és a társulás formáját is;
- „intézkedés”: a Fél bármilyen cselekménye vagy mulasztása, beleértve a jogszabályokat, szabályozásokat, eljárásokat, határozatokat, közigazgatási előírásokat és gyakorlatokat, illetve bármilyen egyéb formát;
- „személy”: természetes személy vagy jogi személy.

II. CÍM

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

12. CIKK

Kereskedelmi bizottság

1. A Felek létrehozzák a kereskedelmi bizottságot. A bizottság az Unió Fél képviselőiből és az egyes aláíró andoki országok képviselőiből áll.

2. A kereskedelmi bizottság miniszteri szinten vagy az ilyen szinten kijelölt képviselők szintjén legalább évente egyszer ülést tart. Emellett valamely Fél írásbeli kérésére a kereskedelmi bizottság bármikor ülést tarthat a szükséges határozatok elfogadására kijelölt vezető tisztviselők szintjén.

3. A Felek eltérő megállapodásának hiányában a kereskedelmi bizottság rotációs alapon Bogotában, Brüsszelben és Limában ül össze. A kereskedelmi bizottság elnöklését rotációs alapon egyéves időtartamra az egyes Felek látják el.

4. Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a kereskedelmi bizottság olyan ülést is tarthat, amelyen az Unió Fél és egy aláíró andoki ország vesz részt, olyan kérdések kapcsán:

- a) amelyek kizárólag az Unió Fél és ezen aláíró andoki ország kétoldalú kapcsolataira vonatkoznak; vagy
- b) amelyeket egy olyan „szakosított testület” keretében vitattak meg, amelyben csak az Unió Fél és egy aláíró andoki ország vett részt, és a kérdést a kereskedelmi bizottság elé terjesztették.

Amennyiben egy másik aláíró andoki ország érdeklődést mutat az ilyen ülésen megvitatandó kérdések iránt, részt vehet az ülésen, amennyiben az Unió Fél és az érintett aláíró andoki ország ehhez előzetesen hozzájárul.

13. CIKK

A kereskedelmi bizottság feladatai

1. A kereskedelmi bizottság:
 - a) felügyeli és megkönnyíti e megállapodás működtetését, illetve rendelkezéseinek helyes alkalmazását, valamint áttekinti általános célkitűzései elérésének egyéb módjait;
 - b) értékeli a megállapodás alkalmazásából származó eredményeket, különösen a kereskedelmi és a gazdasági kapcsolatok alakulását a Felek között;
 - c) felügyeli valamennyi, e megállapodás alapján létrehozott szakosított testület munkáját, és ajánlást tesz a szükséges cselekvésekre;
 - d) a Megállapodásban foglaltak szerint értékeli és elfogadja a megállapodással összhangban létrehozott szakosított testületek által elé terjesztett kérdésekkel kapcsolatos határozatokat;
 - e) felügyeli a 105. cikk alkalmazását;
 - f) felügyeli e megállapodás további fejlődését;

- g) a XII. címben (Vitarendezés) és e megállapodás egyéb rendelkezéseiben rögzített jogok sérelme nélkül feltárja a jelen megállapodás hatálya alá tartozó ügyekkel kapcsolatban esetlegesen felmerülő nehézségek kiküszöbölésének, illetve megoldásának legmegfelelőbb módjait;
- h) első ülésén elfogadja a 315. cikkben említett választottbírák eljárási szabályzatát és magatartási kódexét;
- i) meghatározza a választottbíráknak fizetendő díjazást és költségtérítést;
- j) elfogadja saját eljárási szabályzatát, valamint üléseinek rendjét és azok napirendjét;
- k) megvizsgál minden egyéb, e megállapodás hatálya alá tartozó területtel kapcsolatos kérdést.

2. A kereskedelmi bizottság:

- a) feladatköröket alakíthat ki, illetve ruházhat át a szakosított testületekre;
- b) tájékoztatást kaphat vagy kérhet bármilyen érdekelt személytől;

- c) a tárgyalások megkezdését állapíthatja meg abból a célból, hogy elmélyítsék a jelen megállapodás hatálya alá tartozó ágazatokban már elért liberalizációt;
- d) megvizsgálhatja e megállapodás rendelkezéseinek bármely olyan kiegészítését vagy módosítását, amely az egyes Felek belső jogi eljárásainak befejezésétől függ;
- e) értelmezéseket fogadhat el a megállapodás rendelkezéseit illetően¹. Ezeket az értelmezéseket a XII. cím (Vitarendezés) alapján létrehozott választottbírói testületeknek figyelembe kell venniük;
- f) a Felek megállapodása szerint feladatkörének ellátása során egyéb intézkedéseket tehet;
- g) előmozdíthatja e megállapodás célkitűzéseinek elérését a következők módosítása révén:
 - i) I. melléklet (Vámlebontási menetrend), abból a célból, hogy belefoglaljanak egy vagy több, valamely Fél vámlebontási menetrendjéből kizárt árut;
 - ii) az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) kialakított időbeli ütemezések, a vámcsökkentés felgyorsítása érdekében;

¹ A kereskedelmi bizottság által elfogadott értelmezések nem tekintendők e Megállapodás rendelkezései kiegészítésének vagy módosításának.

- iii) a II. mellékletben (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszere) meghatározott különleges származási szabályok;
- (iv) a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelékében felsorolt ajánlatkérők;
- v) a VII. (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) és a VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) szereplő kötelezettségvállalások listái, valamint a IX. mellékletben (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) szereplő fenntartások, valamint
- vi) e megállapodás kifejezett rendelkezései alapján a kereskedelmi bizottság által módosítható egyéb rendelkezések.

Minden egyes Fél az alkalmazandó jogi eljárásainak megfelelően hajtja végre a jelen albekezdésben foglalt módosításokat.

3. A kereskedelmi bizottság megvizsgálhatja a jelen megállapodás által a mikro-, kis- és közép vállalkozásokra (a továbbiakban: mikro- és kkv-k) gyakorolt hatást, beleértve az abból eredő előnyöket is.

4. A Felek a lehető legnagyobb mértékben információkat cserélnek a kereskedelmi bizottságban a vámuniók vagy szabadkereskedelmi térségek létrehozásával vagy módosításával, illetve igény esetén az egyes Felek harmadik országokkal kapcsolatos kereskedelmi politikáját érintő fontosabb kérdésekkel kapcsolatban.

5. E cikkben meghatározott feladatok ellátása során a kereskedelmi bizottság e megállapodásban előírányzott bármilyen határozatot elfogadhat.

14. CIKK

Döntéshozatal

1. A kereskedelmi bizottság konszenzussal hozza meg határozatait.
2. A kereskedelmi bizottság által elfogadott határozatok kötelezőek a Felekre nézve, akik a határozatok végrehajtásához szükséges minden intézkedést meghoznak.
3. A 12. cikk (4) bekezdésében szereplő esetekben az Unió Fél és az érintett aláíró andoki ország bármilyen határozatot elfogadhat, és e határozatnak csak e Felek viszonyában lesz hatálya, feltéve, hogy az ilyen határozat nem érinti más aláíró andoki ország jogait és kötelezettségeit.

15. CIKK

Szakosított testületek

1. E megállapodással a következő albizottságok jönnek létre:
 - a) piacra jutással foglalkozó albizottság;

- b) mezőgazdasági albizottság;
- c) a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottság;
- d) a vámüggyel, a kereskedelem megkönnyítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság;
- e) kormányzati beszerzési albizottság;
- f) kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság;
- g) egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság; valamint
- h) szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság.

2. A megállapodás alapján létrehozott valamennyi szakosított testület az Uniók Fél képviselőiből, illetve az egyes aláíró andoki országok képviselőiből áll.

3. A megállapodással létrehozott egyes szakosított testületek hatáskörét és feladatait a megfelelő címek határozzák meg.

4. A kereskedelmi bizottság feladatai ellátásának elősegítése érdekében más albizottságokat, munkacsoportokat vagy egyéb szakosított testületeket is létrehozhat. A kereskedelmi bizottság határoz az ilyen szaktestületek összetételéről, feladatairól és eljárási szabályairól.

5. A szakosított testületek kellő időben tájékoztatják a kereskedelmi bizottságot üléseik rendjéről és azok napirendjéről. A szakosított testületek a kereskedelmi bizottság minden ülésén jelentést tesznek tevékenységükről.
6. A (2) bekezdéstől eltérve bármelyik szakosított testület tarthat olyan ülést, amelyen csak az Unió Fél és egy aláíró andoki ország vesz részt, amennyiben az ülés kizárólag az Unió Fél és ezen aláíró andoki ország kétoldalú kapcsolataira vonatkozó kérdéseket érint.
7. Amennyiben egy másik aláíró andoki ország érdeklődést mutat az ilyen ülésen megvitatandó kérdések iránt, az ilyen aláíró andoki ország részt vehet az ülésen, amennyiben az Unió Fél és az érintett aláíró andoki ország ehhez előzetesen hozzájárul.

16. CIKK

A megállapodás koordinátorai

1. Az egyes Felek kijelölik a megállapodás koordinátorait és erről legkésőbb a megállapodás hatályba lépéséig tájékoztatják a többi Felet¹.

¹ Az egyértelműség kedvéért az Unió Fél és tagállamai esetében az értesítés akkor tekintendő közöltnek, amikor azt megküldték az Európai Bizottságnak.

2. A megállapodás koordinátorai:
 - a) előkészítik a kereskedelmi bizottság üléseinek napirendjét és koordinálják annak előkészületeit;
 - b) adott esetben nyomon követik a kereskedelmi bizottság által elfogadott határozatokat;
 - c) e megállapodás eltérő rendelkezése hiányában kapcsolattartó pontként elősegítik a Felek között a megállapodás hatálya alá tartozó ügyekben folyó kommunikációt;
 - d) fogadják a megállapodás alapján benyújtott értesítéseket és tájékoztatásokat, eltérő rendelkezés hiányában beleértve a kereskedelmi bizottsághoz benyújtott értesítéseket és tájékoztatásokat is; valamint
 - e) a kereskedelmi bizottság kérésére megvizsgálják minden egyéb kérdést, amely érintheti e megállapodás működését.
3. A megállapodás koordinátorai szükség szerint ülést tartanak.

III. CÍM

ÁRUKERESKEDELEM

1. FEJEZET

AZ ÁRUK PIACRA JUTÁSA

1. SZAKASZ

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

17. CIKK

Célkitűzés

A Felek e megállapodás hatályba lépésével kezdődő átmeneti időszak során fokozatosan liberalizálják árukereskedelmüket e megállapodás rendelkezéseivel összhangban és az 1994. évi GATT XXIV. cikkének megfelelően.

18. CIKK

Hatály

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában e fejezet rendelkezései a Felek közötti árukereskedelemre vonatkoznak.

19. CIKK

Fogalom meghatározások

E cím alkalmazásában:

- „vám”: bármely fajta olyan vám vagy díj, amelyet áruk behozatalára vagy azzal kapcsolatban vetnek ki, ideértve az ilyen behozatalra vagy azzal kapcsolatban bármely formában kivetett pótdót vagy pótdíjat is. Nem minősül „vámnak”:
 - a) az 1994. évi GATT III. cikkével összhangban kivetett belső adóval megegyező díj;
 - b) a helyzettől függően az 1994. évi GATT-tal, az 1994. évi GATT VI. cikkének végrehajtásáról szóló WTO-egyezménnyel (a továbbiakban: dömpingellenes megállapodás), a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló WTO-egyezménnyel (a továbbiakban: támogatásokról szóló megállapodás) és a védintézkedésekről szóló WTO-egyezménnyel (a továbbiakban: védintézkedésekről szóló megállapodás) összhangban alkalmazott dömpingellenes, kiegyenlítő és védővám;

- c) az 1994. évi GATT VIII. cikkével összhangban kivetett díj vagy más teher.
- „származó termék vagy áru”: a II. mellékletben (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszere) meghatározott származási szabályok szerint.

20. CIKK

Az áruk osztályozása

A Felek közötti árukereskedelemben az áruk osztályozása az egyes Felek vámtarifái szerint zajlik, összhangban a 2007. évi Harmonizált Áruleíró és Kódrendszerrel (a továbbiakban: HR), és annak későbbi módosításaival.

21. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Valamennyi Fél nemzeti elbánást biztosít bármely másik Fél áruai számára az 1994. évi GATT III. cikkével összhangban, ideértve annak értelmező megjegyzéseit is. Ebből a célból az 1994. évi GATT III. cikkét és annak értelmező megjegyzéseit *mutatis mutandis* ebbe a megállapodásba foglalják, és azok a megállapodás elválaszthatatlan részét képezik.
2. Az egyértelműség kedvéért a Felek megerősítik, hogy a nemzeti elbánás valamennyi kormányzati, illetve hatósági szint tekintetében legalább olyan kedvező elbánást jelent, mint az azonos kormányzati vagy hatósági szint által a hasonló, közvetlenül versenyző vagy helyettesítő belföldi áruk számára biztosított elbánás, beleértve azokat az árukat is, amelyek arról a területről származnak, ahol az említett kormányzati vagy hatósági szint joghatóságot gyakorol¹.

¹ Kolumbia és az Unió Fél egyetértene abban, hogy e rendelkezés nem akadályozza meg a Kolumbiában létrehozott szeszecsal-monopóliumok fenntartását és érvényesítését.

2. SZAKASZ

VÁMOK ELTÖRLÉSE

22. CIKK

Vámok eltörlése

1. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában valamennyi Fél lebontja a másik Fél származó áruira kivetett vámjait, az I. melléklettel (Vámlebontási menetrend) összhangban.
2. A vám alapmértéke, amelyre az (1) bekezdés szerinti egymást követő csökkentéseket alkalmazni kell, valamennyi áru esetében az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott mérték.
3. Ha e megállapodás hatályba lépését követően egy Fél bármikor csökkenti a legnagyobb kedvezményes vámot, akkor az említett vámot csak akkor kell alkalmazni, ha az alacsonyabb, mint az I. melléklet (Vámlebontási menetrend) szerint számított vám.

4. Valamelyik Fél kérésére a Felek konzultálnak annak érdekében, hogy megvizsgálják a vámok eltörlésének meggyorsítását, illetve az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott alkalmazási körének bővítését.
5. A kereskedelmi bizottság bármely olyan döntése, amely a 13. cikk (2) bekezdésének g) pontjával összhangban a vámok eltörlésének felgyorsítására vagy szélesebb körben alkalmazására irányul, az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) rögzített vámtétel vagy szakaszolási kategória helyébe lép.
6. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában egyik Fél sem emelheti az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) alapmértékként meghatározott vámtételt, és nem vezethet be új vámot a másik Fél származó áruja tekintetében.
7. A (6) bekezdés nem akadályozza meg azt, hogy bármelyik Fél:
- a) a vámot egyoldalú csökkentést követően olyan szintre emelje, amely megfelel az adott évre az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) foglalt szintnek; vagy
 - b) a WTO vitarendezési szabályokról és eljárásokról szóló egyetértési megállapodásával (a továbbiakban: DSU), illetve a XII. címmel (Vitarendezés) összhangban fenntartsa vagy felemelje a vámot.

3. SZAKASZ

NEM TARIFÁLIS INTÉZKEDÉSEK

23. CIKK

Import- és exportkorlátozások

Egyik Fél sem vezethet be és tarthat fenn tilalmat vagy korlátozást a másik Fél bármely árujának behozatala vagy bármely árunak a másik Fél területére irányuló kivitele vagy exportra történő értékesítése esetén, kivéve, ha e megállapodás eltérően rendelkezik, vagy ha ez az 1994. évi GATT XI. cikkével és annak értelmező megjegyzéseivel összhangban történik. Ebből a célból az 1994. évi GATT XI. cikkét és annak értelmező megjegyzéseit ebbe a megállapodásba foglalják, és azok *mutatis mutandis* e megállapodás szerves részét képezik.

24. CIKK

Díjak és terhek

1. Az egyes Felek gondoskodnak arról, hogy az 1994. évi GATT VIII. cikkével és annak értelmező megjegyzéseivel összhangban valamennyi, bármilyen jellegű díj és teher (a vámok, a belső adónak megfelelő terhek vagy egyéb, az 1994. évi GATT III. cikkével összhangban alkalmazott belső terhek, illetve a kiegyenlítő és dömpingellenes vámok kivételével), amelyet az importra vagy exportra vagy azzal összefüggésben vetnek ki, összegében a nyújtott szolgáltatások hozzávetőleges költségére korlátozódjon, és ne jelentsen közvetett védelmet a belföldi áruknek, illetve ne minősüljön a behozatal vagy a kivitel fiskális célú megadóztatásának.
2. Egyik Fél sem ír elő konzuli intézkedéseket¹, ideértve a kapcsolódó díjakat és terheket is, a másik Fél áruinak importjával összefüggésben.
3. Az egyes Felek az importtal és az exporttal összefüggésben kivetett díjakról és terhekről, lehetőség szerint az interneten, naprakész információkat tesznek hozzáférhetővé és tartanak fenn.

¹ E bekezdés alkalmazásában a „konzuli intézkedések” olyan előírásokat jelentenek, amelyek szerinti az egyik Fél másik Fél területére irányuló exportra szánt áruit először az exportáló Fél területén be kell mutatni az importáló Fél konzuljának annak érdekében, hogy konzuli számlát, a kereskedelmi számlára vonatkozó konzuli engedélyt, származási bizonyítványt, nyilatkozatokat, szállítmányozói kiviteli nyilatkozatokat, vagy egyéb vámügyi okiratokat szerezzenek az importra, vagy azzal összefüggésben.

25. CIKK

Az exportra vonatkozó vámok és adók

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában a 21. cikkel összhangban alkalmazott belső terhek kivételével egyik Fél sem vezethet be vagy tart fenn vámot vagy adót a másik Fél területére történő áruexportra vonatkozóan vagy azzal összefüggésben.

26. CIKK

Import- és exportengedélyezési eljárások

1. Egyik Fél sem fogad el vagy tart fenn olyan intézkedést, amely ellentétes az importengedélyezési eljárásokról szóló WTO-egyezménnyel (a továbbiakban: importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodás), amelyet a Felek mutatis mutandis ebbe a megállapodásba foglalnak, és amely e megállapodásnak szerves részét képezi.
2. Az egyes Felek mutatis mutandis alkalmazzák az importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodásban szereplő rendelkezéseket bármely, a másik Félbe irányuló exportengedélyezési eljárásra. Az importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodás 5. cikkében előírt értesítést az exportengedélyezési eljárások tekintetében is meg kell tenni a Felek között.

3. „importengedélyezés”: az importengedélyezési szabályozások érvényesítésére alkalmazott közigazgatási eljárás, amelyben az importáló Fél számára az import előzetes feltételeként - a vámügyi célokból előírt dokumentumok kivételével - kérelem vagy egyéb dokumentáció benyújtását írják elő a megfelelő közigazgatási szervhez.

27. CIKK

Állami kereskedelmi vállalkozások

1. E megállapodás alkalmazásában az „állami kereskedelmi vállalkozások” elhelyezkedésüktől függetlenül olyan központi szintű, illetve központi szint alatti állami és nem állami vállalkozások, beleértve az értékesítési szervezeteket is, amelyekre különleges jogokat vagy előjogokat ruháztak, ideértve a törvényi vagy alkotmányos jogköröket is, amelyek révén vásárlásaikon vagy eladásaikon keresztül befolyásolják az import vagy export mértékét vagy irányát¹.

2. A Felek elismerik, hogy az állami kereskedelmi vállalkozások nem működhetnek olyan módon, amely akadályokat állít a kereskedelem elé, ezért vállalják a jelen cikk alapján meghatározott kötelezettségeket.

¹ Az egyértelműség kedvéért a Felek rögzítik, hogy a Kolumbia politikai alkotmányának 336. cikkében említett „*monopolio rentístico*” formában működő szeszestál-vállalkozások is az állami kereskedelmi vállalkozások fenti fogalmába taroznak.

3. A Felek újólag megerősítik az 1994. évi GATT XVII. cikke, értelmező megjegyzései és kiegészítő rendelkezései, valamint az 1994. évi általános vám- és kereskedelmi egyezmény XVII. cikkének értelmezéséről szóló egyetértési megállapodás – amelyeket a Felek *mutatis mutandis* ebbe a megállapodásba foglalnak, és amelyek e megállapodás szerves részét képezik – alapján fennálló jogait és kötelezettségeiket.
4. Valamennyi Fél biztosítja különösen azt, hogy az állami kereskedelmi vállalkozások vásárlásaik vagy eladásaik, illetve a valamely Fél által központi szinten, illetve központi szint alatti szinten rájuk ruházott jogköreik – beleértve a törvényi vagy alkotmányos jogköröket is – gyakorlása során megfelelnek az egyes Felek által e megállapodásban vállalt kötelezettségeknek.
5. E cikk rendelkezései nem érintik a Felek VI. cím (Kormányzati beszerzések) alapján fennálló jogait és kötelezettségeit.
6. A Felek által az 1994. évi GATT XVII. cikke alapján megtett értesítéssel össze függésben, amennyiben az állami kereskedelmi vállalkozásoknak a kétoldalú kereskedelemre gyakorolt hatására vonatkozó kiegészítő információkat kérnek, - az 1994. évi GATT bizalmas információkról szóló XVII. cikke (4) bekezdése d) pontjának rendelkezéseivel összhangban - a megkeresett Fél minden tőle telhető megtesz annak érdekében, hogy a lehető legmagasabb szintű átláthatóságot biztosítsa ahhoz, hogy megválaszolja ezen megkereséseket, amelyek az annak meghatározásához szükséges információkra irányulnak, hogy az állami kereskedelmi vállalkozások a jelen megállapodásban szereplő vonatkozó kötelezettségeknek megfelelnek-e.

4. SZAKASZ

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUK

28. CIKK

Hatály

E szakasz a Felek által a WTO mezőgazdasági megállapodása (a továbbiakban: mezőgazdasági megállapodás) I. mellékletében szereplő meghatározás hatálya alá tartozó mezőgazdasági áruk (a továbbiakban: mezőgazdasági áruk) Felek közötti kereskedelme tekintetében a Felek által elfogadott vagy fenntartott intézkedésekre vonatkozik¹.

¹ Kolumbia esetében e cikk alkalmazásában a „mezőgazdasági áruk” fogalma a következő alszámokra is kiterjed: 2905.45.00, 3302.10.10, 3302.10.90, 3823.11.00, 3823.12.00, 3823.13.00, 3823.19.00, 3823.70.10, 3823.70.20, 3823.70.30, 3823.70.90, 3824.60.00.

29. CIKK

Mezőgazdasági védintézkedések

1. A 22. cikk rendelkezéseitől eltérve egy Fél a IV. mellékletben (Mezőgazdasági védintézkedések) található jegyzékben felsorolt származó mezőgazdasági árukra kiegészítő importvám formájában mezőgazdasági védintézkedést alkalmazhat, amennyiben a jelen cikkben megállapított feltételek teljesülnek. A kiegészítő importvám és az ilyen árukra megállapított egyéb vámok összege nem haladhatja meg az alábbiak közül az alacsonyabbat:

- a) az alkalmazott legnagyobb kedvezményes vámtétel; vagy
- b) az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) meghatározott alap vámtétel.

2. Egy Fél bármely naptári év során mennyiségi alapú védintézkedést is alkalmazhat, amennyiben a származó áru vámterületére való belépésekor a származó áru importjának mennyisége az adott évben meghaladja az ilyen árura a IV. mellékletben (Mezőgazdasági védintézkedések) található jegyzékben meghatározott küszöbértéket.

3. A Fél által az (1) és (2) bekezdés alapján alkalmazott kiegészítő vámnak összhangban kell állnia a Fél IV. mellékletben (Mezőgazdasági védintézkedések) található jegyzékével.

4. Egyik Fél sem alkalmazhat vagy tarthat fenn e cikk alapján mezőgazdasági védintézkedést, ha azzal egyidejűleg ugyanazon áru tekintetében az alábbiakat alkalmazza vagy tartja fenn:

- a) a 2. fejezet (Kereskedelmi korrekciós intézkedések) szerinti védintézkedés; vagy
- b) az 1994. évi GATT XIX. cikke, illetve a *védintézkedésekről szóló megállapodás* szerinti intézkedés.

5. Egyik Fél sem alkalmazhat vagy tarthat fenn mezőgazdasági védintézkedést:

- a) attól az időponttól kezdődően, amikor egy áru az I. melléklet (Vámlebontási menetrend) alapján vámmentes elbánás alá esik, kivéve, ha a b) pont eltérően rendelkezik; vagy
- b) a Fél IV. mellékletben (Mezőgazdasági védintézkedések) szereplő listájában meghatározott átmeneti időszak lejártá után; vagy
- c) ha az a vámtétel-kvótán belül növeli a vámot.

6. Az (1) és (2) bekezdés szerinti mezőgazdasági védintézkedés alkalmazását követő 10 napon belül az intézkedést alkalmazó Fél írásban értesíti az érintett exportáló Felet, valamint megküldi neki a vonatkozó adatokat és az intézkedés indokait. Az intézkedést alkalmazó Fél konzultációs lehetőséget biztosít az exportáló Fél számára az intézkedés alkalmazásának e bekezdések szerinti feltételeiről.

7. Valamennyi Fél megtartja a mezőgazdasági megállapodás 5. cikke alapján fennálló jogait és kötelezettségeit, a preferenciális elbánás hatálya alá tartozó mezőgazdasági kereskedelem kivételével.

30. CIKK

Sávós árrendszer

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában:

- a) Kolumbia alkalmazhatja az Andok Közösség 371. határozatával, illetve annak módosításaival létrehozott Andoki sávós árrendszert, vagy ilyen jellegű határozat hatálya alá tartozó mezőgazdasági áruk vonatkozásában kialakított későbbi rendszereket;
- b) Peru alkalmazhatja a 115-2001-EF elnöki dekrétummal, illetve annak módosításaival létrehozott sávós árrendszert, vagy a dekrétum hatálya alá tartozó mezőgazdasági árukra kialakított későbbi rendszereket.

31. CIKK

Belépési árrendszer

E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában az Unió Fél alkalmazhatja a gyümölcs- és zöldségágazatban a 2200/96/EK, a 2201/96/EK és az 1182/2007/EK rendeletre vonatkozó végrehajtási szabályok megállapításáról szóló, 2007. december 21-i 1580/2007/EK bizottsági rendelettel létrehozott, illetve annak módosításaival megállapított belépési árrendszert vagy későbbi rendszereket.

32. CIKK

Exporttámogatások és egyéb azonos hatású intézkedések

1. E cikk alkalmazásában az „exporttámogatások” kifejezés jelentése azonos a mezőgazdasági megállapodás 1. cikkének e) pontjában meghatározott jelentéssel, ideértve az említett cikk bármely módosítását is.
2. A Felek közös célkitűzése, hogy a WTO-ban együttesen munkálkodjanak annak érdekében, hogy megállapodás szülessen a mezőgazdasági termékek exporttámogatásainak és az azokkal azonos hatású intézkedéseknek a kiküszöböléséről.

3. E megállapodás hatálybalépésével egyik Fél sem tart fenn, vezet be vagy vezet be újra exporttámogatásokat vagy azonos hatású intézkedéseket olyan mezőgazdasági árukra, amelyeket teljes mértékben és azonnal liberalizáltak, vagy amelyeket teljes mértékben, de nem azonnal liberalizáltak, és amelyekre e megállapodás hatályba lépésével vámmentes kvóta vonatkozik az I. melléklettel (Vámlebontási menetrend) összhangban, és amelyeket másik Fél területére szándékoznak szállítani.
4. Egyik Fél sem tart fenn, vezet be vagy vezet be újra exporttámogatásokat vagy azonos hatású intézkedéseket olyan mezőgazdasági árukra, amelyeket teljes mértékben, de nem azonnal liberalizáltak, és amelyekre e megállapodás hatályba lépésével nem vonatkozik vámmentes kvóta ezen áruk teljes liberalizációjának időpontjától.
5. A (3) és (4) bekezdésben foglaltak sérelme nélkül, ha egy Fél exporttámogatásokat vagy azonos hatású intézkedéseket tart fenn, vezet be vagy vezet be újra a másik Fél részben vagy egészben liberalizált mezőgazdasági áruira, az importáló Fél kiegészítő tételt alkalmazhat, amellyel az exporttámogatás visszatéríttetéséig tartó időszakra megnöveli az ilyen áruk importjára vonatkozó vámot, vagy a legnagyobb kedvezményes vámtétel mértékéig, vagy az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) szereplő vámtétel alapmértékéig attól függően, hogy melyik az alacsonyabb.
6. Annak érdekében, hogy az importáló Fél eltörölje az (5) bekezdéssel összhangban alkalmazott kiegészítő tételt, az exportáló Félnek olyan részletes információkat kell szolgáltatnia, amelyek bizonyítják az e cikk rendelkezéseinek való megfelelést.

33. CIKK

A vámkontingensek igazgatása és alkalmazása

1. A mezőgazdasági áruk importjára vonatkozóan az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) megállapított vámkontingenseket az egyes Felek az 1994. évi GATT XIII. cikkével – ideértve annak magyarázó megjegyzéseit is –, valamint az importengedélyezési eljárásokról szóló megállapodással összhangban igazgatják és alkalmazzák.
2. A Felek a mezőgazdasági áruk importjára vonatkozó vámkontingensek igazgatását igénylési sorrend alapján végzik.
3. Egy exportáló Fél kérelmére az importáló Fél konzultál az exportáló Féllel az importáló Fél vámkontingenseinek igazgatását illetően. E konzultációk a 301. cikk szerinti konzultációk helyébe lépnek, feltéve, hogy megfelelnek az említett cikk (9) bekezdésében foglalt előírásoknak.

5. SZAKASZ

ADMINISZTRATÍV HIBÁK KEZELÉSE

34. CIKK

Adminisztratív hibák kezelése

Az illetékes hatóságok által a preferenciális rendszernek a kivételkor történő megfelelő igazgatása során, és különösen a II. melléklet (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszerei) rendelkezéseinek alkalmazása során elkövetett hiba esetén, amennyiben e hibának kihatása van az importvámokra, bármelyik Fél, amely ilyen kihatással szembesül, az ügynek az érintett Felek közötti, a 68. cikkben meghatározott, a vámüggyel, a kereskedelem megkönnyítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottságban lefolytatott technikai megvitatását követően, felkérheti a kereskedelmi bizottságot, hogy vizsgálja meg a helyzet megoldását célzó valamennyi megfelelő intézkedés elfogadásának lehetőségét. A kereskedelmi bizottság megfelelő intézkedésekre vonatkozó határozatát az érintett Felek megegyezésével fogadják el.

6. SZAKASZ

ALBIZOTTSÁGOK

35. CIKK

Piacra jutással foglalkozó albizottság

1. A Felek létrehozzák a piacra jutással foglalkozó albizottságot, amely az egyes Felek képviselőiből áll.
2. Az albizottság valamely Fél vagy a kereskedelmi bizottság kérése esetén ül össze, hogy megvizsgáljon minden, e fejezet hatálya alá tartozó, más albizottság hatáskörébe nem tartozó kérdést.
3. Az albizottság feladata többek között:
 - a) a Felek közötti árukereskedelem előmozdítása, többek között a vámok e megállapodás szerinti eltörlésének gyorsításáról és bővítéséről, illetve szükség esetén egyéb kérdésekről folytatott konzultációk révén;
 - b) megvizsgál minden olyan nem tarifális intézkedést, amely korlátozhatja a Felek közötti árukereskedelmet, és szükség esetén az ilyen kérdéseket a kereskedelmi bizottság elé terjeszti megfontolásra;

- c) tanácsokat és ajánlásokat tesz a kereskedelmi bizottság részére a piacra jutással kapcsolatos kérdésekkel kapcsolatos együttműködési szükségletek tárgyában;
- d) konzultál a Felek között a Harmonizált Rendszer módosításaival – beleértve az áruk osztályozását is – kapcsolatban esetlegesen felmerülő viták kapcsán, illetve törekszik azok megoldására annak biztosítása érdekében, hogy az egyes Felek e megállapodás szerinti kötelezettségei ne módosuljanak.

36. CIKK

Mezőgazdasági albizottság

1. A Felek létrehozzák a mezőgazdasági albizottságot, amely az Unió Fél és az egyes aláíró andoki országok képviselőiből áll.
2. A mezőgazdasági albizottság:
 - a) nyomon követi és előmozdítja a 4. szakasz végrehajtását és igazgatását, a mezőgazdasági áruk Felek közötti kereskedelmének megkönnyítése céljából;
 - b) lebontja a mezőgazdasági áruk Felek közötti kereskedelmének indokolatlan akadályait;

- c) a 4. szakasszal kapcsolatos kérdésekben a többi érintett albizottsággal, munkacsoporttal, illetve e megállapodás alapján létrehozott egyéb szaktestülettel konzultációt folytat;
- d) értékeli a Felek közötti mezőgazdasági kereskedelem alakulását, illetve a megállapodás által az egyes Felek mezőgazdasági ágazataira gyakorolt hatást, valamint e megállapodás eszközeinek működését, továbbá bármilyen megfelelő intézkedésre ajánlást tesz a kereskedelmi bizottság részére;
- e) elvégző bármilyen további, a kereskedelmi bizottság által rábízott feladatot; valamint
- f) e bekezdés szerinti tevékenységének eredményeivel összefüggésben jelentést tesz, illetve azokat értékelés céljából a kereskedelmi bizottság elé terjeszti.

3. A mezőgazdasági albizottság legalább évente egyszer ülést tart. Különleges körülmények felmerülése esetén valamely Fél kérésére az albizottság a Felek megállapodása szerint legkésőbb a kérést követő 30 napon belül összeül. A mezőgazdasági albizottság üléseire kétfoldalú szinten is sor kerülhet, és azok elnökségét az ülés helyszíne szerinti Fél képviselői látják el.

4. A mezőgazdasági albizottság valamennyi határozatát konszenzussal fogadja el.

2. FEJEZET

KERESKEDELMI KORREKCIÓS INTÉZKEDÉSEK

1. SZAKASZ

DÖMPINGELLENES ÉS KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEK

37. CIKK

Általános rendelkezések

1. A Felek újólag megerősítik a dömpingellenes megállapodás, a támogatásokról szóló megállapodás, valamint a származási szabályokról szóló WTO-egyezmény (a továbbiakban: származási szabályokról szóló megállapodás) alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.
2. Az Andok Közösség hatósága részéről az Andok Közösség két vagy több tagországa nevében dömpingellenes vagy kiegyenlítő intézkedés alkalmazása, illetve árra vonatkozó kötelezettségvállalás elfogadása esetén kizárólag az Andok Közösség hatáskörrel rendelkező bírói szerve jogosult bírósági felülvizsgálatra.
3. A Felek biztosítják, hogy a dömpingellenes intézkedéseket a regionális és országos hatóságok nem alkalmazzák párhuzamosan ugyanazon termék vonatkozásában. Ugyanez vonatkozik a kiegyenlítő intézkedésekre is.

38. CIKK

Átláthatóság

1. A Felek megállapodnak arról, hogy a kereskedelmi korrekciós intézkedéseket a vonatkozó WTO-követelményekkel teljes összhangban kell alkalmazni, és azoknak átlátható rendszeren kell alapulniuk.
2. Elismerve a jogbiztonság és a kiszámíthatóság előnyeit a gazdasági szereplőkre, az egyes Felek biztosítják, hogy kereskedelmi jogorvoslatokról szóló hazai jogszabályaik teljes mértékben összhangban állnak a WTO vonatkozó szabályaival.
3. A dömpingellenes megállapodás 6.5. cikkének, illetve a támogatásokról szóló megállapodás 12.4. cikkének sérelme nélkül az egyes Felek belső jogszabályaiknak megfelelően a lehető leghamarabb biztosítják, hogy az ideiglenes intézkedések elrendelését követően, illetve mindenképpen a végső megállapítást megelőzően haladéktalanul teljes körűen és érdemben nyilvánosságra hozzák azokat a mérlegelés tárgyát képező alapvető tényeket, amelyek alapján döntenek arról, hogy elrendelik-e az intézkedések alkalmazását. Az ilyen információk nyilvánosságra hozatalának írásban kell megtörténnie, és az érdekelt felek számára kellő időt kell biztosítani észrevételeik megtételére.
4. Amennyiben az a vizsgálat lefolytatását nem késlelteti szükségtelenül, bármely érdekelt fél kérelmére a vizsgáló hatóság lehetőséget biztosít számukra, hogy kifejtessék álláspontjukat a kereskedelmi jogorvoslatokkal kapcsolatos vizsgálat során.

39. CIKK

A közérdek figyelembe vétele

Belső jogukkal összhangban az Unió és Kolumbia lehetőséget biztosít a vizsgálat tárgyát képező áruk ipari felhasználói és importőrei, valamint szükség esetén a reprezentatív fogyasztó szervezetek számára, hogy a vizsgálat szempontjából releváns információkat szolgáltatthassanak. A vizsgálatot végző hatóság figyelembe veszi az ilyen információkat, amennyiben ezek relevánsak, megfelelő bizonyítékok támasztják alá őket, illetve a belső jog által meghatározott határidőn belül benyújtják őket.

40. CIKK

Az alacsonyabb vám szabálya

A dömpingellenes megállapodás, illetve a támogatásokról szóló megállapodás alapján dömpingellenes vagy kiegyenlítő vámok alkalmazása kapcsán fennálló jogaiktól függetlenül, az Unió és Kolumbia azt tekinti kívánatosnak, hogy a kivetett vám a helyzettől függően a dömpingkülönbözetnél, illetve támogatások különbözeténél alacsonyabb legyen, amennyiben ez az alacsonyabb vám elegendőnek bizonyul a belföldi iparágnak okozott kár orvoslására.

41. CIKK

Vizsgálatot végző hatóságok

E szakasz alkalmazásában

- „vizsgálatot végző hatóság”:
 - a) Kolumbia esetében a Kereskedelmi, Ipari és Idegenforgalmi Minisztérium vagy jogutódja;
 - b) Peru esetében a Nemzeti Versenyvédelmi és Szellemi Tulajdonvédelmi Intézet, vagy jogutódja; valamint
 - c) az Unió Fél esetében az Európai Bizottság.

42. CIKK

A vitarendezési eljárás kizárása

A XII. cím (Vitarendezés) nem alkalmazandó erre a szakaszra.

2. SZAKASZ

TÖBBOLDALÚ VÉDINTÉZKEDÉSEK

43. CIKK

Általános rendelkezések

Az egyes Felek fenntartják az 1994. évi GATT XIX. cikke, a védintézkedésekről szóló megállapodás és a származási szabályokról szóló megállapodás alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket.

44. CIKK

Átláthatóság

A 43. cikktől függetlenül egy másik Fél kérésére a vizsgálatot indító vagy védintézkedéseket elrendelni kívánó Fél köteles haladéktalanul írásban *ad hoc* értesítést adni valamennyi vonatkozó információról, ideértve adott esetben a védintézkedéssel kapcsolatos vizsgálat kezdeményezését, az előzetes megállapításokat és a vizsgálat végleges megállapításait érinti minden vonatkozó információról.

45. CIKK

A védintézkedések párhuzamos alkalmazásának kizárása

Egyik Fél sem alkalmazhat párhuzamosan azonos termék tekintetében:

- a) kétoldalú védintézkedést e fejezet 3. szakaszával (Kétoldalú védintézkedési záradék) összhangban; és
- b) az 1994. évi GATT XIX. cikke, illetve a védintézkedésekről szóló megállapodás szerinti intézkedést.

46. CIKK

Vizsgálatot végző hatóság

E szakasz alkalmazásában „vizsgálatot végző hatóság”:

- a) Kolumbia esetében a Kereskedelmi, Ipari és Idegenforgalmi Minisztérium vagy jogutódja;
- b) Peru esetében a Nemzeti Versenyvédelmi és Szellemi Tulajdonvédelmi Intézet, vagy jogutódja; valamint
- c) az Unió Fél esetében az Európai Bizottság.

47. CIKK

A vitarendezési eljárás kizárása

A 45. cikk kivételével a XII. cím (Vitarendezés) nem alkalmazandó e szakaszra.

3. SZAKASZ

KÉTOLDALÚ VÉDINTÉZKEDÉSI ZÁRADÉK

48. CIKK

Kétoldalú védintézkedés alkalmazása

1. A 2. szakasztól (Többoldalú védintézkedések) függetlenül ha egy vámnak e megállapodás szerinti engedményei következtében az egyik Fél származó termékét a másik Fél területére abszolút értékben vagy a belföldi termeléshez képest olyan megnövekedett mennyiségben és olyan feltételek mellett importálják, hogy az a hasonló vagy közvetlenül versenyző árukat előállító belföldi iparágnak súlyos károkat okoz vagy azzal fenyeget, akkor az importáló Fél az ebben a szakaszban meghatározott feltételekkel és eljárásokkal összhangban megfelelő intézkedéseket fogadhat el.

2. Egy Fél csak az átmeneti időszak alatt alkalmazhat kétoldalú védintézkedéseket¹.

49. CIKK

Értesítés és konzultációk

1. A Fél haladéktalanul értesíti az érintett exportáló Felet a vizsgálat megindításáról, valamint ideiglenes és végleges intézkedések alkalmazásáról.
2. Amennyiben valamely Fél úgy ítéli meg, hogy egy végleges intézkedés alkalmazásának vagy kiterjesztésének a 48. cikkben meghatározott feltételei fennállnak, megfelelő lehetőséget kell biztosítani az érintett Féllel való konzultációk lebonyolítására, összhangban az egyes Felek jogszabályaival, annak érdekében, hogy megvizsgálják a rendelkezésre álló információkat, megismerjék egymás véleményét az intézkedés alkalmazásával vagy kiterjesztésével kapcsolatban, és kölcsönösen kielégítő megoldást érjenek el.
3. A (2) bekezdésben említett konzultációkat 15 napon belül meg kell kezdeni azt követően, hogy az érintett Fél kézhez vette a vizsgálatot végző hatóság konzultációra irányuló felkérését.

¹ Az átmeneti időszak a jelen megállapodás hatálybalépésétől számított 10 év. Azon áruk tekintetében, amelyek esetében az intézkedést alkalmazó Félnek az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) található jegyzéke 10 éves vagy hosszabb időszakot állapít meg a vámok eltörlésére, az átmeneti időszak a jegyzékben az áru tekintetében a vámok eltörlésére megállapított időszak, és további három év.

4. Amennyiben 45 napon belül azt követően, hogy az érintett Fél kézhez vette a konzultációra irányuló felkérést, nem sikerült kielégítő megoldásra jutni, az importáló Fél e szakasszal összhangban elfogadhatja az intézkedéseket a körülmények orvoslása érdekében.
5. Valamely Fél ideiglenes jelleggel előzetes konzultáció nélkül is alkalmazhat kétoldalú védintézkedést.

50. CIKK

Az intézkedések típusai

Valamely importáló Fél által a 48. cikk alapján alkalmazott kétoldalú védintézkedés az alábbi egy vagy több intézkedésből állhat:

- a) az érintett termékre vonatkozó vámtételnek az ilyen Fél I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) található jegyzéke szerinti további csökkentésének felfüggesztése; vagy
- b) az érintett termék vámtételének olyan szintre emelése, amely nem haladja meg a következők közül az alacsonyabbat: a termékre vonatkozó hatályos legnagyobb kedvezményes vámtétel az intézkedés megtételének időpontjában, vagy az ilyen Fél I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) található jegyzékében meghatározott alapvámtétel.

51. CIKK

Vizsgálati eljárás

1. Valamely Fél csak azt követően alkalmazhat kétoldalú védintézkedést, hogy a hatáskörrel rendelkező hatósága a védintézkedésekről szóló megállapodás 3. cikkével összhangban vizsgálatot folytatott, ezért az említett cikket *mutatis mutandis* ebbe a megállapodásba foglalják, és az ennek szerves részét képezi.
2. Valamely Fél által az (1) bekezdés alapján lefolytatott vizsgálatnak összhangban kell állnia a védintézkedésekről szóló megállapodás 4.2. cikke a) és c) pontjával, ennek érdekében a védintézkedésekről szóló megállapodás 4.2. cikke a) és c) pontját *mutatis mutandis* ebbe a megállapodásba foglalják, és azok ennek szerves részét képezik.
3. A (2) bekezdésen túlmenően a vizsgálatot végző Félnek objektív bizonyítékok alapján bizonyítani kell az exportáló Fél terméke importjának megnövekedése és a súlyos kár vagy fenyegető súlyos kár közötti ok-okozati összefüggést.
4. Az egyes Felek biztosítják, hogy illetékes hatóságaik a belső jogban meghatározott határidőn belül minden ilyen vizsgálatot lefolytassanak, amely nem haladhatja meg a vizsgálat kezdeményezésétől számított tizenkét hónapot.

52. CIKK

Az intézkedés feltételei és időtartama

1. A Fél nem alkalmazhat kétoldalú védintézkedést:
 - a) kivéve olyan mértékben és időtartamra, amely a 48. cikkben leírt súlyos kár megelőzése vagy orvoslása érdekében szükséges lehet;
 - b) két évnél hosszabb ideig; ez az időszak kivételesen legfeljebb további két évvel meghosszabbítható, ha
 - i) az importáló Fél hatáskörrel rendelkező hatóságai az 51. cikkben meghatározott vonatkozó eljárásokkal összhangban úgy döntenek, hogy az intézkedés 48. cikkben leírt súlyos kár megelőzése vagy orvoslása érdekében továbbra is szükséges; valamint
 - ii) bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a belföldi iparág alkalmazkodik.

a védintézkedés alkalmazásának teljes időszaka – az eredeti alkalmazással és a meghosszabbítással együtt – nem haladhatja meg a négy évet.
2. Ha egy Fél egy kétoldalú védintézkedést megszüntet, a vámtétel az a vámtétel lesz, amely az ilyen Fél I. mellékletben (Vámlebontási menetrend) található jegyzéke szerint az intézkedés hiányában hatályban lett volna.

53. CIKK

Átmeneti intézkedések

1. Kritikus körülmények fennállása esetén, amikor a késedelem nehezen orvosolható kárt okozna, valamely Fél ideiglenes kétoldalú védintézkedést alkalmazhat, ha egyértelmű bizonyítékok alapján előzetesen megállapítja, hogy az exportáló Félről származó termék behozatala a vámok I. melléklet (Vámlebontási menetrend) szerinti csökkentése vagy eltörlése következtében növekedett meg, és ez az import a 48. cikkben leírt súlyos kárt okoz vagy azzal fenyeget.
2. Az átmeneti intézkedés tartama nem haladhatja meg a 200 napot, és a Fél ez alatt köteles megfelelni 49. cikkben és az 51. cikk (1), (2) és 3) bekezdésében meghatározott előírásoknak.
3. A Fél köteles haladéktalanul visszatéríteni minden, az (1) bekezdés alapján alkalmazott vámnövekedést, amennyiben a vizsgálat nem állapítja meg, hogy a 48. cikkben meghatározott követelmények teljesülnek. Az átmeneti intézkedés időtartama beleszámít az 52. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott időtartamba.

54. CIKK

Kompenzáció

1. A kétoldalú védintézkedést kiterjeszteni kívánó Fél köteles konzultációt folytatni azzal a másik Féllel, amelynek termékei az intézkedés hatálya alá esnek annak érdekében, hogy kölcsönösen megegyezzenek a megfelelő kompenzációról olyan engedmények formájában, amelyek lényegileg azonos kereskedelmi hatásokkal járnak. Az importáló Fél legkésőbb a kétoldalú védintézkedés kiterjesztése előtt 30 nappal lehetőséget biztosít ilyen konzultációkra.
2. Ha az (1) bekezdés szerinti konzultációk eredményeként a konzultációra irányuló ajánlattól számított 30 napon belül nem születik megállapodás a kompenzációról, és az importáló Fél úgy dönt, hogy kiterjeszti a védintézkedést, akkor az a Fél, amelynek termékei a védintézkedés hatálya alá esnek, felfüggesztheti a lényegileg azonos hatású engedmények alkalmazását a védintézkedést kiterjesztő Féllel szemben.

55. CIKK

Az intézkedés ismételt alkalmazása

Az e szakaszban szereplő védintézkedés nem alkalmazható olyan termék importjára, amely korábban ilyen intézkedés hatálya alá esett, kivéve egy alkalommal annak az időtartamnak a felével megegyező időtartamra, amelynek során a védintézkedést korábban alkalmazták, feltéve, hogy a nem alkalmazás időtartama legalább egy év.

Az Európai Unió legkülső régiói¹

1. Amennyiben a valamelyik aláíró andoki országból származó terméket az Unió legkülső régióinak olyan megnövekedett mennyiségben és olyan feltételek mellett szállítják, hogy az az Európai Unió legkülső régiói (a továbbiakban: az „Unió legkülső régiói”) gazdasági helyzetének súlyos rosszabbodását okozza vagy azzal fenyeget, akkor az Unió Fél - azt követően, hogy alternatív megoldásokat megvizsgált - kivételesen elfogadhat az érintett régió(k) területére korlátozó védintézkedéseket.
2. Az Unió legkülső régióira vonatkozó védintézkedéseket a jelen fejezet rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

¹ A Megállapodás aláírásának időpontjában az Európai Unió legkülső régiói: Guadeloupe, Francia Guyana, Martinique, Réunion, Saint-Martin, az Azori-szigetek, Madeira és a Kanári-szigetek. E cikk egyaránt alkalmazandó azokra az országokra illetve területekre is, amelyek jogállása az Európai Tanácsnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés 355. cikke (6) bekezdésével összhangban hozott határozata alapján legkülső régióra változik, az említett határozat elfogadásának időpontjától. Amennyiben az Európai Unió egy legkülső régiójának a jogállása az említett eljárás alapján megváltozik, arra ez a cikk a vonatkozó európai tanácsi határozat elfogadásának időpontjától nem alkalmazandó. Az Unió Fél értesíti a többi Felet az Európai Unió legkülső régióinak minősülő területeket érintő valamennyi módosításról.

57. CIKK

Hatáskörrel rendelkező hatóság

E szakasz alkalmazásában a hatáskörrel rendelkező hatóság:

- a) Kolumbia esetében a Kereskedelmi, Ipari és Idegenforgalmi Minisztérium vagy jogutódja;
- b) Peru esetében a Külkereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium vagy jogutódja; valamint
- c) az Unió Fél esetében az Európai Bizottság.

3. FEJEZET

VÁMÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KERESKEDELEM MEGKÖNNYÍTÉSE

58. CIKK

Célok

1. A Felek elismerik a vámügyi együttműködés és a kereskedelem könnyítésének jelentőségét a gyorsan fejlődő globális kereskedelmi környezetben. A Felek megállapodnak abban, hogy megerősítik az együttműködést ezen a területen annak érdekében, hogy biztosítsák az egyes Felek vonatkozó jogszabályainak és eljárásainak, illetve a megfelelő közigazgatási szervek igazgatási kapacitásainak a hatékony ellenőrzési és kereskedelemkönnyítési célkitűzéseknek való megfelelését.

2. A Felek elismerik, hogy legitim közpolitikai célkitűzések, így a biztonsági és a csalás megelőzésével, valamint a csalás elleni küzdelemmel kapcsolatos célkitűzések semmiképpen nem veszélyeztethetők.

59. CIKK

Vámügyi és kereskedelemmel kapcsolatos eljárások

1. Az egyes Felek hatékony, átlátható és egyszerűsített eljárásokat alakítanak ki az importőrök és exportőrök költségeinek csökkentése, valamint az importőrök és exportőrök számára a kiszámíthatóság biztosítása érdekében.
2. A Felek megállapodnak abban, hogy a vonatkozó vámügyi jogszabályaik, rendelkezéseik és eljárásaik a következőkön alapulnak:
 - a) a vámügyekben és kereskedelmi ügyekben alkalmazandó nemzetközi dokumentumok és előírások, beleértve a vámeljárássok egyszerűsítéséről és összehangolásáról szóló felülvizsgált kiotói egyezmény (a továbbiakban: felülvizsgált Kiotói Egyezmény) legfontosabb elemeit, harmonizált áruleíró és kódrendszeréről szóló nemzetközi megállapodást (a továbbiakban: HR-megállapodás), a Vámigazgatások Világszervezetének (a továbbiakban: WCO) a globális kereskedelem biztonságát és könnyítését szolgáló szabványkeretét (a továbbiakban: WCO SAFE) és a WCO vámadatmodellje (a továbbiakban: adatmodell);
 - b) a kereskedelem védelme és megkönnyítése a jogszabályi előírások hatékony végrehajtása és az azoknak való megfelelés révén;

- c) a gazdasági szereplőkre vonatkozó ésszerű, megkülönböztetésmentes és a csalás megelőzését szolgáló előírások;
- d) egységes adminisztrációs okmány vagy elektronikus megfelelője a kiviteli és behozatali vámnyilatkozatok benyújtásához;
- e) modern vámeljárási technikák alkalmazása, beleértve a kockázatértékelést, az áruk egyszerűsített beléptetését és forgalomba bocsátását, a forgalomba bocsátást követő ellenőrzéseket és vállalatellenőrzési módszereket;
- f) a rendszerek folyamatos fejlesztése, beleértve az információs technológián alapuló rendszereket is, a gazdasági szereplők, a vámhatóságok és egyéb kapcsolódó ügynökségek közötti elektronikus adatsere megkönnyítése érdekében. E célból, a Felek a lehető legnagyobb mértékben folyamatosan azon munkálkodnak, hogy egyablakos rendszert alakítsanak ki a belső kereskedelmi ügyletek megkönnyítése céljából;
- g) olyan szabályok, melyek biztosítják, hogy a vámszabályok és eljárási előírások kismértékű megsértéséért kiszabott szankciók arányosak és megkülönböztetésmentesek legyenek, valamint hogy e szankciók alkalmazása ne késleltettesse indokolatlanul az áruk forgalomba bocsátását;
- h) ésszerű, és összegükben az adott ügylet kapcsán nyújtott szolgáltatás költségét meg nem haladó díjak és terhek, amelyeket nem ad valorem alapon számítanak. A konzuli szolgáltatások esetében nem alkalmazhatók díjak;

- i) kötelező, szállítás előtti áruvizsgálatra vagy azzal egyenértékű intézkedésre vonatkozó előírások megszüntetése; valamint
 - j) annak biztosítása, hogy valamennyi illetékes hatósági szerv, amely részt vesz az importált vagy exportált áruk ellenőrzésében és fizikai vizsgálatában, a lehetőségekhez mérten egy időben és egy helyen végezze tevékenységét.
3. A munkamódszerek javításának, illetve a műveletek hátrányos megkülönböztetéstől való mentességének, átláthatóságának, hatékonyságának, feddhetetlenségének és számon kérhetőségének a biztosítása érdekében az egyes Felek:
- a) további intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy csökkentsék a vámhatóságok és egyéb ügynökségek által előírt adatok és dokumentációk számát, valamint egyszerűsítsék és egységesítsék azokat;
 - b) ahol lehetséges egyszerűsítik az áruk azonnali vámkezelésével és forgalomba bocsátásával kapcsolatos követelményeket és formalitásokat, lehetővé téve az importőrök számára, hogy - a belső jogszabályoknak megfelelően, a vámok, díjak és terhek végső megfizetésének biztosítása érdekében biztosíték szolgáltatása mellett - a vám megfizetése nélkül elvégezzék a forgalomba bocsátást;
 - c) hatékony, gyors, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és könnyen hozzáférhető eljárásokat alkalmaznak annak érdekében, hogy garantálják a fellebbezés jogát az áruk behozatalát vagy kivitelét, illetve az árutovábbítás alatt álló árukat érintő, a vámigazgatási szervek által hozott határozatokkal és döntésekkel szemben. Az eljárásoknak - a mikro- és kkv-k számára is - könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük; valamint

- d) gondoskodnak a lehető legmagasabb szintű feddhetetlenségi előírások fenntartásáról olyan intézkedések alkalmazása révén, amelyek tükrözik az e területre vonatkozó nemzetközi egyezmények és okmányok alapelveit.

60. CIKK

Előzetes állásfoglalás

1. Azt megelőzően, hogy az árukat a területére importálnák, írásbeli kérelemre valamennyi Fél köteles – nemzeti jogszabályaival és előírásaival összhangban – illetékes hatóságai útján a tarifális besorolással, a származással vagy a Felek megállapodása szerinti bármely egyéb vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos előzetes írásbeli állásfoglalást kiadni.
2. Valamennyi Fél – a jogszabályaiban foglalt bizalmas adatkezelési követelményekre figyelemmel – amennyire lehetséges elektronikus úton közzéteszi a tarifális besorolással és a Felek megállapodása szerinti bármely egyéb vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos előzetes állásfoglalást.
3. A kereskedelem megkönnyítése érdekében a Felek kétfoldalú párbeszédükben rendszeresen jelzik a legutóbbi jogszabályi változásokat az (1) és (2) bekezdésekben említett ügyekre vonatkozóan.

4. Az előzetes állásfoglalás kibocsátásával kapcsolatos valamennyi eljárási kérdést az egyes Felek nemzeti jogszabályai határozzák meg a WCO nemzetközi szabványainak megfelelően. Ezeket az eljárásokat közzé kell tenni, és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.

61. CIKK

Kockázatkezelés

1. Az egyes Felek kockázatkezelési rendszereket alkalmaznak annak érdekében, hogy lehetővé tegyék vámhatóságaik számára, hogy felügyeleti tevékenységeiket a magas kockázatú műveletekre koncentrálják, és meggyorsítsák az alacsony kockázatú áruk forgalomba bocsátását.
2. Az importáló Fél figyelembe veszi az exportáló Fél által a kereskedelmi szállítói lánc biztonságával kapcsolatban kifejtett erőfeszítéseket.
3. A Felek együttműködnek a vámhatóságaik által alkalmazott kockázatkezelési technikákkal kapcsolatos információcserére törekedve, tiszteletben tartva az információk bizalmas jellegét, valamint szükség esetén tapasztalatcserét folytatnak.

62. CIKK

Engedélyezett gazdálkodó

A Felek előmozdítják az engedélyezett gazdálkodók (a továbbiakban: AEO) elvének alkalmazását, a WCO SAFE-nek megfelelően. Valamely Fél azoknak a gazdasági szereplőknek biztosítja az AEO biztonsági státuszt és a kereskedelem megkönnyítésével járó előnyöket, amelyek megfelelnek belső jogszabályai szerinti vámbiztonsági előírásainak.

63. CIKK

Árutovábbítás

1. A Felek biztosítják az árutovábbítás szabadságát területeiken keresztül, az árutovábbítás szempontjából legalkalmasabb útvonalon.
2. Bármilyen korlátozásnak, ellenőrzésnek vagy előírásnak jogos, közérdekhez kapcsolódó célt kell szolgálnia, továbbá megkülönböztetésmentesnek, arányosnak kell lennie, és egységes módon kell alkalmazni.
3. A jogszerű vámellenőrzés és az árutovábbítás alatt álló áruk felügyeletének sérelme nélkül a Felek a bármely Fél területére irányuló vagy onnan történő, áthaladó áruforgalom számára legalább olyan kedvező elbánást biztosítanak, mint saját területükön áthaladó áruforgalomnak.

4. A Felek olyan vámzár alá helyezett szállítási rendszereket működtetnek, amelyek megfelelő garanciák biztosítása mellett vámok vagy más terhek megfizetése nélkül teszik lehetővé az árutovábbítást.
5. A Felek a kereskedelem akadályainak csökkentése érdekében ösztönzik a regionális árutovábbítási megállapodásokat.
6. A Felek az árutovábbítás szempontjából releváns nemzetközi előírásokra és okmányokra támaszkodnak és alkalmazzák ezeket.
7. A Felek biztosítják az együttműködést és a koordinációt valamennyi, a területükön található érintett hatóság és ügynökség között, az árutovábbítás megkönnyítése és a határokon átnyúló együttműködés előmozdítása érdekében.

64. CIKK

Kapcsolatok az üzleti élet szereplőivel

A Felek megállapodnak a következőkben:

- a) biztosítják, hogy valamennyi vámügyi jogszabály és eljárás, továbbá valamennyi vám, díj és illeték a lehetőségek mértékéig elektronikus eszközökön keresztül, szükség esetén a szükséges magyarázatokkal együtt nyilvánosan hozzáférhető legyen;

- b) a lehetőségek mértékéig ésszerű időtartamot hagynak az új vagy módosított vámügyi jogszabályok és eljárások, továbbá vámok, díjak és illetékek kihirdetése, valamint hatályba lépése között;
- c) lehetőségeket biztosítanak az üzleti élet szereplői számára, hogy észrevételeket tegyenek a vámügyi jogszabályok tervezeteivel, illetve az eljárásokkal kapcsolatban. Ennek érdekében az egyes Felek konzultációs mechanizmusokat alakítanak ki közigazgatásuk és az üzleti élet szereplői között;
- d) közzéteszik a vonatkozó adminisztratív jellegű közleményeket, beleértve az ügynökségi előírásokat és beléptetési eljárásokat, a kikötőkben és határátkelőhelyeken található vámhivatalok nyitva tartását és működési eljárásait, valamint azokat a kapcsolattartó pontokat, ahol információ kérhető;
- e) nem önkényes és nyilvánosan hozzáférhető eljárások alkalmazása révén ösztönzik az együttműködést a gazdasági szereplők és a megfelelő kereskedelmi hatóságok között a csalás és a jogellenes tevékenységek elleni küzdelem, az szállítói lánc biztonságának fokozása, valamint a kereskedelem megkönnyítése érdekében; valamint
- f) biztosítják, hogy vámügyi és egyéb kapcsolódó követelményeik és eljárásaik folyamatosan megfelelnek az üzleti élet szereplői szükségleteinek, a bevált gyakorlatok alkalmazása révén, és a kereskedelmet a lehető legkisebb mértékben korlátozzák.

65. CIKK

Vámérték-megállapítás

Az 1994. évi GATT VII. cikkének végrehajtásáról szóló megállapodás (a továbbiakban: vámérték-megállapításról szóló megállapodás) tartalmazza a Felek közötti kölcsönös kereskedelemre vonatkozó vámérték-megállapítási szabályokat.

66. CIKK

Vámügyi együttműködés

1. A Felek előmozdítják és elősegítik a vámhatóságaik közötti együttműködést annak érdekében, hogy biztosítsák a jelen fejezetben szereplő célkitűzések elérését– különös tekintettel az ellenőrzési kapacitások fenntartása mellett a vámeljárások egyszerűsítésének biztosítására és a jogszerű kereskedelem megkönnyítésére.
2. Az (1) bekezdés szerinti együttműködés többek között a következőkre terjed ki:
 - a) a vámügyi jogszabályokkal, eljárásokkal és technikákkal kapcsolatos információcsere, a következő területeken:
 - i) a vámeljárások egyszerűsítése és modernizálása; valamint

- ii) az üzleti élet szereplőivel való kapcsolatok;
 - b) közös kezdeményezések kialakítása megállapodás szerinti területeken; valamint
 - c) a kapcsolódó ügynökségek közötti együttműködés előmozdítása.
3. A szellemi tulajdonjogok vámhatósági érvényesítése területén a vámhatóságok között folytatott együttműködést a VII. címmel (Szellemi tulajdon) összhangban kell elvégezni.

67. CIKK

Kölcsönös segítségnyújtás

A Felek közigazgatási szervei kölcsönös igazgatási segítséget nyújtanak egymásnak vámügyekben, az V. melléklet (Vámügyekben történő kölcsönös igazgatási segítségnyújtás) rendelkezéseivel összhangban.

68. CIKK

A vámüggyel, a kereskedelem megkönnyítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság

1. A Felek megalakítják a vámüggyel, a kereskedelem megkönnyítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottságot, amely az egyes Felek képviselőiből áll. Az albizottság a Felek által előzetesen megállapított időpontban és napirenddel ül össze, elnökségét pedig rotációs alapon az egyes Felek látják el egyéves időtartamra. Az albizottság jelentést készít a kereskedelmi bizottság számára.
2. Az albizottság többek között:
 - a) figyelemmel kíséri e fejezet és a II. melléklet (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszerei) végrehajtását és igazgatását;
 - b) fórumot biztosít a vámokkal kapcsolatos valamennyi kérdéssel kapcsolatos konzultációra és azok megvitatására, beleértve különösen a vámeljárásokat, a vámérték- megállapítást, vámszabályozást, a vámnómenklatúrát, a vámügyi együttműködést, és a kölcsönös igazgatási segítségnyújtást vámügyekben;
 - c) fórumot biztosít a származási szabályokkal és az igazgatási együttműködéssel kapcsolatos valamennyi kérdéssel kapcsolatos konzultációra és e kérdések megvitatására;

- d) fokozza a vámeljárások, a vámügyekben való kölcsönös igazgatási segítségnyújtás, a származási szabályok és az igazgatási együttműködés fejlesztésével, alkalmazásával és végrehajtásával kapcsolatos együttműködést;
- e) javaslatokat terjeszt elfogadásra a kereskedelmi bizottság elé a II. melléklet (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszerei) módosítása érdekében;
- f) fórumot biztosít a II. melléklet (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszerei) 3. és 4. cikke hatálya alá tartozó származási kumulációra irányuló kérelmekkel kapcsolatos konzultációra és e kérdések megvitatására;
- g) kölcsönösen kielégítő megoldások elérésére törekszik, amennyiben a Felek között viták merülnek fel a II. melléklet (A „származó termékek” fogalmának meghatározása és az igazgatási együttműködés módszerei) 31. cikke szerint elvégzett ellenőrzési eljárás lefolytatását követően; valamint
- h) kölcsönösen kielégítő megoldások elérésére törekszik, amennyiben a Felek között viták merülnek fel az áruk vámbesorolásával kapcsolatban. Amennyiben az ügyet e konzultációk során nem oldják meg, azt a WCO Harmonizált Rendszer Bizottsága elé kell utalni. Az ilyen határozatok kötelezőek az érintett Felekre.

3. A Felek megállapodhatnak abban, hogy ad hoc találkozókat tartanak a vámügyi együttműködéssel, a származási szabályokkal vagy a kölcsönös igazgatási segítségnyújtással kapcsolatban.

69. CIKK

Technikai segítségnyújtás vámügyekben és a kereskedelem megkönnyítésében

1. A Felek elismerik a technikai segítségnyújtás fontosságát a vámügyek és a kereskedelem megkönnyítése területén, a jelen fejezetben szereplő kötelezettségvállalások végrehajtása érdekében.

2. A Felek megállapodnak abban, hogy többek között, de nem kizárólagosan a következő területeken működnek együtt:

- a) a Felek közötti intézményi együttműködés fokozása;
- b) szakértelem nyújtása és kapacitás-építés jogalkotási és technikai kérdésekben, a vámügyi jogszabályok kialakítása és végrehajtása érdekében;
- c) modern vámeljárási technikák alkalmazása, beleértve a kockázatelemzést, az kötelező érvényű előzetes állásfoglalásokat, a vámérték-megállapítást, az áruk egyszerűsített beléptetését és forgalomba bocsátását célzó eljárásokat, a forgalomba bocsátást követő ellenőrzéseket, a vállalatellenőrzési módszereket és az AEO-kat;

- d) olyan eljárások és gyakorlatok bevezetése, amelyek a lehető leginkább tükrözik a vámügyek és a kereskedelem területén alkalmazandó nemzetközi okmányokat és előírásokat, beleértve a WTO-egyezményeket és a WCO okmányait és előírásait, többek között a felülvizsgált Kiotói Egyezményt és a WCO SAFE-et; valamint
- e) a vám eljárások egyszerűsítése, harmonizációja és automatizálása.

70. CIKK

Végrehajtás

Az 59. cikk (2) bekezdésének f) pontja és a 60. cikk rendelkezései Perura e megállapodás hatálybalépését követő két év elteltével alkalmazandók.

4. FEJEZET

A KERESKEDELEM TECHNIKAI AKADÁLYAI

71. CIKK

Célkitűzések

E fejezet célja:

- a) az áruk kereskedelmének megkönnyítése és fokozása, illetve a Felek piacaihoz való hatékony hozzáférés elérése, a *kereskedelem technikai akadályairól szóló WTO-egyezmény* (a továbbiakban: TBT-megállapodás) végrehajtásának javítása révén;
- b) a kereskedelem szükségtelen technikai akadályai kialakulásának elkerülése, illetve azok felszámolásának ösztönzése; valamint
- c) a Felek között az e fejezet hatálya alá tartozó ügyekben folytatott együttműködés fokozása.

72. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában a TBT-megállapodás 1. mellékletében található meghatározásokat kell alkalmazni.
2. A következő fogalommeghatározások szintén alkalmazandók:
 - „nem tartós címkézés”: információ csatolása a termékhez öntapadó címkék, függő feliratok, vagy más eltávolítható címke révén, illetve az információnak a termék csomagolásán való feltüntetése;
 - „tartós címkézés”: információ csatolása a termékhez annak biztos ráerősítése révén, nyomtatás, varrás, vésés vagy hasonló eljárások segítségével.

73. CIKK

A TBT-megállapodással fennálló kapcsolat

A Felek újólágerősítik a TBT-megállapodásban meghatározott jogaikat és kötelezettségeiket, amelyet mutatis mutandis ebbe a megállapodásba foglalnak, és amely ennek szerves részét képezi.

74. CIKK

Hatály

1. E fejezet rendelkezései olyan műszaki előírások, szabványok és megfelelőségértékelési eljárások előkészítésére, elfogadására és alkalmazására vonatkoznak, amelyek érinthetik a Felek közötti árukereskedelmet, beleértve ezek módosításait és kiegészítéseit is.
2. E fejezet nem vonatkozik:
 - a) kormányzati szervek által e szervek termelési és fogyasztási szükségletei vonatkozásában készített beszerzési műszaki előírásokra; valamint
 - b) egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekre.

Együtműködés és a kereskedelem megkönnyítése

1. A Felek megállapodnak abban, hogy a műszaki előírások, a szabványosítás, a megfelelőségértékelés, az akkreditáció, a metrológia és a határellenőrzés, valamint a piacfelügyelet által érintett hatóságok és szervek közötti együttműködés – mind a közszférában, mind a magánszférában – fontos a Felek közötti kereskedelem megkönnyítése érdekében. Ennek érdekében a Felek elkötelezik magukat, hogy:

- a) fokozzák kölcsönös együttműködésüket a piacaikra való belépés megkönnyítése, illetve vonatkozó rendszereik megismerése és megértése érdekében;
- b) azonosítják, fejlesztik és előmozdítják a kereskedelmet megkönnyítő kezdeményezéseket, tapasztalataikat figyelembe véve. E kezdeményezések többek között a következők lehetnek:
 - i) információ-, tapasztalat- és adatsere, valamint tudományos és technológiai együttműködés, illetve a bevált szabályozási gyakorlatok alkalmazása;
 - ii) a szabvány vagy műszaki előírás által kialakított tanúsítási eljárások és közigazgatási előírások egyszerűsítése, továbbá azon regisztrációs vagy előzetes engedélyezési előírások megszüntetése, amelyek a TBT-megállapodás rendelkezései értelmében szükségtelenek;

- iii) együttműködés a műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások lehetséges konvergenciája, összehangolása vagy egyenértékűségének kialakítása érdekében. Az egyenértékűség - eltérő megállapodás hiányában - a Felekre nézve semmilyen kötelezettséget nem von maga után ;
- iv) a jövőbeli szabályozási felülvizsgálat keretében azon lehetőség megvizsgálása, hogy az akkreditációt vagy a kijelölést a másik Fél területén létrehozott megfelelőségértékelési szerv elismerése eszközeként használják fel; valamint
- v) a Felek megfelelő állami és magánszervei közötti együttműködés és információcsere előmozdítása és megkönnyítése.

2. Amennyiben valamely Fél a másik Fél területéről származó árukat a belépési kikötőben azért tartóztat fel, mert észlelték, hogy az áruk nem felelnek meg valamely műszaki előírásnak , az árukat feltartóztató Fél haladéktalanul értesíti az importőrt a feltartóztatás indokairól.

3. A másik Fél erre irányuló kérelme esetén a Fél megfelelően megvizsgálja a másik Fél által a fejezet szerint tett együttműködési javaslatokat.

76. CIKK

Műszaki előírások

1. A Felek a műszaki előírások előkészítésének alapjaként a nemzetközi szabványokat használják, kivéve, ha ezek a nemzetközi szabványok a jogos cél eléréséhez nem hatékony vagy nem megfelelő eszközök. Egy Fél – egy másik Fél kérésére – indoklást ad arról, hogy miért nem a nemzetközi szabványokat vette alapul műszaki előírásai előkészítésénél.
2. Egy hasonló műszaki előírás kialakításában érdekelt másik Fél kérésére, illetve a költségek megkettőzésének minimalizálása céljából, az egyik Fél - a bizalmas információk kivételével - a lehető legnagyobb terjedelemben átadja a megkereső Félnek azokat az információkat, műszaki tanulmányokat, kockázatértékeléseket vagy egyéb releváns hozzáférhető dokumentumokat, amelyekre e Fél a műszaki előírás kialakítása során támaszkodott.

77. CIKK

Szabványok

1. Valamennyi Fél vállalja, hogy:
 - a) hatékony kommunikációt tart fenn szabályozó hatóságai és szabványosítási intézményei között;
 - b) annak megállapítása során, hogy a TBT-megállapodás 2. és 5. cikke, valamint 3. melléklete szerinti nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások léteznek-e, a WTO-nak a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó bizottsága által 2000. november 13-án elfogadott, *a TBT-megállapodás 2. és 5. cikkével, valamint 3. mellékletével kapcsolatban a nemzetközi szabványok, iránymutatások és ajánlások fejlesztéséről szóló határozatot* alkalmazza;
 - c) arra ösztönzi szabványosítási testületeit, hogy működjenek együtt a másik Fél megfelelő szabványosítási testületeivel a nemzetközi szabványosítási tevékenység során. Ilyen együttműködésre a nemzetközi szabványosítási testületekben, illetve a megfelelő szabványosítási testület felkérése alapján regionális szinten, illetve egyetértési megállapodások révén, többek között a közös szabványok kialakításának céljával kerülhet sor;
 - d) információkat cserélnek a Felek szabványhasználatáról a műszaki előírásokkal összefüggésben, és a lehető legnagyobb mértékben biztosítják, hogy a szabványok ne legyenek kötelezőek;

- e) információkat cserélnek a Felek szabványosítási folyamatairól, illetve arról, hogy milyen mértékben használják a nemzetközi, regionális vagy szubregionális szabványokat a nemzeti szabványok alapjául; valamint
 - f) általános információkat cserélnek a harmadik országokkal szabványosítási ügyekben kötött együttműködési megállapodásokról.
2. Valamennyi Fél ajánlást tesz a területén található nem kormányzati szabványosítási testületek számára e cikk rendelkezéseinek tiszteletben tartásáról.

78. CIKK

Megfelelőségértékelés és akkreditáció

1. A Felek tudomásul veszik, hogy a másik Fél területén lefolytatott megfelelőségértékelési eljárásokat követő eredmények egyik Fél területén történő elfogadásának elősegítésére számos mechanizmus áll rendelkezésre. Ennek megfelelően a Felek megállapodhatnak a következőkben:
- a) a szállító megfelelőségi nyilatkozatának elfogadása;
 - b) a másik Fél területén található testületek által végzett megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek elfogadása;

- c) hogy a valamely Fél területén található megfelelőségértékelési testület önkéntes elismerési megegyezést köthet a másik Fél területén található megfelelőségértékelési testülettel, annak megfelelőségértékelési eljárásai eredményeinek elfogadásáról;
- d) a másik Fél területén található megfelelőségértékelési testületek kijelölése; valamint
- e) akkreditációs eljárások elfogadása a másik Fél területén található megfelelőségértékelési testület minősítése érdekében.

2. Ennek érdekében a Felek vállalják a következőket:

- a) biztosítják, hogy a megfelelőségértékelést végző nem kormányzati testületek versenyezzenek;
- b) előmozdítják a megfelelőségértékelési folyamatok során a nemzetközi akkreditációs megállapodás, illetve a megfelelőségértékelési testületeik között kötött megállapodás alapján elismert testülete által kibocsátott eredmények elfogadását;
- c) megvizsgálják a tárgyalások megindításának lehetőségét annak érdekében, hogy olyan megállapodásokat kössenek, amelyek megkönnyítik a másik Fél területén működő testületek által lefolytatott megfelelőségértékelési eljárások eredményeinek elfogadását területükön, amennyiben az a Felek érdekében áll és gazdaságilag igazolható; valamint

- d) ösztönzik megfelelőségértékelési testületeiket, hogy vegyenek részt a másik Fél megfelelőségértékelési testületeivel kötött, a megfelelőségértékelés eredményeinek elfogadására vonatkozó megállapodásokban.

79. CIKK

Átláthatóság és értesítési eljárások

1. A Felek közvetlenül, vagy a WTO Titkárságán keresztül elektronikusan megküldik a TBT-megállapodás 10. cikkével létrehozott kapcsolattartó pontoknak a javasolt, illetve a TBT-megállapodással összhangban a felmerülő vagy fenyegető biztonsági, egészségügyi környezetvédelmi vagy nemzetbiztonsági sürgős problémák esetén elfogadott műszaki előírásaikat és megfelelőségértékelési eljárásaikat. A műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások elektronikus megküldése során szerepeltetni kell egy az értesítés alapjául szolgáló dokumentum teljes szövegére mutató elektronikus linket, vagy meg kell küldeni annak másolatát.
2. Emellett a Felek nyilvánosságra hozzák vagy elektronikusan megküldik azon műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások tervezeteit, javaslatait, illetve a felmerülő vagy fenyegető biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi vagy nemzetbiztonsági sürgős problémák esetén azon elfogadott műszaki előírásokat és megfelelőségértékelési eljárásokat, amelyek műszaki tartalma összhangban áll a vonatkozó nemzetközi szabványokkal.

3. Az (1) és (2) bekezdéssel összhangban minden Fél a javasolt műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások elektronikus megküldésétől számított legalább 60 napos, és amikor csak lehetséges, 90 napos időtartamot biztosít a többi Fél és a többi érdekelt számára írásbeli észrevételeik előterjesztésére. Az érintett Félnek ténylegesen mérlegelnie kell az észrevételezési időtartam meghosszabbítására vonatkozó kérelmeket.
4. A Felek megfelelően figyelembe veszik a valamely másik Féltől kapott észrevételeket, amennyiben a javasolt műszaki előírást nyilvános konzultációra bocsátották, és a másik Fél kérelmére írásbeli választ nyújtanak a másik Fél által tett észrevételekre.
5. A Felek legkésőbb a végleges műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás közzétételével egyidejűleg nyomtatott vagy elektronikus formában nyilvánosságra hozzák vagy elérhetővé teszik a jelentősebb észrevételekre adott válaszaikat.
6. A Felek, egy másik Fél kérelmére információt szolgáltatnak arról a műszaki előírásról vagy megfelelőségértékelési eljárásról, amelyet elfogadtak vagy el kívánnak fogadni.
7. A műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás közzététele és hatályba lépése közötti időtartam nem lehet rövidebb hat hónapnál, kivéve, ha ezen időszak alatt a jogoszerű célkitűzések nem érhetők el. A Félnek ténylegesen mérlegelnie kell az ezen időtartam meghosszabbítására vonatkozó kérelmeket.

8. A Felek gondoskodnak arról, hogy valamennyi elfogadott, illetve hatályban lévő műszaki előírás vagy megfelelőségértékelési eljárás nyilvánosan elérhető legyen egy ingyenes hivatalos honlapon, könnyen megtalálható és hozzáférhető formában. Amennyiben szükséges, a műszaki előírások alkalmazására vonatkozó iránymutatásokat szintén biztosítani kell, amennyiben léteznek ilyenek.

80. CIKK

Határellenőrzés és piacfelügyelet

A Felek elkötelezik magukat, hogy:

- a) információkat és tapasztalatokat cserélnek határellenőrzési és piacfelügyeleti tevékenységükről, kivéve ha a dokumentáció bizalmas; valamint
- b) biztosítják, hogy a határellenőrzést és a piacfelügyeletet a hatáskörrel rendelkező hatóságok látják el, amely célból e hatóságok akkreditálhatnak, kijelölhetnek vagy megbízhatnak szervezeteket, kerülve az e szervek és az ellenőrzés vagy felügyelet alá eső gazdasági szereplők közötti összeférhetetlenséget.

Jelölés és címkézés

1. Amennyiben valamelyik Fél a termékek kötelező jelölését vagy címkézését írja elő:
 - a) állandó jelölés vagy címkézés csak akkor írható elő, ha az a termék fogyasztói vagy használói számára releváns, vagy azt tünteti fel, hogy a termék megfelel a kötelező műszaki előírásoknak;
 - b) a termék burkolatán vagy csomagolásán további információ nem állandó címkézés révén való feltüntetése akkor írható elő, ha az szükséges az illetékes hatóságok által végzett piacfelügyeleti tevékenység biztosításához;
 - c) a b) pontban szereplő információval összefüggésben a vonatkozó szabályok felülvizsgálata során a Felek megvizsgálják annak lehetőségét, hogy ezen információ más eszközök révén való feltüntetését írják elő;
 - d) a Felek csak akkor írhatják elő, hogy a megfelelő piacokon való forgalomba hozatal előzetes feltétele a címkék vagy jelölések jóváhagyása, regisztrációja vagy igazolása, ha ez a termékek által az emberi, állati vagy növényi egészségre, illetve életre, a környezetre vagy a nemzetbiztonságra jelentett kockázat miatt szükséges. E pont nem érinti a Felek által belső szabályaik alapján annak ellenőrzése érdekében elfogadott intézkedéseket, hogy a címkék megfelelnek-e a kötelező előírásoknak, továbbá a fogyasztók felrevezetésére alkalmas gyakorlatok ellenőrzése érdekében elfogadott intézkedéseket;

- e) ha egy Fél a gazdasági szereplők számára egyedi azonosítószerkezetek használatát írja elő, akkor ezt indokolatlan késedelem nélkül köteles kiadni;
- f) amennyiben az nem megtevést, ellentmondásos vagy zavaró az áruk célországában előírt információkkal összefüggésben, az ilyen Fél lehetővé teszi a következők feltüntetését:
 - i) az áruk célországában előírt nyelv mellett más nyelven is feltüntetett információk;
 - ii) nemzetközi nomenklatúra, piktogramok, szimbólumok és grafikai ábrázolások; valamint
 - iii) az áruk célországában előírt információk melletti kiegészítő információk.
- g) azokban az esetekben, ha a TBT-megállapodásban megállapított jogszerű célokat nem veszélyezteti, az ilyen Fél köteles arra törekedni, hogy elfogadja a nem állandó vagy eltávolítható címkéket vagy a használati utasításban, a burkolaton vagy a csomagoláson szereplő információkat, a nyomtatott vagy a termékhez fizikailag rögzített információk helyett.

2. Amennyiben valamely Fél jelölést vagy címkézést ír elő textília, ruházat vagy lábbeli tekintetében, az ilyen Fél:

- a) csak a következő információk állandó jelölését vagy címkézését írhatja elő:
 - i) textíliák és ruházat esetében: szálozsetétel, származási ország, biztonsági előírások speciális célra való használat esetében, valamint ápolási előírások; és

- ii) lábbeli esetében: a főbb részek jelentősebb alapanyagai, biztonsági előírások speciális célra való használat esetében, valamint származási ország;

b) nem állapíthat meg:

- i) a címke fizikai jellemzőire, illetve kialakítására vonatkozó előírásokat, ez azonban nem érinti a Fél által a fogyasztóknak a megtévesztő reklámmal szembeni védelme érdekében elfogadott intézkedéseit;
- ii) ruházat olyan állandó címkézésére vonatkozó előírást, ami e ruházat mérete folytán nehezen kivitelezhető, vagy csökkenti annak értékét; és
- iii) párban árusított áruk esetén mindkét fél címkézésére irányuló kötelezettséget, amennyiben azok azonos anyagúak és külsejűek.

3. A Felek a jelen cikket legkésőbb e megállapodás hatályba lépésétől számított egy évet követően alkalmazzák.

82. CIKK

Kereskedelemmel kapcsolatos műszaki segítségnyújtás és kapacitásépítés

A Felek elismerik a kereskedelemmel kapcsolatos műszaki segítségnyújtás és kapacitásépítés jelentőségét e fejezet rendelkezéseinek végrehajtása szempontjából, amelyeknek többek között a következőkre kell koncentrálniuk:

- a) a nemzeti intézmények, műszaki infrastruktúrájuk és felszereléseik kapacitásépítése, valamint az emberi erőforrások képzése;
- b) e fejezet szempontjából releváns nemzetközi szervezetekben való részvétel előmozdítása és megkönnyítése; és
- c) a Felek szabványosítással, műszaki előírásokkal, megfelelőségértékeléssel, akkreditációval, metrológiával, határellenőrzéssel és piacfelügyelettel foglalkozó szervei közötti kapcsolatok elősegítése.

83. CIKK

A kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottság

1. A Felek létrehozzák a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottságot, amely az egyes Felek képviselőiből áll.

2. Az albizottság:

- a) figyelemmel kíséri és értékeli e fejezet végrehajtását, igazgatását, illetve az annak való megfelelést;
- b) megfelelően kezel minden, valamely Fél által az e fejezettel, illetve a TBT-megállapodással összefüggésben felvetett kérdést;
- c) hozzájárul az együttműködési kérdésekkel, illetve a műszaki segítségnyújtási programokkal kapcsolatos prioritások azonosításához a szabványosítás, a műszaki előírások, a megfelelésértékelés, az akkreditáció, a metrologia, a határellenőrzés és a piacfelügyelet területén, valamint megvizsgálja az elért előrehaladást és eredményeket;
- d) információcserét folytat a szabványokkal, műszaki előírásokkal és megfelelésértékelési eljárásokkal kapcsolatos tevékenységekben résztvevő nem kormányzati, regionális és többoldalú fórumok keretében végzett munkával kapcsolatban;
- e) valamely Fél kérelmére bármilyen, a jelen fejezet, és a TBT-megállapodás hatálya alá tartozó kérdésben konzultál;
- f) amennyiben e fejezet célkitűzéseinek megvalósításához szükséges, munkacsoportokat hoz létre az e fejezettel, illetve a TBT-megállapodással kapcsolatos konkrét kérdések kezelése érdekében, egyértelműen meghatározva e munkacsoportok hatáskörét és feladatait;

- g) szükség esetén e fejezettel összhangban megkönnyíti a szabályozók közötti párbeszédet és együttműködést;
- h) e fejezet 75. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján munkaprogramot dolgoz ki a Felek kölcsönös érdekében álló ügyekben, amelyet rendszeresen felül kell vizsgálni;
- i) megvizsgál minden olyan, a jelen fejezettel kapcsolatos kérdést, amely elősegítheti a Felek piacihoz való hozzáférés javítását;
- j) a TBT-megállapodás, illetve a WTO-nak a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó bizottsága által hozott határozatok, illetve ajánlások hatálya alá tartozó fejlemények fényében felülvizsgálja e fejezetet, és javaslatokat tesz e fejezet esetleges módosításaira;
- k) amennyiben szükségesnek ítéli, tájékoztatja a kereskedelmi bizottságot e fejezet végrehajtásáról; és
- l) megtesz minden egyéb intézkedést, amely a Felek szerint segítheti őket e fejezet és a TBT-megállapodás végrehajtásában, illetve a kereskedelem megkönnyítésében.

3. E fejezet végrehajtása megkönnyítésének érdekében az egyes Felek albizottságban résztvevő képviselői felelősek a Fél területén található központi kormányzati intézményeikkel, helyi közigazgatásokkal, nem kormányzati intézményekkel és a megfelelő személyekkel folytatott koordinációért, továbbá egy másik Fél kérelmére felkéri előbbieket az albizottság ülésein való részvételre. A Felek képviselői kommunikálnak egymással minden, e fejezettel kapcsolatos kérdésben.

4. A Felek eltérő megállapodásának hiányában a (2) bekezdés e) pontja alapján folytatott konzultációk a 301. cikk szerinti konzultációknak minősülnek, amennyiben megfelelnek a 301. cikk (9) bekezdésében meghatározott követelményeknek.

5. Az albizottság olyan ülést is tarthat, amelyen az Unió Fél és egy aláíró andoki ország vesz részt, olyan kérdések kapcsán, amelyek kizárólag az Unió Fél és ezen aláíró andoki ország kétoldalú kapcsolataira vonatkoznak. Amennyiben egy másik aláíró andoki ország érdeklődést mutat az ilyen ülésen megvitatandó kérdések iránt, részt vehet az ülésen, amennyiben az Unió Fél és az érintett aláíró andoki ország ehhez előzetesen hozzájárul.

6. A Felek eltérő megállapodásának hiányában az albizottság évente legalább egyszer ülést tart. Az ülések személyes részvétellel, vagy a Felek megállapodása szerinti más módon tarthatók meg.

84. CIKK

Információcsere

1. A jelen fejezet rendelkezéseivel összhangban valamelyik Fél kérelmére nyújtott információkat vagy magyarázatokat nyomtatott vagy elektronikus formában 60 napon belül kell megküldeni, amely az információt vagy magyarázatot szolgáltató Fél előzetes indoklásával meghosszabbítható.

2. Azon megkeresések tekintetében, amelyeknek megválaszolására a megkeresett pontoknak fel kell készülniük, illetve az ilyen megkeresések kezelése és feldolgozása tekintetében a TBT-megállapodás 10. cikkével, vagy e fejezettel összhangban a Feleknek a WTO-nak a kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó bizottságának 1995. október 4-én elfogadott ajánlásait kell alkalmazniuk.

5. FEJEZET

EGÉSZSÉGÜGYI ÉS NÖVÉNY-EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK

85. CIKK

Célok

E fejezet céljai a következők:

- (a) az emberi, állati vagy növényi élet és egészség védelme a Felek területén, egyúttal a Felek közötti kereskedelem megkönnyítése az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések (a továbbiakban: SPS-intézkedések) terén;

- b) az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló WTO-egyezmény (a továbbiakban: SPS-megállapodás) további végrehajtása érdekében történő együttműködés;
- c) annak biztosítása, hogy az SPS-intézkedések ne hozzanak létre indokolatlan akadályokat a Felek közötti kereskedelemben;
- d) olyan mechanizmusok és eljárások kidolgozása, amelyek célja a Felek között az SPS-intézkedések kialakítása és végrehajtása folytán felmerülő problémák hatékony megoldása;
- e) a Felek illetékes hatóságai között a kommunikáció és az együttműködés megerősítése egészségügyi és növény-egészségügyi kérdésekben;
- f) a különleges és differenciált elbánás megkönnyítése, figyelemmel a Felek közötti aszimmetriákra.

86. CIKK

Jogok és kötelezettségek

A Felek újólag megerősítik az SPS-megállapodás alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket. A Felekre emellett e fejezet rendelkezései is vonatkoznak.

87. CIKK

Hatály

1. Ez a fejezet valamennyi olyan SPS-intézkedésre vonatkozik, amely közvetlenül vagy közvetve érintheti a Felek közötti kereskedelmet.
2. E fejezet nem alkalmazandó a TBT-megállapodásban meghatározott szabványokra, műszaki előírásokra és megfelelőségértékelési eljárásokra, kivéve, ha ezek SPS-intézkedésekre utalnak.
3. Emellett e fejezet vonatkozik a Felek között állatjóléti ügyekben folytatott együttműködésre.

88. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E fejezet alkalmazásában az SPS-megállapodás A. mellékletében szereplő meghatározásokat kell alkalmazni.
2. A Felek e fejezet alkalmazásában megállapodhatnak egyéb meghatározásokban is, figyelembe véve a megfelelő nemzetközi szervezetek glosszáriumait és meghatározásait.

89. CIKK

Hatáskörrel rendelkező hatóságok

E fejezet alkalmazásában az egyes Felek hatáskörrel rendelkező hatóságait a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 1. függeléke tartalmazza. A Felek tájékoztatják egymást e hatáskörrel rendelkező hatóságokkal kapcsolatos bármilyen változásról.

90. CIKK

Általános elvek

1. Az SPS-intézkedések nem alkalmazhatók oly módon, hogy azzal indokolatlan akadályokat állítsanak a Felek közötti kereskedelem elé.
2. A fejezet hatálya alatt kialakított eljárásokat a következők szerint kell alkalmazni:
 - a) átlátható módon,
 - b) indokolatlan késedelem nélkül; és
 - c) olyan feltételek és előírások mellett, amelyek alapján a költségek nem lehetnek magasabbak, mint a szolgáltatás tényleges költsége, továbbá azoknak a Felek hasonló hazai termékeire kiszabott díjakat figyelembe véve méltányosaknak kell lenniük.

3. A Felek sem a (2) bekezdésben szereplő eljárásokat, sem a kiegészítő információkérést nem alkalmazhatják az importált termékek piacra lépésének késleltetése céljából tudományos és technikai igazolás nélkül.

91. CIKK

Importkövetelmények

1. Egy Fél általános importkövetelményeit a többi Fél termékeire is alkalmazni kell.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a többi Fél területére exportált termékei megfelelnek az importáló Fél egészségügyi és növény-egészségügyi előírásainak.
3. Az importáló Fél biztosítja, hogy az import feltételeit arányos és megkülönböztetésmentes módon alkalmazzák.
4. Valamely Fél importkövetelményeinek módosítása során meg kell vizsgálni átmeneti időszak kialakításának lehetőségét a módosítás jellegének megfelelően annak érdekében, hogy elkerüljék a termékek kereskedelmi forgalmának megszakítását, és lehetővé tegyék az exportáló Fél számára, hogy eljárásait hozzáigazítsa az ilyen módosításhoz.

5. Amennyiben az importáló Fél importkövetelményei között kockázatértékelés is szerepel, e Fél haladéktalanul megkezdi a kockázatértékelést, és tájékoztatja az exportáló Felet az ilyen értékelés elvégzéséhez szükséges időtartamról.
6. Amennyiben az importáló Fél azt állapította meg, hogy az exportáló Fél termékei megfelelnek egészségügyi és növény-egészségügyi előírásainak, e Fél a termékek importját e megállapítás időpontját követő 90 munkanapon belül¹ engedélyezi.
7. A vizsgálati díjak csak a hatáskörrel rendelkező hatóságnál az importellenőrzés során felmerült költségekre terjedhetnek ki. A vizsgálati díjaknak a hasonló hazai termékek vizsgálatánál alkalmazott díjakhoz viszonyítva méltányosnak kell lenniük.
8. Az importáló Fél a lehető leghamarabb tájékoztatja az exportáló Felet a díjakat érintő minden módosításról, beleértve a módosítás indokait is.

92. CIKK

Importeljárások

1. Az állati termékek importja céljából az exportáló Fél tájékoztatja az importáló Felet az importáló Fél előírásainak megfelelő létesítményeinek jegyzékéről.

¹ E fejezet alkalmazásában a „munkanap” azon Fél munkanapjait jelenti, amelyre a határidő vonatkozik.

2. Az exportáló Fél azon kérelmére, amelyhez mellékeli a megfelelő garanciákat, az importáló Fél jóváhagyja a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 2. függelékének (3) bekezdésében szereplő, az exportáló Fél területén található létesítményeket, az egyes létesítmények előzetes vizsgálata nélkül. Az engedélynek összhangban kell állnia a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 2. függelékében megállapított feltételekkel és követelményekkel, és az azokra a termékkategóriákra korlátozódik, amelyek importját engedélyezték.
3. Amennyiben kiegészítő információkérésre nem kerül sor, az importáló Fél vonatkozó jogi eljárásainak megfelelően elfogadja a szükséges jogalkotási vagy közigazgatási intézkedéseket a (2) bekezdésben szereplő létesítményekből származó import lehetővé tétele érdekében, a (2) bekezdésben szereplő kérelem beérkezésétől számított 40 munkanapon belül.
4. Az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság (a továbbiakban: SPS-albizottság) módosíthatja a Felek állati eredetű termékekkel foglalkozó létesítményei jóváhagyására vonatkozó előírásokat és rendelkezéseket. A VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 2. függelékének megfelelő módosítását a kereskedelmi bizottság fogadja el.
5. Az importáló Fél rendszeresen benyújtja az elutasított szállítmányok jegyzékét, amelyben szerepelnek azok a meg nem felelésre vonatkozó információk, amelyek alapján elutasításra került sor.

93. CIKK

Ellenőrzések

1. E fejezet rendelkezéseinek hatékony végrehajtása iránti bizalom fenntartása érdekében e fejezet alkalmazási körén belül valamennyi Fél jogosult:
 - a) a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 3. függelékében szereplő iránymutatásoknak megfelelően ellenőrzéseket végezni a másik Fél hatóságainak ellenőrzési rendszerén vagy annak egy részén; az ellenőrzések költségeit az ellenőrzést végző Fél viseli; és
 - b) információkat kapni a többi Félről azok ellenőrzési rendszereiről, valamint az e rendszer alapján elvégzett ellenőrzések eredményeiről.
2. A jelen cikk alapján a másik Fél területén vizsgálatot végző Fél átadja a vizsgálat eredményeit és következtetéseit a másik Félnek.
3. Amennyiben az importáló Fél úgy dönt, hogy ellenőrző látogatást tesz az exportáló Félnél, erről legalább 60 munkanappal az ellenőrzés elvégzése előtt értesíti az exportáló Felet, kivéve a sürgős eseteket, illetve, ha a Felek eltérően állapodnak meg. Az ilyen látogatást érintő minden módosítást el kell fogadniuk az érintett Feleknek.

Az állat- és növényegészségüggyel kapcsolatos intézkedések

1. A Felek elismerik a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségek fogalmát, összhangban az SPS-megállapodással, valamint az Nemzetközi Állatjárványügyi Hivatal (a továbbiakban: OIE) és a nemzetközi növényvédelmi egyezmény (a továbbiakban: IPPC) szabványaival, iránymutatásaival vagy ajánlásaival.
2. Az (1) bekezdés alapján az SPS-albizottság megfelelő eljárást alakít ki a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségek elismerésére, valamennyi vonatkozó nemzetközi szabványra, iránymutatásra és ajánlásra figyelemmel. Az ilyen eljárás kiterjed a betegségek kitörésére és az újrafertőződésekre is.
3. Az (1) és (2) bekezdésekben említett térségek meghatározása során a Felek figyelembe veszik az olyan tényezőket, mint amilyenek a földrajzi fekvés, az ökológiai rendszerek, a járványügyi felügyelet, valamint az ilyen területek egészségügyi vagy növény-egészségügyi ellenőrzése.
4. A Felek szoros együttműködést alakítanak ki a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségek meghatározása terén azzal a céllal, hogy bizalmat szerezzenek az egyes Felek által követett, a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató területek meghatározására irányuló eljárásokban.

5. A kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségek meghatározása során, függetlenül attól, hogy arra először kerül sor, vagy állatokat érintő járvány kitörése vagy növényi kártevők ismételt megjelenése után, az importáló Fél főszabály szerint saját meghatározását az exportáló Fél vagy annak része állat- és növény-egészségügyi állapotára alapítja, az exportáló Fél által az SPS-megállapodással, valamint azt OIE és az IPPC vonatkozó szabványaival összhangban szolgáltatott információk alapján, továbbá figyelembe veszi az exportáló Fél által tett kijelölést.

6. Amennyiben az importáló Fél nem ismeri el az exportáló Fél által kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségként kijelölt területet, az importáló Fél az exportáló Fél kérelmére tájékoztatást nyújt az erre vonatkozó határozat meghozatalának alapjáról és/vagy a lehető leghamarabb konzultációt tart egy közös megegyezésen alapuló, lehetséges alternatív megoldás értékelése céljából.

7. Az exportáló Fél köteles elégséges bizonyítékokat szolgáltatni annak érdekében, hogy az importáló Fél számára tényszerűen igazolja, hogy a helyzettől függően a szóban forgó területek a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentesek, illetve a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségeknek minősülnek, és valószínűleg ilyenek is maradnak. Ennek érdekében az importáló Fél részére, kérése esetén, az exportáló Fél ésszerű mértékű hozzájárulást biztosít vizsgálat, tesztelés és egyéb vonatkozó eljárások elvégzése céljából.

8. A Felek elismerik az OIE által meghatározott területi egységekre osztás elvét, valamint az IPPC által meghatározott kártevőktől mentes termelési helyszín elvét. Az SPS-albizottság értékeli az OIE és az IPPC ezzel kapcsolatos jövőbeli ajánlásait, és ennek megfelelő ajánlásokat tesz.

95. CIKK

Egyenértékűség

Az SPS-albizottság kialakíthatja az egyenértékűségre vonatkozó rendelkezéseket, és ezeknek megfelelően ajánlást tesz a kereskedelmi bizottságnak. Az albizottság kialakíthatja az egyenértékűség elismerésére irányuló eljárást is.

96. CIKK

Átláthatóság és információcsere

1. A Felek:

- a) átláthatóságra törekednek a kereskedelemre vonatkozó SPS-intézkedések, és különösen a többi Fél importjaira vonatkozó SPS-előírások terén;
- b) fokozzák az egyes Felek SPS-intézkedéseinek és azok alkalmazásának kölcsönös megértését;
- c) információt cserélnek az SPS-intézkedések fejlesztésével és alkalmazásával kapcsolatos kérdésekről, beleértve a rendelkezésre álló új tudományos bizonyítékokkal kapcsolatos haladást is, amelyek érintik, vagy érinthetik a Felek közötti kereskedelmet, annak érdekében, hogy ezeknek a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásait minimalizálják;

- d) a Fél kérésére az ilyen kérést követő 15 munkanapon belül tájékoztatást adnak arról, milyen követelmények vonatkoznak bizonyos termékek importjára, beleértve azt is, ha kockázátértékelésre van szükség;
- e) a Fél kérésére tájékoztatást adnak a bizonyos termékek importjának engedélyezésére vonatkozó eljárás állásáról.

2. A Felek jelen cikkben említett, információcserét szolgáló kapcsolattartó pontjai a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 4. függelékében szerepelnek. Az információk megküldhetők levélben, faxon vagy e-mailen. Az e-mailben küldött információ elektronikusan aláírható, és azt csak a kapcsolattartó pontok között továbbítható.

3. Amennyiben az e cikkben említett információkat a WTO-hoz a vonatkozó szabályokkal összhangban megküldött értesítés révén tették közzé, vagy az érintett Fél hivatalos, nyilvánosan elérhető, a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 4. függelékében felsorolt ingyenes honlapján, az információcserét megtörténtnek kell tekinteni.

Értesítés és konzultáció

1. Minden Fél két munkanapon belül írásban értesíti a többi Felet minden súlyos vagy jelentős, a közegészséget, illetve az állati vagy növényi egészséget fenyegető kockázatról, beleértve az élelmezési vészhelyzeteket is.
2. Az (1) bekezdésben említett értesítéseket a VI. melléklet (Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedések) 4. függelékében felsorolt kapcsolattartó pontoknak kell megküldeni. A Felek a 96. cikkel összhangban tájékoztatják egymást a kapcsolattartó pontokat érintő minden változásról. Az (1) bekezdésben említett írásbeli értesítéseket levélben, faxon vagy e-mailen kell megtenni.
3. Amennyiben a Félnek komoly aggályai vannak a közegészséget, illetve az állati vagy növényi egészséget fenyegető, a kereskedelem által érintett termékekre is kiterjedő kockázattal kapcsolatban, a Fél konzultációt kérhet az exportáló Féltől a helyzettel kapcsolatban. Az ilyen konzultációt a lehető leghamarabb meg kell tartani. A konzultációk során az egyes Felek törekednek arra, hogy a kereskedelem megszakadásának elkerülése érdekében szükséges valamennyi információt megadjanak.
4. A (3) bekezdésben szereplő konzultációk megtarthatók e-mail, videó- vagy audiókonferencia, illetve a Felek rendelkezésére álló bármilyen egyéb technikai eszköz útján is. A konzultációt kérő Fél biztosítja a konzultáció jegyzőkönyveinek elkészítését.

Intézkedések vész helyzetben

1. A közegészséget, illetve az állati vagy növényi egészséget fenyegető súlyos kockázat alapján az importáló Fél előzetes értesítés nélkül elfogadhatja a közegészség, illetve az állati vagy növényi egészség védelméhez szükséges ideiglenes és átmeneti intézkedéseket. A Felek közötti árutovábbításban résztvevő szállítmányok esetében az importáló Félnek meg kell vizsgálnia az ahhoz legmegfelelőbb és arányos megoldást, a kereskedelem szükségtelen megzavarása elkerülésének érdekében.
2. Az intézkedéseket elfogadó Fél a lehető leghamarabb, legkésőbb az intézkedés elfogadását követő egy munkanapon belül tájékoztatja a többi Felet. A többi Fél bármilyen információt kérhet az intézkedést elfogadó Fél egészségügyi helyzetével, illetve magával az intézkedéssel kapcsolatban. Az intézkedéseket elfogadó Fél arra azonnal válaszol, mihamarabb az információ rendelkezésre áll.
3. Bármelyik Fél kérelmére és a 97. cikk rendelkezéseivel összhangban, a Felek a konzultáció iránti kérelem kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül konzultációt tartanak a helyzettel kapcsolatban. A konzultációk célja a kereskedelem szükségtelen megzavarásának elkerülése. A Felek mérlegelhetik az intézkedések végrehajtását megkönnyítő lehetőségeket, illetve az intézkedések más intézkedésekkel való felváltását.

Alternatív intézkedések

1. Az exportáló Fél kérelmére, és figyelemmel az importáló Fél által elfogadott, a kereskedelmet érintő intézkedésekre (beleértve az adalékokra, üledékekre és szennyező anyagokra vonatkozó egyedi határértékek megállapítását is), az érintett Felek a 97. cikkel összhangban konzultációt kezdenek, annak érdekében, hogy kiegészítő importfeltételekben, vagy az importáló Fél által alkalmazott alternatív intézkedésekben állapodjanak meg. Az ilyen kiegészítő importfeltételek vagy alternatív intézkedések szükség esetén nemzetközi szabványokon, illetve az exportáló Fél olyan intézkedésein is alapulhatnak, amelyek ugyanolyan szintű védelmet biztosítanak, mint az importáló Fél intézkedései. A 95. cikk ezekre az intézkedésekre nem alkalmazandó.
2. Az importáló Fél kérelmére az exportáló Fél átad minden, az importáló Fél jogszabályai által előírt információt, beleértve hivatalos laboratóriumainak eredményeit, illetve más tudományos információkat, annak érdekében, hogy a kijelölt tudományos intézetek értékelhessék azokat. Megegyezés esetén az importáló Fél megteszi az ahhoz szükséges jogalkotási vagy közigazgatási intézkedéseket, hogy az importot azon az alapon engedélyezni lehessen.
3. Amennyiben a vonatkozó tudományos bizonyíték nem elégséges, a Fél ideiglenesen a rendelkezésre álló releváns információk alapján SPS-intézkedéseket fogadhat el. Ilyen esetben a Felek törekednek a pontosabb kockázatértékelés elvégzéséhez szükséges kiegészítő információk megszerzésére annak érdekében, hogy lehetővé tegyék ezek alapján az importáló Fél számára az SPS-intézkedések felülvizsgálatát.

100. CIKK

Különleges és differenciált elbánás

Az SPS-megállapodás 10. cikkének alkalmazásában, amennyiben egy aláíró andoki ország nehézségeket azonosít az Unió Fél által bejelentett tervezett intézkedéssel kapcsolatban, az aláíró andoki ország az Unió Félnek az SPS-megállapodás 7. cikke alapján benyújtott észrevételeiben lehetőséget kérhet a kérdés megvitatására. Az érintett Felek konzultációt kezdenek annak érdekében, hogy megállapodjanak a következőkben:

- a) az importáló Fél által alkalmazandó alternatív importfeltételek; és/vagy
- b) a 101. cikk szerinti technikai segítségnyújtás; és/vagy
- c) hat hónapos átmeneti időszak, amely kivételesen legfeljebb hat hónapra meghosszabbítható.

101. CIKK

Technikai segítségnyújtás és a kereskedelmi kapacitások megerősítése

1. A XIII. címmel (Technikai segítségnyújtás és kereskedelmi kapacitásépítés) összhangban a Felek megállapodnak abban, hogy megerősítik az együttműködést a jelen fejezet végrehajtásához való hozzájárulás érdekében, főként azzal a céllal, hogy optimalizálják eredményeit, kiterjesszék a lehetőségeket, és a Felek számára a lehető legjobb eredményeket ériék el a közegészséggel, illetve az állatok és növények egészségével, valamint az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatban. Az együttműködést a Felek közötti együttműködési kapcsolatokat szabályozó jogi és intézményi keretek között kell fejleszteni.

2. E célok elérése érdekében a Felek megállapodnak abban, hogy különös jelentőséget tulajdonítanak az SPS-albizottság által azonosított együttműködési szükségleteknek, és a XIII. címnek (Technikai segítségnyújtás és kereskedelmi kapacitásépítés) megfelelően átadják az ilyen információkat. Az albizottság továbbá felülvizsgálhatja az említett szükségleteket.

102. CIKK

Állatjóléti együttműködés

Az SPS-albizottság előmozdítja a Felek közötti együttműködést állatjóléti ügyekben.

Egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság

1. A Felek létrehozzák az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottságot (SPS-albizottság), mint a jelen fejezet végrehajtását biztosító és figyelemmel kísérő fórumot, amely megvizsgál minden kérdést, amely érintheti a fejezet rendelkezéseinek való megfelelést. Az SPS-albizottság felülvizsgálhatja a jelen fejezetet, és ennek megfelelően ajánlásokat tehet.
2. Az SPS-albizottság az egyes Felek által kijelölt képviselőkől áll. Az albizottság évente legalább egyszer kölcsönös megállapodás szerinti időpontban és helyszínen rendes ülést, bármely Fél kérelmére pedig rendkívüli ülést tart. Az SPS-albizottság első rendes ülését e megállapodás hatályba lépését követő első éven belül kell megtartani. Az SPS-albizottság első ülésén elfogadja munkarendjét. A napirendben a Felek az üléseket megelőzően állapodnak meg. Az albizottság videó- és audiókonferencia útján is tarthat ülést.
3. Az SPS-albizottság:
 - a) kialakítja és felügyeli e fejezet végrehajtását;
 - b) fórumot biztosít az egyes SPS-intézkedések és a jelen fejezet alkalmazásából eredő problémák megvitatására, valamint azonosítja a lehetséges megoldásokat;

- c) megvitatja, hogy szükséges-e közös kutatási programokat kialakítani, különösen a speciális határértékek megállapításával kapcsolatban;
 - d) azonosítja azokat a területeket, ahol együttműködés szükséges;
 - e) lebonyolítja a 104. cikkben kialakított, e fejezet hatálya alá tartozó viták rendezésével kapcsolatos konzultációkat;
 - f) lebonyolítja a fejezet 100. cikkében kialakított, különös és differenciált elbánással kapcsolatos konzultációkat; és
 - g) ellát minden egyéb, a Felek kölcsönös megállapodása szerinti feladatot.
4. Az SPS-albizottság ad hoc munkacsoportokat hozhat létre adott feladatok ellátása érdekében, és megállapítja azok feladatkörét és munkarendjét.

104. CIKK

Vitarendezés

1. Amennyiben valamelyik Fél úgy véli, hogy a másik Fél SPS-intézkedése ellentétes vagy ellentétes lehet a jelen fejezet szerinti kötelezettségekkel, vagy hogy a másik Fél megszegte valamely, a jelen cím hatálya alá tartozó, SPS-intézkedéssel kapcsolatos kötelezettségét, az SPS-albizottságon belüli szakértői konzultációt kérhet. A VI. melléklet (Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések) 1. függelékében megjelölt, hatáskörrel rendelkező hatóságok elősegítik ezeket a konzultációkat.
2. A vitában részt vevő Felek eltérő megállapodása hiányában, amennyiben egy vita az (1) bekezdésnek megfelelően az SPS-albizottságban folytatott konzultáció tárgyát képezi, e konzultáció lép a 301. cikkben előírt konzultációk helyébe, feltéve, hogy a konzultáció megfelel az e cikk (9) bekezdésében megállapított követelményeknek. Az SPS-albizottságban folytatott konzultációkat a kérelem előterjesztésétől számított 30 napon belül lezártnak kell tekinteni, kivéve, ha a konzultáló Felek a konzultációk folytatásában állapodtak meg. E konzultációk lefolytathatók videófonos konferencia, videokonferencia útján, vagy egyéb, a Felek kölcsönös megállapodása szerinti technikai eszköz útján.

6. FEJEZET

105. CIKK

Az áruk mozgása

1. A Felek elismerik egyrészt az Európai Unión belüli regionális integrációs folyamatok által elért különböző szinteket, másrészt az aláíró andoki országok közötti, az Andok Közösségen belül a regionális integrációs folyamatok által elért különböző szinteket. E tekintetben a Felek annak érdekében lépnek fel, hogy a másik Felekből származó áruk területükre történő szabad mozgását elősegítő feltételek kialakításának célja felé haladjanak. Ezzel összefüggésben:

- a) az aláíró andoki országokból származó termékek az Európai Unió területén szabadon mozoghatnak az Európai Unió működéséről szóló szerződésben a harmadik országokból származó termékek szabad mozgására kialakított feltételek szerint;
- b) az Andoki Szubregionális Integrációs Megállapodás (a továbbiakban: Cartagenai Megállapodás) áruk mozgásáról szóló rendelkezéseinek megfelelően az egyes aláíró andoki országok legalább olyan kedvezményes elbánásban részesítik egymást, mint amelyet e megállapodás alapján az Unió Félnek biztosítanak. E kötelezettség nem tartozik a XII. cím (Vitarendezés) hatálya alá;

- c) figyelemmel a 10. cikkre, az aláíró andoki országok minden tőlük telhető erőfeszítést megtesznek az Európai Unióból származó áruk területeik közötti mozgásának megkönnyítése, illetve az eljárások és ellenőrzések megkettőzésének elkerülése érdekében.
2. Az (1) bekezdés mellett:
- a) az aláíró andoki országok az Európai Unióból származó, és egy másik andoki aláíró országból érkező árukra a más aláíró andoki országból érkező árukra vonatkozó legkedvezőbb vámeljáráásokat alkalmazza;
 - b) a kereskedelem technikai akadályaival összefüggő ügyekben:
 - i) az aláíró andoki országok lehetővé teszik az aláíró andoki országok közötti kereskedelemre vonatkozó harmonizált szabványoknak, műszaki előírásoknak és megfelelőségértékelési eljárásoknak az Európai Unióból származó árukra való alkalmazását;
 - ii) az érdeklődésre számot tartó területeken az aláíró andoki országok minden tőlük telhető erőfeszítést megtesznek a szabványok, műszaki előírások és megfelelőségértékelési eljárások fokozatos harmonizációjának előmozdítása érdekében.

- c) az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos kérdésekben az aláíró andoki országok lehetővé teszik, hogy az Európai Unióból származó áruk a kereskedelemre vonatkozó harmonizált eljárások és előírások által nyújtott kedvezményekben részesüljenek. E albekezdés alkalmazását az SPS-albizottság fogja vizsgálni.

3. Amennyiben az Andok Közösség valamennyi tagországa e megállapodás részesévé válik, az aláíró andoki országok megvizsgálják ezt az új helyzetet és javaslatot tesznek az Unió Fél számára az Európai Unióból származó áruk az Andok Közösség tagországai közötti mozgására vonatkozó feltételek javítását célzó megfelelő intézkedésekre, különösen az eljárások, vámok és egyéb terhek, vizsgálatok és ellenőrzések megkettőződésének elkerülése érdekében.

4. A (3) bekezdés alapján az aláíró andoki országok minden tőlük telhető erőfeszítést megtesznek műszaki előírásokkal, illetve egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos jogszabályaik és eljárásaik harmonizációjának előmozdítása, valamint ellenőrzéseik és vizsgálataik kölcsönös elismerésének előmozdítása érdekében.

5. Az (1) bekezdésnek megfelelően a Felek együttműködési mechanizmusokat alakítanak ki, figyelembe véve szükségleteiket és a valós helyzetet, a Felek közötti együttműködési kapcsolatokat szabályozó jogszabályi és intézményi keretek között.

7. FEJEZET

KIVÉTELEK

106. CIKK

Az áruk kereskedelmére vonatkozó cím alóli kivételek

1. Feltételezve, hogy ezeket az intézkedéseket nem az azonos feltételeket alkalmazó Felek önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetésének, illetve a Felek közötti árukereskedelem leplezett korlátozásának eszközeként alkalmazzák, e megállapodás egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozná bármelyik Felet az alábbiakkal kapcsolatos intézkedések elfogadásában és végrehajtásában:

- a) a közkeréls védelme vagy a közrend fenntartása érdekében szükséges intézkedések¹;
- b) az emberi, állati, növényi élet vagy egészség megóvásához szükségesek, beleértve az ehhez szükséges környezetvédelmi intézkedéseket is;
- c) az arany vagy ezüst importjához vagy exportjához kapcsolódó intézkedések;

¹ A közrendre hivatkozó kivétel csak akkor alkalmazható, ha a társadalom valamely alapvető érdeke valódi és kellően súlyos fenyegetésnek van kitéve.

- d) azon jogszabályok vagy más szabályok betartásának biztosításához szükséges intézkedések, amelyek nem összeegyeztethetetlenek e megállapodás rendelkezéseivel, ideértve a vámügyi végrehajtásra, a 27. cikkkel összhangban működtetett monopóliumok fenntartására, a szellemi tulajdonjogok védelmére és a főlrevezető gyakorlatok megakadályozására vonatkozó intézkedéseket;
- e) a börtönmunka termékeire vonatkozó intézkedések;
- f) a művészeti, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme érdekében alkalmazott intézkedések;
- g) a kimeríthető élő és élettelen természeti erőforrások megőrzésére vonatkoznak, amennyiben az ilyen intézkedéseket a belföldi előállítással vagy fogyasztással összefüggésben léptetik hatályba;
- h) az olyan nemzetközi áruegyezmény alapján fennálló kötelezettség következtében hozott intézkedések, amely megfelel a Felek elé terjesztett és általuk el nem utasított kritériumoknak, illetve a Felek elé terjesztett és általuk el nem utasított nemzetközi áruegyezmény alapján fennálló kötelezettség következtében hozott intézkedések¹;

¹ Az ebben a pontban szereplő kivétel kiterjed minden olyan áruegyezményre, amely megfelel a Gazdasági és Szociális Tanács 1947. március 28-án hozott 30 (IV) határozatában jóváhagyott elveknek.

- i) azok az intézkedések, amelyek olyan belföldi anyagok exportjára vonatkozó korlátozásokat tartalmaznak, amelyek ezen anyagok belföldi feldolgozóipar által igényelt alapvető mennyiségeknek biztosításához szükségesek azokban az időszakokban, amikor az ilyen anyagok belföldi árát kormányzati stabilizációs terv részeként a világpiaci ár alatt tartják, feltéve, hogy az ilyen korlátozások nem járnak az ilyen belföldi iparág exportjának vagy az annak biztosított védelem szintjének növekedésével, és nem térnek el e megállapodás megkülönböztetésmentességgel kapcsolatos rendelkezéseitől; és
- j) az olyan intézkedések, amelyek alapvetőek az általánosan vagy helyi szinten hiánycikknek számító termékek beszerzéséhez vagy forgalmazásához; feltéve, hogy az ilyen intézkedések összhangban állnak azzal az elvvel, amely szerint valamennyi Fél méltányos részesedésre jogosult az ilyen termékek nemzetközi ellátásában, illetve, hogy az ilyen intézkedéseket, amennyiben ellentétesek e megállapodás egyéb rendelkezéseivel, megszüntetik, amint az azokra alapot adó körülmények megszűntek.

2. A Felek tudomásul veszik, hogy amennyiben egy Fél az (1) bekezdés fenti i) és j) pontjainak hatálya alá tartozó intézkedést kíván elfogadni, tájékoztatnia kell a többi Felet valamennyi releváns információról annak érdekében, hogy a Felek számára elfogadható megoldást találjanak. A Felek bármilyen, az intézkedést elfogadni kívánó Fél helyzetének megoldásához szükséges módszerben megállapodhatnak. Amennyiben 30 napon belül nem jutnak megállapodásra, a Fél alkalmazhatja a fenti i) és j) pontok hatálya alá tartozó intézkedést az érintett termék exportja tekintetében. Ugyanakkor ha azonnali cselekvést igénylő kivételes és kritikus körülmények lehetetlenné teszik az előzetes tájékoztatást vagy vizsgálatot, az intézkedéseket elfogadni kívánó Fél az intézkedéseket elfogadhatja, és a lehető leghamarabb tájékoztatja a többi Felet.

IV. CÍM

SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEM, LETELEPEDÉS ÉS ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

107. CIKK

Cél és hatály

1. A Felek, megerősítve a WTO-egyezmény alapján fennálló kötelezettségvállalásaikat, valamint gazdasági integrációjuk megkönnyítése, a fenntartható fejlődés és a világgazdaságba történő folyamatos integráció érdekében - a Felek fejlettségi szintje közötti különbségekre figyelemmel - kialakítják a szükséges rendelkezéseket a letelepedés és a szolgáltatáskereskedelem fokozatos liberalizációja, valamint az elektronikus kereskedelmet érintő együttműködés érdekében.
2. E cím egy rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az előírná valamelyik Fél számára az állami vállalatok privatizációját, illetve úgy, hogy bármiféle kötelezettséget tartalmaz a kormányzati beszerzések tekintetében.

3. E cím rendelkezései nem vonatkoznak a valamely Fél által nyújtott támogatásokra¹.
4. E cím rendelkezései nem vonatkoznak az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatásokra.
5. E cím rendelkezéseivel összhangban valamennyi Fél fenntartja hatásköreinek gyakorlásához, illetve a szabályozáshoz való jogát és az arra vonatkozó jogát, hogy új szabályozásokat vezessen be a jogszerű közpolitikai célok megvalósítása érdekében.
6. Ez a cím nem vonatkozik a Fél munkaerőpiacára történő belépést kereső természetes személyeket érintő intézkedésekre, és hasonlóképpen nem vonatkozik az állampolgárságot, a tartózkodást vagy az állandó munkavállalást érintő intézkedésekre.
7. E cím egy rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy intézkedéseket alkalmazzanak természetes személyeknek a területükre való belépése vagy ideiglenes ott tartózkodása szabályozására, ideértve azokat az intézkedéseket, amelyek a természetes személyek testi épségének védelme és a határon át történő szabályozott mozgásának biztosítása érdekében szükségesek, feltéve hogy az ilyen intézkedések alkalmazására nem olyan módon kerül sor, hogy az semmissé tegye vagy akadályozza valamely jelen címben és mellékleteiben szereplő egyedi kötelezettségvállalás feltételei szerint fennálló, a másik Fél által élvezett előnyöket².

¹ E bekezdés alkalmazásában a „támogatások” kifejezés a kormányzat által támogatott kölcsönökre, biztosítékokra és biztosításra is kiterjed.

² Annak pusztá ténye, hogy egyes országok természetes személyei számára vízumkötelezettséget írnak elő, míg mások számára nem, nem minősül valamely jelen címben és mellékleteiben szereplő egyedi kötelezettségvállalás feltételei szerint fennálló, a másik Fél által élvezett előnyök semmissé tételének vagy akadályozásának.

Fogalom meghatározások

E cím alkalmazásában:

- „gazdasági integrációs megállapodás”: a szolgáltatáskereskedelmet és a letelepedést lényegében liberalizáló megállapodás, a WTO-szabályokkal összhangban;
- „valamely Fél jogi személye”: a Fél jogszabályai szerint létrehozott jogi személy, amelynek székhelye, központi ügyintézésének helye vagy üzleti tevékenységének fő helye e Fél területén található; amennyiben a jogi személynek csak a székhelye vagy a központi ügyintézési helye van a Fél területén, akkor nem minősül a Fél jogi személyének, kivéve, ha működése ténylegesen és folyamatosan e Fél gazdaságához kapcsolódik ¹;
- „intézkedés”: egy Fél által hozott bármely intézkedés, törvény, rendelet, szabály, eljárás, határozat, igazgatási intézkedés formájában vagy bármely egyéb módon;

¹ Az Európai Unió és az aláíró andoki országokon kívül letelepedett, de az Európai Unió valamely tagállama vagy valamely aláíró andoki ország állampolgárai által ellenőrzött hajózási társaságokra szintén vonatkoznak e cím rendelkezései, amennyiben hajóik az Európai Unió tagállamának vagy az aláíró andoki országnak a jogszabályai szerint kerültek bejegyzésre és az Európai Unió tagállama vagy az aláíró andoki ország lobogója alatt hajóznak.

- „a Fél által elfogadott vagy fenntartott intézkedés”: olyan intézkedés, amelynek az elfogadója vagy fenntartója:
 - a) központi, regionális vagy helyi kormányzat vagy hatóság; és
 - b) nem kormányzati szerv a központi, regionális vagy helyi kormányzat vagy hatóság által delegált hatáskör gyakorlása során;
- „a Fél természetes személye”: az Európai Unió valamely tagállamának vagy valamely aláíró andoki országnak az állampolgára, állama vonatkozó jogszabályai alapján¹;
- „szolgáltatás”: bármely ágazatba tartozó bármely szolgáltatás, az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások kivételével;
- „az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások”: azok a szolgáltatások, amelyeket nem üzleti alapon és nem egy vagy több szolgáltatóval versengve nyújtanak;
- „valamely Fél szolgáltatója”: a Fél természetes vagy jogi személye, amely szolgáltatást kíván nyújtani, vagy szolgáltatást nyújt;
- „szolgáltatásnyújtás”: a szolgáltatás előállítása, terjesztése, marketingje, értékesítése és végrehajtása.

¹ E cím alkalmazásában valamely Fél olyan természetes személyét, aki az Európai Unió valamely tagállamának és valamely aláíró andoki ország állampolgárságával is rendelkező kettős állampolgár, kizárólag azon Fél állampolgárának kell tekinteni, amelyben elsődleges és tényleges állampolgársága fennáll. E célból a Fél elsődleges és tényleges állampolgárságának azon Fél állampolgárságát kell tekinteni, amelyben a természetes személy szorosabb kapcsolatokkal rendelkezik, többek között olyan tényezők figyelembe vétele alapján, mint családi kötelek, szokásos tartózkodási helye, adófizetésének helye vagy az a hely, ahol politikai jogait gyakorolja.

109. CIKK

Munkacsoportok

Amennyiben ez szükséges és indokolt, a kereskedelmi bizottság munkacsoportot hozhat létre, többek között a következő feladatok ellátása céljából:

- a) a letelepedéssel, szolgáltatáskereskedelemmel és elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos szabályozási kérdések megvitatása;
- b) iránymutatások és stratégiák előterjesztése, amelyek lehetővé teszik az aláíró andoki országok számára, hogy a személyes adatok védelmének biztos pontjai legyenek. Ennek érdekében a munkacsoport együttműködési menetrendet fogad el, amelyben meghatározza az e célból elsődlegesen teljesítendő szempontokat, különös figyelemmel az adatvédelmi rendszerek egységesítési folyamataira;
- c) megkeresi a megfelelő mechanizmusokat a 162. cikk hatálya alá tartozó szempontok kezelése érdekében;
- d) mechanizmusokat javasol a mikro- és kkv-k támogatására, az elektronikus kereskedelem terén előttük tornyosuló akadályok leküzdése érdekében;
- e) javítja többek között az elektronikus ügyletek és az elektronikus kormányzás biztonságát;

- f) ösztönzi a magánszféra részvételét képzéseken, magatartási szabályok, mintaszerződések, iránymutatások és megfelelési mechanizmusok elfogadásában az elektronikus kereskedelem területén, valamint aktívan részt vesz a Felek között szervezett fórumokon;
- g) együttműködési mechanizmusokat hoz létre az elektronikus ügyletek digitális akkreditációja és tanúsítása, valamint a digitális tanúsítványok elfogadása terén; és
- h) az elektronikus kereskedelem fejlődésének elősegítése érdekében aktívan részt vesz regionális és többoldalú fórumokon.

2. FEJEZET

LETELEPEDÉS

110. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- „jogi személy fióktelepe”: az üzleti tevékenység helye, amely jogi személyiséggel nem rendelkezik és amely:
 - a) folytonosság látszatát kelti, mint például egy anyavállalat kiterjesztése:

- b) saját vezetőséggel rendelkezik; és
 - c) megfelelő irodai berendezéssel rendelkezik ahhoz, hogy üzleti tárgyalásokat folytasson harmadik felekkel; ennél fogva a harmadik feleknek – jóllehet tudatában vannak annak, hogy szükség esetén az anyavállalattal, amelynek központi irodája külföldön van jogi kapcsolat felvételére kerül sor– nem kell közvetlenül az anyavállalattal üzleti kapcsolatot létesíteniük, hanem üzleti tranzakcióikat lebonyolíthatják az anyavállalat kiterjesztésén keresztül is;
- „gazdasági tevékenység”: a gazdasági tevékenység körébe nem tartoznak az államhatalom gyakorlása során végzett tevékenységek, például a nem üzleti alapon, vagy nem egy vagy több gazdasági szereplővel versengve végzett tevékenységek;
 - „letelepedés”: a következők révén megvalósuló bármilyen üzleti vagy szakmai letelepedés¹:
 - a) jogi személy alapítása, megszerzése vagy fenntartása²; vagy
 - b) fiók vagy képviseleti iroda létrehozása vagy fenntartása;

a Fél területén gazdasági tevékenység végzése céljából;

¹ Az „üzleti vagy szakmai letelepedés” minden termelő gazdasági tevékenység keretében történő letelepedés, függetlenül attól, hogy az ipari vagy kereskedelmi, illetve áruk előállítására vagy szolgáltatások nyújtására vonatkozik.

² A jogi személy „alapítása” és „megszerzése” magába foglalja a jogi személyben való tőkerészesedést tartós gazdasági kapcsolatok létrehozása és fenntartása céljából.

- „egy Fél befektetője”: a Fél bármely természetes vagy jogi személye, amely letelepedés útján és konkrét cselekvések révén gazdasági tevékenységet kíván folytatni vagy folytat vagy folytatott a másik Fél területén;
- „a Fél letelepedést érintő intézkedései”: a letelepedés fogalma alá tartozó valamennyi tevékenységgel kapcsolatos intézkedések;
- „egy Fél jogi személyének leányvállalata”: olyan jogi személy, amely az adott Fél egy másik jogi személyének tényleges ellenőrzése alatt áll¹.

111. CIKK

Hatály

Ez a fejezet a Felek által elfogadott vagy fenntartott, bármilyen gazdasági tevékenységgel kapcsolatos letelepedést érintő intézkedésekre² alkalmazandó, az alábbi kivételekkel:

- a) nukleáris anyagok bányászata, előállítása és feldolgozása;

¹ Egy jogi személy akkor áll egy másik jogi személy ellenőrzése alatt, ha utóbbi jogosult az előbbiben az igazgatók többségét kinevezni vagy az előbbi tevékenységét egyéb módon jogilag irányítani.

² Az egyértelműség kedvéért, az e fejezetben megállapított kötelezettségeket nem érintve, e fejezet nem vonatkozik a befektetésvédelemre, így különösen a kisajátításra és a tisztességes és méltányos bánásmódra vonatkozó rendelkezésekre, valamint az állam és a befektető közötti vitarendezési eljárásokra.

- b) fegyver-, lőszer- és hadianyaggyártás, illetve -kereskedelem;
- c) audiovizuális szolgáltatások;
- d) nemzeti tengeri kabotázs¹;
- e) hulladékok és mérgező hulladékok feldolgozása és eltávolítása; és
- f) belföldi és nemzetközi menetrendszerű, illetve nem menetrendszerű légi szállítási szolgáltatások, valamint a forgalmi jogok gyakorlásához közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások, a következők kivételével:
 - i) repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások, amelyek során a repülőgépet üzemén kívül helyezik;
 - ii) légi szállítási szolgáltatások értékesítése és marketingje;
 - iii) számítógépes foglalási rendszer (CRS) szolgáltatások; és
 - iv) földi kiszolgálással kapcsolatos szolgáltatások és repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások.

¹ Nem érintve a vonatkozó nemzeti jogszabályok azon rendelkezéseit, amelyek meghatározzák, hogy mely tevékenységi körök minősülnek kabotázsnak, a jelen fejezet alkalmazásában a nemzeti kabotázs utasok vagy áruk szállítása az Európai Unió valamely tagállama vagy valamely aláíró andoki ország területén található kikötő vagy pont és az Európai Unió ugyanezen tagállama vagy ugyanezen aláíró andoki ország területén található kikötő vagy pont között, beleértve a kontinentális talapzatot is, továbbá valamely aláíró andoki ország vagy az Európai Unió valamely tagállama területén található azonos kikötőből vagy pontból induló, és oda visszatérő forgalom.

Piacra jutás

1. Ami a letelepedésen keresztül megvalósuló piacra jutást illeti, valamennyi Fél legalább olyan kedvező elbánást biztosít a másik Fél letelepedett vállalkozásai és befektetői részére, mint amelyet a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) szereplő egyedi kötelezettségvállalások alapján nyújtania kell.

2. A piacra jutással kapcsolatos kötelezettségvállalások által érintett ágazatokban azok az intézkedések, amelyeket a Fél sem regionális felosztás alapján, sem az adott terület egészét figyelembe véve nem fogantatosít, illetve nem tart fenn, a VII. melléklet (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) eltérő rendelkezéseinek a hiányában az alábbiak szerint kerülnek meghatározásra:

- a) a letelepedett vállalkozások számának korlátozása számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos jogok vagy más olyan letelepedési követelmények útján, mint például a gazdasági igényfelmérés;
- b) az ügyletek vagy a tőke összértékének korlátozása számbeli kvóták vagy a gazdasági igényfelmérésre irányuló követelmény útján;
- c) a műveletek teljes számának vagy a kimenet kijelölt számbeli egységekben kifejezett mennyiségének korlátozása kvóták vagy a gazdasági igényfelmérésre irányuló követelmény útján¹;

¹ A (2) bekezdés a)–c) pontjának hatálya nem terjed ki a mezőgazdasági termékek előállításának korlátozását célzó intézkedésekre.

- d) az egy adott gazdasági tevékenységgel kapcsolatban vagy egy létesítményben foglalkoztatható olyan természetes személyek összlétszámának számbeli kvóták vagy a gazdasági igényfelmérésre irányuló követelmény útján történő korlátozása, akik a gazdasági tevékenység ellátásához szükségesek, és ahhoz közvetlenül kapcsolódnak;
- e) a külföldi tőke részesedésének korlátozása a külföldi tulajdonrész legmagasabb százalékos mértékének, illetve az egyedi vagy összesített külföldi befektetések összértékének meghatározásával; és
- f) korlátozó vagy előíró jellegű intézkedések, amelyek a letelepedésnek olyan meghatározott típusára (leányvállalat, fióktelep, képviseleti iroda) vagy olyan közös vállalkozásra vonatkoznak, amelyeken keresztül a másik Fél befektetője egy adott gazdasági tevékenységet végezhet ¹.

¹ Bármelyik Fél előírhatja, hogy jogi személy saját joga alapján történő létrehozása esetén a befektetőknek meghatározott jogi formát kell használniuk. Ameddig ezt a követelményt megkülönböztetésmentes módon alkalmazzák, addig azt nem kell szerepeltetni a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) annak érdekében, hogy azt a Felek fenntarthassák vagy elfogadhassák.

Nemzeti elbánás

1. Azokban az ágazatokban, amelyekre vonatkozóan Kolumbia VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos kötelezettségei szerepelnek, és az ott meghatározott feltételek és minősítések szerint Kolumbia az Unió Fél letelepedett vállalkozásait és befektetőit a letelepedést érintő összes intézkedést tekintetbe véve legalább olyan elbánásban részesíti, mint saját hasonló¹ letelepedett vállalkozásait és befektetőit.
2. Azokban az ágazatokban, amelyekre vonatkozóan Peru VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos kötelezettségei szerepelnek, és az ott meghatározott feltételek és minősítések szerint Peru az Unió Fél letelepedett vállalkozásait és befektetőit a letelepedést érintő összes intézkedést tekintetbe véve legalább olyan elbánásban részesíti, mint hasonló körülmények között saját vállalkozásait és befektetőit².
3. Azokban az ágazatokban, amelyekre vonatkozóan az Unió Félnek a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos kötelezettségei szerepelnek, és az ott meghatározott feltételek és minősítések szerint az Unió Fél az aláíró andoki országok letelepedett vállalkozásait és befektetőit a letelepedést érintő összes intézkedést tekintetbe véve legalább olyan elbánásban részesíti, mint saját hasonló letelepedett vállalkozásait és befektetőit.

¹ Az egyértelműség kedvéért a „hasznló” kifejezés nem érinti a Kolumbia által kötött vagy kötendő egyéb nemzetközi megállapodásokban szereplő „hasznló körülmények” kifejezés jelentését.

² Az egyértelműség kedvéért, Perunak a GATS alapján fennálló kötelezettségeiből levezethető, az Unió Fél szolgáltatásait és szolgáltatóit megillető jogok - így különösen a GATS XVII. cikkében szereplő „hasznló szolgáltatások és szolgáltatók” elv alkalmazására vonatkozó jog - továbbra is teljes mértékben érvényesíthetők a WTO keretében.

4. Az ebben a cikkben vállalt egyedi kötelezettségek nem értelmezhetők oly módon, hogy bármely Félnek kompenzációt kellene nyújtani azokért az eleve meglévő versenyképességbeli hátrányokért, amelyek az érintett letelepedett vállalkozás és befektető külföldi jellegéből adódnak.

114. CIKK

A kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista

Azok az ágazatok, amelyekkel kapcsolatban a Felek e fejezet alapján kötelezettségeket vállalnak, valamint az ezen ágazatokban egy másik Fél letelepedett vállalkozásaira és befektetőire alkalmazandó, a piacra jutással és/vagy a nemzeti elbánással kapcsolatos fenntartások vagy korlátozások a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) szerepelnek.

115. CIKK

Egyéb megállapodások

1. E cím egy rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az korlátozza a Felek és befektetőik olyan létező vagy jövőbeli, befektetésekkel kapcsolatos nemzetközi megállapodásból eredő jogait és kötelezettségeit, amelynek az Európai Unió valamely tagállama és valamelyik aláíró andoki ország részese.

2. Az (1) bekezdéstől függetlenül az olyan létező vagy jövőbeli, befektetésekkel kapcsolatos nemzetközi megállapodás szerinti vitarendezési mechanizmus, amelynek az Európai Unió, az Európai Unió valamely tagállama vagy valamely aláíró andoki ország részese, nem alkalmazható a jelen fejezet vélt megsértése esetén.

116. CIKK

A befektetések ösztönzése és felülvizsgálat

1. A befektetések fokozatos liberalizációja érdekében az Európai Unió és az aláíró andoki országok saját hatáskörükben törekednek a kölcsönös befektetések számára vonzó környezet kialakítására.

2. Az (1) bekezdésben szereplő előmozdításnak olyan együttműködéshez kell vezetnie, amely többek között kiterjed a befektetési jogi szabályozás, a befektetési környezet és a Felek közötti befektetések áramlásának felülvizsgálatára, összhangban a Felek nemzetközi megállapodások szerinti kötelezettségvállalásaival. A felülvizsgálatra legkésőbb e megállapodás hatályba lépését követő öt éven belül, azt követően pedig rendszeres időközönként sor kerül.

3. FEJEZET

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ SZOLGÁLTATÁSNYÚJTÁS

117. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- „határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás”: szolgáltatásnyújtás
 - a) egyik Fél területéről egy másik Fél területére (1. módzat); és
 - b) az egyik Fél területén egy másik Fél fogyasztója részére (2. módzat);
- „egy Fél határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást érintő intézkedése”: intézkedések
 - a) szolgáltatás megvásárlására, kifizetésére vagy igénybe vételére vonatkozóan; és
 - b) határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással összefüggésben olyan szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, illetve azok igénybe vételére vonatkozóan, amelyekkel kapcsolatban a Fél előírja, hogy azokat a nyilvánosság számára kell nyújtani.

Hatály

Ez a fejezet a Felek határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást érintő intézkedéseire vonatkozik minden szolgáltatási ágazatban, az alábbi kivételekkel:

- a) audiovizuális szolgáltatások;
- b) nemzeti tengeri kabotázs¹, és;
- c) belföldi és nemzetközi menetrendszerű, illetve nem menetrendszerű légi szállítási szolgáltatások, valamint a forgalmi jogok gyakorlásához közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások, a következők kivételével:
 - i) repülőgép-javítási és -karbantartási szolgáltatások, amelyek során a repülőgépet üzemben kívül helyezik;
 - ii) légi szállítási szolgáltatások értékesítése és marketingje;

¹ Nem érintve a vonatkozó nemzeti jogszabályok azon rendelkezéseit, amelyek meghatározzák, hogy mely tevékenységi körök minősülnek kabotázsnak, e fejezet alkalmazásában a nemzeti kabotázs utasok vagy áruk szállítása az Európai Unió valamely tagállama vagy valamely aláíró andoki ország területén található kikötő vagy pont és az Európai Unió ugyanezen tagállama vagy ugyanezen aláíró andoki ország területén található kikötő vagy pont között, beleértve a kontinentális talapzatot is, továbbá az aláíró andoki ország vagy az Európai Unió valamely tagállama területén található azonos kikötőből vagy pontból induló, és oda visszatérő forgalom.

- iii) számítógépes foglалási rendszer (CRS) szolgáltatások; és
- iv) földi kiszolgálással kapcsolatos szolgáltatások és repülőtér-üzemeltetési szolgáltatások.

119. CIKK

Piacra jutás

1. Ami a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtáson keresztül megvalósuló piacra jutást illeti, valamennyi Fél legalább olyan kedvező elbánást biztosít a másik Fél szolgáltatásainak és szolgáltatóinak, mint amely a VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos egyedi kötelezettségvállalásaiban szerepelnek.
2. A piacra jutással kapcsolatos kötelezettségek által érintett ágazatokban azok az intézkedések, amelyeket a Fél sem regionális felosztás alapján, sem az adott terület egészét figyelembe véve nem tart fenn, illetve nem hoz meg, az alábbiak szerint kerülnek meghatározásra, hacsak a VIII. melléklet (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) másképp nem rendelkezik:
 - a) a szolgáltatók számának korlátozása számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági igényfelmérésre irányuló követelmény útján;

- b) a szolgáltatási ügyletek vagy a tőke összértékének korlátozása számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján; és
- c) a szolgáltatási műveletek teljes számának vagy a szolgáltatás teljesítménye kijelölt számbeli egységekben kifejezett mennyiségének korlátozása kvóták vagy a gazdasági igényfelmérésre irányuló követelmény útján¹.

120. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Azokban az ágazatokban, amelyekre vonatkozóan Kolumbia VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos kötelezettségei szerepelnek, és az ott meghatározott feltételek és minősítések szerint, Kolumbia az Unió Fél szolgáltatásait és szolgáltatóit a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást érintő összes intézkedést tekintetbe véve legalább olyan elbánásban részesíti, mint saját hasonló szolgáltatásait és szolgáltatóit.

¹ A (2) bekezdés c) pontja nem vonatkozik valamely Fél olyan intézkedéseire, amely a szolgáltatásnyújtás bemeneti oldalát korlátozza.

2. Azokban az ágazatokban, amelyekre vonatkozóan Peru VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos kötelezettségei szerepelnek, és az ott meghatározott feltételek és minősítések szerint, Peru az Unió Fél szolgáltatásait és szolgáltatóit a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást érintő összes intézkedést tekintetbe véve legalább olyan elbánásban részesíti, mint hasonló körülmények között saját szolgáltatásait és szolgáltatóit¹.
3. Azokban az ágazatokban, amelyekre vonatkozóan az Unió Félnek a VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) meghatározott piacra jutással kapcsolatos kötelezettségei szerepelnek, és az ott meghatározott feltételek és minősítések szerint, az Unió Fél az aláíró andoki országok szolgáltatásait és szolgáltatóit a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást érintő összes intézkedést tekintetbe véve legalább olyan elbánásban részesíti, mint saját hasonló szolgáltatásait és szolgáltatóit.
4. Az ebben a cikkben vállalt egyedi kötelezettségvállalások nem értelmezhetők oly módon, hogy bármely Félnek kompenzációt kellene nyújtani azokért az eleve meglévő versenyképességbeli hátrányokért, amelyek az érintett szolgáltatás vagy szolgáltató külföldi jellegéből adódnak.

¹ Az egyértelműség kedvéért, Perunak a GATS alapján fennálló kötelezettségeiből levezethető, az Unió Fél szolgáltatásait és szolgáltatóit megillető jogok - így különösen a GATS XVII. cikkében szereplő „hasonló szolgáltatások és szolgáltatók” elv alkalmazására vonatkozó jog - továbbra is teljes mértékben érvényesíthetők a WTO keretében.

121. CIKK

A kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista

Az egyes Felek által e fejezet alapján megjelölt ágazatok, valamint egy másik Fél szolgáltatásaira és szolgáltatóira alkalmazandó a piacra jutással és/vagy a nemzeti elbánással kapcsolatos fenntartások vagy korlátozások a VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) szerepelnek.

4. FEJEZET

TERMÉSZETES SZEMÉLYEK IDEIGLENES TARTÓZKODÁSA ÜZLETI CÉLLAL

122. CIKK

Hatály

E fejezetet kell alkalmazni a 107. cikk (6) bekezdésének megfelelően a valamely Fél által a kulcsszemélyzet, a felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok, az üzleti szolgáltatások értékesítői, a szerződéses szolgáltatók, a független szakemberek és a rövid időtartamra üzleti céllal beutazók belépésével és a területükön való ideiglenes tartózkodásával kapcsolatban hozott intézkedésekre.

Fogalom meghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- „üzleti szolgáltatások értékesítői”: természetes személyek, akik valamelyik Fél szolgáltatójának képviselői, akik a másik Fél területére ideiglenesen szándékoznak belépni, annak érdekében, hogy szolgáltatások értékesítéséről tárgyaljanak, vagy hogy megállapodásokat kössenek az érintett szolgáltató szolgáltatásainak értékesítése céljából. Az üzleti szolgáltatások értékesítői nem vesznek részt a lakosság részére történő közvetlen értékesítésben, és nem kapnak díjazást a fogadó Fél területén található forrásból;
- „üzleti célú látogatók”: vezető beosztásban dolgozó természetes személyek, akik a letelepedett vállalkozás létrehozásáért felelősek. Nem létesítenek közvetlen ügyletet a nyilvánossággal, és nem kapnak díjazást a fogadó Fél területén található forrásból;
- „szerződéses szolgáltató”: természetes személyek, akiket az egyik Fél olyan jogi személye alkalmaz, amely nem telepedett le a másik Fél területén, és amely az utóbbi Fél területén található végső felhasználóval jóhiszeműen, szolgáltatásnyújtásra vonatkozó olyan - az Egyesült Nemzetek Statisztikai Bizottsága által elfogadott központi termékosztályozás (a továbbiakban: CPC) 872 kódja szerint meghatározott ügynökségen keresztül kötött szerződéstől eltérő - szerződést kötött, amely szükségessé teszi, hogy alkalmazottai ideiglenesen a másik Fél területén tartózkodjanak a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés teljesítése céljából¹;

¹ A szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződésnek meg kell felelnie a szerződés teljesítése szerinti ország jogszabályainak, szabályainak és előírásainak.

- „felső fokú képesítéssel rendelkező gyakornokok”: olyan természetes személyek, akiket a Fél jogi személye vagy fiókja legalább egy éve alkalmaz, egyetemi képesítéssel rendelkeznek, és akiket karrierfejlesztés, illetve az üzleti eljárásokkal vagy módszerekkel kapcsolatos képzés céljából ideiglenesen áthelyeztek a jogi személynek a másik Fél területén található letelepedett vállalkozásához¹;
- „független szakemberek”: olyan természetes személyek, akik szolgáltatásnyújtással foglalkoznak, és önálló vállalkozóként telepedtek le valamelyik Fél területén, másik Fél területén nem letelepedettek, és az utóbbi Fél területén található végső felhasználóval jóhiszeműen, szolgáltatásnyújtásra vonatkozó olyan- a CPC 872 kódja szerint meghatározott ügynökségen keresztül kötött szerződéstől eltérő - szerződést kötöttek, amely szükségessé teszi, hogy ideiglenesen az érintett Fél területén tartózkodjanak a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződés teljesítése céljából²;

¹ A fogadó vállalkozástól megkövetelhetik, hogy előzetes jóváhagyás céljából nyújtson be a tartózkodás időtartamára kiterjedő képzési programot, amely bizonyítja, hogy a tartózkodás képzés céljából történik. Ausztria, a Cseh Köztársaság, Németország, Franciaország, Spanyolország és Magyarország esetében a képzésnek a megszerzett egyetemi képesítéshez kell kapcsolódnia.

² A szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződésnek meg kell felelnie a szerződés teljesítése szerinti ország jogszabályainak, szabályainak és előírásainak.

- „társaságon belül áthelyezett személyek”: olyan természetes személyek, akik valamely Fél jogi személyének vagy fiókjának legalább egy éven keresztül munkavállalói voltak vagy abban partnerek voltak, és akiket egy másik Fél területén letelepedett vállalkozáshoz (ideértve a leányvállalatot, anyavállalatot és fióktelepet) ideiglenesen áthelyeznek. Az érintett természetes személynek a következő kategóriák valamelyikébe kell tartoznia:
 - a) „vezető állású személyek”: valamely jogi személynél vezető beosztásban tevékenykedő személyek, akiknek elsődleges feladata a letelepedett vállalat vezetése, és akik felett az általános felügyeletet vagy irányítást elsődlegesen a vállalkozás igazgatóságának tagjai vagy részvényesei, vagy ezekkel egyenrangú tagjai látják el, ideértve az alábbiakat:
 - i) akik a letelepedett vállalkozást vagy annak egy részlegét vagy alegységét igazgatják;
 - ii) akik más felügyeleti, szakmai irányító vagy vezető beosztást ellátó munkavállalók tevékenységeit felügyelik és ellenőrzik;
 - iii) akik személyes hatáskörrel rendelkeznek személyzet felvételére vagy elbocsátására, illetve személyzet felvételével és elbocsátásával vagy egyéb személyzeti feladatok ellátásával kapcsolatos javaslattételre;
- vagy;

- b) „szakemberek”: egy jogi személyen belül tevékenykedő olyan személyek, akik a letelepedett vállalkozás tevékenységéhez, kutatóberendezések használatához, technikák alkalmazásához, folyamatokhoz, eljárásokhoz vagy irányításához szükséges lényeges, speciális ismeretekkel rendelkeznek. Az ilyen ismeretek felmérése során nem csupán a letelepedett vállalkozás szempontjából jellemző ismereteket veszik figyelembe, hanem azt is, hogy az adott személy rendelkezik-e magas szintű képzettséggel a végzett munka vagy különleges műszaki ismereteket megkövetelő szakterület jellegének megfelelően, ideértve az akkreditált szakmai szervezetben való tagságot is;
- „kulcsszemélyzet”: a Fél területén letelepedett, nonprofit szervezettől eltérő¹ jogi személynél alkalmazott természetes személyek, akik egy letelepedett vállalat létrehozásáért vagy megfelelő ellenőrzéséért, igazgatásáért és működéséért felelősek. A kulcsszemélyzet magában foglalja a letelepedett vállalkozás alapításáért felelős üzleti célú látogatókat és a társaságon belüli áthelyezéseket és azokat az, akik ek; és
- „képesítések”: diplomák, bizonyítványok és a (formális képesítés) egyéb bizonyítékai, amelyet jogszabályi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések alapján kijelölt hatóság bocsát ki, és a szakképzés sikeres elvégzését igazolja.

¹ A „nonprofit szervezettől eltérő” fogalomra utalás csak Ausztria, Belgium, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Németország, Dánia, Észtország, Görögország, Spanyolország, Finnország, Franciaország, Írország, Olaszország, Litvánia, Luxemburg, Lettország, Málta, Hollandia, Portugália, Szlovénia, az Egyesült Királyság és Peru esetében alkalmazandó.

Kulcsszemélyzet és felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok

1. Az e cím 2. fejezete (Letelepedés) szerinti kötelezettségvállalással érintett minden ágazat tekintetében és a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) vagy a XI. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 1. függelékében felsorolt fenntartásokra is figyelemmel valamennyi Fél engedélyezi másik Felek befektetőinek, hogy a letelepedett vállalkozásukhoz ebből a másik Félből származó természetes személyeket alkalmazzanak, feltéve hogy az ilyen alkalmazottak a 123.. cikkben meghatározottak szerinti kulcsszemélyzethez tartoznak vagy felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok. A kulcsszemélyzet és a felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok belépése és ideiglenes tartózkodása a társaságon belüli áthelyezések esetében legfeljebb három évig¹, az üzleti célú látogatók esetében bármely 12 hónapos időszakban 90 napig, a felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokok esetében pedig egy évig tart.

2. Az e cím 2. fejezete (Letelepedés) szerinti kötelezettségvállalások által érintett minden ágazat tekintetében azon intézkedéseket, amelyek valamely Fél által sem regionális felosztás alapján, sem a terület egészét figyelembe véve nem tarthatók fenn vagy fogadhatók el – hacsak a XI. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 1. függeléke másképp nem határozza meg, – megkülönböztető korlátozásokként, illetve a befektetőnként egy bizonyos ágazatban kulcsszemélyzetként és felsőfokú képesítéssel rendelkező gyakornokként alkalmazható természetes személyek számának számbeli kvóták vagy a gazdasági igényfelmérésre irányuló követelmény útján történő korlátozásokként határozzák meg.

¹ Kolumbia esetében a társaságon belüli áthelyezések leghosszabb tartama két év, amely egy további évre meghosszabbítható. Peru esetében a munkaszerződés tartama legfeljebb három év lehet. Ugyanakkor a tartózkodás tartama a társaságon belüli áthelyezések esetén legfeljebb egy év, ami megújítható, amennyiben az annak engedélyezését megalapozó feltételek továbbra is fennállnak.

125. CIKK

Üzleti szolgáltatások értékesítői

A 2. fejezet (Letelepedés) vagy a 3. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) szerinti kötelezettségvállalással érintett minden ágazat tekintetében, a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista), illetve a VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) felsorolt fenntartásokra is figyelemmel valamennyi Fél lehetővé teszi az üzleti szolgáltatások értékesítőinek belépését és ideiglenes tartózkodását 90 napon át bármely 12 hónapos időszakban.

126. CIKK

Szerződéses szolgáltatásnyújtók

1. A Felek újra megerősítik a GATS szerinti kötelezettségvállalásaikból eredő jogait és kötelezettségeiket a szerződéses szolgáltatók belépése és ideiglenes tartózkodása tekintetében.

2. Kolumbia és az Unió Fél lehetővé teszi, hogy az Unió Fél és Kolumbia szerződéses szolgáltatói természetes személyek jelenléte révén szolgáltatásokat nyújtsanak területükön a IX. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 2. függelékének (4) bekezdése szerinti feltételek mellett az alábbi ágazatok esetében:

- a) nemzetközi közjogra és külföldi jogra vonatkozó jogi tanácsadás; az Unió Fél esetében az Európai Unió joga (a továbbiakban: uniós jog) nem tekintendő nemzetközi közjognak vagy külföldi jognak;
- b) könyvelési és számviteli szolgáltatások;
- c) adótanácsadási szolgáltatások;
- d) építészeti szolgáltatások;
- e) várostervezési és tájtervezési szolgáltatások;
- f) mérnöki szolgáltatások;
- g) integrált mérnöki szolgáltatások;
- h) orvosi (beleértve a pszichológusokat is) és fogorvosi szolgáltatások;
- i) állatorvosi szolgáltatások;

- j) szülésznői szolgáltatások;
- k) ápolónők és gyógytornászok által nyújtott, valamint közvetetten orvosi szolgáltatások;
- l) számítógépes és ahhoz kapcsolódó szolgáltatások;
- m) piackutatás és közvélemény-kutatás;
- n) üzleti tanácsadási szolgáltatások;
- o) üzleti tanácsadással kapcsolatos szolgáltatások;
- p) tervezési szolgáltatások;
- q) vegyészmérnökség, gyógyszerészet és fotokémia;
- r) kozmetikai technológiai szolgáltatások;
- s) különleges technológiai, mérnöki, marketing és értékesítési szolgáltatások a gépjármű-ágazatban;
- t) kereskedelmi tervezési szolgáltatások és marketing a divattextil-ipari, ruházati, lábbeli és egyéb ruházati cikkek ágazataiban; és
- u) berendezések karbantartása és javítása, beleértve a közlekedési berendezéseket is, különösen az értékesítést vagy lízinget követő szolgáltatásokra vonatkozó szerződéssel összefüggésben.

3. Peru és az Unió Fél lehetővé teszik, hogy az Unió Fél és Peru szerződéses szolgáltatói természetes személyek jelenléte révén szolgáltatásokat nyújtsanak területükön a IX. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 2. függelékének (4) bekezdése szerinti feltételek mellett az alábbi ágazatok esetében:

- a) nemzetközi közjogra és külföldi jogra vonatkozó jogi tanácsadás (az Unió Fél esetében az unió jog nem tekintendő nemzetközi közjognak vagy külföldi jognak);
- b) könyvelési és számviteli szolgáltatások;
- c) adótanácsadási szolgáltatások;
- d) építészeti szolgáltatások;
- e) várostervezési és tájtervezési szolgáltatások;
- f) mérnöki szolgáltatások;
- g) integrált mérnöki szolgáltatások;
- h) orvosi (beleértve a pszichológusokat is) és fogorvosi szolgáltatások;
- i) állatorvosi szolgáltatások;

- j) szülésznői szolgáltatások;
- k) számítógépes és ahhoz kapcsolódó szolgáltatások;
- l) piackutatás és közvélemény-kutatás;
- m) üzleti tanácsadási szolgáltatások; és
- n) üzleti tanácsadással kapcsolatos szolgáltatások.

4. A Felek kötelezettségvállalásaira a következő feltételek vonatkoznak:

- a) a természetes személyeknek a szolgáltatást időszakos alapon, olyan jogi személy alkalmazottjaként kell nyújtaniuk, amely a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződést legfeljebb 12 hónapra kapta meg;
- b) valamely másik Fél területére belépő természetes személyeknek legalább e másik Fél területére való belépés iránti engedély benyújtásának időpontját közvetlenül megelőző év során a szolgáltatást nyújtó jogi személy alkalmazottjaként ilyen szolgáltatásokat kellett nyújtaniuk; emellett a természetes személynek a másik Fél területére való belépés iránti engedély benyújtásának időpontjában legalább három év szakmai tapasztalattal¹ kell rendelkeznie a szerződés tárgyát képező ágazatban;

¹ E pont alkalmazásában a „szakmai tapasztalat” a nagykorúság elérését követően megszerzett szakmai tapasztalatot jelenti.

- c) a másik Fél területére belépő természetes személyeknek:
- i) egyetemi képesítéssel vagy azzal egyenértékű tudást bizonyító képzettséggel kell rendelkezniük¹; és
 - ii) amennyiben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél törvényei, rendeletei vagy előírásai valamely tevékenység gyakorlásához ezt megkövetelik, szakképesítéssel kell rendelkeznie.
- d) a természetes személyek a szolgáltatás nyújtásáért nem részesülhetnek más díjazásban, mint a jogi személyek által a másik Fél területén való tartózkodásuk során fizetett díjazás;
- e) a természetes személyek érintett Fél területére való belépése és ideiglenes tartózkodása 12 havonta összesítve nem haladhatja meg a hat hónapos, illetve Luxemburg esetében a 25 hetes tartamot, illetve ha az rövidebb, a szerződés időtartamát.;
- f) a jelen cikk alapján engedélyezett belépés csak a szerződés tárgyát képező szolgáltatási tevékenységre vonatkozik, és nem jogosít arra, hogy a szolgáltatás nyújtása szerinti Félben a szakmai tevékenységet gyakorolják;

¹ Amennyiben a képesítést vagy képzettséget nem a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Félben szerezték, e Fél megvizsgálhatja, hogy a képesítés vagy képzettség egyenértékű-e a területén előírt egyetemi képesítéssel.

- g) a szolgáltatási szerződés végrehajtásában részt vevő személyek száma nem haladhatja meg a szerződés teljesítéséhez szükséges mértéket, ahogy azt adott esetben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél törvényei, rendeletei vagy előírásai meghatározzák;
- h) egyéb hátrányosan megkülönböztető korlátozások, beleértve a természetes személyek számára vonatkozó gazdasági igényfelmérésre irányuló követelményeket is, amelyek a IX. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 2. függelékében szerepelnek.

127. CIKK

Független szakemberek

1. A Felek újra megerősítik a GATS szerinti kötelezettségvállalásaikból eredő jogait és kötelezettségeiket a független szakemberek belépése és ideiglenes tartózkodása tekintetében.
2. Kolumbia és az Unió Fél lehetővé teszik, hogy az Unió Fél és Kolumbia szerződéses szolgáltatói természetes személyek jelenléte révén szolgáltatásokat nyújtsanak területükön a IX. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 2. függelékének (4) bekezdése szerinti feltételek mellett az alábbi ágazatok esetében:
 - a) nemzetközi közjogra és külföldi jogra vonatkozó jogi tanácsadás (az Unió Fél esetében az unió jog nem tekintendő nemzetközi közjognak vagy külföldi jognak);

- b) építészeti szolgáltatások;
- c) mérnöki szolgáltatások;
- d) integrált mérnöki szolgáltatások;
- e) számítógépes és ahhoz kapcsolódó szolgáltatások;
- f) piackutatás és közvélemény-kutatás;
- g) üzleti tanácsadási szolgáltatások;
- h) üzleti tanácsadással kapcsolatos szolgáltatások;
- i) fordítási és tolmácsolási szolgáltatások; és
- j) különleges technológiai, mérnöki, marketing és értékesítési szolgáltatások a gépjármű-ágazatban.

3. Peru és az Unió Fél lehetővé teszik, hogy az Unió Fél és Peru szerződéses szolgáltatói természetes személyek jelenléte révén szolgáltatásokat nyújtsanak területükön a IX. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 2. függelékének (4) bekezdése szerinti feltételek mellett az alábbi ágazatok esetében:

- a) nemzetközi közjogra és külföldi jogra vonatkozó jogi tanácsadás (az Unió Fél esetében az unió jog nem tekintendő nemzetközi közjognak vagy külföldi jognak);

- b) építészeti szolgáltatások;
- c) mérnöki szolgáltatások;
- d) integrált mérnöki szolgáltatások;
- e) számítógépes és ahhoz kapcsolódó szolgáltatások;
- f) piackutatás és közvélemény-kutatás;
- g) üzleti tanácsadási szolgáltatások; és
- h) üzleti tanácsadással kapcsolatos szolgáltatások.

4. A Felek kötelezettségvállalásaira a következő feltételek vonatkoznak:

- a) a természetes személyeknek a szolgáltatást időszakos alapon, a másik Fél területén letelepedett önálló vállalkozóként kell nyújtaniuk, aki a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződést legfeljebb 12 hónapra kapta meg;
- b) a másik Fél területére belépő természetes személyeknek a másik Fél területére való belépés iránti engedély benyújtásának időpontjában legalább hat év szakmai tapasztalattal kell rendelkezniük a szerződés tárgyát képező ágazatban;

- c) egy másik Fél területére belépő természetes személyeknek:
- i) egyetemi képesítéssel vagy azzal egyenértékű tudást bizonyító képzettséggel kell rendelkezniük¹; és
 - ii) amennyiben a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél törvényei, rendeletei vagy előírásai valamely tevékenység gyakorlásához ezt megkövetelik, szakképesítéssel kell rendelkeznie;
- d) a természetes személyek érintett Fél területére való belépése és ideiglenes tartózkodása bármely 12 hónapos időszakban nem haladhatja meg a hat hónapos, illetve Luxemburg esetében a 25 hetes tartamot, illetve ha az rövidebb, a szerződés időtartamát;
- e) e cikk alapján engedélyezett belépés csak a szerződés tárgyát képező szolgáltatási tevékenységre vonatkozik, és nem jogosít arra, hogy a szolgáltatás nyújtása szerinti Fél területén a szakmai címet használják; és
- f) egyéb hátrányosan megkülönböztető korlátozások, beleértve a természetes személyek számára vonatkozó gazdasági igényfelmérésre irányuló követelményeket is, amelyek a IX. melléklet (A természetes személyek üzleti célú ideiglenes tartózkodásával kapcsolatos fenntartások) 2. függelékében szerepelnek.

¹ Amennyiben a képesítést vagy képzettséget nem a szolgáltatásnyújtás helye szerinti Fél területén szerezték, e Fél megvizsgálhatja, hogy a képesítés vagy képzettség egyenértékű-e a területén előírt egyetemi képesítéssel.

Rövid távú üzleti látogatásra érkezők

1. A Felek törekszenek arra, hogy jogszabályaikkal összhangban megkönnyítsék a területükre való belépést és ideiglenes tartózkodást a rövid távú üzleti látogatásra érkezők számára, a következő tevékenységek elvégzése céljából¹:

- a) kutatás és tervezés: technikai, tudományos és statisztikai kutatók a másik Fél területén található társaság részéről;
- b) marketing kutatás: kutatást vagy elemzést, beleértve a piackutatást is, végző személyzet egy másik Fél területén letelepedett társaság részéről;
- c) kereskedelmi vásárok és kiállítások: a társaság, illetve termékei és szolgáltatási promóciója érdekében a vásárra látogató személyzet; és
- d) idegenforgalmi kongresszusra, illetve idegenforgalmi vásárra vagy kiállításra érkező vagy azon résztvevő, vagy a másik Fél területéről induló utazást vezető idegenforgalmi személyzet (szállodai képviselők, utazási ügynökök, idegenvezetők és utazásszervezők);

¹ A c) és d) pontokban szereplő tevékenységek csak Kolumbia és az Unió Fél között alkalmazandók.

feltéve, hogy a rövid távú látogatásra érkezők:

- a) nem értékesítik áruikat és szolgáltatásaikat a nyilvánosság számára és ők maguk nem nyújtanak árukat, illetve szolgáltatásokat;
- b) nem részesülnek személyes díjazásban az Európai Unión, illetve abban az aláíró andoki országon belüli forrásból, ahol ideiglenesen tartózkodnak; és
- c) nem nyújtanak szolgáltatást olyan szerződés keretében, amelyet az Európai Unión, illetve abban az aláíró andoki országon belül, ahol a rövid távú üzleti látogatásra érkező ideiglenesen tartózkodik, üzleti jelenléttel nem rendelkező jogi személy és az Európai Unióban, illetve valamely aláíró andoki országban található fogyasztó között kötöttek.

2. Ha az egyik Fél rövid távú üzleti látogatásra érkezőinek a másik Fél területére való belépését és ideiglenes tartózkodását engedélyezik, az bármely 12 hónapos időszakban legfeljebb 90 napig tarthat.

5. FEJEZET

SZABÁLYOZÁSI KERET

1. SZAKASZ

ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

129. CIKK

Kölcsönös elismerés

1. E cím alkalmazásában semmi sem akadályozza meg valamely Felet abban, hogy előírja, hogy a természetes személyeknek rendelkezniük kell a szolgáltatásnyújtás területén előírt szükséges képesítésekkel és/vagy szakmai tapasztalattal, az érintett tevékenységi ágazat tekintetében.
2. A Felek saját területükön ösztönzik a vonatkozó szakmai szervezeteket, hogy közösen dolgozzanak ki és terjesszenek elő a kölcsönös elismerésre vonatkozó ajánlásokat a kereskedelmi bizottság számára azzal a céllal, hogy a szolgáltatási ágazatok befektetői és a szolgáltatók – részben vagy egészben – teljesítsék az egyes Felek által a szolgáltatási ágazatok befektetői és a szolgáltatók engedélyezése, működése és tanúsítása tekintetében alkalmazott kritériumokat, kiváltképpen a szakmai szolgáltatások ágazatában.

3. A (2) bekezdésben említett ajánlás kézhezvételekor a kereskedelmi bizottság elfogadható időn belül áttekinti az ajánlást annak meghatározása érdekében, hogy az összhangban van-e a megállapodással.
4. Amennyiben a kereskedelmi bizottság a (3) bekezdés alapján megállapítja, hogy az ajánlás összhangban van a megállapodással, és a Felek vonatkozó rendelkezései között kellő mértékű a megfelelés, az ajánlás végrehajtása céljából a Felek tárgyalást folytatnak a követelmények, képesítések, engedélyek és egyéb szabályok kölcsönös elismeréséről szóló megállapodásról.
5. A (4) bekezdés alapján kötött megállapodásnak összhangban kell állniuk a WTO-egyezmény vonatkozó rendelkezéseivel, és különösen a GATS VII. cikkével.

130. CIKK

Átláthatóság és bizalmas információk nyilvánosságra hozatala

1. Minden Fél:
 - a) haladéktalanul válaszol a másik Fél által felvetett minden konkrét információkérésre az általánosan alkalmazott intézkedésekkel, illetve az e címre vonatkozó vagy azt érintő nemzetközi megállapodásokkal kapcsolatban; és

- b) kialakít egy vagy több tájékoztatási pontot, hogy kérelemre konkrét információkat szolgáltatson a másik Fél befektetőinek és szolgáltatóinak az a) pontban szereplő kérdésekkel kapcsolatban. A tájékoztatási pontok a X. mellékletben (A szolgáltatáskereskedelemmel, letelepedéssel és elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos tájékoztatási pontok) szerepelnek. A tájékoztatási pontoknak nem kell a jogszabályok letéteményesének lenni.

2. E cím egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az bármely félnek olyan bizalmas információt megadását írja elő, amelynek közzététele akadályozná a bűnüldözést vagy egyébként ellentétes a közérdekkel, illetve sértené egyes állami vagy magánvállalkozások jogos üzleti érdekeit.

131. CIKK

Belső szabályozás

1. Az egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett ágazatokban az egyes Felek biztosítják, hogy a jelen cím hatálya alá tartozó általánosan alkalmazandó intézkedéseket ésszerű, objektív és pártatlan módon teszik meg.

2. Abban az esetben, ha egyedi kötelezettségvállalás által érintett szolgáltatás nyújtása vagy a letelepedés engedélyköteles, a belföldi jogszabályok értelmében hiánytalanak minősülő kérelem benyújtásától számított megfelelő határidőn belül a Fél hatáskörrel rendelkező hatósága értesíti a kérelmezőt az engedélyre irányuló kérelemmel kapcsolatos döntésről. A kérelmező kérésére a Fél hatáskörrel rendelkező hatóságai indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatást ad a kérelem státuszáról.

3. Valamennyi Fél köteles fenntartani vagy létrehozni olyan bírósági, választottbírói vagy közigazgatási mechanizmust vagy eljárást, amely az érintett beruházó vagy szolgáltató kérése alapján rendelkezik a letelepedést, a határon átnyúló szolgáltatásnyújtást vagy természetes személyek üzleti céllal történő ideiglenes tartózkodását érintő közigazgatási döntések megvizsgálásáról, és indokolt esetben a megfelelő jogorvoslatról. Amennyiben ezek az eljárások nem függetlenek az adott közigazgatási döntést hozó szervtől, a Feleknek tárgyilagos és elfogulatlan vizsgálatot kell biztosítaniuk.

4. A Felek között szükséges konzultációkat követően e cikk megfelelően módosítható annak érdekében, hogy ebbe a címbe foglalják a GATS VI. cikkének (4) bekezdése szerinti tárgyalások eredményeit vagy bármilyen hasonló, más olyan többoldalú fórumon folytatott tárgyalások eredményeit, ahol a Felek részt vettek, azt követően, hogy az ebből eredő kötelezettségvállalások hatályba léptek.

5. A GATS VI. cikkének (4) bekezdése szerinti, a (4) bekezdésben szereplő tárgyalások befejezéséig egyik Fél sem alkalmazhat olyan engedélyezési és minősítési követelményeket, eljárásokat és műszaki szabványokat, amelyek semmissé teszik vagy lerontják egyedi kötelezettségvállalásaikat, oly módon, amely:

- a) nem felel meg a GATS VI. cikke (4) bekezdésének a), b), c) pontjaiban kiemelt kritériumoknak; és
- b) az egyedi kötelezettségvállalás időpontjában a Féltől nem volt ésszerűen elvárható.

6. Annak meghatározása során, hogy a Fél megfelel-e az (5) bekezdés szerinti kötelezettségeinek, figyelembe kell venni a megfelelő nemzetközi szervezeteknek¹ a Fél által alkalmazott nemzetközi szabványait.

¹ A „megfelelő nemzetközi szervezetek” kifejezés olyan nemzetközi szervekre utal, amelyek tagsága nyitva áll a Felek megfelelő szervei előtt.

2. SZAKASZ

SZÁMÍTÓGÉPES SZOLGÁLTATÁSOK

132. CIKK

Egyetértés a számítógépes szolgáltatásokkal kapcsolatban

Amennyiben a számítógépes szolgáltatásokkal kapcsolatos kereskedelem a 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezetnek (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) megfelelően liberalizált, a Felek csatlakoznak a következő pontokban foglalt egyetértéshez:

- a) a számítástechnikai és kapcsolódó szolgáltatások meghatározására használt CPC 84 ENSZ-kód azokra az alapvető funkciókra vonatkozik, amelyeket valamennyi számítástechnikai és kapcsolódó szolgáltatás nyújtása tekintetében alkalmaznak: számítógépes programok, amelyeket a számítógépek működéséhez és kommunikációjához szükséges utasítások halmazaként definiálnak (ideértve a fejlesztést és az alkalmazást is), adatfeldolgozás és -tárolás, valamint kapcsolódó szolgáltatások, például tanácsadási és képzési szolgáltatások ügyfelek személyzete számára. A technológiai fejlesztések eredményeként ezeket a szolgáltatásokat egyre inkább egymáshoz kapcsolt szolgáltatások csomagjaként kínálják, amelyek ezen alapvető funkciók némelyikét vagy mindegyikét tartalmazhatják. Például a webes vagy domainhosting szolgáltatások, az adatbányászat (data mining) és a grid számítástechnika mindegyike alapvető számítástechnikai funkciók kombinációjából tevődik össze;

- b) számítástechnikai és kapcsolódó szolgáltatások függetlenül attól, hogy egy hálózaton, például az interneten keresztül biztosítják-e azokat, magukban foglalnak minden olyan szolgáltatást, amely az alábbiakat nyújtja:
- i) tanácsadás, stratégia, elemzés, tervezés, specifikáció, tervezés, fejlesztés, telepítés, végrehajtás, integráció, tesztelés, hibaelhárítás, frissítés, támogatás, műszaki segítség vagy irányítás számítógépek vagy számítástechnikai rendszerek tekintetében vagy azok számára;
 - ii) számítógépes programok, amelyeket a számítógépek működéséhez és (belső és külső) kommunikációjához szükséges utasítások halmazaként definiálnak, ezenkívül tanácsadás, stratégia, elemzés, tervezés, specifikáció, kialakítás, fejlesztés, telepítés, implementáció, integráció, tesztelés, hibaelhárítás, frissítés, adaptálás, karbantartás, támogatás, műszaki segítség vagy irányítás, vagy felhasználás számítógépes programok tekintetében vagy azok számára;
 - iii) adatfeldolgozás, adattárolás, tárhely vagy adatbázis szolgáltatások;
 - iv) irodai gépek és berendezések, köztük számítógépek, karbantartása és javítása; vagy
 - v) ügyfelek személyzete számára nyújtott, számítógépes programokhoz, számítógépekhez, számítástechnikai rendszerekhez kapcsolódó képzési szolgáltatások, máshová be nem sorolt szolgáltatások;

- c) A számítástechnikai és egyéb szolgáltatások lehetővé teszik más szolgáltatások (pl. banki szolgáltatások) elektronikus és egyéb módon történő nyújtását. Ugyanakkor lényeges különbség van a szolgáltatás lehetővé tétele (például web hosting vagy alkalmazás hosting) és az elektronikusan nyújtott tartalom vagy alapvető szolgáltatás (pl. banki szolgáltatások) között. Ilyen esetekben a tartalomra vagy az alapvető szolgáltatásra a CPC 84 kód nem vonatkozik.

3. SZAKASZ

POSTAI ÉS KÉZBESÍTÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

133. CIKK

Hatály

E szakasz a 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezettel (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) összhangban kötelezettségvállalás alá eső postai és kézbesítési szolgáltatásokra vonatkozó szabályozási keret elveit határozza meg.

134. CIKK

Fogalommeghatározások

E szakasz, illetve a 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezet (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) alkalmazásában:

- „egyedi engedély”: az egyedi szolgáltatónak a szabályozó hatóság által adott engedély, koncesszió vagy egyéb jogosultság, amelyet az adott szolgáltatás megkezdése előtt előírnak; és
- „egyetemes szolgáltatás”: meghatározott minőségű postai szolgáltatások folyamatos nyújtása a Fél területének valamennyi pontján, valamennyi felhasználó számára megfizethető áron.

135. CIKK

A versenyellenes gyakorlatok megakadályozása a postai és kézbesítési szolgáltatások ágazatában

A VIII. cím (Verseny) rendelkezéseivel összhangban az egyes Felek megfelelő intézkedéseket vezetnek be vagy tartanak fenn annak megakadályozása érdekében, hogy azon szolgáltatók, amelyek piaci helyzetükből adódóan – magukban vagy másokkal – (az ár és a szolgáltatásnyújtás tekintetében) képesek lényegesen befolyásolni a részvételi feltételeket, a postai és kézbesítési szolgáltatások érintett piacán versenyellenes gyakorlatokat kezdjenek vagy folytassanak.

136. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

Valamennyi Fél jogosult meghatározni azt az egyetemes szolgáltatási kötelezettséget, amelyet el kíván fogadni vagy fenn kíván tartani. Az ilyen kötelezettség önmagában nem tekinthető versenyellenesnek, feltéve hogy azt átlátható, objektív és versenysemleges módon folytatják, és az nem jelent nagyobb terhet annál, mint amely a Fél által meghatározottak értelmében az adott egyetemes szolgáltatás tekintetében szükséges.

137. CIKK

Egyedi engedélyek

1. Bármely Fél csak az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatásoknál ír elő egyedi engedélyt¹.

¹ Kolumbiában a hivatalos postai szolgáltató vagy a koncesszió jogosultja olyan jogi személy, amely koncessziós szerződés keretében nyújtja az egyetemes szolgáltatást. A fennmaradó postai szolgáltatások az Informatikai és Távközlési Minisztérium által lefolytatott gyorsított engedélyezési eljárás alá tartoznak. Peruban a kijelölt postai szolgáltató olyan jogi személy, amely törvény által biztosított, nem kizárólagos koncesszió alapján köteles postai szolgáltatást nyújtani az egész országban. Az egyéb postai szolgáltatások a Közlekedési és Távközlési Minisztérium által működtetett engedélyezési rendszer hatálya alá tartoznak.

2. Amennyiben a Fél egyedi engedélyt ír elő, nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni a következő információkat:

- a) valamennyi engedélyezési kritérium és az az időtartam, amely általában szükséges az engedély iránti kérelmekre vonatkozó határozatok meghozatalához; és
- b) az egyedi engedélyekhez kapcsolódó szabályok és feltételek.

3. Amennyiben egy Fél az egyedi engedély megadását megtagadja, a kérelmező kérésére tájékoztatást nyújt az engedély megtagadásának indokairól. Minden egyes Fél független szerv előtti fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárást alakít ki vagy tart fenn¹. Ennek az eljárásnak átláthatónak és megkülönböztetésmentesnek kell lennie, továbbá objektív kritériumokon kell alapulnia.

138. CIKK

A szabályozó szervek függetlensége

A szabályozó szervezeteknek a postai és kézbesítési szolgáltatótól jogilag elkülönültnek kell lenniük, és nem lehetnek a postai és kézbesítési szolgáltatók által elszámoltathatók. A szabályozó szervek határozatainak és az általuk alkalmazott eljárásoknak valamennyi piaci szereplő tekintetében pártatlannak kell lenniük.

¹ Az egyértelműség kedvéért, a független szerv igazságszolgáltatási jellegű is lehet.

4. SZAKASZ

TÁVKÖZLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

139. CIKK

Hatály

E szakasz a 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezettel (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) összhangban kötelezettségvállalás alá eső nyilvános távközlési szolgáltatásokra vonatkozó szabályozási keret elveit határozza meg, a műsorsugárzás¹ kivételével²³.

¹ A műsorsugárzás a rádió- vagy tévéprogram jeleinek nyilvánossághoz közvetítésére szolgáló, megszakítás nélküli jeltovábbító láncolatot jelent, de nem foglalja magában a szolgáltatók közötti kiegészítő kapcsolatokat.

² Az Unió Fél és Peru között e szakasz csak a nyilvánosság számára nyújtott távközlési szolgáltatásokra alkalmazandó, amelyek kiterjednek a felhasználói információk valós időben történő továbbítására két vagy több pont között, a felhasználói információ formájának, illetve tartalmának két végpont közötti változtatása nélkül.

³ Az Unió Fél és Kolumbia között e szakasz a többletértékű távközlési szolgáltatásokra is alkalmazandó. Az egyértelműség kedvéért, illetve e szakasz, továbbá a VII. (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) és VIII. melléklet (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) alkalmazásában Kolumbia és az Unió Fél között „többletértékű távközlési szolgáltatásoknak” azok a távközlési szolgáltatások tekintendők, amelyek esetében a szolgáltatók „többletértéket” adnak a felhasználó információihoz, azok formájának vagy tartalmának fejlesztése, illetve tárolásuk és lekérdezésük biztosítása útján.

Fogalommeghatározások

E szakasz alkalmazásában

- „alapvető távközlési létesítmények”: nyilvános távközlési közvetítő hálózatok és szolgáltatások létesítményei¹;
 - a) amelyeket kizárólagosan vagy főként egyetlen vagy korlátozott számú szolgáltató biztosít; és
 - b) amelyek szolgáltatásnyújtás céljából való helyettesíthetősége gazdaságilag vagy műszakilag nem megoldható;
- „összekapcsolás”: nyilvános távközlési közvetítő hálózatokat üzemeltető vagy ilyen szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók² összekapcsolása annak érdekében, hogy lehetővé váljon az egyik szolgáltató felhasználói számára a másik szolgáltató felhasználóival való kommunikáció, valamint a másik szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- „vezető szolgáltató”: a távközlési ágazatban az a szolgáltató, amely képes (az ár és a szolgáltatásnyújtás tekintetében) lényegesen befolyásolni a részvételi feltételeket a nyilvános távközlési szolgáltatások érintett piacán az alapvető létesítmények feletti ellenőrzése vagy piaci helyzete miatt;

¹ Az egyértelműség kedvéért „nyilvános távközlési közvetítő szolgáltatás” alatt a GATS távközlésről szóló mellékletében meghatározottak értendők.

² Az egyértelműség kedvéért „nyilvános távközlési közvetítő szolgáltatás” alatt a GATS távközlésről szóló mellékletében meghatározottak értendők.

- „szabályozó hatóság”: a távközlési ágazatban az a szerv vagy szervek, amelyek feladata az ebben a szakaszban említett távközlés szabályozása; és
- „távközlési szolgáltatások”: elektromágneses jelek továbbítását és vételét magában foglaló valamennyi szolgáltatás, amely nem foglalja magába az olyan tartalom szolgáltatásából álló gazdasági tevékenységet, amelynek átviteléhez távközlés szükséges.

141. CIKK

A vezető szolgáltatókra vonatkozó, versennyel kapcsolatos biztosítékok

A VIII. cím (Verseny) rendelkezéseivel összhangban a Felek megfelelő intézkedéseket vezetnek be vagy tartanak fenn annak megakadályozása érdekében, hogy azon szolgáltatók, akik – magukban vagy másokkal – vezető szolgáltatónak minősülnek, ne folytathassanak versenyellenes gyakorlatokat. Ezek a versenyellenes gyakorlatok különösen az alábbiakat foglalják magukban:

- a) versenyellenes kereszttámogatás vagy az árrésre vonatkozó prés¹;

¹ Az „árrésre vonatkozó présre” utalás csak az Unió Félre alkalmazandó.

- b) a versenytársaktól szerzett információknak a versenyellenes céllal történő felhasználása; és
- c) annak elmulasztása, hogy az alapvető létesítményekre vonatkozó olyan műszaki adatokat és üzleti szempontból lényeges információkat más szolgáltatók számára időben rendelkezésre bocsássák, amelyek az utóbbiak számára a szolgáltatásnyújtáshoz szükségesek.

142. CIKK¹

A vezető szolgáltatókra vonatkozó további kötelezettségek

1. Az egyes Felek által kialakított vonatkozó belső jogszabályokkal és eljárásokkal összhangban az egyes Felek szabályozó hatóságai szükség esetén a következőket követelik meg a vezető szolgáltatóktól:

- a) átláthatósági kötelezettségek az összekapcsolással és/vagy a hozzáféréssel összefüggésben. Amennyiben a vezető szolgáltatót a b) pont szerinti megkülönböztetésmentességi kötelezettség terheli, a szabályozó hatóság előírhatja, hogy a vezető szolgáltató tegyen referencia-ajánlatot kellő mértékben lebontott formában, amely elégséges annak biztosítására, hogy a szolgáltatóknak ne kelljen fizetniük olyan létesítményekért, amelyek nem szükségesek az igényelt szolgáltatáshoz. A referencia-ajánlatban szerepelnie kell a vonatkozó ajánlati elemeknek, a piaci igények szerinti bontásban, valamint a kapcsolódó feltételeknek, beleértve az árat is;

¹ E cikk nem része a Peru és az Unió Fél közötti e megállapodásból eredő kötelezettségvállalásoknak, ez azonban nem érinti az egyes Felek belső jogszabályait. Kolumbia és az Unió Fél viszonylatában e cikk csak azokra a távközlési szolgáltatásokra alkalmazandó, amelyek kiterjednek a felhasználói információk valós időben történő továbbítására két vagy több pont között, a felhasználói információ formájának, illetve tartalmának két végpont közötti változtatása nélkül.

- b) megkülönböztetésmentességi kötelezettségek az összekapcsolással és/vagy a hozzáféréssel összefüggésben:
- i) annak biztosítása érdekében, hogy a vezető szolgáltatók területükön egyenértékű körülmények között egyenértékű feltételeket alkalmaznak egy másik Fél egyenértékű szolgáltatásokat nyújtó távközlési szolgáltatóival szemben; és
 - ii) az egyéb szolgáltatóknak azonos feltételek mellett nyújtott szolgáltatások és információk tekintetében, mint amelyeket saját szolgáltatásaikra, vagy leányvállalataik, illetve partnereik szolgáltatásaira alkalmaznak;
- c) költségmegtérülésre és árellenőrzésre vonatkozó kötelezettségek, beleértve az árak költségorientálására vonatkozó kötelezettségeket, illetve az egyes összekapcsolási és/vagy hozzáférési típusok költség-elszámolási rendszereire vonatkozó kötelezettségeket; és
- d) egy másik Fél szolgáltatói részéről érkező, hozzáférésre és egyes hálózati elemek, illetve azokhoz kapcsolódó létesítmények használatára irányuló ésszerű kérelmek teljesítésére vonatkozó kötelezettségek, többek között olyan helyzetekben, amelyekben a szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a hozzáférés megtagadása, vagy a hasonló hatású, ésszerűtlen feltételek meggátolnák a fenntartható versengő piac kialakulását lakossági szinten, vagy nem állnának a végfelhasználó érdekében.

2. Az (1) bekezdés d) pontja alapján a vezető szolgáltatók számára többek között a következők írhatók elő:

- a) hozzáférés biztosítása harmadik felek számára egyes hálózati elemekhez és/vagy létesítményekhez;
- b) jóhiszemű tárgyalások folytatása a hozzáférést igénylő vállalkozásokkal;
- c) meghatározott szolgáltatások nyújtása nagykereskedelmi alapon harmadik felek általi újraértékesítés céljából;
- d) hozzáférés biztosítása technikai felületekhez, protokollokhoz vagy egyéb olyan kulcstechnológiákhoz, amelyek nélkülözhetetlenek a hálózatok átjárhatóságához, és hogy kérésre tegyék lehetővé az összekapcsolást a felhasználók többségének felkínált hálózati végpontoktól eltérő további pontokon is, olyan díjak mellett, amelyek tükrözik a szükséges kiegészítő létesítmények kiépítésének költségét;
- e) a közös bérlet vagy a létesítmények megosztása más módjának biztosítása, beleértve a vezetékek, épületek és tornyok megosztását;
- f) meghatározott, a két végpont közötti szolgáltatások és a felhasználók közötti átjárhatóság biztosításához szükséges szolgáltatások nyújtása, beleértve az intelligens hálózati szolgáltatásokat, valamint a mobilhálózatokban zajló roamingot kiszolgáló létesítményeket; és
- g) a hálózatok vagy hálózati létesítmények összekapcsolása.

143. CIKK

Szabályozó hatóságok

1. A távközlési szolgáltatások szabályozó hatóságai jogilag és funkcionálisan függetlenek a távközlési szolgáltatásokat nyújtó valamennyi szolgáltatótól.
2. A szabályozó hatóságnak rendelkeznie kell az ágazat szabályozásához szükséges felhatalmazással. A szabályozó hatóság által elvégzendő feladatokat könnyen hozzáférhető és világosan érthető formában közzé kell tenni, különösen ha ezeket a feladatokat egynél több szervre ruházzák rá.
3. A szabályozó hatóságok határozatainak és eljárásainak valamennyi piaci szereplő tekintetében átláthatónak és pártatlannak kell lenniük..
4. A kolumbiai szabályozó hatóság határozata által érintett szolgáltató a helyzettől függően a szabályozó hatóságtól független szerv előtti fellebbezésre vagy felülvizsgálati eljárásra jogosult.
5. Peru vagy az Unió Fél valamely szabályozó hatóságának határozata által érintett szolgáltató jogosult az érintett szolgáltatóktól független fellebbviteli szervhez fellebbezni, amely igazságszolgáltatási és nem igazságszolgáltatási jellegű is lehet.

6. Amennyiben a fellebbviteli szerv nem igazságszolgáltatási jellegű, határozatait mindig írásbeli indokolással kell ellátni, és azoknak pártatlan és független bíróság által felülvizsgálhatónak kell lenniük. Valamely Fél felülvizsgálati vagy fellebbviteli szervei által elfogadott határozatokat ténylegesen végre kell hajtani.

144. CIKK

Távközlési szolgáltatási tevékenység engedélyezése

1. A Felek törekednek arra, hogy egyszerűsített eljárásokat alkalmazzanak a távközlési szolgáltatási tevékenység engedélyezése során.
2. Az egyes Felek belső jogszabályaival összhangban engedély¹ írható elő számok és frekvenciák kiosztásával kapcsolatos ügyek rendezésére. Az ilyen engedélyekre vonatkozó feltételeket nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.
3. Amennyiben engedélyre van szükség:
 - a) az engedélyezési kritériumokat és azt az ésszerű időtartamot, amely általában szükséges az engedély iránti kérelmekre vonatkozó határozatok meghozatalához, nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni;

¹ E szakasz alkalmazásában az „engedély” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja az engedélyeket, koncessziókat, jóváhagyásokat, nyilvántartásba vételeket vagy bármilyen más engedélyezési formát, amelyet a Fél a távközlési szolgáltatás nyújtásához előírhat.

- b) a kérelmező kérésére írásban tudatni kell vele az engedély megtagadásának okait;
- c) amennyiben az engedélyt indokolatlanul tagadták meg, az engedély kérelmezője felülvizsgálati kérelemmel élhet és/vagy fellebbezhet a határozattal szemben, az adott Fél belső jogával összhangban;
- d) a Felek által az engedély megadásával kapcsolatban előírt díjak nem haladhatják meg a vonatkozó engedély kezelésével, ellenőrzésével és érvényesítésével kapcsolatban általában felmerülő igazgatási költségeket¹.

145. CIKK

Összekapcsolás

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a területén távközlési szolgáltatások nyújtására engedélyben részesülő szolgáltató jogosult lehessen összekapcsolásról szóló tárgyalásokat folytatni más nyilvánosan elérhető távközlési hálózatokat működtető és ilyen szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal. Az összekapcsolásról az érintett szolgáltatóknak főszabály szerint üzleti tárgyalás keretében kell megállapodniuk.

¹ Az engedélyezési díjak nem foglalják magukba az árverésért, pályázatásért és a koncessziók vagy az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való kötelező hozzájárulások egyéb megkülönböztetésmentes odaítéléséért fizetendő összegeket. Az egyértelműség kedvéért, e pont nem értelmezhető úgy, hogy az korlátozza az egyes Felek jogát arra, hogy fizetési kötelezettséget írjanak elő olyan korlátozott források odaítéléséért, mint például a rádiófrekvenciák.

2. Az egyes Felek szabályozó hatóságoknak elő kell írniuk, hogy azok a szolgáltatók, amelyek az összekapcsolási megállapodásról folytatott tárgyalások alatt információt szereznek egy másik szolgáltatótól, azt az információt kizárólag arra a célra használják fel, amely célra azt a rendelkezésükre bocsátották, és mindenkor tiszteletben tartják az átadott vagy tárolt információk bizalmas jellegét.

3. A vezető szolgáltatókkal való összekapcsolást a hálózat minden műszakilag megvalósítható pontjánál biztosítani kell. Az összekapcsolást az alábbiaknak megfelelően kell biztosítani:

- a) megkülönböztetésmentes feltételek mellett, valamint olyan feltételek (ideértve a műszaki előírásokat és specifikációkat), díjak és színvonal biztosításával, amelyek nem kevésbé kedvezőek annál, mint amit a saját hasonló szolgáltatások vagy nem kapcsolt szolgáltatók hasonló szolgáltatásai tekintetében, vagy leányvállalatok vagy más kapcsolt vállalkozások számára biztosítanak;
- b) megfelelő időben, olyan feltételek (ideértve a műszaki előírásokat és specifikációkat) és költségorientált díjak mellett, amelyek átláthatóak és indokoltak, figyelembe veszik a gazdasági megvalósíthatóságot, és kellő mértékben lebontott formában amely lehetővé teszi, hogy a szolgáltatónak ne kelljen fizetnie a hálózat azon részeiért vagy a hálózat által biztosított azon lehetőségekért, amelyekre a szolgáltatásnyújtáshoz nincs szüksége; és
- c) kérésre, a felhasználók többsége számára kínált hálózati végpontokon túlmenően egyéb pontoknál, olyan díjak mellett, amelyek tükrözik a szükséges kiegészítő létesítmények kiépítésének költségeit.

4. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a vezető szolgáltatóval való összekapcsolásra vonatkozó eljárásokat nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.

5. Valamennyi Fél előírja, hogy a vezető szolgáltatók nyilvánosan tegyék közzé az összekapcsolásra vonatkozó hatályos megállapodásaikat, vagy az összekapcsolásra vonatkozó referenciaajánlataikat.

6. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a vezető szolgáltatóval való összekapcsolást kérő szolgáltató bármikor, illetve a nyilvánosságra hozatal elteltét követő ésszerű időtartam elteltét követően független belföldi szervhez fordulhat - amely lehet a 143. cikkben szereplő szabályozó hatóság is -, annak érdekében, hogy ésszerű időtartamon belül határozzon az összekapcsolás megfelelő feltételeiről és díjairól.

146. CIKK

Korlátos erőforrások

Valamennyi Fél biztosítja, hogy a korlátos erőforrások – ideértve a frekvenciákat, a számokat és a hozzáférési utakat – elosztására és felhasználásra vonatkozó eljárásokat objektív, kellő időben történő, átlátható és megkülönböztetésmentes módon folytatják le. A kiosztott frekvenciasávok jelenlegi állapotát nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni, de a különleges kormányzati célokra kiosztott frekvenciák részletes azonosítása nem szükséges.

147. CIKK

Egyetemes szolgáltatás

1. Valamennyi Fél jogosult meghatározni azokat az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket, amelyeket el kíván fogadni vagy fenn kíván tartani.
2. Az (1) bekezdésben említett kötelezettségek önmagukban nem tekintendők versenyellenesnek, feltéve hogy azokat átlátható, objektív és megkülönböztetésmentes módon kezelik. Az ilyen kötelezettségek végrehajtásának a verseny szempontjából semleges módon kell történnie, és nem jelenthetnek nagyobb terhet annál, mint ami az egyes Felek által meghatározottak értelmében az adott egyetemes szolgáltatás tekintetében szükséges.
3. Valamennyi szolgáltatónak jogosultnak kell lennie az egyetemes szolgáltatás biztosítására, és abból egyik szolgáltatót sem lehet eleve kizárni. A kijelölésnek az egyes Felek jogszabályaival összhangban hatékonynak, átláthatónak és megkülönböztetésmentesnek kell lennie.

148. CIKK

Telefonkönyvek

Az egyes Felek biztosítják, hogy:

- a) valamennyi vezetékestelefon-előfizető számára telefonkönyv érhető el a nemzeti szabályozó hatóság által jóváhagyott formában, nyomtatott vagy elektronikus, vagy mindkét formában, és azokat rendszeresen, évente legalább egyszer frissítik; és
- b) az a) pontban szereplő szolgáltatásokat nyújtó szervezetek a más szervezetek által számukra nyújtott információk kezelése tekintetében a megkülönböztetés-mentesség elvét alkalmazzák.

149. CIKK

Az információk bizalmas kezelése

Az egyes Felek - nyilvános távközlési hálózat és nyilvános távközlési szolgáltatások révén, a szolgáltatáskereskedelem korlátozása nélkül - biztosítják a távközlési és a kapcsolódó forgalmi adatok bizalmas jellegét.

150. CIKK

A szolgáltatók közötti viták

1. A távközlési hálózatok vagy szolgáltatások szolgáltatói között a jelen szakaszban foglalt jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban felmerült vita esetén az érintett Fél szabályozó hatósága a vitában részes fél kérelmére köteles a vita lehető legrövidebb időn belüli megoldása érdekében kötelező erejű határozatot kibocsátani.
2. Amennyiben az ilyen vita határokon átnyúló szolgáltatásnyújtásra vonatkozik, az érintett Felek szabályozó hatósági összehangolják erőfeszítéseiket a vita megoldása érdekében.

5. SZAKASZ

PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

151. CIKK

Hatály

E szakasz a jelen cím 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezetével (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) összhangban kötelezettségvállalás alá eső valamennyi pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó szabályozási keret elveit határozza meg. E szakasz alkalmazandó a pénzügyi szolgáltatások nyújtását érintő intézkedésekre¹.

152. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet, illetve a jelen cím 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezetének (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) alkalmazásában:

¹ E szakaszban a pénzügyi szolgáltatás nyújtására való utalás a 108. cikkben meghatározott szolgáltatásnyújtást jelenti.

- „pénzügyi szolgáltatás”: olyan pénzügyi természetű szolgáltatás, amelyet valamely Fél pénzügyi szolgáltatója nyújt. A pénzügyi szolgáltatások közé tartozik valamennyi biztosítási és biztosítással összefüggő kapcsolódó szolgáltatás, és valamennyi banki és egyéb pénzügyi szolgáltatás (a biztosítás kivételével). A pénzügyi szolgáltatások az alábbi tevékenységekre terjednek ki:

a) biztosítási- és biztosítással összefüggő szolgáltatások:

i) közvetlen biztosítás (ideértve az együttbiztosítást is):

A) életbiztosítás;

B) nem-életbiztosítás;

ii) viszontbiztosítás és továbbengedményezés;

iii) biztosításközvetítés, úgymint brókerség és ügynökösködés; és

iv) kiegészítő biztosítási szolgáltatások, úgymint szaktanácsadás, biztosításmatematikai szolgáltatások, kockázatértékelési és kárrendezési szolgáltatások;

b) banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások (a biztosítás kivételével):

i) lakossági betét- és más visszafizetendő pénzeszközök gyűjtése;

ii) a hitelezés valamennyi fajtája, ideértve a fogyasztási hiteleket, jelzáloghitelt, faktoringot és a kereskedelmi ügyletek finanszírozását;

- iii) pénzügyi lízing;
- iv) valamennyi fizetési és pénzáttalási szolgáltatás, ideértve a hitel-, terhelési és betéti kártyákat, utazási csekkeket, banki váltókat;
- v) garanciák és kötelezettségvállalások;
- vi) saját vagy az ügyfél számlájára folytatott kereskedés, ideértve a tőzsdei, a közvetlen eladási vagy egyéb módon történő kereskedést, a következőkkel:
 - A) pénzpiaci eszközök (ideértve a csekkeket, váltókat, letéti jegyeket);
 - B) deviza;
 - C) származékos termékek, ideértve egyebek mellett, de nem kizárólag a határidős és opciós szerződéseket;
 - D) árfolyam- és kamatláb eszközök, ideértve olyan termékeket, mint a swap és határidős kamatláb- és árfolyam szerződések;
 - E) átruházható értékpapírok; és
 - F) egyéb forgatható eszközök, pénzügyi eszközök, ideértve a pénzürméket is;

- vii) valamennyi típusú értékpapír kibocsátásában való részvétel, ideértve a jegyzési garanciavállalást és kibocsátói tevékenységet (nyilvánosan és zárt körben egyaránt) és az ilyen kibocsátásokkal összefüggő szolgáltatások nyújtását;
- viii) ügynöki tevékenység a bankközi piacon;
- ix) vagyonkezelés, úgymint készpénz- vagy portfóliókezelés, a közös befektetések minden formájának szervezése, nyugdíjalap-kezelés, vagyonkezelői és letéti szolgáltatások;
- x) pénzügyi eszközök elszámolásával és kiegyenlítésével összefüggő szolgáltatások, ideértve az értékpapírokat, a származékos pénzügyi termékeket és más forgatható értékpapírokat;
- xi) pénzügyi információk nyújtása és továbbítása, pénzügyi adatfeldolgozás és ezzel kapcsolatos szoftverek; és
- xii) tanácsadás, közvetítés és más kiegészítő pénzügyi szolgáltatások az (i)–xi) alpontban felsorolt valamennyi tevékenység vonatkozásában, ideértve a hitelreferenciát és -elemzést, a befektetési és portfólió-kutatást és tanácsadást, felvásárlással, illetve vállalkozási szerkezetátalakítással és stratégiával összefüggő tanácsadást;

– „pénzügyi szolgáltató”: valamely Fél területén letelepedett olyan természetes vagy jogi személy, amely pénzügyi szolgáltatást kíván nyújtani vagy nyújt. A „pénzügyi szolgáltató” kifejezés nem terjed ki az állami szervekre;

- „új pénzügyi szolgáltatás”: pénzügyi jellegű szolgáltatás, ideértve a meglévő vagy új termékekkel kapcsolatos szolgáltatásokat vagy a termék szolgáltatásának módját, amelyet a Fél területén egyik pénzügyi szolgáltató sem nyújt, de a másik Fél területén igénybe vehető;
- „az állami szerv” az alábbiakat jelenti:
 - a) valamely Félkormánya, központi bankja, monetáris hatósága vagy olyan szerv, amely valamely Fél tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll, és elsősorban kormányzati funkciók vagy kormányzati célú tevékenységek végrehajtásával foglalkozik, ide nem értve azokat a szerveket, amelyek elsősorban kereskedelmi alapon nyújtanak pénzügyi szolgáltatásokat; vagy
 - b) valamely magánszervezet, amely olyan funkciókat lát el, amelyek szokásosan a központi bank vagy más monetáris hatóság feladatai lennének;
- „önszabályozó szervezet”: bármilyen nem kormányzati szervezet, beleértve az értékpapír- vagy határidős tőzsdét vagy piacot, elszámoló ügynökséget vagy más szervezetet, illetve egyesületet, amely saját vagy átruházott szabályozó vagy felügyeleti jogkört gyakorol a pénzügyi szolgáltatók felett; az egyértelműség kedvéért, az önszabályozó szervezet a VIII. cím (Verseny) alkalmazásában nem tekinthető kijelölt monopóliumnak.

- „az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások”: a 108. cikk alkalmazásában többek között:
 - a) a monetáris és árfolyam-politika végrehajtása során a központi bank vagy a monetáris hatóság vagy más állami szerv által kifejtett tevékenység;
 - b) törvény által szabályozott társadalombiztosítási rendszer vagy állami nyugdíjrendszer részét képező tevékenységek; és
 - c) egyéb, állami szervek által a kormányzat megrendelésére, illetve garanciája mellett vagy forrásaiból végzett tevékenységek;

„az államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások” 108. cikkben szereplő meghatározásának alkalmazásában, amennyiben egy Fél a b) vagy c) alpontokban szereplő bármelyik tevékenység ellátását lehetővé teszi állami szervvel vagy pénzügyi szolgáltatóval versenyző pénzügyi szolgáltatói számára, a „szolgáltatások” 108. cikk szerinti fogalmába e tevékenységek is beletartoznak.

153. CIKK

Elszámolási és fizetési rendszerek

1. Valamennyi Fél a területén letelepedett, egy másik Fél pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatói számára a nemzeti elbánást biztosító feltételekkel azonosan köteles hozzáférést biztosítani az állami szervek által működtetett fizetési és elszámolási rendszerekhez, valamint a szokásos üzleti életben rendszeren elérhető hivatalos finanszírozási és refinanszírozási lehetőségekhez. Ennek a bekezdésnek nem célja, hogy hozzáférést biztosítson valamely Fél végső hitelezői lehetőségeihez.

2. Ha egy Fél:

- a) annak feltételeként, hogy egy másik Fél pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatója a belföldi pénzügyi szolgáltatóval azonos alapon nyújthasson pénzügyi szolgáltatásokat, tagságot, részvételt vagy belépést ír elő valamely önszabályozó szervezetben, értékpapír- vagy határidős tőzsdén vagy piacon, elszámoló ügynökségben vagy más szervezetben; vagy
- b) közvetve vagy közvetlenül az ilyen szervezetek többletjogokat vagy előnyöket biztosít a pénzügyi szolgáltatások nyújtása során;

az e Fél köteles gondoskodni arról, hogy az e szervezetek nemzeti elbánást biztosítsanak a másik Fél olyan pénzügyi szolgáltatói számára, amelyek az előbbi Fél területén letelepedettek.

154. CIKK

A prudenciális szempontokra vonatkozó külön szabályok

1. Függetlenül e cím, illetve az V. cím (Folyó fizetések és tőkemozgások) rendelkezéseitől bármely Fél intézkedéseket fogadhat el vagy tarthat fenn prudenciális okokból, például:

- a) a befektetők, betétesek, kötvénytulajdonosok vagy olyan személyek védelme érdekében, akikkel szemben valamely pénzügyi szolgáltatónak fiduciárius jellegű kötelezettsége áll fenn;

b) pénzügyi rendszerének integritása és stabilitása érdekében.

2. Az (1) bekezdésben szereplő intézkedések nem jelenthetnek nagyobb terhet annál, mint amely azok célja eléréséhez szükséges, és nem tartalmazhatnak hátrányos megkülönböztetést a másik Fél pénzügyi szolgáltatásaira vagy pénzügyi szolgáltatóira nézve, a saját hasonló pénzügyi szolgáltatásokhoz, illetve hasonló pénzügyi szolgáltatókhoz képest.

3. E megállapodás egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely előírná valamely Fél részére az egyedi fogyasztóinak ügyeire és számlájára vonatkozó információk, vagy az állami szervek birtokában lévő bármely bizalmas vagy saját információ átadását.

4. A pénzügyi szolgáltatások határon átnyúló szolgáltatása prudenciális szabályozásának egyéb eszközeit nem érintve valamely Fél előírhatja egy másik Fél határon átnyúló pénzügyi szolgáltatást nyújtó szolgáltatóinak és a pénzügyi instrumentumoknak a nyilvántartásba vételét vagy engedélyezését.

155. CIKK

Hatékony és átlátható szabályozás

1. Az egyes Felek a lehető leginkább törekednek arra, hogy előzetesen tájékoztassanak minden érdekelt személyt azokról az általánosan alkalmazandó intézkedésekről, amelyeket az adott Fél el kíván fogadni, ezáltal lehetőséget biztosítva e személyek számára, hogy észrevételeket terjesszenek elő az intézkedéssel kapcsolatban. Az intézkedésről való tájékoztatás történhet:

a) hivatalos közzététel révén; vagy

b) más írott vagy elektronikus formában.

2. Az egyes Felek elérhetővé teszik az érdekelt személyek számára a pénzügyi szolgáltatások nyújtására vonatkozó kérelmek kitöltésére vonatkozó előírásaikat.

3. Az érintett Fél a kérelmezőt – annak kérésére - tájékoztatja kérelmének állásáról. Amennyiben az érintett Fél további információkat igényel a kérelmezőtől, ezt indokolatlan késedelem nélkül közli a kérelmezővel.

4. Az egyes Felek a lehető leginkább törekednek arra, hogy biztosítsák azt, hogy területükön végrehajtsák és alkalmazzák a pénzügyi szolgáltatások ágazatának szabályozására és felügyeletére, a pénzmosás, illetve a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre vonatkozó nemzetközileg elfogadott előírásokat. Ilyen nemzetközileg elfogadott előírások a Bázeli Bizottság Hatékony bankfelügyeleti alapelvei, a Biztosításfelügyelet Nemzetközi Szövetségének Biztosítási alapelvei és módszertana, az Értékpapír-felügyelet Nemzetközi Szervezetének az értékpapír-szabályozás céljairól és alapelveiről szóló dokumentuma, a Pénzmosásról szóló negyven ajánlás, a Pénzügyi Akciócsoport Terrorizmus finanszírozásáról szóló kilenc különleges ajánlása.

5. A Felek továbbá figyelembe veszik a G7 országok pénzügyminiszterei által kiadott „Az információ-megosztás hét kulcselve” című dokumentumot, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (a továbbiakban: OECD) adóügyi információcseréről szóló egyezményét, továbbá a G20 országok Nyilatkozat az átláthatóságról és az információcseréről adóügyekben című dokumentumát.

156. CIKK

Új pénzügyi szolgáltatások

Az egyes Felek lehetővé teszik egy másik Félnek a területükön letelepedett pénzügyi szolgáltatója számára olyan új pénzügyi szolgáltatás nyújtását, amelyhez hasonló pénzügyi szolgáltatásokat – hasonló körülmények esetén – belső joguk értelmében a saját pénzügyi szolgáltatói számára engedélyeznek. A Felek meghatározhatják azt az intézményes és jogi formát, amelynek keretében a szolgáltatás nyújtható, és engedélykötelessé tehetik a szolgáltatásnyújtást. Amennyiben előírnak ilyen engedélyt, arról elfogadható időn belül határozatot kell hozni és az engedély kizárólag prudenciális okokból utasítható el.

157. CIKK

Adatfeldolgozás

1. Az egyes Felek lehetővé teszik a másik Fél pénzügyi szolgáltatója számára, hogy elektronikus vagy egyéb formában információkat továbbítson a területükre, illetve a területükről adatfeldolgozás céljából, amennyiben az a pénzügyi szolgáltató rendes üzletmenetéhez szükséges.
2. Az egyes Felek megfelelő biztosítékokat fogadnak el a magánélethez való jog védelmére, valamint a magánélet, a család, az otthon a magánszemélyek levelezése zavartalanságának biztosítására, különös tekintettel a személyes adatok továbbítására.

A prudenciális intézkedések elismerése

1. Egy Fél akkor, amikor megállapítja, hogy hogyan kell alkalmazni a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó intézkedéseit, elismerheti bármely másik ország prudenciális intézkedéseit. Az ilyen elismerés - amely harmonizáció útján vagy más módon valósulhat meg - alapulhat az adott országgal kötött megállapodáson vagy intézkedésen, vagy autonóm módon is megadható.
2. Az (1) bekezdésben említett fennálló vagy jövőbeli megállapodásban vagy intézkedésben részes Fél megfelelő lehetőséget biztosít a másik Fél részére arra, hogy az tárgyalásokat folytasson ezen megállapodásokhoz vagy intézkedésekhez történő csatlakozásáról, vagy ezekhez hasonló megállapodás megkötéséről az előbbi Féllel, olyan körülmények esetére, amelyek fennállásakor a szabályozás, a felügyelet, a szabályozás végrehajtása egyenértékű, illetve adott esetben a megállapodásban vagy intézkedésben részes Felek között az információk megosztására vonatkozó eljárásokról. Ha egy Fél autonóm módon biztosítja az elismerést, akkor megfelelő lehetőséget biztosít a másik Fél részére annak igazolására, hogy ilyen körülmények fennállnak.

Különleges kivételek

1. E cím egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozná valamely Felet – ideértve annak állami szerveit – abban, hogy területén törvény által szabályozott állami nyugdíjrendszer vagy társadalombiztosítási rendszer részét képező tevékenységeket vagy szolgáltatásokat kizárólagosan folytasson vagy nyújtson, kivéve, ha azon tevékenységek – a Fél nemzeti jogával összhangban – pénzügyi szolgáltatók által is végezhetők, állami szervekkel vagy magánintézményekkel versengve.
2. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem vonatkozik a központi bank vagy monetáris-, árfolyampolitikai- vagy hitelhatóság vagy más állami szerv által a monetáris- és a kapcsolódó hitel- vagy árfolyam-politika végrehajtása során kifejtett vagy elfogadott tevékenységekre vagy intézkedésekre.
3. E cím egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozná valamely Felet – ideértve annak állami szerveit – abban, hogy területén a Fél vagy annak állami szerveinek megrendelésére, illetve garanciája mellett vagy forrásaiból végzett tevékenységeket vagy szolgáltatásokat kizárólagosan végezzen vagy nyújtson.

6. SZAKASZ

NEMZETKÖZI TENGERI SZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

160. CIKK

Alkalmazási kör és elvek

1. E szakasz a jelen cím 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezetével (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) összhangban vállalt nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatásokra vonatkozó elveket határozza meg.
2. Tekintettel a Felek között a nemzetközi tengeri szállítás tekintetében fennálló liberalizáció meglévő szintjére, az egyes Felek:
 - a) üzleti és megkülönböztetésmentes alapon ténylegesen alkalmazzák a nemzetközi tengeri piacokhoz és kereskedelmi útvonalakhoz való korlátlan hozzáférés elvét; és
 - b) egy másik Fél lobogója alatt hajózó vagy egy másik Fél szolgáltatója által üzemeltetett hajókat a saját hajói számára biztosítottnál nem kevésbé előnyös elbánásban részesíti, többek között a kikötőkhöz való hozzáférés, az ilyen kikötők infrastruktúrájának és kiegészítő tengerészeti szolgáltatásainak igénybe vétele, valamint az azokkal kapcsolatos díjak és terhek, a vámügyi létesítmények és a be- és kirakodásra szolgáló horgonyzóhelyek tekintetében.

3. Az egyes Felek ezen elvek alkalmazása során vállalják, hogy:
- a) a harmadik országokkal jövőben kötendő kétoldalú tengeri szállítási szolgáltatási megállapodásokba nem foglalnak bele rakománymegosztási záradékot, ideértve a száraz és a folyékony ömlesztett áru menetrend-szerinti kereskedelmét, és ésszerű időn belül felmondják az ilyen rakománymegosztási megállapodásokat, amennyiben azok korábbi kétoldalú megállapodásokból kifolyólag még fennállnak; és
 - b) e megállapodás hatálybalépésekor eltörölnek minden olyan egyoldalú intézkedést, közigazgatási, technikai és egyéb akadályt, illetve tartózkodnak minden ilyen bevezetésétől, amely rejtett korlátozást jelentene, vagy megkülönböztetést eredményezne a szabad szolgáltatásnyújtásra a nemzetközi tengeri szállításban.
4. Valamennyi Fél lehetővé teszi a másik Fél nemzetközi tengeri szolgáltatói – beleértve a tengeri ügynökségeket is – számára, hogy területükön letelepedjenek, a letelepedésre és a működésre vonatkozó olyan feltételek mellett, amelyek nem kevésbé kedvezőek azon feltételeknél, amelyeket a saját szolgáltatóinak vagy – ha ez kedvezőbb -, amelyeket valamely harmadik ország szolgáltatóinak biztosít.
5. Valamennyi Fél elfogadható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett elérhetővé teszi a másik Fél nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatói számára az alábbi kikötői szolgáltatásokat: révkalauzolás, vontatás és vontató biztosítása, élelmiszer-ellátás, üzemanyag- és vízellátás, hulladékgyűjtés és ballaszt hulladékel távolítás, révkapitányi szolgáltatások, navigációs segítség, a hajó üzemeltetéséhez szükséges parti üzemeltetési szolgáltatások, ideértve a hírközlés, a víz és az elektromos energia biztosítását, a vészhelyzeti javító berendezéseket, a horgonyzási, kikötési, parthozzállási szolgáltatásokat.

Fogalommeghatározások

E szakasz, és a jelen cím 2. (Letelepedés), 3. (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) és 4. fejezetének (Természetes személyek ideiglenes tartózkodása üzleti céllal) alkalmazásában:

- „konténerállomás és lerakatszolgáltatás”: olyan tevékenység, amely magában foglalja a konténerek tárolását, akár a kikötő területén, akár a szárazföldön, megrakás, kirakás, javítás és szállításhoz történő előkészítés céljából;
- „vámolási szolgáltatás” (vagy „vámügynöki szolgáltatás”): egy másik fél nevében az importtal, exporttal és tranzitáruval kapcsolatos vámolási eljárások lefolytatására irányuló tevékenység végzése, a szolgáltató fő tevékenységként, vagy a fő tevékenységhez szokásosan kapcsolódó tevékenységként;
- „szállítmányozási szolgáltatás”: a szállítmányozás megszervezése és felügyelete a megbízó nevében a fuvarozási- és a kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozó szerződések megkötése, az okmányok elkészítése és üzleti információk szolgáltatása révén;
- „nemzetközi tengeri szállítás”: magában foglalja az egységes fuvarokmánnyal háztól házig történő, illetve multi-modális azaz több szállítási mód alkalmazásával történő áruszállítást, amely a tengeri szállítást is magában foglalja, és ebből a célból magába foglalja a más szállítási módokat biztosító szolgáltatókkal való közvetlen szerződéskötés jogát;

- „tengerhajózási ügynöki szolgáltatás”: olyan tevékenység, amelynek során a képvisellet ellátó ügynök egy adott földrajzi területen egy vagy több hajójárat vagy hajóstársaság üzleti érdekeit képviseli az alábbi célokból:
 - a) tengerhajózás és járulékos szolgáltatások marketingje és értékesítése, az árajánlatadástól a számlázásig, a társaságok nevében hajóraklevél kibocsátása, a szükséges vonatkozó szolgáltatások beszerzése és továbbértékesítése, okmányok elkészítése és üzleti információk rendelkezésre bocsátása; és
 - b) a hajózási társaságok nevében a hajó beérkezésének szervezése, vagy szükség esetén teheráru átvétele;
- „tengeri szállítmány kezelésével kapcsolatos szolgáltatások”: a rakodási munkákat végző vállalatok tevékenységei, ideértve a terminálok üzemeltetését; nem tartoznak azonban ide a dokkmunkások közvetlen tevékenységei, amennyiben az ilyen munkaerő szervezése a rakodási munkákat végző vagy a terminált üzemeltető vállalatától függetlenül történik. Az érintett tevékenységek magukban foglalják az alábbiak megszervezését és felügyeletét:
 - a) az áru ki- és berakodása a hajóról, illetve a hajóra;
 - b) az áru rögzítése és az áru rögzítésének kioldása; és
 - c) az áruszállítmány fogadása/szállítása és megóvása a szállítás előtt vagy a kirakodás után.

6. FEJEZET

ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM

162. CIKK

Célkitűzés és elvek

1. A Felek – elismerve, hogy az elektronikus kereskedelem számos ágazatban fokozza a kereskedelmi lehetőségeket – megállapodnak abban, hogy támogatják a közöttük megvalósuló elektronikus kereskedelem fejlesztését, különösen azáltal, hogy együttműködést folytatnak az e cím rendelkezései értelmében az elektronikus kereskedelem tekintetében felmerülő kérdésekben.
2. A Felek egyetértenek abban, hogy az elektronikus kereskedelem fejlesztésének a nemzetközi adatvédelmi előírásokkal összhangban kell történnie, az elektronikus kereskedelem felhasználói bizalmának biztosítása érdekében.
3. A Felek egyetértenek abban, hogy az elektronikus úton történő végrehajtást szolgáltatásnyújtásnak kell tekinteni a 3. fejezet (Határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás) értelmében, és arra nem lehet vámot kivetni.

163. CIKK

Az elektronikus kereskedelem szabályozási szempontjai

1. A Felek párbeszédet folytatnak az elektronikus kereskedelem kapcsán felmerülő szabályozási kérdésekről, ami egyebek mellett az alábbi témákat érinti:
 - a) a lakosság számára engedélyezett elektronikus aláírások tanúsítványainak elismerése és a határokon átnyúló tanúsítási szolgáltatások elősegítése;
 - b) a közvetítő szolgáltatók felelőssége az információk továbbítása vagy tárolása tekintetében;
 - c) a kényszerű elektronikus üzleti kommunikáció kezelése;
 - d) a fogyasztók védelme az elektronikus kereskedelem terén, többek között a csalárd és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokkal szemben, határokon átnyúló összefüggésben;
 - e) a személyes adatok védelme;
 - f) a papírmentes kereskedelem előmozdítása; és
 - g) az elektronikus kereskedelem fejlesztése tekintetében releváns minden egyéb kérdés.

2. A Felek az együttműködés során többek között információt cserélnek ezekre a kérdésekre vonatkozó jogszabályaikkal, ítélkezési gyakorlatukkal, valamint az e jogszabályok végrehajtásával kapcsolatban.

164. CIKK

A személyes adatok védelme

A Felek saját hatáskörükben a lehető leginkább törekednek arra, hogy a körülményektől függően a személyes adatok védelmét szolgáló szabályozásokat alakítsanak ki vagy tartsanak fenn.

165. CIKK

A papírmentes kereskedelem irányítása

A Felek saját hatáskörükben a lehető leginkább törekednek arra, hogy:

- a) a kereskedelem irányítását szolgáló dokumentumokat elektronikus formában nyilvánosan elérhetővé tegyék; és

- b) az elektronikus úton benyújtott kereskedelmi igazgatási dokumentumokat¹ papír változatukkal jogilag egyenértékűnek fogadják el.

166. CIKK

Fogyasztóvédelem

1. A Felek elismerik a fogyasztók csalárd és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokkal szembeni védelmét szolgáló, átlátható és hatékony intézkedések fenntartásának és elfogadásának jelentőségét, olyan esetekben, amikor a fogyasztók elektronikus kereskedelmi ügyleteket kötnek.
2. A Felek elismerik a fogyasztóvédelem megerősítése, és a belföldi fogyasztóvédelmi hatóságok közötti együttműködés jelentőségét az elektronikus kereskedelemmel kapcsolatos tevékenységek során.

¹ Az egyértelműség kedvéért, Kolumbia és Peru esetében a „kereskedelmi igazgatási dokumentumok” azokat a Fél által kibocsátott vagy ellenőrzött formanyomtatványokat jelentik, amelyet az importőrnek, illetve exportőrnek az áruk importjával vagy exportjával kapcsolatban ki kell töltenie.

7. FEJEZET

KIVÉTELEK

167. CIKK

Általános kivételek

1. Feltételezve, hogy ezeket az intézkedéseket nem a Felek közötti önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés, illetve a letelepedés vagy a határokon átnyúló kereskedelem leplezett korlátozásának eszközeként alkalmazzák, e cím, illetve az V. cím (Folyó fizetések és tőkemozgások) egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy akadályozza bármelyik Felet az alábbiakkal kapcsolatos intézkedések elfogadásában vagy végrehajtásában:

- a) a közbiztonság vagy a közérkölcş védelme vagy a közrend fenntartása érdekében szükséges intézkedések¹;
- b) az emberi, állati, növényi élet vagy egészség megóvására szükségesek, beleértve az ehhez szükséges környezetvédelmi intézkedéseket is;

¹ A közrendre hivatkozó kivétel csak akkor alkalmazható, ha a társadalom valamely alapvető érdeke valódi és kellően súlyos fenyegetésnek van kitéve.

- c) a kimeríthető élő és nem élő természeti erőforrások megőrzésére irányulnak, amennyiben az ilyen intézkedéseket a szolgáltatások belföldi nyújtásával vagy fogyasztásával, és a hazai befektetők korlátozásával összefüggésben léptetik hatályba;
- d) amelyek a művészeti, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelméhez szükségesek;
- e) olyan jogszabályok vagy szabályok betartásának biztosításához szükségesek, amelyek nem összeegyeztethetetlenek e cím, illetve az V. cím (Folyó fizetések és tőkemozgások) ¹ rendelkezéseivel, ideértve a következőkre vonatkozókat is:
 - i) félrevezető vagy csalárd gyakorlatok megakadályozása vagy a szerződésszegés következményinek megállapítása;
 - ii) a magánszemélyek magánéletének védelme a személyes adatok feldolgozásával és továbbításával, valamint az egyénekre vonatkozó nyilvántartásokkal és egyéni számlákkal kapcsolatos titoktartással összefüggésben;
 - iii) biztonság;

¹ Az egyértelműség kedvéért, Peru esetében az olyan intézkedések végrehajtása, amelyek az alábbiakra vonatkozó perui jogszabályok méltányos, megkülönböztetésmentes és jóhiszemű alkalmazása révén megakadályoznak egy pénzügyi átutalást:

- a) csőd, fizetési képtelenség vagy a hitelezők jogainak védelme;
- b) értékpapírok, határidős és opciós szerződések, valamint derivatívák kibocsátása, az azokkal való kereskedelem és ügyletek;
- c) bűncselekmények vagy szabálysértések;
- d) pénzügyi jelentés készítése vagy feljegyzés megőrzése az ügyletekről, ha ez a végrehajtás vagy a pénzügyi szabályozó hatóságok részére történő segítségnyújtás érdekében szükséges; vagy
- e) bírósági vagy közigazgatási rendelkezésnek, illetve bírósági vagy közigazgatási eljárásban hozott döntésnek való megfelelés biztosítása; nem tekinthető ellentétesnek e cím, illetve az V. cím (Folyó fizetések és tőkemozgások) rendelkezéseivel.

2. E cím, a VII. (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) és a VIII. melléklet (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista), valamint az V. cím (Folyó fizetések és tőkemozgások) rendelkezései nem alkalmazandók a Felek társadalombiztosítási rendszereire, vagy az egyes Felek területén kifejtett olyan tevékenységekre, amelyek akárcsak esetenként is az államhatalom gyakorlásához kapcsolódnak.

V. CÍM

FOLYÓ FIZETÉSEK ÉS TŐKEMOZGÁSOK

168. CIKK

Folyószámlák

A Felek szabadon átváltható valutában, a Nemzetközi Valutaalap alapokmányának VIII. cikke rendelkezéseivel összhangban, bármilyen, fizetési mérleg folyószámlájára történő fizetést és átutalást engedélyeznek maguk között.

169. CIKK

Tőkeszámlák

A tőkeforgalom mérlegén és a folyó műveletek fizetési mérlegén történő tranzakciók tekintetében e megállapodás hatálybalépésétől kezdve a Felek engedélyezik a befogadó ország jogszabályaival összhangban megalakított jogi személyekbe végrehajtott közvetlen befektetésekkel¹, valamint az e megállapodás IV. címének (Szolgáltatáskereskedelem, letelepedés és elektronikus kereskedelem)² rendelkezéseivel összhangban végzett befektetésekkel és egyéb ügyletekkel kapcsolatos szabad tőkemozgást, továbbá az ilyen tőke és az ebből származó bármilyen nyereség felszámolását vagy hazatelepítését.

170. CIKK

Védintézkedések

1. Kolumbia esetében, amennyiben rendkívüli körülmények esetén a kifizetések és tőkemozgások súlyos nehézségeket okoznak, vagy ilyen nehézségek kialakulásával fenyegetnek az árfolyam-politika vagy a monetáris politika működése tekintetében Kolumbiában, Kolumbia legfeljebb egyéves időtartamra a tőkemozgásokra vonatkozóan védintézkedéseket alkalmazhat. A védintézkedések indokolt esetekben ezen időtartamon túl is fenntarthatók, amennyiben azok az alkalmazásukat megalapozó rendkívüli körülmények leküzdéséhez szükségesek. Ebben az esetben Kolumbia előzetesen ismerteti a többi Féllel a védintézkedések fenntartásának indokait.

¹ Az egyértelműség kedvéért a „közvetlen befektetés” nem vonatkozik a külkereskedelemmel kapcsolatos hitelekre, a belső jog szerinti portfólió-beruházásokra, az államadósságra és a kapcsolódó hitelekre.

² Az egyértelműség kedvéért, a IV. cím (Szolgáltatáskereskedelem, letelepedés és elektronikus kereskedelem) 7. fejezete (Kivételek) erre a címre is alkalmazandó.

2. Peru és az Unió Fél esetében, amennyiben rendkívüli körülmények esetén a kifizetések és tőkemozgások súlyos nehézségeket okoznak, vagy ilyen nehézségek kialakulásával fenyegetnek az árfolyam-politika vagy a monetáris politika működése tekintetében Peruban vagy az Európai Unióban, Peru vagy az Unió Fél a tőkemozgásokra vonatkozóan legfeljebb egyéves időtartamra védintézkedéseket fogadhat el.
3. A védintézkedések (2) bekezdés szerinti alkalmazása kivételesen, rendkívüli körülmények esetén azok formális újrabevetésevel meghosszabbítható, a Felek között a javasolt formális újrabevetéssel kapcsolatban tartott előzetes konzultációt követően.
4. Az (1) és (2) bekezdésben szereplő intézkedések semmiképpen nem szolgálhatnak kereskedelemvédelmi célokat vagy egy adott iparág védelmére.
5. Az (1), (2) vagy (3) bekezdés szerinti védintézkedéseket elfogadó vagy fenntartó Fél haladéktalanul tájékoztatja a többi Felet azok vonatkozásáról és hatályáról, és a lehető leghamarabb bemutatja azok felszámolásának ütemezését.

171. CIKK

Záró rendelkezések

A hosszú távú befektetés stabil és biztonságos keretei támogatásának céljából a Felek konzultálnak egymással az egymás közötti tőkemozgás elősegítése érdekében, különösen a tőkeszámlák és a pénzügyi számlák fokozatos liberalizálása tekintetében.

VI. CÍM

KORMÁNYZATI BESZERZÉSEK

172. CIKK

Fogalom meghatározások

E cím alkalmazásában:

- „építési-üzemeltetési-átadási szerződés és középítési koncessziós szerződés”: bármilyen szerződéses megállapodás, amelynek elsődleges célja fizikai infrastruktúrák, üzemek, épületek, létesítmények, vagy egyéb kormányzati tulajdonban álló műtárgyak építésének vagy rehabilitációjának biztosítása, és olyan szerződéses megállapodás, amely alapján az ajánlattevő részéről a szerződéses megállapodás teljesítésének ellenértékeként az ajánlatkérő az ajánlattevő számára meghatározott időtartamra átmeneti tulajdonjogot biztosít a műtárgyra, vagy a műtárgy tekintetében a szerződés tartamára fizetés ellenében ellenőrzési és üzemeltetési jogot biztosít számára;

- „kereskedelmi áruk vagy szolgáltatások”: olyan áru vagy szolgáltatás, amelyet általában kereskedelmi piacokon adnak el vagy kínálnak eladásra nem állami beszerzőknek, és amelyeket nem állami célokra szoktak beszerezni;
- „építési szolgáltatás”: olyan szolgáltatás, amelynek célja magas- vagy mélyépítési munkák bármely eszközzel történő megvalósítása, az Egyesült Nemzetek Szervezetének ideiglenes központi termékosztályozása (a továbbiakban: CPPC) 51. főcsoportja alapján;
- „elektronikus árverés”: olyan iteratív folyamat, amelyben az ajánlattevők új árakra, illetőleg az ajánlatnak a bírálati részszerzőkhöz kapcsolódó egyes számszerűsíthető, az ártól különböző elemeire, vagy mindkettőre vonatkozóan kedvezőbb ajánlatot tesznek elektronikus úton, ami az ajánlatok rangsorolását vagy újbóli rangsorolását eredményezi;
- „írásbeli” vagy „írásban”: bármely, szavakból vagy számjegyekből álló kifejezési forma, amely olvasható, reprodukálható és később közölhető, elektronikus úton továbbított és tárolt adatokat is tartalmazhat;
- „tárgyalásos eljárás”: olyan beszerzési módszer, amelynek keretében az ajánlatkérő kapcsolatba lép a választása szerinti ajánlattevővel vagy ajánlattevőkkel;
- „intézkedés”: a jelen megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéshez kapcsolódó bármilyen jogszabály, szabályzat, eljárás, igazgatási iránymutatás vagy gyakorlat, illetve az ajánlatkérő bármilyen fellépése;
- „többszöri felhasználásra szánt jegyzék”: azon ajánlattevőket tartalmazó jegyzék, amelyről az ajánlatkérő megállapította, hogy megfelelnek a jegyzékbe való felvétel feltételeinek, és amely jegyzéket az ajánlatkérő többször fel kíván használni;

- „tervezett beszerzésről szóló hirdetmény”: az ajánlatkérő által közzétett hirdetmény, amelyben felhívják az érdekelt ajánlattevőket részvételi jelentkezés, ajánlat vagy mindkettő benyújtására;
- „ellentételezés”: azok a feltételek vagy kötelezettségvállalások, amelyek ösztönzik a helyi fejlesztéseket vagy javítják valamelyik Fél fizetésimérleg-elszámolásait, mint például a belföldi tartalom alkalmazása, a technológia engedélyezése, beruházások, csereüzletek vagy hasonló lépések illetve követelmények;
- „nyílt eljárás”: olyan beszerzési módszer, amelynek keretében valamennyi érdekelt ajánlattevő benyújthatja az ajánlatát;
- „ajánlatkérő”: valamelyik Félnek az e megállapodás XII. melléklete (Kormányzati beszerzések) 1. függelékében szereplő szerve;
- „minősített ajánlattevő”: olyan ajánlattevő, amelyet az ajánlatkérő a részvétel feltételeit teljesítő ajánlattevőként ismer el;
- „meghívásos eljárás”: olyan beszerzési módszer, amelynek keretében az ajánlatkérő csak minősített ajánlattevőket kér fel ajánlat benyújtására;
- „szolgáltatások”: eltérő rendelkezés hiányában a szolgáltatások magukban foglalják az építési szolgáltatásokat; és

- „műszaki leírás”: olyan ajánlattételi követelmény, amely:
 - a) meghatározza a közbeszerzés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások tekintetében megkövetelt jellemzőket, ideértve a minőségre, a teljesítményre, a biztonságra és a méretekre vonatkozó jellemzőket, vagy az ilyen áruk előállításához vagy az ilyen szolgáltatások nyújtásához szükséges gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket; vagy
 - b) meghatározza az árura vagy szolgáltatásra alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a csomagolásra, a jelölésre vagy a címkézésre vonatkozó követelményeket.

173. CIKK

Hatály

1. Ez a cím az e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzéseket érintő bármilyen, a Fél által elfogadott intézkedésre vonatkozik.
2. E cím alkalmazásában az „e cím hatálya alá tartozó beszerzés” kormányzati célú beszerzést jelent, amelynek tárgya olyan áruk, szolgáltatások vagy ezek bármilyen kombinációjának beszerzése, ahogy az az egyes Felek tekintetében a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelékében szerepel:
 - a) amelyek beszerzése nem kereskedelmi értékesítés vagy viszonteladás, vagy kereskedelmi értékesítésre vagy viszonteladásra szánt termékek gyártása vagy szállítása vagy szolgáltatások nyújtása céljából történik;

- b) bármilyen szerződéses módon, ideértve az adásvételt, részletvásárlást, lízinget vagy bérbeadást, vételi opció kikötésével vagy anélkül, valamint az építési-üzemeltetési-átadási szerződést és a középítési koncessziós szerződéseket;
- c) amelynek értéke a 176. cikk szerinti hirdetmény közzétételének időpontjában egyenlő vagy meghaladja az egyes Felekre a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelékében meghatározott vonatkozó értékhatárokat;
- d) melyet az ajánlatkérő végez; és
- e) más módon nincs kizárva e cím alkalmazási köréből.

3. Eltérő rendelkezés hiányában e cím nem vonatkozik a következőkre:

- a) földterület, meglévő épületek vagy egyéb ingatlanok, illetve az ezekhez fűződő jogok megvásárlása vagy bérlete;
- b) nem szerződéses megállapodások vagy bármilyen formájú támogatás, amelyet valamelyik Fél nyújt, beleértve az együttműködési megállapodásokat, támogatásokat, hiteleket, állami támogatásokat, tőkeinjekciókat, garanciákat, kötelezettségvállalásokat és pénzügyi ösztönzőket;

- c) pénzügyi vagy letéti szolgáltatások, szabályozott pénzügyi intézményekre irányuló felszámolási vagy vállalatvezetői szolgáltatások, illetve államadósság értékesítéséhez, visszaváltáshoz és elosztáshoz kapcsolódó szolgáltatások beszerzése vagy vásárlása, beleértve a hiteleket és államkötvényeket, kincstárjegyeket és más értékpapírokat is¹;
- d) közalkalmazotti/köztisztviselői munkaszerződések és kapcsolódó intézkedések; valamint
- e) a következő beszerzések:
 - i) kifejezetten nemzetközi segítségnyújtás céljából lefolytatott beszerzések, beleértve a fejlesztési segélyt is;
 - ii) olyan nemzetközi megállapodás meghatározott eljárása vagy feltétele szerinti beszerzés, amely:
 - A) csapatok állomásoztatására; vagy
 - B) egy projektnek az ilyen megállapodást aláíró országok általi közös megvalósítására irányul;
 - iii) egy nemzetközi szervezet meghatározott eljárása vagy feltétele, illetve nemzetközi támogatásokból, hitelekkel vagy más segítségnyújtásból finanszírozott eljárás vagy feltétel szerinti beszerzések, amennyiben az alkalmazandó eljárás vagy feltétel nem lenne összeegyeztethető ezzel a címmel.

¹ Az egyértelműség kedvéért, e cím nem vonatkozik a következő tevékenységekkel kapcsolatos banki, pénzügyi vagy különleges szolgáltatások beszerzésére:

- a) az államadósság viselése; vagy
- b) államadósság-kezelés.

4. Mindegyik Félnek meg kell határoznia a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelége megfelelő alszakaszában a következő információkat:

- a) az 1. alszakaszban azon központi kormányzati szervek megnevezése, amelyek beszerzései e cím hatálya alá esnek;
- b) a 2. alszakaszban azon központinál alacsonyabb szintű kormányzati szervek megnevezése, amelyek beszerzései e cím hatálya alá esnek;
- c) a 3. alszakaszban az összes egyéb szerv megnevezése, amelynek beszerzései e cím hatálya alá esnek;
- d) a 4. alszakaszban azok az áruk, amelyek e cím hatálya alá esnek;
- e) az 5. alszakaszban az építési szolgáltatások kivételével azok a szolgáltatások, amelyek e cím hatálya alá esnek;
- f) a 6. alszakaszban az e cím hatálya alá eső építési szolgáltatások; és
- g) a 7. alszakaszban bármely általános megjegyzés.

5. Amennyiben egy ajánlatkérő az e cím hatálya alá tartozó beszerzés esetén olyan, a Felekhez tartozó személy számára írja elő, hogy meghatározott követelményeknek megfelelően folytasson le beszerzést, amely nem szerepel a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelékében, az ilyen követelményekre értelemszerűen a 175. cikk alkalmazandó.

Értékmeghatározás

6. A beszerzés becsült értékének annak megállapítása céljából történő meghatározása során, hogy a beszerzés e cím hatálya alá tartozó beszerzésnek minősül-e, az ajánlatkérő a beszerzést nem oszthatja fel részbeszerzésekre, és nem választhat ki vagy használhat a beszerzés becsült értékének meghatározására különleges értékelési módszert avégett, hogy a beszerzést teljes mértékben vagy részlegesen kivonja e cím alkalmazása alól.
7. Az ajánlatkérő a beszerzés becsült maximális összértékét annak teljes tartama alatt figyelembe veszi, akár egy, akár több ajánlattevőnek ítéltek oda, figyelemmel a díjazás valamennyi formájára, beleértve a prémiumokat, díjakat, jutalékokat és kamatokat is. Amennyiben a beszerzésben vételi jog kikötése is lehetséges, az ajánlatkérő a beszerzésnek a vételárral együtt számított, becsült maximális összértékét veszi figyelembe.
8. Amennyiben a beszerzésre vonatkozó egyedi követelmény több mint egy szerződés odaítélését, vagy a szerződés elkülönült részekben való odaítélést eredményezi (a továbbiakban: szakaszos közbeszerzés), a becsült maximális összérték számítása a következőkön alapul:
 - a) a beszerzés maximális összértéke annak teljes tartama alatt; vagy
 - b) az ugyanolyan típusú áru vagy szolgáltatás tekintetében a megelőző 12 hónapban vagy az ajánlatkérő előző pénzügyi évében odaítélt szakaszos közbeszerzések értéke, amennyiben lehetséges, kiigazítva, annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a következő 12 hónap során beszerzendő áru vagy szolgáltatás mennyiségében vagy értékében előre láthatóan bekövetkező változásokat; vagy

- c) az eredeti szerződés odaítélését vagy az ajánlatkérő pénzügyi évét követő 12 hónap során az ugyanolyan típusú áru vagy szolgáltatás tekintetében odaítélendő szakaszos közbeszerzések értéke.

9. E cím egyik rendelkezése sem akadályozza meg egyik Felet sem abban, hogy új beszerzési politikákat, eljárásokat, illetve szerződéses módokat dolgozzon ki, feltéve, hogy azok nem ellentétesek e címmel.

174. CIKK

Kivételek

Amennyiben az ilyen intézkedést nem olyan módon alkalmazzák, amely a Felek közötti önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést vagy a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozását jelenti, e cím egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az bármelyik Felet megakadályozza olyan intézkedések elfogadásában vagy fenntartásában, amely:

- a) a közérköls, közrend vagy közbiztonság védelméhez szükséges;
- b) az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges, beleértve a vonatkozó környezetvédelmi intézkedéseket is;
- c) a szellemi tulajdon oltalmához szükséges; vagy
- d) fogyatékkal élők, jótékonyági intézmények vagy börtönmunka termékeire vagy szolgáltatásaira vonatkozik.

175. CIKK

Általános elvek

1. Az e cím hatálya alá tartozó bármely beszerzéshez tartozó intézkedés tekintetében:
 - a) az Unió Fél, beleértve az ajánlatkérőit is¹, az aláíró andoki országok áruit és szolgáltatásait, valamint az aláíró andoki országok árukat és szolgáltatásokat kínáló ajánlattevőit azonnal és feltétel nélkül köteles legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, mint amilyenben a saját áruit, szolgáltatásait és ajánlattevőit részesíti;
 - b) az egyes aláíró andoki országok, beleértve az ajánlatkérőiket is, az Unió Fél áruit és szolgáltatásait, valamint az Unió Fél árukat és szolgáltatásokat kínáló ajánlattevőit azonnal és feltétel nélkül kötelesek legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, mint amilyenben a saját áruikat, szolgáltatásaikat és ajánlattevőiket részesítik.
2. Az e cím hatálya alá tartozó beszerzéssel kapcsolatos valamennyi intézkedés tekintetében valamelyik Fél, beleértve az ajánlatkérőit:
 - a) külföldi érdekeltiség vagy tulajdonjog mértéke alapján nem részesíthet kedvezőtlenebb elbánásban egy helyben letelepedett ajánlattevőt egy másik, helyben letelepedett ajánlattevőnél; vagy
 - b) nem alkalmazhat hátrányos megkülönböztetést helyben letelepedett ajánlattevővel szemben azon az alapon, hogy egy bizonyos beszerzésben az általa ajánlott termékek vagy szolgáltatások valamely másik Fél termékei vagy szolgáltatásai.

¹ Az Unió Fél „ajánlatkérő” magukban foglalják az Európai Unió tagállamainak „ajánlatkérőit” is, a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelékében foglaltaknak megfelelően.

A beszerzés lefolytatása

3. Az ajánlatkérő az e cím hatálya alá tartozó beszerzést átlátható módon és pártatlanul folytatja le, amivel elkerülhető az összeérhetetlenség és megelőzhető a megvesztegetés.

Pályázati eljárások

4. Az ajánlatkérő olyan módszereket, mint a nyílt eljárás, a meghívásos eljárás és a tárgyalásos eljárás nemzeti jogának megfelelően, e címmel összhangban alkalmaz.

Elektronikus eszközök alkalmazása

5. Amennyiben az e cím hatálya alá tartozó beszerzést elektronikus úton folytatják le, az ajánlatkérő:

- a) biztosítja, hogy a beszerzést olyan információtechnológiai rendszerekkel és szoftverekkel bonyolítsák le, beleértve az információk hitelesítésével és titkosításával kapcsolatosakat is, amelyek általánosan elérhetők és együttműködtethetők más általánosan elérhető információtechnológiai rendszerekkel és szoftverekkel; és
- b) fenntartja azokat a rendszereket, amelyek biztosítják a részvételi jelentkezések és az ajánlatok sértetlenségét, ideértve a beérkezés idejének meghatározását, az ajánlat befogadását, és a jogosulatlan hozzáférés megakadályozását.

Származási szabályok

6. Az e cím hatálya alá tartozó beszerzések céljából egyik Fél sem alkalmazhat a másik Félről behozott vagy a másik Fél által szállított árukra vagy nyújtott szolgáltatásokra olyan származási szabályokat, amelyek eltérnek azoktól a származási szabályoktól, amelyeket a Fél ezzel egyidejűleg a rendes kereskedelmi forgalom során alkalmaz az ugyanezen Félről származó ugyanezen áruk vagy szolgáltatások behozatalára vagy szállítására.

Ellentételezések

7. Az e címbe, illetve az ahhoz tartozó mellékletben szereplő kivételektől eltekintve a Felek nem kérhetnek, vehetnek figyelembe, szabhatnak ki vagy hajthatnak végre ellentételezést.

Nem a beszerzésre vonatkozó intézkedések

8. Az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazható a vámokra, illetve az importra vagy azzal összefüggésben kivetett díjakra, az ilyen vámok és díjak kivetésének módjaira, egyéb importszabályozásokra és formalitásokra, valamint a szolgáltatáskereskedelmet érintő olyan intézkedésekre, amelyek nem az e cím hatálya alá tartozó beszerzéseket szabályozó intézkedések.

176. CIKK

A beszerzési információ közzététele

1. Minden Fél:

- a) haladéktalanul közzéteszi az e cím hatálya alá tartozó beszerzésekre vonatkozó általánosan alkalmazandó intézkedéseket és ezek bármilyen módosítását, hivatalosan kijelölt, széles körben terjesztett és a nyilvánosság számára mindenkor hozzáférhető, elektronikus vagy nyomtatott médium útján;
- b) bármelyik Fél kérésére további felvilágosítást nyújt ezekkel kapcsolatban;
- c) a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 2. függelékében felsorolni azokat az elektronikus vagy nyomtatott médiumokat, amelyekben a Fél közzéteszi az a) pontban meghatározott információt; és
- d) a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 3. függelékében felsorolni azokat a médiumokat, amelyekben a Fél közzéteszi az ebben a cikkben, a 177. cikkben, a 180. cikk (1) bekezdésben és a 188. cikk (2) bekezdésében előírt hirdetményeket.

2. Minden Fél haladéktalanul értesíti a másik Felet a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 2. vagy 3. függelékében felsorolt információk bármilyen változásáról.

A hirdetémények közzététele

Szándékolt beszerzésről szóló hirdetés

1. Minden egyes, e megállapodás hatálya alá tartozó beszerzés esetében, kivéve a 185. cikkben leírt körülmények esetét, az ajánlatkérő hirdetésnek tesz közzé a tervezett beszerzésről a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 3. függelékében meghatározott megfelelő médiumon keresztül. Az ilyen hirdetésnek tartalmaznia kell a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 4. függelékében meghatározott információt. Ezeket a hirdetményeket elektronikus úton, díjmentesen és egyetlen ponton át kell hozzáférhetővé tenni.

A tervezett beszerzésről szóló hirdetés

2. A Felek ajánlatkérőket arra ösztönzik, hogy minden pénzügyi évben a lehető legkorábban tegyék közzé a jövőbeli beszerzések terveiről szóló hirdetményt. A hirdetés tartalmazza a beszerzés tárgyát és a szándékolt beszerzésről szóló hirdetés közzétételének tervezett időpontját.
3. A XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 1. függelékének 3. alszakaszában szereplő ajánlatkérő a tervezett beszerzésről szóló hirdetményt felhasználhatja szándékolt beszerzésről szóló hirdetményként, feltéve, hogy a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 4. függelékében meghatározottak közül a lehető legtöbb már rendelkezésre álló információt tartalmazza, valamint nyilatkozatot tartalmaz, miszerint az érdekelt ajánlattevőknek jelezniük kell az ajánlatkérő felé ajánlattételi szándékukat.

178. CIKK

A részvétel feltételei

1. Az ajánlatkérő a beszerzésben való részvétel feltételeinek körét azon feltételekre korlátozza, amelyek elengedhetetlenül szükségesek ahhoz, hogy biztosítható legyen, hogy az ajánlattevő rendelkezik azokkal a jogi, pénzügyi, üzleti és műszaki képességekkel, amelyekkel az adott beszerzés megvalósítható.
2. Annak értékelése során, hogy az ajánlattevő megfelel-e a részvétel feltételeinek, az ajánlatkérő az ajánlattevő pénzügyi, üzleti és műszaki alkalmasságát az ajánlattevő által az ajánlatkérő szerinti Fél területén és azon kívül végzett üzleti tevékenységei alapján értékeli, és a közbeszerzésben való részvételt nem kötheti ahhoz a feltételhez, amely szerint az ajánlattevőnek olyan ajánlattevőnek kell lennie, akinek valamely adott Fél ajánlatkérője korábban már odaítélt egy vagy több szerződést, sem ahhoz a feltételhez, amely szerint az ajánlattevőnek valamely adott Fél területén korábban szerzett munkatapasztalatokkal kell rendelkeznie.
3. Az ajánlatkérő a (2) bekezdésben szereplő értékelést azon feltételek alapján végzi, amelyeket előzetesen meghatározott a hirdetményekben vagy az ajánlattételi dokumentációban.
4. Az ajánlatkérő kizárhatja az ajánlattevőt olyan okokból, mint az ajánlattevő ellen indított csődeljárás, hamis adatok szolgáltatása, jelentős vagy ismétlődő hiányosságok korábbi szerződés vagy szerződések szerinti lényeges követelmény vagy kötelezettség teljesítésében, súlyos bűncselekményt megállapító bírósági ítéletek vagy szabálysértést megállapító egyéb ítéletek, szakmai kötelezettségzegés vagy adó fizetési kötelezettség nem teljesítése.

5. Az ajánlatkérő igényelheti az ajánlattevőtől, hogy az ajánlatban jelölje meg a szerződés azon részét, amelyet harmadik feleknek alvállalkozásba kíván adni, valamint a tervezett alvállalkozókat. E megjelölés nem sértheti a fő gazdasági szereplő felelősségre vonhatóságát.

179. CIKK

Meghívásos eljárás

1. Amennyiben az ajánlatkérő meghívásos eljárást kíván folytatni, köteles:

- a) a szándékolt beszerzésekről szóló hirdetménybe belefoglalni legalább a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 4. függelékének a), b), d), e), h) és i) pontjában meghatározott információkat, és felhívni az ajánlattevőket részvételi jelentkezés benyújtására; és
- b) az ajánlattételi időtartam kezdetéig biztosítani legalább a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 4. függelékének c), f) és g) pontjában meghatározott információt a minősített ajánlattevők számára.

2. Az ajánlatkérő minősített ajánlattevőknek ismer el bármilyen olyan hazai ajánlattevőt vagy a másik Fél bármilyen olyan ajánlattevőjét, aki teljesíti egy adott beszerzésben történő részvétel feltételeit, hacsak az ajánlatkérő a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben nem korlátozza azoknak az ajánlattevőknek a létszámát, akiknek engedélyezik ajánlat benyújtását és nem állapítja meg a korlátozott létszámú ajánlattevők kiválasztásának szempontjait.

3. Amennyiben az ajánlattételi dokumentáció nyilvánosan nem hozzáférhető az (1) bekezdésben említett hirdetmény közzétételének időpontjától, az ajánlatkérő ezeket a dokumentumok valamennyi, a (2) bekezdéssel összhangban kiválasztott minősített ajánlattevőnek egyszerre bocsátja rendelkezésére.

180. CIKK

Többszöri felhasználásra szánt jegyzék¹

1. Az ajánlatkérő az ajánlattevőkről többszöri felhasználásra szánt jegyzéket állíthat fel vagy vezethet, feltéve, hogy évente felhívást tesznek közzé, amely alapján az érdekelt ajánlattevők kérelmezhetik a jegyzékbe való felvételüket, illetve, ha a felhívás közzététele elektronikus úton történik, a felhívásnak folyamatosan elérhetőnek kell lennie a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 3. függelékében meghatározott megfelelő médium útján. Az ilyen hirdetménynek tartalmaznia kell a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 5. függelékében meghatározott információt.

2. Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérve, ha egy többszöri felhasználásra szánt jegyzék legfeljebb három évig érvényes, az ajánlatkérőnek elegendő az abban a bekezdésben említett hirdetményt csak egy alkalommal, a jegyzék érvényességi időtartamának kezdetekor közzé tennie, feltéve, hogy a hirdetményben meghatározták az érvényesség időtartamát, és hogy további hirdetmények nem kerülnek közzétételre.

3. Az ajánlatkérő lehetővé teszi, hogy az ajánlattevők bármikor kérhessék a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételüket, és valamennyi minősített ajánlattevőt ésszerűen rövid időn belül feltünteti a jegyzékben.

¹ Kolumbia tekintetében, és e cikk (3) bekezdésének és (4) bekezdése c) pontjának alkalmazásában a „curso de méritos” esetében a legfeljebb egyéves tartamú többszöri felhasználásra szánt jegyzékek kialakítására az ajánlatkérő által meghatározott egyedi határidő vonatkozik. E határidő elteltét követően új ajánlattevő felvétele nem lehetséges. Csak a jegyzéken szereplő ajánlattevők nyújthatnak be ajánlatot.

4. Az ajánlatkérő felhasználhatja szándékolt beszerzésről szóló hirdetményként azt a hirdetményt, amely alapján az érdekelt ajánlattevők kérelmezhetik a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételüket, feltéve, hogy:

- a) a hirdetményt az (1) bekezdéssel összhangban tették közzé, és tartalmazza a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 5. függelékében előírt információt, valamint a lehető legtöbb rendelkezésre álló információt a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 4. függelékében előírt információból, és egy arról szóló nyilatkozatot, hogy a hirdetmény a szándékolt beszerzésről szóló hirdetménynek minősül;
- b) az ajánlatkérő haladéktalanul rendelkezésére bocsátja az adott beszerzésben való részvételi szándékukat kifejező ajánlattevők számára azokat az információkat, amelyek alapján az ajánlattevők dönthetnek arról, hogy részt kívánnak-e venni a beszerzésben, ideértve a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 4. függelékében előírt összes információt, amennyiben ez az információ rendelkezésre áll; és
- c) annak az ajánlattevőnek, aki a (3) bekezdéssel összhangban kérte a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvételét, lehetővé lehet tenni, hogy részt vehessen egy adott beszerzésben, amennyiben az ajánlatkérő számára elegendő idő áll rendelkezésre annak megvizsgálására, hogy az ajánlattevő teljesíti-e a részvétel feltételeit.

5. Az ajánlatkérő haladéktalanul tájékoztatja a részvételi jelentkezést vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelmet benyújtó ajánlattevőt az ajánlatkérő által a jelentkezéssel vagy a kérelemmel kapcsolatban meghozott döntésről.

6. Abban az esetben, amikor az ajánlatkérő elutasítja az ajánlattevő beszerzésben való részvétel iránti vagy a többszöri felhasználásra szánt jegyzékbe való felvétel iránti kérelmét, visszavonja az ajánlattevő minősítését, vagy leveszi az ajánlattevőt a többszöri felhasználásra szánt jegyzékből, az ajánlatkérő erről haladéktalanul értesíti az ajánlattevőt, és az ajánlattevő kérésére haladéktalanul írásbeli indokolást küld döntéséről.

181. CIKK

Műszaki leírások

1. Az ajánlatkérők nem készíthetnek, nem fogadhatnak el vagy nem alkalmazhatnak műszaki leírásokat, és nem írhatnak elő megfelelőségértékelési eljárásokat azzal a szándékkal vagy céllal, hogy szükségtelen akadályt állítsanak a nemzetközi kereskedelem útjába.
2. A beszerzendő árukra és szolgáltatásokra vonatkozó műszaki leírások rögzítésekor az ajánlatkérő adott esetben:
 - a) a tervezési és leíró jellemzők helyett inkább a teljesítmény- és funkcionális követelmények tekintetében határozza meg a műszaki leírásokat; és
 - b) a műszaki leírásokat nemzetközi szabványokra alapozza, amennyiben léteznek ilyenek; egyéb esetben pedig nemzeti műszaki előírásokra, elismert nemzeti szabványokra vagy építési szabályzatokra.

3. Amennyiben a műszaki leírás tervezési vagy leíró jellemzőket tartalmaz, az ajánlatkérő adott esetben a „vagy ezzel egyenértékű” szavaknak az ajánlattételi dokumentációban való szerepeltetésével köteles jelezni, hogy figyelembe veszi azokat az árubeszerzésre vagy szolgáltatás megrendelésére irányuló ajánlatokat, amelyek bizonyíthatóan teljesítik a beszerzés követelményeit.
4. Az ajánlatkérő nem írhat elő olyan műszaki leírásokat, amelyek bizonyos védjegyet vagy kereskedelmi nevet, szabadalmat, szerzői jogot, formatervet, típust, konkrét származást, gyártót vagy szállítót követelnek meg, vagy ezekre hivatkoznak, kivéve, ha a beszerzési követelményeknek nincs más kellően pontos és érthető leírási módja, és feltéve, hogy ezekben az esetekben az ajánlatkérő az ajánlattételi dokumentációban a „vagy ezzel egyenértékű” szavakat szerepelteti.
5. Az ajánlatkérő – úgy, hogy ezzel a versenyt kizárná - nem kér vagy fogad el egy adott beszerzésre vonatkozó műszaki leírások előkészítése vagy elfogadása során felhasználható tanácsot olyan személytől, aki üzletileg érdekelt lehet a beszerzésben,.
6. A Felek, ideértve azok ajánlatkérőit, e cikkel összhangban elkészíthetnek, elfogadhatnak vagy alkalmazhatnak olyan műszaki leírásokat, amelyek a természeti erőforrások megőrzésére vagy a környezetvédelem előmozdítására irányulnak.

Ajánlattételi dokumentáció

1. Az ajánlatkérőnek az ajánlattevők rendelkezésére kell bocsátania az ajánlattételi dokumentációt, amely tartalmazza az összes olyan információt, ami szükséges az ajánlattevők számára az ajánlatok elkészítéséhez és benyújtásához. Kivéve, ha a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben már megadták, az ilyen dokumentációnak tartalmaznia kell a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 8. függelékében meghatározottak teljes körű ismertetését.
2. Az ajánlatkérőnek válaszolnia kell a beszerzésben résztvevő ajánlattevő beszerzéssel kapcsolatos ésszerű információkérésére, feltéve, hogy a megadott információ nem juttatja a szállítót a versenytársaival szemben előnyösebb helyzetbe a beszerzési eljárásban.
3. Amennyiben az ajánlatkérő a szerződés odaítélését megelőzően megváltoztatja a szándékolt beszerzésekről szóló hirdetményben vagy a résztvevő ajánlattevők rendelkezésére bocsátott ajánlattételi dokumentációban meghatározott szempontokat vagy követelményeket, vagy módosítja a hirdetményt vagy az ajánlattételi dokumentációt, az ajánlatkérő köteles írásban megküldeni az összes ilyen módosítást vagy a módosított vagy újból közzétett hirdetményt vagy az ajánlattételi dokumentációt:
 - a) az információ megváltozásának időpontjában a beszerzésben résztvevő összes ajánlattevőnek, amennyiben ismertek, minden más esetben pedig az eredeti információ közlésével megegyező módon; és
 - b) megfelelő időben, biztosítva az ajánlattevők számára, hogy adott esetben módosíthassák és ismét benyújthassák ajánlataikat.

183. CIKK

Határidők

Az ajánlatkérő saját ésszerű szükségleteivel összhangban elegendő időt kell biztosítani az ajánlattevők számára, hogy elkészíthessék és benyújthassák részvételi jelentkezéseiket és ajánlataikat, az olyan tényezők figyelembe vétele mellett, mint a beszerzés természete és összetettsége, alvállalkozók bevonásának várható mértéke, és az ajánlatok külföldről, illetve belföldről történő eljuttatásához általában szükséges idő az olyan esetekben, amikor nem kerül sor elektronikus eszközök használatára. Az alkalmazandó határidőket a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 6. függeléke határozza meg.

184. CIKK

Tárgyalások

1. A Felek a következő esetekben írhatják elő az ajánlatkérők számára, hogy tárgyalások révén folytassanak le beszerzéseket:
 - a) olyan beszerzések esetében, amelyeknél a szándékolt beszerzésről szóló hirdetményben ezt a szándékot jelezték; vagy
 - b) amikor az értékelés során egyetlen pályázat sem tekinthető egyértelműen a legelőnyösebbnek a felhívásban vagy az ajánlattételi dokumentációban megadott értékelési szempontok alapján.

2. Az ajánlatkérő:

- a) biztosítja, hogy a tárgyalásban résztvevő ajánlattevők elutasítására a hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban megadott értékelési kritériumok alapján kerüljön sor; és
- b) amennyiben lehetséges, a tárgyalások lezárásakor minden versenyben maradó ajánlattevőnek biztosít egy közös határidőt új vagy módosított ajánlat benyújtására.

185. CIKK

Tárgyalásos eljárás

Az ajánlatkérő kizárólag a következő feltételek teljesülése mellett folytathat tárgyalásos eljárást és dönthet úgy, hogy nem alkalmazza a 177–180. cikkeket, a 182–184. cikkeket, a 186. és a 187. cikket:

- a) amennyiben:
 - i) nem nyújtottak be ajánlatot, vagy egyik ajánlattevő sem nyújtott be részvételi jelentkezést;
 - ii) a benyújtott ajánlatok egyike sem felel meg az ajánlattételi dokumentációban meghatározott alapvető követelményeknek;

iii) egyik ajánlattevő sem felelt meg a részvétel feltételeinek; vagy

iv) a benyújtott ajánlatok összejátszáson alapultak;

feltéve, hogy az ajánlattételi dokumentáció előírásait nem módosítják lényegesen;

- b) amennyiben az áruk vagy szolgáltatások szállítására vagy nyújtására csak egy bizonyos ajánlattevő képes, és nem létezik reális alternatíva vagy nem léteznek helyettesítő áruk vagy szolgáltatások, mert a beszerzési eljárás egy műalkotásra vonatkozik; szabadalmak, szerzői jogok vagy más kizárólagos jogok védelme miatt; vagy a verseny műszaki okokra visszavezethető hiánya miatt, mint a szolgáltatások *intuitu personae* beszerzése;
- c) az árut szállító vagy a szolgáltatást nyújtó eredeti nyertes ajánlattevő általi olyan kiegészítő szállítások esetén, amelyek nem képezték az eredeti beszerzés részét, ahol az ilyen pótlólagos áruk vagy szolgáltatások szállítójának megváltoztatása:
- i) nem lehetséges gazdasági vagy olyan műszaki okokból, mint a meglévő berendezésekkel, szoftverekkel, szolgáltatásokkal vagy az eredeti beszerzés folyamán beszerzett felszerelésekkel való felcserélhetőség vagy kölcsönös átjárhatóság követelményei miatt; és
 - ii) jelentős kényelmetlenséget vagy jelentős mértékű párhuzamos költségeket okozna az ajánlatkérő számára.

- d) amennyiben feltétlenül szükséges, ha az ajánlatkérő által előre nem látható események által előidézett rendkívüli sürgősségi okokból az árukat vagy szolgáltatásokat nyílt vagy meghívásos eljárással nem lehet időben beszerezni;
- e) árupiacon vásárolt áruk esetében;
- f) ha egy ajánlatkérő olyan prototípusokat vagy első árut, illetve szolgáltatást vásárol, amelyet egyedi kutatási, kísérleti, tanulmányi vagy eredeti fejlesztési szerződés keretében vagy céljából az ajánlatkérő kérésére fejlesztettek ki;
- g) rendkívül előnyös feltételekkel lebonyolított vásárlások esetében, amely feltételek csak nagyon rövid ideig állnak fenn szokatlan értékesítések esetén, mint például a felszámolás, vagyonfelügyelő általi vagy csőd miatti értékesítések, tehát nem a rendszeres szállítóktól történő szokásos vásárlások esetében; vagy
- h) tervpályázat nyertesének odaítélt szerződések esetén, feltéve, hogy a versenyt a jelen cím rendelkezéseivel összhangban szervezték meg, és a pályázatokat független bírálóbizottság bírálja el a tervpályázati szerződések nyertesének történő odaítélés céljából.

186. CIKK

Elektronikus árverés

Amennyiben az ajánlatkérő elektronikus árverés útján szándékozik az e cím hatálya alá tartozó beszerzést lefolytatni, az ajánlatkérőnek az elektronikus árverés megkezdése előtt minden egyes résztvevő rendelkezésére kell bocsátania a következőket:

- a) az automatikus értékelési módszert, beleértve a matematikai formulát, amely az ajánlattételi dokumentációban meghatározott bírálati szempontokra épül és az árverés során az ajánlatok automatikus rangsorolására vagy újbóli rangsorolására használják fel;
- b) az ajánlat elemeinek bármilyen első értékelésének eredményeit, amennyiben a szerződést a legelőnyösebb ajánlat alapján ítélik oda, és
- c) az árverés lefolytatásához kapcsolódó bármilyen más vonatkozó információt.

187. CIKK

Az ajánlatok kezelése és a szerződések odaítélése

1. Az ajánlatkérő valamennyi ajánlatot olyan eljárások keretében fogadja, bontja fel és kezeli, amelyek biztosítják a beszerzési eljárás tisztességességét és pártatlanságát, valamint az ajánlatok bizalmasságát. Az ajánlatokat is bizalmasan kezelik, legalább az ajánlatok felbontásáig.

2. Ahhoz, hogy az odaítélésről dönthessenek, az ajánlatot írásban kell benyújtani, és a felbontás időpontjában meg kell felelnie a hirdetményekben, illetve az ajánlattételi dokumentációban meghatározott alapvető követelményeknek, és a részvételi feltételeknek eleget tevő ajánlattevőtől kell származnia.

3. Hacsak az ajánlatkérő meg nem állapítja, hogy a szerződés odaítélése nem szolgálja a közérdeket, az ajánlatkérő a szerződést annak az ajánlattevőnek ítéli oda, amelyről megállapította, hogy alkalmas a szerződés feltételeinek teljesítésére, és annak az ajánlattevőnek, amely kizárólag a hirdetményekben és az ajánlattételi dokumentációban meghatározott bírálati szempontok alapján a legelőnyösebb ajánlatot nyújtotta be, illetve, ahol az ár volt az egyetlen szempont, a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot benyújtó ajánlattevőnek.

4. Ha az ajánlatkérőhöz a többi benyújtott ajánlathoz képest kirívóan alacsony árat tartalmazó ajánlat érkezik, kérheti az ajánlattevőtől annak bizonyítását, hogy az megfelel a részvétel feltételeinek és alkalmas a szerződés feltételeinek teljesítésére.

188. CIKK

A közbeszerzési információk átláthatósága

1. Az ajánlatkérő haladéktalanul tájékoztatja a résztvevő ajánlattevőket a szerződés odaítéléséről szóló döntéséről, és ezt a tájékoztatást kérésre írásban is megadja. A 189. cikk (2) és (3) bekezdésére figyelemmel az ajánlatkérő kérésre indokolást küld az elutasított ajánlattevőnek, amelyben ismerteti az ajánlat elutasításának okait és a nyertes ajánlattevő ajánlatának relatív előnyeit.

2. Az e cím hatálya alá tartozó minden egyes szerződés odaítélése után legkésőbb 72 nappal az ajánlatkérő a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 2. függelékében felsorolt megfelelő nyomtatott vagy elektronikus médiumban hirdetményt köteles közzétenni, amelynek tartalmaznia kell legalább a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 7. függelékében meghatározott információt. Amennyiben kizárólag elektronikus médiumot használnak, az információnak ésszerű ideig elérhetőnek kell maradnia.

3. Az ajánlatkérő jelentéseket és adatokat őriz az e cím hatálya alá tartozó beszerzésekre vonatkozó ajánlati eljárásokról, beleértve a XII. melléklet (Kormányzati beszerzések) 7. függelékében meghatározott jelentéseket is, és a jelentéseket és adatokat a szerződés odaítélését követő legalább három évig tárolja.

189. CIKK

Információk rendelkezésre bocsátása

1. Valamely másik Fél kérésére valamennyi Fél haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az annak megállapításához szükséges összes információt, hogy a beszerzést tisztességesen, pártatlanul és e címmel összhangban folytatták-e le, ideértve a nyertes ajánlat jellemzőiről és relatív előnyeiről szóló információkat is. Azokban az esetekben, ahol az ilyen információ átadása sértené a jövőbeni ajánlatok közötti versenyt, az a Fél, akihez az információ beérkezik, nem továbbíthatja azt egyik ajánlattevőnek sem, kivéve az információt nyújtó Féllel folytatott konzultációt követően és az információt nyújtó Fél beleegyezésével.

2. E cím bármely más rendelkezésétől függetlenül a Felek, ideértve az ajánlatkérőket, nem bocsátanak az ajánlattevők rendelkezésére olyan információkat, amelyek sérthetik az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt.

3. E cím egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy a Felek -, ideértve azok ajánlatkérőit, hatóságait és felülvizsgálati szerveit – kötelesek lennének bizalmas információk nyilvánosságra hozatalára olyan esetben, ha ez akadályozná a jogalkalmazást, sértené az ajánlattevők közötti tisztességes versenyt, sértené egyes személyek jogos üzleti érdekeit, ideértve a szellemi tulajdon védelmét, vagy más módon ellentétes lenne a közérdekkel.

190. CIKK

Hazai felülvizsgálati eljárások

1. Mindegyik Félnek olyan gyors, hatékony, átlátható és megkülönböztetéstől mentes közigazgatási vagy bírósági felülvizsgálati eljárásokat kell kialakítania vagy fenntartania, amely útján az e cím hatálya alá tartozó beszerzésben érdekelt, vagy korábban érdekelt ajánlattevő kifogást emelhet:

a) az e címbe foglaltak megsértésével kapcsolatban; vagy

b) - ha a Fél hazai jogszabályai alapján az ajánlattevőnek nem áll jogában, hogy közvetlenül kifogást emeljen az e címben foglaltak megsértésével kapcsolatban -, az egyik Fél által az e cím végrehajtására hozott intézkedéseknek való megfelelés elmulasztásával kapcsolatban, az e cím hatálya alá tartozó beszerzéssel összefüggésben.

2. Az eljárási szabályokat valamennyi (1) bekezdés szerinti kifogásra vonatkozóan írásba kell foglalni és általánosan hozzáférhetővé kell tenni.

3. Abban az esetben, amikor egy ajánlattevő olyan, az e cím hatálya alá tartozó beszerzéssel összefüggésben, amelyben érdekelt, vagy érdekelt volt, tesz panaszt az (1) bekezdésben meghatározott jogsértéssel vagy mulasztással kapcsolatban, az érintett Félnek ösztönöznie kell az ajánlatkérőt és az ajánlattevőt arra, hogy konzultáció keretében keressenek megoldást a panaszra. Az ajánlatkérőnek az ilyen panaszokat pártatlanul és megfelelő időn belül kell megvizsgálnia olyan módon, hogy az ne érintse az ajánlattevő részvételét a jelenleg zajló vagy a jövőbeni beszerzésekben, és ne érintse az ajánlattevő közigazgatási vagy bírósági felülvizsgálati eljárás keretén belüli jogorvoslati jogát .

4. Minden ajánlattevőnek elegendő időt kell biztosítani a kifogás elkészítésére és benyújtására, amely semmiképp sem lehet 10 napnál rövidebb attól a naptól számítva, amelyen az ajánlattevő számára a kifogás alapja ismertté vált, vagy ésszerűen ismertté kellett válnia.

5. Az egyes Felek legalább egy, az ajánlatkérőtől független, pártatlan közigazgatási vagy bírói hatóságot hoznak létre vagy jelölnek ki, amely fogadja és felülvizsgálja az ajánlattevők az e cím hatálya alá tartozó beszerzés összefüggésében felmerült kifogásait.

6. Abban az esetben, ha először a (5) bekezdésben említett hatóságtól eltérő testület vizsgálja felül a kifogást, a megfelelő Félnek biztosítania kell, hogy az ajánlattevő fellebbezéssel az eredeti határozat ellen egy olyan pártatlan közigazgatási vagy bírói hatósághoz fordulhasson, amely független attól az ajánlatkérőtől, amelynek beszerzése a kifogás tárgyát képezi. Az olyan felülvizsgálati szerv eljárása, amely nem bíróság, bírósági felülvizsgálat tárgyát kell, hogy képezze vagy az eljárásnak a következőket kell biztosítania:

- a) az ajánlatkérő írásban válaszol a kifogásra, és a felülvizsgálati szerv rendelkezésére bocsátja az összes vonatkozó dokumentumot;
- b) az eljárás résztvevőit (a továbbiakban: a résztvevők) megilleti az a jog, hogy a felülvizsgálati szerv kifogással kapcsolatos határozathozatala előtt meghallgassák őket;
- c) a résztvevőket megilleti a jog, hogy képviseltethessék magukat és segítséget vehessenek igénybe;
- d) a résztvevők részt vehetnek az egész eljárásban;
- e) a résztvevőknek jogában áll kérni, hogy az eljárások nyilvánosak legyenek és tanúk is megjelenjenek; valamint
- f) az ajánlattevők kifogásaival kapcsolatos határozatokat vagy ajánlásokat megfelelő időn belül, írásban és minden egyes határozatot vagy ajánlást külön megindokolva bocsássanak rendelkezésre.

7. Az egyes Feleknek olyan eljárásokat kell létrehozniuk vagy fenntartaniuk, amelyek biztosítják a következőket:

- a) gyors átmeneti intézkedések, amelyek biztosítják az ajánlattevő számára a beszerzésben való részvétel lehetőségét. Az ilyen átmeneti intézkedések a beszerzési eljárás felfüggesztését eredményezhetik. Az eljárások lehetővé tehetik az érintett érdekek – a közérdeket is beleértve – szempontjából túlnyomóan hátrányos következmények figyelembe vételét annak eldöntésekor, hogy szükséges-e az említett intézkedések alkalmazása. Az intézkedés mellőzését írásban kell indokolni; és
- b) az e cím megsértésének megszüntetése és kártérítés, ha a felülvizsgálati szerv megállapította az (1) bekezdésben meghatározott jogsértést vagy mulasztást. A jogsértés megszüntetése vagy kártérítés korlátozódhat az ajánlat elkészítésének költségeire, vagy a kifogással kapcsolatos költségekre, vagy mindkettőre.

191. CIKK

A hatály módosítása és helyesbítése

- 1. Amennyiben valamely Fél a jelen cím hatálya alá tartozó beszerzések körét módosítja, a Fél:
 - a) írásban értesíti a többi Felet; és
 - b) az értesítésben szerepelteti a többi Fél számára a megfelelő kompenzációs kiigazításokra irányuló javaslatot, annak érdekében, hogy a módosítást megelőzővel összehasonlítható szintű hatályt lehessen fenntartani.

2. Az (1) bekezdés b) pontjától függetlenül a Félnek nem kell kompenzációs kiigazítást biztosítania, ha:

- a) a szóban forgó módosítás kis jelentőségű kiegészítés, vagy teljesen formai jellegű helyesbítés; vagy
- b) a javasolt módosítás olyan ajánlatkérőre vonatkozik, amely felett a Fél ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását.

3. Ha egy másik Fél nem ért egyet azzal, hogy:

- a) az (1) bekezdés b) pontja alapján javasolt kiigazítás megfelelő a kölcsönös megállapodás tárgyát képező összehasonlítható szintű hatály fenntartásához;
- b) a javasolt módosítás a (2) bekezdés a) pontja szerinti kis jelentőségű kiegészítés vagy helyesbítés; vagy
- c) a javasolt módosítás a (2) bekezdés b) pontja szerinti olyan ajánlatkérőre vonatkozik, amely felett a Fél ténylegesen megszüntette ellenőrzését vagy befolyását;

az ilyen másik Fél kifogását írásban, az (1) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül kell benyújtania, ellenkező esetben úgy tekintendő, hogy hozzájárult a kiigazításhoz vagy a javasolt módosításhoz, a XII. cím (Vitarendezés) alkalmazásában is.

4. Amennyiben a Felek a kereskedelmi bizottságban megállapodtak a javasolt módosításban, kiigazításban vagy kis jelentőségű kiegészítésben, beleértve azt az esetet is, amikor a Fél a (3) bekezdésnek megfelelően harminc napon belül nem tett kifogást, a Felek haladéktalanul módosítják a megfelelő mellékletet.

5. Az Unió fél bármelyik aláíró andoki országgal kétoldalú tárgyalásokat kezdhet a jelen cím hatálya alá tartozó, kölcsönös megállapodás tárgyát képező piacra jutási lehetőségek szélesítése céljából.

192. CIKK

A mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) részvétele

1. A Felek elismerik a mikro- és kkv-k részvételének fontosságát a kormányzati beszerzésekben.
2. A Felek emellett elismerik a Felek ajánlattevői, különösen a mikro- és kkv-k közötti üzleti szövetségek jelentőségét is, beleértve az ajánlati eljárásokban való közös részvételt.
3. A Felek megállapodnak abban, hogy információkat cserélnek és együttműködnek annak érdekében, hogy megkönnyítsék a mikro- és kkv-k hozzáférést a kormányzati beszerzési eljárásokhoz, módszerekhez és szerződési előírásokhoz, sajátos szükségleteikre koncentrálnak.

193. CIKK

Együttműködés

1. A Felek elismerik az együttműködés fontosságát annak érdekében, hogy kölcsönösen jobban megértsék egymás kormányzati beszerzési rendszereit, illetve hatékonyabb hozzájárulást biztosítsanak egymás piacaihoz, különösen a mikro, kis és közepes méretű ajánlattevők számára.
2. A Felek többek között a következő kérdésekben törekednek az együttműködésre:
 - a) tapasztalatcsere és információcsere, például a szabályozási keretek, a bevált módszerek és statisztikák tekintetében;
 - b) az elektronikus kommunikáció fejlesztése és használata a kormányzati beszerzések területén;
 - c) kapacitás-építés és technikai segítségnyújtás az ajánlattevők számára, a kormányzati beszerzési piacra figyelemmel;
 - d) e cím rendelkezései végrehajtásának intézményi megerősítése, beleértve a kormányzati alkalmazottak képzését is; és
 - e) kapacitás-építés a beszerzési lehetőségekhez való többnyelvű hozzájárulás biztosítása érdekében.

3. Az Unió Fél, amennyiben ezt kéri, az általa megfelelőnek ítélt segítséget nyújt az aláíró andoki országok potenciális ajánlattevői számára, pályázataik benyújtásában, illetve azon áruk és szolgáltatások kiválasztásában, amelyek feltehetően érdeklik az Európai Unió vagy annak tagállamainak ajánlatkérőit. Ehhez hasonlóan az Unió Fél segíti őket szándékoltt beszerzések tárgyát képező árukra és szolgáltatásokra vonatkozó műszaki előírásoknak és szabványoknak való megfelelés tekintetében.

194. CIKK

Kormányzati beszerzési albizottság

1. A Felek létrehozzák a kormányzati beszerzési albizottságot, amely az egyes Felek képviselőiből áll.
2. Az albizottság:
 - a) értékeli e cím végrehajtását, beleértve a kormányzati beszerzésekhez való fokozott hozzáférés által nyújtott lehetőségek kihasználását, és ajánlásokat tesz a Felek számára a megfelelő tevékenységekre vonatkozóan;
 - b) értékeli és figyelemmel kíséri a Felek által előterjesztett, az együttműködéssel kapcsolatos tevékenységeket; és
 - c) a 191. cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül mérlegeli további tárgyalások lehetőségét a jelen cikk alkalmazási körének szélesítése céljából.

3. A kormányzati beszerzési albizottság bármelyik Fél kérelmére megállapodás szerinti helyen és időben ül össze, üléseiről írásbeli jegyzőkönyv készül.

VII. CÍM

SZELLEMI TULAJDON

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

195. CIKK

Célok

E cím céljai a következők:

- a) az innováció és kreativitás előmozdítása, valamint innovatív és kreatív termékek előállításának és kereskedelmi forgalomba hozatalának elősegítése a Felek között; és
- b) a szellemi tulajdonjogok olyan megfelelő szintű és hatékony védelmének és érvényesítésének megvalósítása, amely hozzájárul a technológia átadásához és elterjedéséhez, valamint előnyben részesíti a társadalmi és gazdasági jólétet, továbbá a jogosultak jogai és a közérdek közötti egyensúlyt.

A kötelezettségek jellege és hatálya

1. A Felek újólag megerősítik a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló WTO-egyezményből (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás), illetve egyéb olyan a szellemi tulajdonra vonatkozó többoldalú egyezményekből, és a Szellemi Tulajdon Világszervezete (a továbbiakban: WIPO) égisze alatt kötött nemzetközi egyezményekből eredő jogaikat és kötelezettségeiket, amelynek a Felek részesei.
2. E cím rendelkezései kiegészítik és pontosítják a Felek TRIPS-megállapodásból, illetve egyéb olyan a szellemi tulajdonra vonatkozó többoldalú egyezményekből eredő jogaikat és kötelezettségeiket, amelynek a Felek részesei, ennél fogva a jelen cím egyik rendelkezése sem ellentétes az ilyen többoldalú egyezmények rendelkezéseivel, és nem rontja le azokat.
3. A Felek elismerik annak szükségességét, hogy fenntartsák az egyensúlyt a szellemi tulajdon jogosultjai és a nyilvánosság érdekei között, különösen az oktatás, a kultúra, a kutatás, a közegészség, az élelmiszerbiztonság, a környezetvédelem, az információkhoz való hozzáférés és a technológia-átadás tekintetében.
4. A Felek elismerik, és újólag megerősítik az 1992. június 5-én elfogadott, Biológiai Sokfélétség Egyezményből (a továbbiakban: CBD) eredő jogaikat és kötelezettségeiket, és támogatják, illetve ösztönzik a TRIPS-megállapodás és ezen egyezmény közötti kölcsönös támogatáson alapuló kapcsolat kialakítását.

5. E megállapodás alkalmazásában szellemi tulajdonjogok a következők:
- a) szerzői jog, ideértve a számítógépes programok és adatbázisok szerzői jogát,
 - b) szomszédos jogok,
 - c) szabadalmi jogok,
 - d) védjegyek,
 - e) kereskedelmi nevek, amennyiben az érintett belső jogban kizárólagos tulajdonjogként védelmet élveznek,
 - f) formatervezési minták;
 - g) integrált áramkörök topográfiája
 - h) földrajzi árujelzők,
 - i) növényfajták; és
 - j) nyilvánosságra nem hozott információ védelme.

6. E megállapodás alkalmazásában a szellemi tulajdon védelme magában foglalja a tisztességtelen versennyel szembeni védelmet az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió Egyezmény (az 1967. évi stockholmi okmány által felülvizsgált szöveg) (a továbbiakban: Párizsi Egyezmény) 10bis. cikke szerint.

197. CIKK

Általános elvek

1. Figyelemmel e cím rendelkezéseire, az egyes Felek a jogszabályok kialakítása és módosítása során kihasználják a többoldalú szellemi tulajdonra vonatkozó egyezmények nyújtotta kivételeket, illetve azok rugalmasságát, különösen, amikor a közegészség és az élelmezés védelméhez, illetve a gyógyszerekhez való hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekről van szó.

2. A Felek elismerik a Dohában tartott negyedik miniszteri konferencia nyilatkozatának, és különösen a Kereskedelmi Világszervezet miniszteri konferenciája által 2001. november 14-én elfogadott, a TRIPS-megállapodás és a közegészségügy kapcsolatáról szóló dohai nyilatkozat jelentőségét. Ennek megfelelően, az e cím hatálya alá tartozó jogok és kötelezettségek értelmezése és végrehajtása során a Felek biztosítják az e nyilatkozattal való összhangot.

3. A Felek hozzájárulnak a WTO Általános Tanácsa által 2003. augusztus 30-án elfogadott, a TRIPS-megállapodás és a közegészségügy kapcsolatáról szóló dohai nyilatkozat 6. pontjának végrehajtásáról szóló határozat, valamint a TRIPS-megállapodást módosító, 2005. december 6-án Genfben készült jegyzőkönyv végrehajtásához és tiszteletben tartásához.
4. A Felek elismerik az Egészségügyi Világközgyűlés által 2008. május 24-én elfogadott a közegészségügyre, innovációra és szellemi tulajdonra vonatkozó globális stratégia és cselekvési tervről szóló WHA 61.21 állásfoglalás jelentőségét is.
5. A TRIPS-megállapodással összhangban a jelen cím egyetlen rendelkezése sem gátolja meg a Feleket abban, hogy elfogadjanak bármilyen, a szellemi tulajdonjogokkal a jogosultak részéről való visszaélés, illetve a kereskedelmet ésszerűtlenül korlátozó vagy a nemzetközi technológiaátadást hátrányosan érintő gyakorlatok megakadályozásához szükséges intézkedést.
6. A Felek - egy szilárd és életképes technológiai alap létrehozásának céljával - elismerik, hogy a technológiaátadás hozzájárul a nemzeti képességek megerősítéséhez.
7. A Felek elismerik az információs és kommunikációs technológiák által az irodalmi és művészeti alkotások, művészi előadások, a hangfelvétel-előállítás és műsorsugárzás használatára gyakorolt hatást, és ennél fogva annak szükségességét, hogy biztosítsák a szerzői jogok és a szomszédos jogok megfelelő védelmét a digitális környezetben.

198. CIKK

Nemzeti elbánás

Az egyes Felek a saját állampolgárainak nyújtottnál nem kevésbé előnyös elbánást nyújtanak a másik Fél állampolgárainak a szellemi tulajdon védelmével¹ kapcsolatban, a TRIPS-megállapodás 3. és 5. cikkében már meghatározott kivételekkel.

199. CIKK

Legnagyobb kedvezményes elbánás

A szellemi tulajdon védelmével kapcsolatban az egyes Felek által bármely más ország állampolgárának biztosított előnyt, kedvezményt, kiváltságot vagy mentességet haladéktalanul és feltétel nélkül biztosítani kell a többi Fél állampolgárai számára, a TRIPS-megállapodás 4. és 5. cikkében meghatározott kivételekkel.

¹ A 198. és 199. cikk alkalmazásában a „védelem” kiterjed a szellemi tulajdonjogok elérhetőségével, megszerzésével, terjedelmével, fenntartásával és érvényesítésével kapcsolatos kérdésekre, valamint a szellemi tulajdonjogok használatát érintő, az e címben kifejezetten érintett kérdésekre is.

200. CIKK

Jogkimerülés

A Felek szabadon létrehozhatják a szellemi tulajdonjogok kimerülésére vonatkozó saját rendszerüket a TRIPS-megállapodás rendelkezéseinek megfelelően.

2. FEJEZET

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG ÉS A HAGYOMÁNYOS TUDÁS VÉDELME

201. CIKK

1. A Felek elismerik a biológiai sokféleség és alkotóelemei, valamint az őslakos és helyi közösségek biológiai sokféleséghez kapcsolódó hagyományos tudásának, innovációjának és gyakorlatának jelentőségét és értékét¹. A Felek emellett újól meg erősítik természeti erőforrásaik felett fennálló szuverén jogaikat, és elismerik a CBD által a genetikai erőforrásokhoz való hozzáféréssel, illetve az e genetikai erőforrások felhasználásából eredő előnyök tisztességes és méltányos felosztásával kapcsolatban megállapított jogaikat és kötelezettségeiket.

¹ Adott esetben az „őslakos és helyi közösségek” magukban foglalják az afro-amerikai leszármazottakat is.

2. A Felek elismerik az őslakos és helyi közösségek múltbeli, jelenlegi és jövőbeli hozzájárulását a biológiai sokféleség és valamennyi alkotóeleme megőrzéséhez és fenntartható használatához, valamint általában az őslakos és helyi közösségek hagyományos tudásának¹ hozzájárulását a nemzetek kultúrájához, illetve gazdasági és társadalmi fejlődéséhez.
3. Belső joguk keretében a Felek, összhangban a CBD 8. cikkének j) pontjával figyelembe veszik, megőrzik és fenntartják a hagyományos életformájú őslakos és helyi közösségeknek a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható használata szempontjából fontos tudását, újításait és gyakorlatát, és ösztönzik ezek széles körben való alkalmazását, a tudás, az újítások és a gyakorlat birtokában lévők előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyásával, és támogatják e tudás, újítás, illetőleg gyakorlat felhasználásából származó előnyök igazságos megosztását.
4. A CBD 15. cikkének (7) bekezdésével összhangban a Felek újólag megerősítik azon kötelezettségüket, hogy megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy méltányos és egyenlő módon osztozzanak a genetikai források felhasználásából származó előnyökön. A Felek elismerik emellett, hogy a kölcsönösen elfogadott feltételek közé tartozhatnak a genetikai források és a kapcsolódó hagyományos tudás felhasználásából eredő szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos, az előnyök megosztására vonatkozó kötelezettségek.
5. Kolumbia és az Unió Fél együttműködik a genetikai források és a kapcsolódó hagyományos tudás, innováció és gyakorlat eltulajdonítása kérdésének és fogalmának további tisztázásában annak érdekében, hogy amennyiben lehetséges, a nemzetközi és a belső jog rendelkezéseivel összhangban megtalálják a kérdés kezeléséhez szükséges intézkedéseket.

¹ E fejezet végrehajtását nem érintve a Felek elismerik, hogy a hagyományos tudás fogalmát a vonatkozó nemzetközi fórumokon vita tárgyát képezi.

6. A Felek a belső jogszabályoknak és a nemzetközi jognak megfelelően együttműködnek annak biztosítása érdekében, hogy a szellemi tulajdonjogok elősegítsék, ne pedig sértsék a CBD alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket, a területükön található őslakos és helyi közösségek genetikai forrásai és kapcsoló hagyományos tudása tekintetében. A Felek újólag megerősítik a CBD 16. cikkének (3) bekezdése alapján fennálló jogaikat és kötelezettségeiket arra vonatkozóan, hogy tegyenek intézkedéseket annak érdekében, hogy a genetikai forrásokat biztosító országok kölcsönösen elfogadott feltételek mellett hozzáférhessenek az e forrásokat felhasználó technológiákhoz, illetve azokat részükre átadják. E rendelkezést a TRIPS-megállapodás 31. cikke szerinti jogok és kötelezettségek sérelme nélkül kell alkalmazni.

7. A Felek elismerik annak hasznosságát, hogy előírják a szabadalmi bejelentésekben a genetikai források, valamint a kapcsolódó hagyományos tudás eredetének vagy forrásának feltüntetését, mivel ez hozzájárul a genetikai források, valamint a kapcsolódó hagyományos tudás felhasználásaival kapcsolatos átláthatósághoz.

8. A Felek, belső jogukkal összhangban, biztosítják az ilyen előírások hatékony érvényesülését annak érdekében, hogy támogassák a genetikai forrásokhoz, illetve a kapcsolódó hagyományos tudáshoz, innovációhoz és gyakorlathoz való hozzáférést szabályozó rendelkezéseknek való megfelelést.

9. A Felek törekednek arra, hogy megkönnyítsék a genetikai forrásokra és a kapcsolódó hagyományos tudásra vonatkozó szabadalmi bejelentésekkel, illetve a megadott szabadalmakkal kapcsolatos információcserét annak érdekében, hogy az érdemi vizsgálat során, különösen a technika jelenlegi állásának meghatározásánál, fel lehessen használni ezeket az információkat.

10. E cím 6. fejezetének (Együttműködés) rendelkezései szerint a Felek kölcsönös megállapodásuk szerint együttműködnek a szabadalmi vizsgálók képzésében, a genetikai forrásokra és a kapcsolódó hagyományos tudásra vonatkozó szabadalmi bejelentések felülvizsgálata tekintetében.

11. A Felek elismerik, hogy a releváns információkat tartalmazó adatbázisok és digitális könyvtárak hasznos eszközök a genetikai forrásokkal és a kapcsolódó hagyományos tudással kapcsolatos találmányok szabadalmaztathatóságának vizsgálatánál.

12. Az alkalmazandó belső és nemzetközi joggal összhangban a Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek a genetikai forrásokhoz, illetve a kapcsolódó hagyományos tudáshoz, innovációhoz és gyakorlathoz való hozzáférésre vonatkozó belső szabályozási keretek végrehajtásában.

13. A Felek kölcsönös megállapodásuk alapján felülvizsgálhatják a jelen fejezetet, a többoldalú viták eredményei és következtetései alapján.

3. FEJEZET

A SZELLEMI TULAJDONJOGOKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

1. SZAKASZ

VÉDJEGYEK

202. CIKK

Nemzetközi megállapodások

1. A Felekre vonatkoznak a TRIPS-megállapodás és a Párizsi Unió's Egyezmény alapján fennálló jogok és kötelezettségek.
2. Az Európai Unió és Kolumbia a jelen megállapodás aláírásától számított 10 éven belül csatlakozik az 1989. június 27-én elfogadott, a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló madridi megállapodáshoz kapcsolódó jegyzőkönyvhöz (a továbbiakban: Madridi Jegyzőkönyv). Peru minden ésszerű erőfeszítést megtesz a Madridi Jegyzőkönyvhöz való csatlakozás érdekében.

3. Az Európai Unió és Peru minden ésszerű erőfeszítést megtesznek az 1994. október 27-én Genfben elfogadott Védjegyjogi Szerződésnek (a továbbiakban: Védjegyjogi Szerződés) való megfelelés érdekében. Kolumbia minden ésszerű erőfeszítést megtesz a Védjegyjogi Szerződéshez való csatlakozás érdekében.

203. CIKK

Lajstromozási előírások

Piaci védjegy lehet bármely jel vagy jelek bármely kombinációja, amely alkalmas valamely vállalkozás áruinak vagy szolgáltatásainak más vállalkozás áruitól vagy szolgáltatásaitól való megkülönböztetésre. Az ilyen jel különösen lehet szó, ideértve a szavak kombinációját is, személynév, betű, szám, ábrás elem, hang vagy színek kombinációja, valamint ezek bármely kombinációja. Amennyiben a jel ténylegesen nem alkalmas a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások megkülönböztetésére, a Fél a lajstromozhatóságot a használat útján szerzett megkülönböztethető képességhez kötheti. A Fél a lajstromozás előfeltételeként megkövetelheti a jel vizuális érzékelhetőségét.

Lajstromozási eljárás

1. A Felek a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-én elfogadott Nizzai Megállapodás és hatályos módosításai által kialakított osztályozást alkalmazzák a védjegybejelentés által érintett árukra és szolgáltatásokra.
2. Az egyes Felek¹ a védjegyek lajstromozásának olyan rendszerét hozzák létre, amelyben a megfelelő védjegy-hatóság által hozott minden jogerős határozatot írásba foglalnak és megfelelően megindokolnak. A védjegy lajstromozása elutasításának indokait írásban kell közölni a bejelentővel, akinek lehetőséget kell adni arra, hogy ez ellen az elutasítás ellen kifogással éljen és az erről szóló végleges határozat felülvizsgálatát bíróságtól kérje. Valamennyi Fél biztosítja a védjegybejelentések elleni felszólalás lehetőségét. A felszólalási eljárás kontradiktórikus. Valamennyi Fél nyilvánosan hozzáférhető elektronikus adatbázist hoz létre a védjegybejelentésekről és a védjegyek lajstromozásáról.

¹ Az Unió Fél esetében az e bekezdésben szereplő kötelezettségek az Európai Unióra csak a közösségi védjegyek tekintetében alkalmazandók.

205. CIKK

Közismert védjegyek

A Felek együttműködnek annak érdekében, hogy a Párizsi Egyezmény 6bis. cikke és a TRIPS-megállapodás 16.2 és 16.3 cikke szerinti közismert védjegyek oltalmát ténylegessé tegyék.

206. CIKK

Kivételek a védjegyek által biztosított jogok alól

1. Feltéve, hogy a védjegyjogosultak és harmadik személyek jogszerű érdekeit figyelembe veszik, az egyes Felek a védjegy által biztosított jogok alóli korlátozott kivételként¹ rendelkeznek a saját név és cím, valamint az áruk és szolgáltatások fajtájára, minőségére, mennyiségére, felhasználási céljára, értékére, földrajzi eredetére, az áru előállításának vagy a szolgáltatások nyújtásának idejére, illetve az áruk vagy szolgáltatások egyéb jellemzőire vonatkozó leíró jellegű kifejezések tisztességes használatáról a kereskedelemben.

¹ A korlátozott kivétel úgy értelmezendő, hogy az lehetővé teszi harmadik személyek számára, hogy a piacon leíró jellegű kifejezéseket használjanak anélkül, hogy szükség lenne a jogosult hozzájárulására, feltéve, hogy e használat jóhiszemű és nem minősül védjegyként való használatnak.

2. Az egyes Felek emellett korlátozott kivételként lehetővé teszik, hogy valamely személy használja a védjegyet abban esetben, ha fel kell tüntetni a termék vagy szolgáltatás felhasználási célját, különösen kiegészítők vagy pótalkatrészek esetében, feltéve, hogy azt az ipari és kereskedelmi ügyekben alkalmazott tisztességes gyakorlattal összhangban alkalmazzák.

2. SZAKASZ

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

207. CIKK

Alkalmazási kör

A valamely Fél területéről származó földrajzi árujelzők elismerése és védelme tekintetében a következők alkalmazandók:

- a) e cím alkalmazásában földrajzi árujelző az olyan megjelölés, amely egy adott ország, régió vagy helység nevéből, vagy olyan névből áll, amely bár nem egy adott ország, régió vagy helység neve, de egy adott földrajzi területre utal, és amelyet az e helyről származó olyan termék megjelölésére használnak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője kizárólag vagy lényegében az adott földrajzi környezet az arra jellemző természeti és emberi tényezők következménye, amelyben azt előállították;

- b) a Fél másik Fél által védelemben részesítendő földrajzi árujelzői csak akkor tartoznak e cím hatálya alá, ha azokat származási országukban elismerték és azokat földrajzi árujelzőnek nyilvánították;
- c) az egyes Felek a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében felsorolt mezőgazdasági termékeket és élelmiszereket, borokat, szeszes italokat és ízesített borokat a 208. cikk szerinti eljárásokkal összhangban e megállapodás hatályba lépésétől kezdődően oltalomban részesítik;
- d) a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében felsorolt mezőgazdasági termékeken és élelmiszereken, borokon, szeszes italokon és ízesített borokon kívüli termékekre vonatkozó földrajzi árujelzők az egyes Felek alkalmazandó jogszabályai szerint részesíthetők oltalomban. A Felek tudomásul veszik, hogy a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 2. függelékében felsorolt földrajzi árujelzők a származási országban földrajzi árujelzőként oltalmat élveznek;
- e) a valamely Fél területéről származó termékekre vonatkozó földrajzi árujelzőket kizárólag a földrajzi árujelzővel azonosított vagy hivatkozott Fél területén található helységben vagy régióban termeléssel vagy gyártó létesítménnyel rendelkező előállítók, gyártók vagy kézművesek használhatják¹;
- f) amennyiben egy Fél a földrajzi árujelzők használatának engedélyezésére irányuló rendszert fogad el vagy tart fenn, az ilyen rendszer csak a saját területéről származó földrajzi megjelölésekre alkalmazható;

¹ E pont alkalmazásában „használat”: a földrajzi megjelöléssel azonosított termék előállítása és/vagy feldolgozása és/vagy elkészítése.

- g) a földrajzi árujelzők jogosultjait képviselő állami vagy magánszervnek, vagy az erre a célra kijelölt szervnek olyan mechanizmusoknak kell rendelkezésére állniuk, amelyek lehetővé teszik a védett földrajzi megjelölések felhasználása feletti hatékony ellenőrzést; és
- h) a jelen címmel összhangban oltalomban részesített földrajzi árujelzők, ameddig származási országukban oltalom alatt állnak, nem tekinthetők az általuk azonosított termék általános vagy generikus megjelölésének.

208. CIKK

Meglevő földrajzi árujelzők

1. Egy kifogásolási eljárást, illetve az Unió XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében felsorolt, az Unió által lajstromozott földrajzi árujelzők vizsgálatát követően az aláíró andoki országok e földrajzi árujelzőket a jelen szakaszban megállapított oltalmi szintnek megfelelő oltalomban részesítik.
2. Kifogásolási eljárás lefolytatását, továbbá valamely andoki aláíró ország XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében felsorolt, az andoki aláíró ország által lajstromozott földrajzi árujelzők vizsgálatát követően az Unió ezeket a jelen szakaszban megállapított oltalmi szintnek megfelelő oltalomban részesíti.

209. CIKK

Új földrajzi árujelzők felvétele a jegyzékbe

1. A Felek megállapodnak abban, hogy további földrajzi árujelzők vehetők fel a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékébe a 208. cikk szerinti kifogásolási eljárást és a földrajzi árujelzők vizsgálatát követően.
2. A XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében szereplő jegyzékébe újabb földrajzi árujelzést felvenni kívánó Fél ilyen tartalmú kérelmét a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottságban terjeszti a másik Fél elé.
3. Az oltalom hatályának kezdőidőpontja a kérelem másik Fél részére való megküldésének időpontja. Ezt az információcserét a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság keretében kell elvégezni.

A földrajzi árujelzők védelmének terjedelme

1. A Fél XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében szereplő, illetve a 209. cikk alapján felvett földrajzi árujelzőket a másik Fél legalább a következőkkel szemben részesíti oltalomban:

a) a védett földrajzi árujelző kereskedelmi használata:

i) hasonló vagy azonos, de a földrajzi jelzésnek meg nem felelő termékek esetében; vagy

ii) amennyiben az ilyen használat kihasználja a földrajzi árujelző jóhírnevét;

b) a borokat, ízesített borokat vagy szeszes italokat azonosító földrajzi árujelzők kivételével a földrajzi árujelzők olyan engedély nélküli használata¹, amely összetéveszthetőséget okoz, ideértve azokat az eseteket is, amikor a nevet a stílusra, típusra, utánzatra vagy más hasonlóra utaló megjelöléssel alkalmazzák, amely megtéveszti a fogyasztót; e pontban foglaltak sérelme nélkül, amennyiben valamely Fél módosítja jogszabályait annak érdekében, hogy a nem borokat, ízesített borokat vagy szeszes italokat azonosító földrajzi árujelzőket a jelen megállapodásban biztosítottnál magasabb szintű oltalomban részesítse, a Félnek ezt a az oltalmat ki kell terjesztenie a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében felsorolt földrajzi árujelzőkre;

¹ Az „engedély nélküli használat” vonatkozhat bármilyen visszaélésre, utánzásra vagy félrevezető utalásra.

- c) a borokat, ízesített borokat vagy szeszes italokat azonosító földrajzi árujelzők esetében bármely visszaélés, utánzás vagy félrevezető utalás az ilyen típusú termékek esetében, akkor is, ha feltüntetik a termék valódi eredetét, vagy ha az oltalom alatt álló elnevezést lefordítják vagy ha például a „jellegű”, „típusú”, „eljárással készített”, „mint a -ban/-ben gyártott”, „utánzat”, „-ra/re emlékeztető”, „hasonlító” és hasonló kifejezéseket szerepeltetik mellette;
- d) bármely egyéb – a termék származását, eredetét, jellegét vagy alapvető tulajdonságait illetően – hamis vagy megtévesztő megjelölés a belső vagy a külső csomagoláson, vagy az érintett termékre vonatkozó reklámanyagokon, amely a termék eredetét illetően hamis benyomás keltésére alkalmas; és
- e) a termék valódi származását illetően a fogyasztók megtévesztésére alkalmas bármely egyéb módszer.

2. Amennyiben valamely Fél harmadik országgal folytatott tárgyalások során javaslatot tesz a harmadik ország földrajzi jelzésének oltalmára, és a név homonim egy másik Fél földrajzi jelzésével, utóbbit tájékoztatni kell, és lehetőséget kell biztosítani neki észrevételei megtételére azelőtt, hogy a név oltalomban részesülne.

3. A Felek tájékoztatják egymást arról, ha egy földrajzi jelzést származási országában már nem részesítenek oltalomban.

211. CIKK

Kapcsolat a védjegyekkel

1. A Felek elutasítják azon védjegy lajstromozását, illetve rendelkeznek annak törléséről, amely azonos vagy hasonló termékre vonatkozó, oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel összefüggésben a 210. cikk (1) bekezdésében hivatkozott bármelyik helyzetet megvalósítja, feltéve, hogy a védjegybejelentést a területükön a földrajzi árujelző oltalmára irányuló kérelem időpontját követően nyújtották be.

2. A földrajzi árujelzők oltalma elutasításának indokaira vonatkozó belső jogi jogszabályok rendelkezéseinek sérelme nélkül egyik Fél sem köteles oltalomban részesíteni valamely földrajzi árujelzőt, amennyiben egy jóhírnévvel rendelkező vagy közismert védjegyre tekintettel az oltalom alkalmas arra, hogy felrevezesse a fogyasztókat a termék valódi származását illetően.

212. CIKK

Általános szabályok

1. A Felek további információkat cserélhetnek a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékében felsorolt földrajzi árujelzők által védett termékek termékleírásait illetően a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság keretében. Emellett a Felek megkönnyíthetik a területükön működő ellenőrző szervekkel kapcsolatos információcserét.
2. E szakasz egyetlen rendelkezése sem kötelezi egyik Felet sem arra, hogy oltalomban részesítsen egy olyan földrajzi árujelzőt, amely származási országában nem vagy már nem részesül oltalomban. Az a Fél, amely a földrajzi árujelző származási országa, értesíti a többi Felet, amennyiben a földrajzi jelzés származási országában már nem részesül oltalomban.
3. A jelen szakaszban hivatkozott termékleírás, beleértve annak jóváhagyott módosításait is, azon termékleírás, amelyet azon Fél hatóságai hagytak jóvá, amelynek területéről a termék származik.

213. CIKK

Együttműködés és átláthatóság

1. A szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság keretei között bármely Fél információt kérhet egy másik Félről az e szakasz alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel megjelölt termékek vonatkozó termékleírásainak és azok módosításainak való megfeleléséről, illetve szükség esetén az ellenőrzést megkönnyítő kapcsolattartó pontokról.

2. Egy másik Fél e szakasz alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzőire figyelemmel valamennyi Fél nyilvánosan elérhetővé teszi a vonatkozó termékleírásokat, vagy azok összefoglalását, valamint az ellenőrzést megkönnyítő kapcsolattartó pontokat.

214. CIKK

E szakasz nem sérti a Felek által szabadkereskedelmi megállapodások keretében harmadik országok részére már elismert jogokat.

3. SZAKASZ

SZERZŐI JOGOK ÉS SZOMSZÉDOS JOGOK

215. CIKK

A biztosított védelem

1. A Felek a lehető leghatékonyabb és legegységesebb védelemben részesítik a szerzők irodalmi és művészeti művekre vonatkozó szerzői jogait. A Felek emellett védelemben részesítik az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek jogait, előadásaik, hangfelvételeik és műsorsugárzásuk tekintetében.
2. A Feleknek meg kell felelniük az 1886. szeptember 9-én elfogadott, az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló berni egyezmény (a továbbiakban: Berni Egyezmény), az 1961. október 26-án Rómában elfogadott, az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: Római Egyezmény), az 1996. december 20-án elfogadott, WIPO szerzői jogi szerződése (a továbbiakban: WCT) és a szintén 1996. december 20-án elfogadott, a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése (a továbbiakban: WPPT) értelmében fennálló jogoknak és kötelezettségeknek.

Személyhez fűződő jogok

1. A szerző vagyoni jogaitól függetlenül, és azok átruházást követően is, a szerzőnek joga van legalább ahhoz, hogy szerzőként feltüntessék, valamint tiltakozhat művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása ellen, amely becsületére vagy hírnevére sérelmes.
2. Az (1) bekezdéssel összhangban biztosított jogok a szerző halálát követően legalább a vagyoni jogok lejártáig fennállnak, és azokat annak az országnak a jogszabályai szerint kijelölt személyek vagy intézmények gyakorolhatják, ahol a védelmet igénylik.
3. Az előadóművész vagyoni jogaitól függetlenül és e jogok átruházását követően is, az előadóművészt hangokkal kifejezett élő előadásai, illetve hangfelvételeken rögzített előadásai tekintetében megilleti az a jog, hogy előadásainak előadójaként feltüntessék – kivéve, ha az előadás felhasználási módja ennek mellőzését elkerülhetetlenné teszi –, valamint, hogy tiltakozzon előadásainak minden olyan torzítása, megcsonkítása, vagy egyéb megváltoztatása ellen, amely hírnevére sérelmes lehet. E bekezdés nem sérti a hazai jogszabályok által elismert egyéb személyhez fűződő jogokat.

4. Az e cikkben biztosított jogok védelmére szolgáló jogorvoslati eszközöket annak a Félnek a jogszabályai határozzák meg, ahol a védelmet igénylik.
5. Bármelyik Fél rendelkezhet a személyhez fűződő jogok védelmének magasabb szintjéről, mint amely e cikkben szerepel.

217. CIKK

Közös jogkezelő szervezetek

A Felek elismerik a közös jogkezelő szervezetek jelentőségét a szerzői és szomszédos jogok tekintetében, annak érdekében, hogy biztosítsák a rájuk bízott jogok hatékony kezelését, valamint az összegyűjtött díjak méltányos elosztását, amely arányban áll a művek, előadások és hangfelvételek felhasználásával, az átláthatósággal és a helyes kezelési gyakorlatokkal összhangban, az egyes Felek belső jogszabályainak megfelelően.

218. CIKK

A szerzői jogok védelmi ideje

1. A Berni Egyezmény 2. cikke értelmében vett irodalmi és művészeti művek a szerző életében és a halálától számított 70 éven át részesülnek szerzői jogi védelemben.
2. Amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott védelmi időt az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani.
3. A név nélkül vagy felvett néven szerzett művek esetében a védelmi idő a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő 70 évig tart. Ha azonban a szerző által felvett név semmi kétséget nem hagy a szerző személyazonosságára felől, a védelmi időt az (1) bekezdés szerint kell számítani. Ha a név nélkül vagy felvett néven szerzett művek szerzője a fenti időtartam során felfedi személyazonosságát, a védelmi időt az (1) bekezdés szerint kell számítani. Egyik Fél sem köteles védelemben részesíteni a név nélkül vagy felvett néven szerzett műveket, ha ésszerűen feltételezhető, hogy szerzőjük 70 éve meghalt.

4. Amennyiben - a fotóalkotás vagy iparművészeti alkotás kivételével - a védelmi időt nem természetes személy élete alapján számítják ki, a védelmi idő nem lehet rövidebb, mint az engedélyezett nyilvánosságra hozataltól számított 70. naptári év vége, vagy a mű elkészítésétől számított legalább 50 éven belül engedélyezett nyilvánosságra hozatal hiányában a mű elkészítésétől számított 70. naptári év vége.

5. A filmalkotások és audiovizuális művek védelmi ideje a szerző engedélyével végzett nyilvánosságra hozataltól számított legalább 70 év, az ilyen mű elkészítésétől számított legalább 50 éven belül engedélyezett nyilvánosságra hozatal hiányában a mű elkészítésétől számított legalább 70 év. Ettől eltérően a Fél kimondhatja, hogy a filmalkotások és audiovizuális művek védelmi ideje a belső jog szerint szerzőnek minősülő utolsó személy halálától számított 70 év.

219. CIKK

A szomszédos jogok időtartama

1. E megállapodás szerint az előadóművészeket megillető védelmi idő legalább annak az évnek a végétől számított 50 évig tart, amikor az előadást rögzítették.

2. E megállapodás szerint a hangfelvétel-előállítókat megillető védelmi idő legalább annak az évnek a végétől számított 50 évig tart, amikor a hangfelvételt nyilvánosságra hozták, vagy a hangfelvétel rögzítésétől számított legalább 50 év során történt nyilvánosságra hozatal hiányában a hangfelvétel elkészítése évének végétől számított legalább 50 év.
3. A műsorsugárzó szervezeteket megillető védelmi idő legalább annak a naptári évnek a végétől számított 50 évig tart, amikor a műsort sugározták.

220. CIKK

Műsorszolgáltatás és a nyilvánossághoz közvetítés

1. E cikk alkalmazásában:
 - „műsorszolgáltatás”: hangok vagy képek és hangok vagy ezek leképezésének vezeték nélkül történő nyilvános vételre szánt közvetítése; a műhold útján történő ilyen közvetítés szintén „műsorszolgáltatásnak” minősül; a kódolt jelek közvetítése akkor minősül „műsorszolgáltatásnak”, ha a dekódolásra szolgáló eszközt a műsorsugárzó szervezet vagy az ő jóváhagyásával más Fél szolgáltatja a lakosság számára; és

- előadás vagy hangfelvétel „nyilvánossághoz közvetítése”: a nyilvánossághoz bármely médium használatával történő olyan közvetítés, amely nem minősül műsorszolgáltatásnak, és amelynek tárgya előadás hangja vagy hangfelvétel hangja illetve annak leképezése. A (3) bekezdés alkalmazásában a „nyilvánossághoz közvetítés” magában foglalja a hangfelvételen rögzített hangoknak vagy a hangok leképezésének a nyilvánosság számára hallhatóvá tételét.
2. Az előadók előadásaik tekintetében kizárólagos jogot élveznek a következők engedélyezésére:
- a) rögzítetlen előadásaik sugárzása és nyilvánossághoz közvetítése, kivéve, ha az előadás maga is sugárzott előadás; és
 - b) rögzítetlen előadásaik felvétele.
3. A hangfelvételek előadói és előállítói egyszeri méltányos díjazásra jogosultak, ha a hangfelvételt közvetlenül vagy közvetve kereskedelmi célból teszik közzé, illetve műsorszolgáltatás céljára vagy a nyilvánossághoz történő bármely közvetítésre használják. A Feleknek belső jogukban rendelkezniük kell arról, hogy a felhasználótól az egyszeri méltányos díjazást az előadó vagy a hangfelvétel előállítója, vagy mindkettő követelheti. A Felek elfogadhatnak olyan belső jogszabályt, amely a hangfelvételek előadója és előállítója közötti megegyezés hiányában meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint a hangfelvétel-előadók és -előállítók az egyszeri méltányos díjazást felosztják egymás között.

4. Az egyes Felek biztosítják az előadók számára, hogy rögzített felvételeik tekintetében engedélyezzék vagy megtiltsák a következőket:

- a) közvetlen és közvetett másolás;
- b) értékesítéssel vagy a tulajdonjog átszállásával járó más módon való terjesztés;
- c) az eredeti példányok és másolataik nyilvános bérbeadása; és
- d) azok vezetékes vagy vezeték nélküli elérhetővé tétele, oly módon, hogy a közönség tagjai azokhoz az általuk megválasztott helyen és időben férhetnek hozzá.

5. Amennyiben az előadók átruházták az elérhetővé tétel vagy a bérbeadás jogát, a Felek rendelkezhetnek úgy, hogy az előadókat továbbra is megilleti a méltányos díjazáshoz való jog, amely jogról nem mondhatnak le, és amelyet a jogszabályok alapján engedélyezett közös jogkezelő szervezet révén szednek be, a belső jogszabályokkal összhangban.

6. A Felek elismerhetik az audiovizuális művek előadóinak azon jogát, hogy rögzített előadásaik sugárzása vagy más módon történő nyilvánosságra hozatala után méltányos díjazásra legyenek jogosultak, amely jogukról nem mondhatnak le, és amely díjat a jogszabályok alapján engedélyezett közös jogkezelő szervezet révén szednek be, a belső jogszabályokkal összhangban.

7. A Felek belső jogukban korlátozásokat és kivételeket állapíthatnak meg az audiovizuális művek előadóinak jogait illetően, olyan meghatározott esetekben, amelyek nem sértik az előadások rendes felhasználását, és nem sértik indokolatlanul az előadók jogos érdekeit.

8. Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a műsorszolgáltató szervezetek számára, hogy megtiltsák műsorszolgáltatásuk újasugárzását, legalább a vezeték nélküli eszközök esetében.

221. CIKK

A technológiai intézkedések védelme

A Felek megfelelnek a WCT 11. cikke és a WPPT 18. cikke rendelkezéseinek.

222. CIKK

A jogkezelési információk védelme

A Felek megfelelnek a WCT 12. cikke és a WPPT 19. cikke rendelkezéseinek.

223. CIKK

A művészek műalkotásokra vonatkozó követő joga

1. A Berni Egyezmény 14b. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül valamennyi Fél biztosítja, hogy a műalkotás szerzője, halála utána pedig jogutódja elidegeníthetetlen joggal rendelkezzen arra, hogy a mű szerző általi első eladását követő további eladások árán alapuló szerzői díjat kapjon, és hogy erről a jogáról a jogosult ne mondhasson le.
2. Az (1) bekezdésben hivatkozott jogot a belső joggal összhangban valamennyi újraeladásra alkalmazni kell, amely aukció, illetve a művészeti piac szakemberei, így aukciós házak, művészeti galériák vagy egyéb műkereskedők révén történik.

4. SZAKASZ

IPARI MINTÁK

224. CIKK

Nemzetközi megállapodások

A Felek minden ésszerű erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csatlakozzanak az 1999. július 2-án Genfben elfogadott, az ipari minták nemzetközi letétbehelyezéséről szóló Hágai Megállapodás Genfben felülvizsgált változatához.

225. CIKK

A formatervezésiminta-oltalom feltételei¹

1. Minden Fél biztosítja az önállóan alkotott, új formatervezési minták oltalmát. Amennyiben valamelyik Fél jogszabálya így rendelkezik, a minta eredeti jellege is megkövetelhető. Az oltalmat lajtmozás útján biztosítják, és az kizárólagos jogot biztosít jogosultjainak e szakasz rendelkezéseivel összhangban.

¹ E szakasz alkalmazásában az Európai Unió oltalmat biztosít a nem lajtmozott formatervezési mintákra is, amennyiben azok megfelelnek a legutóbb a 2006. december 18-i 1891/2006/EK tanácsi rendelettel módosított, a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet előírásainak.

2. Az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékben megtestesülő minta akkor részesíthető az (1) bekezdés szerinti oltalomban, ha az alkotóelem az összetett termékbe¹ történt beillesztését követően is látható marad annak rendeltetésszerű használata² során, és az alkotóelem látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az oltalom feltételeinek.

226. CIKK

A lajstromozás által biztosított jogok

1. A lajstromozott formatervezésminta-oltalom jogosultja kizárólagos joggal rendelkezik legalább arra, hogy harmadik személyt megakadályozzon abban, hogy engedélye nélkül előállítson, forgalomba hozatalra felajánljon, forgalmazzon, importáljon, exportáljon, raktározzon ilyen terméket, vagy olyan termékeket, amelyekre az oltalmazott formatervezési mintát alkalmazzák vagy amelyben a minta megtestesül.
2. A lajstromozott formatervezésminta-oltalom jogosultja emellett jogi úton felléphet bármely személlyel szemben, aki olyan terméket állít elő vagy forgalmaz, amelynek formatervezési mintája csak jelentéktelen különbségeket mutat az oltalmazott formatervezési mintához képest, vagy amelynek megjelenése ugyanaz, mint az utóbbi, oltalom alá eső formatervezési mintáé.

¹ E szakasz alkalmazásában „összetett termék” az olyan cserélhető alkotóelemekből álló termék, amelyek eltávolításával a termék szétszedhető és utána újból összeállítható.

² E szakasz alkalmazásában „rendeltetésszerű használat” ebben az összefüggésben a végső felhasználó részéről történő használat, amely a fenntartást, a karbantartást, illetve a javítást nem foglalja magában.

227. CIKK

Az oltalom időtartama

A lajstromozást követően rendelkezésre álló oltalmi időtartam a lajstromozás iránti kérelem benyújtásától számított legalább 10 év. A Felek belső jogukban hosszabb oltalmi időt is meghatározhatnak.

228. CIKK

Kivételek

1. A Felek rendelkezhetnek meghatározott kivételekről a formatervezési mintaoltalom hatálya alól, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem akadályozzák indokolatlanul az oltalmazott minta szokásos hasznosítását, és nem sértik indokolatlanul a mintaoltalom jogosultjának jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik felek jogos érdekeit is.
2. A mintaoltalom nem terjed ki az olyan mintára, amely lényegében a termék műszaki megoldásának vagy funkciójának a következménye.

3. Nem részesülhet formatervezésiminta-oltalomban a termék olyan külső jellegzetessége, amelyet szükségképpen pontosan ugyanabban a formában és méretben kell megvalósítani ahhoz, hogy a termék, amelyben a minta megtestesül, illetve amelyre a mintát alkalmazzák, szerkezetiileg összekapcsolható legyen egy másik termékkel, vagy elhelyezhető legyen benne, körülötte vagy rajta oly módon, hogy mindegyik termék betölthesse a rendeltetését.
4. A minta nem biztosíthat jogokat, ha az ellentétes a közrenddel vagy a közérkölcscsel.

229. CIKK

A szerzői joghoz fűződő viszony

A formatervezésiminta-oltalom tárgyára a szerzői jogi jogszabályok biztosította védelem is kiterjedhet, amennyiben e védelem feltételei fennállnak. E védelem mértékét, illetve feltételeit, beleértve az eredetiség szükséges szintjét is, az egyes Felek állapítják meg.

5. SZAKASZ

SZABADALMAK

230. CIKK

1. A Felek betartják a Budapesten 1977. április 28-án elfogadott, és 1980. szeptember 26-án módosított, a mikroorganizmusok szabadalmi eljárás céljából történő letétbe helyezésének nemzetközi elismeréséről szóló szerződés 2–9. cikkében foglaltakat.

2. Az Európai Unió minden ésszerű erőfeszítést megtesz, hogy megfeleljen a Genfben 2000. június 1-jén elfogadott Szabadalmi Jogi Szerződésnek (a továbbiakban: PLT). Az aláíró andoki országok minden ésszerű erőfeszítést megtesznek, hogy csatlakozzanak a PLT-hez.

3. Amennyiben valamely Félben gyógyszeripari termékek vagy mezőgazdasági vegyi termékek¹ forgalomba hozatalához az ilyen ügyekben hatáskörrel rendelkező hatóságok engedélye szükséges, valamennyi Fél megteszi a tőle telhető erőfeszítést annak érdekében, hogy a megfelelő kérelmet gyorsan feldolgozzák az indokolatlan késedelmek elkerülése érdekében. A Felek együttműködnek és kölcsönösen segítséget nyújtanak egymásnak e cél elérése érdekében.

4. A szabadalom hatálya alá tartozó gyógyszeripari termékek esetében belső jogszabályaival összhangban valamennyi Fél elérhetővé tehet olyan mechanizmust, amelynek célja a szabadalom jogosultjának kompenzációja a tényleges szabadalmi idő indokolatlan lerövidülése miatt, amely e termék adott Félben való első forgalomba hozatalának engedélyezéséből ered. Az ilyen mechanizmus a szabadalmi oltalom által biztosított valamennyi kizárólagos jogot, ugyanolyan korlátozások és kivételek mellett ruházza át, mint amelyek az eredeti szabadalomra alkalmazandók.

¹ E cím alkalmazásában mezőgazdasági vegyi termék az Unió Fél szempontjából: hatóanyagok és egy vagy több hatóanyagot tartalmazó készítmények felhasználásra szánt formában, a következő célokra:

- a) növények vagy növényi termékek védelme mindenfajta káros szervezet ellen vagy az ilyen káros szervezet hatásának megelőzése, amennyiben e hatóanyagokra vagy készítményekre a soron következő meghatározások egyike sem vonatkozik;
- b) a növények életfolyamatainak befolyásolása másként, mint tápanyaggal (például növekedésszabályozó);
- c) a növényi termékek tartósítása, amennyiben ezek az anyagok vagy termékek nem képezik a tartósítószerre vonatkozó külön tanácsai vagy bizottsági szabályozás tárgyát;
- d) nemkívánatos növények elpusztítása; vagy
- e) növényi részek elpusztítása, növények nemkívánatos növekedésének gátlása vagy megelőzése.

6. SZAKASZ

EGYES SZABÁLYOZOTT TERMÉKEK ADATAINAK VÉDELME

231. CIKK

1. Az egyes Felek védelemben részesítik a nyilvánosságra nem hozott teszteket és egyéb, a gyógyszeripari termékek¹ és mezőgazdasági vegyi termékek biztonságához és hatásosságához kapcsolódó adatokat, a TRIPS-megállapodás 39. cikkével és belső jogszabályaival összhangban.
2. Az (1) bekezdéssel összhangban, és a (4) bekezdésnek megfelelően, amennyiben valamely Fél olyan gyógyszeripari termék vagy mezőgazdasági vegyi termék forgalomba hozatalának engedélyezése feltételeként nyilvánosságra nem hozott tesztek és egyéb, biztonsághoz és hatásosságához kapcsolódó adatok benyújtását írja elő, amely újszerű vegyi anyagokat tartalmaz, e Fél rendszeren a területére vonatkozó forgalomba hozatal engedélyezésétől számított ötéves kizárólagossági időszakot biztosít a gyógyszeripari termék számára, és 10 éves kizárólagossági időszakot a mezőgazdasági vegyi termék számára, amelynek során harmadik személy nem forgalmazhat az ilyen adatokon alapuló terméket, kivéve, ha bizonyítja, hogy a védett információ jogosultja ahhoz kifejezetten hozzájárult vagy, hogy a tesztadat tőle a sajátja.

¹ Kolumbia és az Uniók Fél esetében ez a védelem kiterjed a biológiai és biotechnológiai termékek adatainak védelmére. Peru esetében ezzel kapcsolatos sajátos szabályozás hiányában az ilyen termékekre vonatkozó, nyilvánosságra nem hozott információk védelmét a nyilvánosságra hozatallal, és a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes gyakorlatokkal szemben a TRIPS-megállapodás 39. cikke (2) bekezdésével összhangban biztosítják.

3. E cikk alkalmazásában az „új szerű vegyi anyag” olyan anyag, amelynek gyógyszerészeti termékben vagy mezőgazdasági vegyi termékben való használatát a Fél belső joga alapján korábban nem engedélyezte területén. Ennek megfelelően a Feleknek e cikket nem szükséges alkalmazni olyan gyógyszeripari termékekre, amelyek olyan vegyi anyagot tartalmaznak, amelyet a Fél területén korábban engedélyeztek.

4. A Felek:

- a) kivételeket határozhatnak meg közérdekből, nemzeti vészhelyzetek vagy rendkívül sürgős helyzetek esetére, amelyek az ilyen adatokhoz való harmadik felek részéről történő hozzáférést tesznek szükségessé; és
- b) rövidített forgalomba hozatali engedélyezési eljárásokat alakíthatnak ki területükön, a másik Fél által megadott forgalomba hozatali engedély alapján. Ilyen esetben az engedély megszerzése érdekében benyújtott adatok kizárólagos felhasználási ideje az első, alapul szolgáló forgalomba hozatali engedélyezés ideje, amennyiben az engedélyt a hiánytalan kérelem benyújtását követő hat hónapon belül megadták.

5. A mezőgazdasági vegyi termékek tekintetében a Felek kialakíthatnak olyan eljárásokat, amelyek lehetővé teszik a nyilvánosságra nem hozott, biztonsággal vagy hatásossággal kapcsolatos, gerinces állatokat is érintő tesztekre vagy tanulmányokra vonatkozó információk átadását vagy az azokra való utalást. A védelmi idő alatt az ilyen információkat felhasználó érdekelt személyeknek kártalanítást kell nyújtaniuk a védett információ jogosultjának. A kártalanítás mértékét tisztességes, méltányos, átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell megállapítani. A kártalanítási jogot addig áll fenn, amíg a biztonságra és hatásosságra vonatkozó, nyilvánosságra nem hozott információ védelme fennáll.

6. A 197. cikk (5) bekezdésével összhangban a jelen cikk által biztosított védelem nem akadályozza meg a Feleket abban, hogy intézkedéseket fogadjanak el a szellemi tulajdonjogokkal való visszaéléssel, illetve a versenyt indokolatlanul korlátozó gyakorlatokkal szemben.

7. SZAKASZ

NÖVÉNYFAJTÁK

232. CIKK

A Felek együttműködnek a növényfajták védelmének előmozdítása és biztosítása érdekében, az 1991. március 19-én felülvizsgált, az új növényfajták oltalmára létesült nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: UPOV-egyezmény) alapján, ideértve a növénynemesítők jogaira vonatkozó nem kötelező kivételt is, ahogy az az egyezmény 15. cikkének (2) bekezdésében szerepel.

8. SZAKASZ

TISZTESSÉGTELEN VERSENY

233. CIKK

1. A Felek hatékony védelmet biztosítanak a tisztességtelen versennyel szemben, a Párizsi Unió Egyezmény 10bis. cikkével összhangban. E célból az ipari tulajdonnal kapcsolatban a kereskedelem folyamán kifejtett, a tisztességes piaci gyakorlatokkal ellentétes bármilyen cselekmény tisztességtelennek tekintendő, az egyes Felek belső jogszabályaival összhangban.
2. Az egyes Felek belső jogszabályaival összhangban e cikk a jelen cím szerint biztosított oltalom sérelme nélkül alkalmazható.

4. FEJEZET

A SZELLEMI TULAJDONJOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

1. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

234. CIKK

1. A TRIPS-egyezmény, különösen annak III. része szerinti jogait és kötelezettségeiket nem érintve, a Felek biztosítják a jelen fejezet szerinti, a 196. cikk (5) bekezdésének a)–i) pontjaiban meghatározott szellemi tulajdonjogok érvényesítéséhez szükséges intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat.
2. A jelen fejezet szerinti rendelkezések gyors, hatékony, arányos, a további jogsértésekkel szemben kellő elrettentő erőt biztosító intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat foglalnak magukban, amelyeket olyan módon kell alkalmazni, hogy azok ne akadályozzák a jogszerű kereskedelmet és ne lehessen velük visszaélni.

3. A szellemi tulajdonjogok érvényesítését célzó eljárásoknak tisztességesnek és méltányosnak kell lenniük, nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak vagy költségesek, továbbá nem járhatnak ésszerűtlenül hosszú határidőkkel és indokolatlan késedelemmel.

4. E fejezet nem hoz létre a Felekre nézve kötelezettséget arra, hogy a szellemi tulajdonjogok érvényesítésére az általános jogérvényesítést szolgáló bíróságoktól elkülönített bíróságokat hozzanak létre, sem arra, hogy az erőforrásokat megosszák a szellemi tulajdonjogok érvényesítése és az általános jogérvényesítés között.

2. SZAKASZ

POLGÁRI JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI JOGI JOGORVOSLATOK ÉS ELJÁRÁSOK

235. CIKK

A 237., 239. és 240. cikkek a kereskedelmi szintű cselekményekre alkalmazandók, amennyiben pedig belső joguk lehetővé teszi, a Felek az e cikkekben szereplő intézkedéseket más cselekményekre is alkalmazhatják.

Jogosult bejelentők

Valamennyi Fél a jelen szakaszban és a TRIPS-megállapodás III. részében szereplő intézkedések alkalmazásának kérelmezésére, eljárások megindítására és jogorvoslatok kezdeményezésére jogosult személyekként ismeri el a következőket:

- a) szellemi tulajdonjogok jogosultjai, a vonatkozó joggal összhangban;
- b) ezen jogok használatára jogosult minden egyéb személy, különösen a kizárólagos engedélyesek és egyéb engedélyesek, amennyiben a vonatkozó jog lehetővé teszi, és annak megfelelően;
- c) szellemi tulajdonjogok kollektív kezelését végző szervezetek, amelyeknek általában véve elismerik azon jogát, hogy a szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, amennyiben ezt a vonatkozó jog lehetővé teszi, a vonatkozó jognak megfelelően; valamint
- d) hivatásos jogvédő szervezetek, amelyeknek általában véve elismerik azon jogát, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, amennyiben a vonatkozó jog lehetővé teszi, a vonatkozó jognak megfelelően.

237. CIKK

Bizonyítékok

Az egyes Felek - amennyiben a szellemi tulajdonjog kereskedelmi szintű megsértésére kerül sor - megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék illetékes bíróságai számára, hogy – indokolt esetben és a Fél kérelmére – kötelezzék az ellenérdekű felet a rendelkezésére álló banki, pénzügyi és üzleti dokumentumok közlésére, a bizalmas információk védelme mellett.

A bizonyítékok megóvását célzó intézkedések

A Felek biztosítják, hogy az ügy lényegére vonatkozó eljárások megkezdése előtt, az illetékes bíróság – azon Fél kérelmére, aki ésszerűen hozzáférhető bizonyítékot mutatott be azon állítása alátámasztására, hogy szellemi tulajdonjogát megsértették vagy meg fogják sérteni – azonnali és hatékony ideiglenes intézkedéseket rendelhet el az állítólagos jogsértésre vonatkozó bizonyíték megóvására, a bizalmas információk védelme mellett. Ilyen intézkedés lehet például a jogsértő áru részletes leírása, mintavétellel vagy anélkül, illetve, ha a belső jog lehetővé teszi, vagy az ilyen áru és – indokolt esetben – az ilyen áru előállításához és/vagy forgalmazásához felhasznált anyagok és eszközök, valamint az azokhoz kapcsolódó dokumentumok lefoglalása. Ezen intézkedések megtételére – szükség esetén akár a másik Fél meghallgatása nélkül – különösen akkor kerülhet sor, ha a késedelem a jogosultnak valószínűsíthetően jóvátehetetlen kárt okozna, vagy ha fennáll a bizonyítékok megsemmisítésének kockázata.

Tájékoztatáshoz való jog

1. A Felek biztosítják, hogy – a szellemi tulajdonjog megsértésével kapcsolatos eljárás keretében, és a kérelmező indokolt és arányos kérelmére válaszul – az illetékes igazságszolgáltatási hatóság elrendelheti, hogy a szellemi tulajdonjogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetére és forgalmazására vonatkozó információkat a szellemi tulajdonjog megsértője és/vagy minden egyéb személy bocsássa rendelkezésre,

- a) akinek a birtokában kereskedelmi mennyiségben találtak jogsértő árut;
- b) akiről kiderült, hogy üzletszerűen vett igénybe jogsértő szolgáltatásokat;
- c) akiről kiderült, hogy üzletszerűen végzett jogsértő tevékenységek során igénybe vett szolgáltatásokat; vagy
- d) akiről az ebben az a), b) vagy c) pontban említett személy jelezte, hogy részt vett az áruk előállításában, feldolgozásában vagy forgalmazásában, vagy a szolgáltatások nyújtásában.

2. Az (1) bekezdésben szereplő információk – adott esetben – az alábbiakat foglalják magukban:

- a) az áruk vagy szolgáltatások előállítóinak, feldolgozóinak, forgalmazóinak, beszállítóinak és más korábbi tulajdonosainak, valamint a tervezett kis- és nagykereskedőknek a neve és címe;

b) az előállított, feldolgozott, kiszállított, átvett vagy megrendelt mennyiségekre, valamint az érintett árukért és szolgáltatásokért érvényesített árra vonatkozó információk.

3. Az (1) és (2) bekezdést olyan egyéb törvényi rendelkezések sérelme nélkül kell alkalmazni, amelyek:

a) átfogóbb tájékoztatást biztosítanak a jogosultnak;

b) az e cikk értelmében közölt információk polgári vagy büntetőjogi eljárásokban való felhasználása tekintetében irányadók;

c) az információhoz való joggal való visszaéléssel kapcsolatos felelősséget szabályozzák;

d) lehetőséget nyújtanak az információnyújtás megtagadására, ha az arra kényszerítené az (1) bekezdésben említett személyt, hogy beismerje saját vagy közvetlen rokonainak a részvételét valamely szellemi tulajdonjog megsértésében; vagy

e) az információforrások bizalmasságának védelmét vagy a személyes adatok feldolgozását szabályozzák.

Ideiglenes és megelőző intézkedések

1. Belső jogával összhangban, valamennyi Fél biztosítja, hogy az igazságszolgáltatási hatóságok – a bejelentő kérésére – előzetes végzést adhatnak ki bármelyik féllel szemben, azzal a céllal, hogy megakadályozzák a szellemi tulajdonjogok megsértését, ha annak veszélye fenyeget, vagy – ideiglenesen és - ha a nemzeti jog előírja- többszöri bírság kiszabását kilátásba helyezése mellett – megtiltsák a szóban forgó állítólagos jogértésének folytatását, vagy e jogsértés folytatását olyan garanciák benyújtásához kössék, amelyek kártérítést biztosítanak a jogosultnak.
2. Előzetes intézkedésként végzéssel elrendelhető továbbá a szellemi tulajdonjogot vélhetően sértő áruk lefoglalása vagy forgalomból való visszahívása annak érdekében, hogy ezzel megakadályozzák azok kereskedelmi forgalomba jutását vagy kereskedelmi csatornákon keresztül történő mozgását.

241. CIKK

Korrektíós intézkedések

1. Minden Fél megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy igazságügyi hatóságai – a bejelentő kérésére, és a jogosult számára a jogsértés okán járó kártérítést nem érintve – jogosultak legyenek elrendelni azon áruk visszahívását, a kereskedelmi forgalomból való végleges kivonását vagy megsemmisítését, amelyekről bebizonyosodott, hogy szellemi tulajdonjogot sértenek. Adott esetben az illetékes igazságszolgáltatási hatóságok elrendelhetik az elsősorban ilyen áruk előállítása vagy gyártása során használt anyagok és eszközök megsemmisítését.
2. Az igazságügyi hatóságok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben szereplő intézkedéseket a jogsértő költségére hajtják végre, kivéve, ha ez ellen különleges érveket hoznak fel.

242. CIKK

Eltiltó bírósági végzések

A TRIPS-megállapodás 44. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül, a Felek biztosítják, hogy – amennyiben a szellemi tulajdonjog megsértését bírósági határozattal megállapítják – az igazságügyi hatóság határozatot adhasson ki a jogsértővel szemben, amelyben azt eltiltja a további jogsértéstől. Amennyiben azt a Fél belső joga előírja, a jogsértéstől eltiltó bírósági végzésben foglaltak megsértése – adott esetben – többszörösen is bírság szabható ki a végzésben foglaltaknak való megfelelés biztosítása érdekében¹.

243. CIKK

Alternatív intézkedések

A Felek belső jogukkal összhangban előírhatják, hogy – megfelelő esetekben, valamint azon személy kérésére, akire vonatkozhatnak a 241. és/vagy 242. cikkeken előírt intézkedések – az illetékes igazságügyi hatóság kártérítés fizetését rendelheti el a sértett fél javára a 241. és/vagy 242. cikkeken előírt intézkedések alkalmazása helyett, ha az érintett személy nem szándékosan és nem gondatlanul járt el, amennyiben a szóban forgó intézkedések végrehajtása rá nézve aránytalan sérelemmel járna számára, és ha a sértett félnek fizetett kártérítés megfelelőnek tűnik.

¹ A Felek biztosítják, hogy az e bekezdésben szereplő intézkedéseket azokkal szemben is alkalmazni lehessen, akiknek szolgáltatásait a szellemi tulajdonjogok megsértése céljából igénybe vették, olyan mértékig, amennyiben e folyamatban részt vettek.

244. CIKK

Kártérítés

1. A Felek biztosítják, hogy a kártérítés megállapításakor igazságügyi hatóságai:
 - a) figyelembe vesznek minden fontos szempontot, mint például a sértett Fél által elszenvedett hátrányos gazdasági következményeket, ideértve az elmaradt hasznot, a jogsértő által szerzett tisztességtelen nyereséget, és – adott esetben – a gazdasági szempontoktól eltérő tényezőket, mint például a jogsértő által a jogosultnak okozott erkölcsi sérelmet; vagy
 - b) az a) pont mellett további lehetőségként, megfelelő esetekben, a kártérítést átalányösszegben is megállapíthatják olyan tényezők alapján, mint amilyen például legalább azon jogdíjak vagy díjak összege, amelyek a jogosultnak jártak volna, ha a jogsértő engedélyt kért volna a szóban forgó szellemi tulajdonjog használatáért.
2. Ha a jogsértő nem tudta, vagy adott helyzetben nem volt tőle elvárható, hogy tudja, hogy jogsértő tevékenységet folytat, a Felek rendelkezhetnek úgy, hogy az igazságügyi hatóságok elrendelhetik a nyereség behajtását vagy előzetesen megállapított összegű kártérítés fizetését..

245. CIKK

Jogi költségek

A Felek biztosítják, hogy a jogvitában nyertes fél részéről felmerült indokolt és arányos jogi költségeket, és egyéb eljárási kiadásokat, beleértve az ügyvédi munkadíjat is főszabályként a vesztes fél viseli, kivéve, ha ezt a belső jogszabályokkal összhangban a méltányosság vagy más ok nem teszi lehetővé.

246. CIKK

Bírósági határozatok közzététele

Minden Fél megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a szellemi tulajdonjogok megsértése miatt indított jogi eljárásokban az igazságügyi hatóságok – a bejelentő kérésére és a jogsértő költségére – elrendelhessék megfelelő intézkedések megtételét a határozattal kapcsolatos információk terjesztése érdekében, ideértve a határozat megtekinthetővé tételét és annak teljes terjedelmében vagy részben történő közzétételét. A Felek a határozat nyilvánossá tételével kapcsolatban az adott körülményektől függően további intézkedésekről is rendelkezhetnek, ideértve a kiemelt helyen történő megjelentetést.

247. CIKK

A szerzői vagy tulajdonosi minőség vélelmezése

Az e megállapodás szerinti, a szerzői jog és szomszédos jogokkal összefüggő intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazása során:

- a) az irodalmi vagy művészeti mű szerzője részéről ellenkező bizonyítás hiányában e minőségének vélelmezéséhez, és így a jogsértési eljárás megindításához elegendő, ha nevét a művön a szokásos módon feltüntetik. E pont akkor is alkalmazható, ha a név felvett név, amennyiben a szerző által alkalmazott felvett név nem hagy kétséget személyazonosságára felől;
- b) az a) pont megfelelően alkalmazandó a szerzői jog és szomszédos jogok jogosultjára a védett tárgy tekintetében.

248. CIKK

Közigazgatási eljárások

Amennyiben bármelyik polgári jogi jogorvoslat az ügy érdekében folytatott közigazgatási eljárás eredményeként is elrendelhető, az ilyen eljárásnak lényegileg a jelen szakasz vonatkozó rendelkezéseiben megállapítottakkal azonos elveken kell alapulnia.

A határokon alkalmazott intézkedések

1. Valamennyi Fél – ha ez a szakasz másként nem rendelkezik – eljárásokat¹ fogad el annak érdekében, hogy lehetővé tegye azon jogosultak számára, akiknek alapos okuk van azt feltételezni, hogy szerzői jogot vagy védjegy által biztosított jogot sértő áruk² behozatala, kivitele vagy tranzitja várható, hogy írásos kérelmet nyújtsanak be az illetékes hatóságokhoz annak érdekében, hogy a vámhatóságok felfüggeszék az ilyen áruk szabad forgalomba bocsátását vagy visszatartsák ezen árukat. A Felek ezen intézkedések alkalmazását értékelni fogják azon áruk tekintetében, amelyekről feltételezhető, hogy földrajzi árujelzőt sértenek.

¹ A Felek egyetértenek abban, hogy ezeket a rendelkezéseket nem kell alkalmazni az olyan importtermékekre, amelyeket a jogtulajdonos maga vagy a jogtulajdonos engedélyével más egy másik országban hoz forgalomba.

² E rendelkezés alkalmazásában a „szerzői jogot vagy védjegy által biztosított jogot sértő áruk” az alábbiakat foglalják magukban:

- a) hamisított áruk, azaz:
 - (i) olyan áruk, ideértve azok csomagolását, amelyek engedély nélkül olyan védjeggyel vannak ellátva, amely azonos az ugyanolyan típusú áru tekintetében megfelelő módon lajstromozott védjeggyel, vagy amely alapvető jellemzőit tekintve nem megkülönböztethető az ilyen védjegytől, és amely ezáltal a védjegyjogosult jogait sérti;
 - (ii) minden védjegyszimbólum (logó, címke, matrica, tájékoztató füzet, használati utasítás vagy garancialevél), abban az esetben is, ha külön mellékelik az áruhoz, a fenti (i) alpontban említett árukra vonatkozó feltételekkel azonos feltételek mellett;
 - (iii) hamisított áruk védjegyeivel ellátott csomagolóanyagok, külön mellékelve, a fenti (i) alpontban említett árukra vonatkozó feltételekkel azonos feltételek mellett;
- b) „kalóztérmekek”, azaz olyan termékek, amelyek a szerzői jog vagy szomszédos jog vagy formatervezési minta jogosultja - függetlenül attól, hogy annak lajstromozására a nemzeti jog szerint sor került-e - vagy a gyártás szerinti országban a jogosult által megfelelően felhatalmazott személy engedélye nélkül készültek, vagy amelyek ily módon készült másolatokat tartalmaznak,.

2. A Felek rendelkeznek arról, hogy amikor a vámhatóságok az eljárásuk során, kellő alappal feltételezik, hogy az áruk szerzői jogot vagy védjegy által biztosított jogot sértenek, hivatalból felfüggeszthetik az áruk szabad forgalomba bocsátását, vagy visszatartathatják azokat annak érdekében, hogy a jogosult az egyes Felek belső joga alapján, az (1) bekezdéssel összhangban bírósági vagy közigazgatási eljárást kezdeményezhessen.

3. A TRIPS-egyezmény III. része 4. szakaszában az importőrre vonatkozóan megállapított jogokat és kötelezettségeket az exportőrre vagy a bizományosra is alkalmazni kell.

3. SZAKASZ

A KÖZVETÍTŐ SZOLGÁLTATÓK FELELŐSSÉGE

250. CIKK

Közvetítők szolgáltatásainak igénybevétele

A Felek elismerik azt a tényt, hogy harmadik felek esetleg közvetítők szolgáltatásait veszik igénybe a jogsértő cselekmények elkövetéséhez. Az információs szolgáltatások szabad mozgásának biztosítása és ugyanakkor a szerzői és szomszédos jogok digitális környezetben való érvényesítése érdekében valamennyi Fél rendelkezik az e szakaszban meghatározott intézkedésekről a közvetítő szolgáltatók vonatkozásában, amennyiben azok a továbbított tartalom tekintetében nem érintettek.

251. CIKK

A közvetítő szolgáltatók felelőssége: „puszta továbbítás”

1. Ha olyan szolgáltatásról van szó, amely a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információnak hírközlő hálózaton keresztül történő továbbításából vagy a hírközlő hálózathoz való hozzáférés biztosításából áll, a Felek biztosítják, hogy a szolgáltatót ne terhelje felelősség a továbbított információért, azzal a feltétellel, hogy nem a szolgáltató:

- a) kezdeményezi az adatátvitelt;
- b) választja ki az adatátvitel címzettjét; valamint
- c) választja meg vagy módosítja a továbbított információt.

2. Az (1) bekezdésben említett adatátvitel és hozzáférés biztosítása magában foglalja a továbbított információ automatikus, közbenső és átmeneti tárolását annyiban, amennyiben ez az adatátvitel hírközlő hálózaton történő végrehajtásának a kizárólagos céljával történik, és feltéve, hogy az információt nem tárolják az adatátvitelhez ésszerűen szükségesnél hosszabb ideig.

3. Ez a szakasz nem érinti a bíróságok és közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy az egyes Felek jogrendszerével összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék.

252. CIKK

A közvetítő szolgáltatók felelőssége: „ideiglenes tárolás (caching)”

1. Ha olyan szolgáltatásról van szó, amely a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információnak hírközlő hálózaton keresztül történő továbbításából áll, a Felek biztosítják, hogy a szolgáltatót ne terhelje felelősség az információ automatikus, közbenső és átmeneti tárolásáért, amennyiben ez azzal a kizárólagos céllal történik, hogy az információ későbbi továbbítását a szolgáltatás más igénybe vevői számára azok kérésére hatékonyabbá tegye, azzal a feltétellel, hogy a szolgáltató:

- a) nem módosítja az információt;
- b) megfelel az információhoz való hozzáféréssel kapcsolatos feltételeknek;
- c) betartja az információk frissítése tekintetében az ágazatban széles körben elismert és alkalmazott szabályokat;

- d) a technológiát csak az ágazatban széles körben elfogadott és alkalmazott jogszerű módon használja arra a célra, hogy adatokat szerezzen az információ felhasználásáról; valamint
 - e) haladéktalanul intézkedik a tárolt információ törléséről vagy az ahhoz való hozzáférés megszüntetéséről, amint ténylegesen tudomást szerez arról, hogy az információt az adatátvitel forrásánál törölték a hálózatról vagy megszüntették az ahhoz való hozzáférést, vagy bíróság, illetve közigazgatási hatóság rendelte el a törlést vagy a hozzáférés megszüntetését.
2. Ez a szakasz nem érinti a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy az egyes Felek jogrendszerével összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék.

253. CIKK

A közvetítő szolgáltatók felelőssége: „tárhelyszolgáltatás”

1. Ha olyan szolgáltatásról van szó, amely a szolgáltatás igénybe vevője által küldött információ tárolásából áll, a Felek biztosítják, hogy a szolgáltatót ne terhelje felelősség a szolgáltatás igénybe vevőjének kérésére tárolt információért, azzal a feltétellel, hogy:
- a) a szolgáltatónak nincsen tényleges tudomása jogellenes tevékenységről vagy információról, és – ami a kárigényeket illeti – nincsen tudomása olyan tényekről vagy körülményekről, amelyek nyilvánvalóan jogellenes tevékenységre vagy információra utalnának; vagy

b) a szolgáltató, amint ilyenről tudomást szerzett, haladéktalanul intézkedik az információ eltávolításáról vagy az ahhoz való hozzáférés megszüntetéséről.

2. Az (1) bekezdés nem alkalmazható arra az esetre, ha a szolgáltatás igénybe vevője a szolgáltató irányítása alatt vagy ellenőrzése mellett jár el.

3. Ez a szakasz nem érinti a bíróságok vagy közigazgatási hatóságok arra vonatkozó lehetőségét, hogy az egyes Felek jogrendszerével összhangban a szolgáltatót a jogsértés megszüntetésére vagy megelőzésére kötelezzék, nem érinti továbbá a Feleknek azt a lehetőségét sem, hogy eljárásokat alakítsanak ki az információ eltávolításának vagy a hozzáférés megszüntetésének szabályozására.

254. CIKK

Az általános nyomkövetési kötelezettség hiánya

1. A Felek nem állapítanak meg a szolgáltatókat terhelő olyan általános kötelezettséget, amely szerint a 251., 252. és 253. cikk hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtása során az általuk továbbított vagy tárolt információkat nyomon kellene követniük, sem olyan általános kötelezettséget, amely szerint jogellenes tevékenységre utaló tények vagy körülmények után kellene kutatniuk.

2. A Felek a szolgáltatások nyújtói számára megállapíthatnak olyan kötelezettségeket, amelyek szerint azonnal tájékoztatniuk kell az illetékes közigazgatási hatóságokat a szolgáltatásuk igénybe vevői által folytatott, jogellenesnek vélt tevékenységekről vagy nyújtott információkról, illetve olyan kötelezettségeket, amelyek szerint az illetékes hatóságokkal, e hatóságok kérésére, közölniük kell azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik szolgáltatásuk olyan igénybe vevőinek azonosítását, akikkel, illetve amelyekkel adattárolási megállapodásaik vannak.

5. FEJEZET

TECHNOLÓGIAÁTADÁS

255. CIKK

1. A Felek megállapodnak abban, hogy tapasztalatokat és információkat cserélnek a technológiaátadást érintő belső és nemzetközi gyakorlataik és politikáik tekintetében¹. Az ilyen csere különösen az információáramlás, az üzleti partnerségek, az engedélyezés és az alvállalkozásba adás önkéntes alapú elősegítését célzó intézkedésekre terjed ki. Különös figyelmet kell fordítani az ahhoz szükséges feltételekre, hogy a Felek tudományos közösségei között tartós kapcsolatok előmozdítását, a Felek közötti összekapcsolódás, innováció- és technológiaátadás elősegítését célzó tevékenységek intenzívebbé válását lehetővé tevő, megfelelő környezetet hozzanak létre, ideértve a vonatkozó jogi keretrendszer és a humántőke fejlesztésével kapcsolatos kérdéseket is.

¹ Az egyértelműség kedvéért, a technológia-átadás kiterjed a technológiához való hozzáférésre, és annak használatára, valamint a technológia előállítását célzó folyamatra.

2. A Felek megkönnyítik és ösztönzik a kutatási, innovációs, technológiai fejlesztési tevékenységeket, a közöttük zajló technológia-átadást és terjesztést, amelyek többek között vállalkozásokat, kormányzati szerveket, egyetemeket, kutatási és technológiai központokat céloznak. A Felek e területen lehetőségeikhez mérten előmozdítják a kapacitás-építést, a személyzet közötti csereprogramokat és a személyzet képzését.

3. A Felek ösztönzik a tudományos, technológiai és innovációs rendszereik intézményei és szakértői projektekben, és közös kutatási fejlesztési és innovációs hálózatokban való részvételét célzó mechanizmusokat, annak érdekében, hogy megerősítsék kapacitásaikat a tudomány, a technológia és az innováció területén. E mechanizmusok közé tartozhatnak többek között:

- a) közös kutatási, innovációs és technológiai fejlesztési tevékenységek, valamint oktatási projektek;
- b) tudósok, kutatók, ösztöndíjasok és műszaki szakértők látogatásai és cseréi;
- c) tudományos szemináriumok, konferenciák, szimpóziumok és műhelyek közös szervezése, valamint a szakértők részvétele e tevékenységekben;
- d) közös kutatási, fejlesztési és innovációs hálózatok;
- e) berendezések és anyagok cseréje és megosztása;

- f) a közös munka értékelésének előmozdítása, valamint az eredmények terjesztése; valamint
- g) bármilyen egyéb, a Felek megállapodása szerinti tevékenység.

4. A Felek megvizsgálják olyan mechanizmusok létrehozásának lehetőségét, amelyek az állami forrásokból finanszírozott kutatási, fejlesztési és innovációs projektekkel kapcsolatos információk cseréjét szolgálják.

5. Az Unió Fél megkönnyíti és elősegíti a területén található intézményeknek és vállalkozásoknak biztosított ösztönzők felhasználását technológia-átadás céljából az aláíró andoki országokból származó intézmények és vállalkozások részére, annak érdekében, hogy lehetővé tegye számukra életképes technológiai alap kialakítását.

6. Valamennyi Fél megteszi a tőle telhető legtöbb erőfeszítést azon lehetőségek vizsgálatára, amelyek révén megkönnyíthető a Felek jelen cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozó kutatási, innovációs és technológiafejlesztési tevékenységei során felhasznált, vagy azzal kapcsolatos adatok és berendezések beléptetése a Felek területére, és azok kiléptetése onnan, az egyes Felek területén alkalmazandó jogszabályi és szabályozási feltételek alapján, beleértve a kettős felhasználású termékek kiviteli ellenőrzési rendszerét és a kapcsolódó jogszabályokat is.

6. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉS

256. CIKK

1. A Felek megállapodnak abban, hogy együttműködnek a jelen címben szereplő kötelezettségvállalások és kötelezettségek végrehajtásának támogatása céljából.
2. A XIII. cím (Technikai segítségnyújtás és kereskedelmi kapacitás-építés) rendelkezései alapján az együttműködés területei közé többek között a következő tevékenységek tartoznak:
 - a) a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó jogi keretről, illetve az oltalom és jogérvényesítés szabályairól szóló információcsere, valamint tapasztalatcsere az Unió Fél és az egyes aláíró andoki országok között a jogalkotási folyamat tekintetében;
 - b) tapasztalatcsere az Unió Fél és az egyes aláíró andoki országok között a szellemi tulajdonjogok érvényesítése kapcsán;
 - c) kapacitás-építés, valamint a személyzet cseréje és képzése;
 - d) a szellemi tulajdonjogokról szóló információk előmozdítása és terjesztése, többek között üzleti körökben és a civil társadalomban, valamint a fogyasztók és jogosultak figyelmének felkeltése;

- e) az intézményi együttműködés javítása, például a szellemi tulajdonjogi hivatalok között; valamint
- f) a nyilvánosság figyelmének felkeltése és oktatásának előmozdítása a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos politikák területén.

257. CIKK

Szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság

1. A Felek létrehozzák a szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottságot annak érdekében, hogy figyelemmel kísérje a jelen cím rendelkezéseinek végrehajtását. Az albizottság a Felek eltérő megállapodásának hiányában legalább évente egyszer összeül. Ezek az ülések bármilyen megállapodás szerinti módon megtarthatók.
2. A szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság határozatait konszenzussal fogadja el. Az albizottság elfogadhatja saját eljárási szabályait. A szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság felel a 209. cikkben szereplő információk értékeléséért, valamint a XIII. melléklet (Földrajzi árujelzők jegyzéke) 1. függelékének a földrajzi árujelzők tekintetében történő módosítására vonatkozó javaslatnak a kereskedelmi bizottság elé terjesztéséért.

VIII. CÍM

VERSENY

258. CIKK

Fogalommeghatározások

1. E cím alkalmazásában:

– „versenyjog”:

- a) az Unió Fél esetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101., 102. és 106. cikke, valamint a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) és ezek végrehajtási rendeletei és módosításai;
- b) Kolumbia és Peru esetében megfelelő módon a következők:
 - i) a 260. cikkel összhangban elfogadott vagy fenntartott, a versenyre vonatkozó belső jogszabályok, és ezek végrehajtási rendeletei és módosításai; és/vagy

- ii) az Andok Közösség Kolumbiára és Perura alkalmazandó jogszabályai, és ezek végrehajtási rendeletei és módosításai;

– „versenyhatóság” és „versenyhatóságok”:

- a) az Unió Fél esetében az Európai Bizottság; és
- b) Kolumbia és Peru esetében megfelelő nemzeti versenyhatóságaik.

2. E cikk egyetlen rendelkezése sem érinti a Felek által versenyjoguk hatékony és következetes végrehajtása érdekében a regionális és nemzeti hatóságaikra ruházott hatásköröket.

259. CIKK

Célok és elvek

1. Elismerve a szabad verseny jelentőségét, és azt, hogy a versenyellenes gyakorlatok alkalmasak arra, hogy eltorzítsák a piacok megfelelő működését, hatással legyenek a gazdasági és társadalmi fejlődésre, a gazdasági hatékonyságra és a fogyasztók jólétére, valamint arra, hogy aláaknázzák az e megállapodás végrehajtásából fakadó előnyöket, a Felek saját versenypolitikáikat és versenyjogukat alkalmazzák.

2. A Felek megállapodnak abban, hogy az alábbi gyakorlatok összeegyeztethetetlenek e megállapodással, amennyiben e gyakorlatok befolyásolhatják a Felek közötti kereskedelmet és befektetéseket:

- a) bármilyen olyan megállapodás, határozat, ajánlás vagy összehangolt magatartás, amelynek célja vagy eredménye a verseny meggátolása, korlátozása vagy torzítása, a vonatkozó versenyjoggal összhangban;
- b) a piaci erőfölénnyel való visszaélés, a vonatkozó versenyjoggal összhangban; valamint
- c) társaságok olyan összefonódása, amely jelentősen gátolja a hatékony versenyt, különösen azáltal, hogy erőfölényes helyzetet hoz létre vagy erősít meg, a vonatkozó versenyjoggal összhangban.

3. A Felek elismerik a versenyhatóságaik között folytatott együttműködés és koordináció jelentőségét annak érdekében, hogy előmozdítsák a hatékony versenypolitikát és jogérvényesítést, beleértve a 262. cikk szerinti értesítéseket, konzultációkat, információcseréket, technikai segítségnyújtást és a verseny előmozdítását.

4. A Felek támogatják és előmozdítják a joghatóságuk alá tartozó területeken a verseny megerősítését célzó intézkedéseket, e megállapodás célkitűzéseivel összhangban.

Versenyjogi jogszabályok, versenyhatóságok és versenypolitikák

1. A Felek olyan versenyjogi jogszabályokat fogadnak el vagy tartanak hatályban, amelyek szabályozzák a 259. cikk (2) bekezdésében szereplő gyakorlatokat, továbbá megfelelő fellépéseket fogadnak el az ilyen gyakorlatokkal összefüggésben.
2. A Felek versenyhatóságokat hoznak létre vagy tartanak fenn, amelyek felelősek versenyjogi jogszabályok hatékony végrehajtásáért, és ennek érdekében megfelelően eszközökkel rendelkeznek.
3. A Felek elismerik annak fontosságát, hogy vonatkozó versenyjogi jogszabályaikat átláthatóan, kellő időben és megkülönböztetésmentes módon alkalmazzák, figyelemmel a tisztességes eljárás elveire és a védekezéshez való jogra.
4. A Felek megőrzik autonómiájukat versenypolitikáik kialakítása, fejlesztése és végrehajtása terén.

261. CIKK

Együtműködés és információcsere

1. A Felek minden tőlük telhető erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy versenyhatóságaik révén együttműködjenek a versenyjogi jogszabályok végrehajtásához kapcsolódó kérdésekben.
2. A Fél versenyhatósága a végrehajtási tevékenységek tekintetében együttműködést kérhet a másik Fél versenyhatóságától. Ez az együttműködés nem akadályozza meg az érintett Feleket abban, hogy független határozatokat hozzanak.
3. A versenyhatóságok információkat cserélhetnek annak érdekében, hogy megkönnyítsék versenyjogi jogszabályaik hatékony alkalmazását.
4. Amennyiben a versenyhatóságok a jelen cikk alapján információt cserélnek, figyelembe kell venniük a vonatkozó jogszabályaik által előírt korlátozásokat.
5. Amennyiben valamelyik Fél úgy véli, hogy valamely másik Fél területén végrehajtott, a 259. cikk (2) bekezdésében meghatározott versenyellenes gyakorlat mindkét Fél területén hátrányos hatással jár, vagy hátrányos hatást gyakorol az e Felek közötti kereskedelmi kapcsolatokra, e Fél kérheti a másik Féltől, hogy kezdje meg a jogszabályai szerinti jogérvényesítési tevékenységeket.

6. A versenyhatóságok megfelelő módok vagy eszközök révén tovább erősíthetik az együttműködést, érdekeikkel és kapacitásaikkal összhangban.

262. CIKK

Értesítés

1. Egy Fél versenyhatósága, amennyiben az igazgatási erőforrások lehetővé teszik, értesíti a másik Fél versenyhatóságát arról, ha az értesítő versenyhatóság által mérlegelt, a versenyjogi jogszabályok érvényesítését célzó tevékenységek a másik Fél lényeges érdekeit¹ érinthetik.
2. Az (1) bekezdés szerinti értesítést a lehető leghamarabb meg kell tenni, amennyiben ez nem ütközik az értesítő Fél versenyjogi szabályaiba vagy nem hat ki folyamatban levő vizsgálatra.

263. CIKK

Kijelölt monopóliumok és állami vállalatok

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg az egyes Feleket abban, hogy jogszabályaiknak megfelelően állami vagy magánmonopóliumokat, és állami vállalatokat hozzanak létre vagy tartsanak fenn².

¹ Különösen akkor, ha az értesítés hozzájárulhat az értesített versenyhatóság jogérvényesítési tevékenysége céljainak megvalósításához.

² Az egyértelműség kedvéért, a Felek egyetértenek abban, hogy a Kolumbia politikai alkotmányának 336. cikkével összhangban létrehozott „monopolios rentísticos” a kijelölt monopóliumok és állami vállalatok kategóriájába tartoznak.

2. A Felek biztosítják, hogy az állami vállalatok és kijelölt monopóliumok a versenyjogi jogszabályok hatálya alá tartoznak, amennyiben ezen jogszabályok alkalmazása sem jogilag sem ténylegesen nem akadályozza meg rájuk ruházott egyes állami feladatok elvégzését.
3. Az állami vállalatokkal és kijelölt monopóliumokkal kapcsolatban a Felek nem fogadnak el vagy tartanak fenn a jelen cikk rendelkezéseivel ellentétes olyan intézkedést, amely torzítja a Felek közötti kereskedelmet és befektetéseket.

264. CIKK

Technikai segítségnyújtás

1. A jelen címben megállapított célkitűzések elérése érdekében a Felek elismerik a technikai segítségnyújtás jelentőségét, és előmozdítják a versenykultúra fejlesztését célzó kezdeményezéseket.
2. Az (1) bekezdés szerinti kezdeményezések többek között a versenypolitika végrehajtására és a versenyjogi jogszabályok érvényesítésére irányuló technikai és intézményi kapacitások, az emberi erőforrások képzése és a tapasztalatcsere megerősítésére koncentrálnak.

265. CIKK

Konzultációk

1. A Felek közötti megértés előmozdítása, vagy bármilyen, a jelen cím hatálya alá tartozó kérdés kezelése érdekében valamely Fél - a versenyjogi jogszabályaival összhangban végzett bármilyen intézkedés lehetőségének sérelme nélkül és megtartva teljes körű autonómiáját a konzultáció tárgyát képező kérdésekben hozott végső határozat tekintetében - egy másik Fél kérelmére konzultációkra irányuló kezdeményezést fogadhat el.
2. Az (1) bekezdés alapján konzultációt kérő Fél bemutatja, hogy a kérdés milyen módon érinti a piacok megfelelő működését, valamint a fogyasztókat, illetve a Felek közötti kereskedelmet és befektetéseket. A megkeresett Fél teljes körűen mérlegeli a megkereső Fél aggályait.

266. CIKK

Vitarendezés

Az e cím hatálya alá tartozó ügyekben a Felek nem élhetnek a XII. cím (Vitarendezés) szerinti vitarendezési eljárásokkal.

IX. CÍM

KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

267. CIKK

Háttér és célkitűzések

1. Emlékeztetve az ENSZ Környezet és Fejlődés Konferenciáján 1992. június 14-én elfogadott, a környezetről és fejlődésről szóló riói nyilatkozatra és az Agenda 21-re, a 2000 szeptemberében elfogadott millenniumi fejlesztési célokra, a 2002. szeptember 4-én elfogadott, a fenntartható fejlődésről szóló johannesburgi nyilatkozatra és végrehajtási tervére, valamint a ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának 2006 szeptemberében elfogadott, a teljes, produktív foglalkoztatás és a tisztességes munka megvalósításáról szóló miniszteri nyilatkozatára, a Felek újra megerősítik elkötelezettségüket a fenntartható fejlődés mellett, a jelen és jövő generációk jóléte érdekében. Ennek érdekében a Felek megállapodnak abban, hogy a nemzetközi kereskedelmet olyan módon fejlesztik, hogy az hozzájáruljon a fenntartható fejlődés célkitűzéséhez és együttműködnek abban, hogy ezt a célkitűzést kereskedelmi kapcsolataikba integrálják és azok minden szintjén tükrözzék. A Felek különösen kiemelik annak előnyeit, ha a kereskedelemmel kapcsolatos munkaügyi¹ és környezetvédelmi kérdéseket a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó globális megközelítés részének tekintik.

¹ Amennyiben e cím „munkaügyre” utal, az magában foglalja a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet stratégiai célkitűzéseéhez kapcsolódó kérdéseket.

2. Figyelemmel az (1) bekezdésre, a jelen cím célkitűzései többek között a következők:
- a) a Felek közötti párbeszéd és együttműködés előmozdítása annak érdekében, hogy megkönnyítsék a jelen cím rendelkezéseinek végrehajtását, és megerősítsék a kereskedelmi, munkaügyi és környezetvédelmi politikák és gyakorlatok közötti kapcsolatot;
 - b) a kereskedelem által a fenntartható fejlődéshez tett hozzájárulás fontos elemeként az egyes Felek munkaügyi és környezetvédelmi jogszabályainak, valamint a 269. és 270. cikkeken hivatkozott nemzetközi egyezményeknek és megállapodásoknak való megfelelés erősítése;
 - c) a kereskedelem és a kereskedelmi politika szerepének erősítése a biológiai sokféleség és a természeti erőforrások megőrzésének és fenntartható használatának előmozdításában, valamint a környezetszennyezés csökkentésében, összhangban a fenntartható fejlődés célkitűzésével;
 - d) a kereskedelem által a fenntartható fejlődéshez tett hozzájárulás fontos elemeként a munkaügyi elvek és jogok melletti elköteleződés megerősítése a jelen cím rendelkezéseivel összhangban;
 - e) a jelen cím hatálya alá tartozó kérdésekben a nyilvános részvétel előmozdítása.

3. A Felek újólag megerősítik eltökéltségüket arra, hogy teljesítik az e cím hatálya alá tartozó kötelezettségvállalásaikat, figyelemmel saját kapacitásaikra, különösen műszaki és pénzügyi kapacitásaikra.
4. A Felek ismételten kötelezettséget vállálnak arra, hogy kezelik a globális környezeti kihívásokat, összhangban a közös, de megosztott felelősségek elvével.
5. A jelen cím rendelkezései nem értelmezhetők vagy használhatók fel a Felek közötti önkényes vagy indokolatlan hátrányos megkülönböztetés eszközeként, vagy a kereskedelem és a befektetések rejtett korlátozásaként.

268. CIKK

A szabályozáshoz való jog és a védelem szintje

Elismerve az egyes Felek szuverén jogát arra, hogy kialakítsák a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos belső politikáikat és prioritásokat, valamint a környezetvédelem és a munkaügyi védelem saját maguk által megállapított szintjét a 269. és 270. cikkben hivatkozott, nemzetközileg elismert előírásokkal és egyezményekkel összhangban, valamint, hogy ennek megfelelően fogadják el vagy módosítsák jogszabályaikat, az egyes Felek annak biztosítására törekednek, hogy jogszabályaik és politikáik a környezetvédelem és a munkaügyi védelem magas szintjéről rendelkezzenek és ösztönözzék azt.

Többoldalú munkaügyi előírások és megállapodások

1. A Felek elismerik, hogy a nemzetközi kereskedelem, a produktív foglalkoztatás és a tisztességes munka a globalizációs folyamat kezelésének kulcseleme, és újólá megerősítik elkötelezettségüket a nemzetközi kereskedelem olyan módon történő fejlesztése érdekében, amely hozzájárul a produktív foglalkoztatáshoz és a mindenki számára rendelkezésre álló tisztességes munkához.
2. A Felek párbeszédet folytatnak, és szükség esetén együttműködnek a kölcsönös érdek által fedett kereskedelemmel kapcsolatos munkaügyi kérdésekben.
3. Valamennyi Fél elkötelezi magát, hogy előmozdítja a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (a továbbiakban: ILO) alapvető egyezményeiben foglalt alapvető munkaügyi normákat, és jogában és gyakorlatában egész területén hatékonyan végrehajtja azokat:
 - a) az egyesülés szabadsága és a kollektív tárgyaláshoz való jog hatékony elismerése;
 - b) a kényszer- és kötelező munka minden formájának felszámolása;
 - c) a gyermekmunka eredményes eltörlése; valamint

d) a foglalkoztatással és a munkával kapcsolatos megkülönböztetések felszámolása.

4. A Felek információkat cserélnek helyzetükről és előrehaladásukról az elsőbbséget élvező ILO egyezmények, valamint az ILO által naprakésznek minősített egyéb egyezmények ratifikációja tekintetében.

5. A Felek hangsúlyozzák, hogy a munkaügyi előírásokat nem szabad protekcionista kereskedelmi célokra felhasználni, és hogy az egyes Felek komparatív előnye nem kérdőjelezhető meg.

270. CIKK

Többoldalú környezetvédelmi előírások és megállapodások

1. A Felek elismerik a nemzetközi szabályozás és a nemzetközi megállapodások értékét, mint a nemzetközi közösségnek a globális és regionális környezeti problémákra adott választ, és hangsúlyozzák a kereskedelem és a környezetvédelem közötti kölcsönös támogatás megerősítésének szükségességét. Ezzel összefüggésben párbeszédet folytatnak, és szükség esetén együttműködnek a kölcsönös érdek által fedett kereskedelemmel kapcsolatos környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatban.

2. A Felek ismételten megerősítik kötelezettségvállalásukat az alábbi többoldalú környezetvédelmi megállapodásoknak a jogszabályaikban és gyakorlatukban történő végrehajtására: az 1987. szeptember 16-án elfogadott, az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyv, az 1989. március 22-én elfogadott, a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló bázeli egyezmény, a 2001. május 22-én elfogadott, a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló stockholmi egyezmény, az 1973. március 3-án elfogadott, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: CITES), a CBD, a 2000. január 29-én elfogadott, a CBD biológiai biztonságról szóló cartagenai jegyzőkönyve, az 1997. december 11-én elfogadott, az Egyesült Nemzetek éghajlat-változási keretegyezményének Kiotói Jegyzőkönyve (a továbbiakban: Kiotói Jegyzőkönyv), valamint az 1998. szeptember 10-én elfogadott, a nemzetközi kereskedelemben forgalmazott egyes veszélyes vegyi anyagok és növényvédő szerek előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárásáról szóló Rotterdami Egyezmény¹.

3. A kereskedelmi bizottság a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság javaslata alapján ajánlást tehet a (2) bekezdés alkalmazásának más többoldalú környezetvédelmi megállapodásokra való kiterjesztésére.

4. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem korlátozza a Felek jogát arra, hogy intézkedéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn a (2) bekezdésben szereplő megállapodások végrehajtása érdekében. Az ilyen intézkedések nem alkalmazhatók a Felek közötti önkényes vagy indokolatlan hátrányos megkülönböztetés eszközeként, vagy a kereskedelem rejtett korlátozásaként.

¹ E bekezdés alkalmazásában a többoldalú környezetvédelmi előírásokra való utalás magában foglalja azoknak a Felek által ratifikált jegyzőkönyveit, módosításait, mellékleteit és kiigazításait.

A fenntartható fejlődést támogató kereskedelem

1. A Felek ismételten megerősítik, hogy a kereskedelemnek elő kell mozdítania a fenntartható fejlődést. A Felek elismerik azt is, hogy az alapvető munkaügyi előírások és a tisztességes munka kedvező hatással lehetnek a gazdasági hatékonyságra, az innovációra és a termelékenységre, valamint elismerik a kereskedelempolitikák és a munkaügyi politikák közötti nagyobb koherencia értékét.
2. A Felek arra törekednek, hogy megkönnyítsék és előmozdítsák a környezetvédelmi árukra és szolgáltatásokra vonatkozó kereskedelmet és közvetlen külföldi befektetést.
3. A Felek megállapodnak a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával kapcsolatos legjobb üzleti gyakorlatok előmozdításában.
4. A Felek elismerik, hogy a rugalmas, önkéntes és kezdeményezéseken alapuló mechanizmusok hozzájárulhatnak a kereskedelmi gyakorlatok és a fenntartható fejlődés célkitűzései közötti koherenciához. E tekintetben, összhangban jogszabályaikkal és politikáikkal, a Felek ösztönzik az ilyen mechanizmusok kialakítását és használatát.

Biológiai sokféleség

1. A Felek elismerik a biológiai sokféleség és alkotóelemei megőrzésének és fenntartható használatának jelentőségét, mint a fenntartható fejlődés megvalósításának kulcselemét. A Felek megerősítik elkötelezettségüket a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható felhasználása mellett, a CBD-vel és más vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal összhangban, amelyeknek a Felek részesei.
2. A Felek tovább munkálkodnak annak érdekében, hogy megfeleljenek nemzetközi célkitűzéseiknek, amelyek szerint a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható használatának alapvető eszközeként 2010-re, illetve 2012-re kialakítják és fenntartják a földi és tengeri védett területek átfogó, hatékonyan irányított és ökológiaileg reprezentatív nemzeti és regionális rendszerét. A Felek emellett elismerik a védett területek jelentőségét az e területeken és közvetlen közelükben élő lakosság jóléte szempontjából.
3. A Felek törekednek arra, hogy közösen mozdítsák elő olyan gyakorlatok és programok kialakítását, amelyek célja a biológiai sokféleség megőrzéséből és fenntartható használatából eredő megfelelő gazdasági megtérülés elősegítése.

4. A Felek elismerik, hogy a CBD-vel összhangban, belső jogszabályaiknak megfelelően kötelességük, hogy figyelembe vegyék, megőrizték és fenntartsák a hagyományos életformájú őslakos és helyi közösségeknek a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható használata szempontjából fontos tudását, újításait és gyakorlatát, és ösztönözzék ezek széles körben való alkalmazását, a tudás, az újítások és a gyakorlat birtokában lévők előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyásával, és támogassák e tudás, újítás, illetőleg gyakorlat felhasználásából származó előnyök igazságos megosztását.

5. Emlékeztetve a CBD 15. cikkére, a Felek elismerik az államok saját természeti erőforrásaik feletti szuverén jogát, valamint azt, hogy a genetikai forrásokhoz való hozzáférés meghatározása a nemzeti kormányok hatáskörébe tartozik, és a nemzeti jogszabályoknak van alárendelve. Emellett a Felek elismerik, hogy arra kell törekedniük, hogy megteremtsék azon feltételeket, amelyek megkönnyítik a genetikai forrásokhoz való hozzáférést, és nem határoznak meg a CBD célkitűzéseivel ellentétes korlátozásokat, valamint, hogy a genetikai forráshoz való hozzáféréshez a forrást adó Fél előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyása szükséges, kivéve, ha e Fél másképp határoz. A Felek, a CBD-vel összhangban, megfelelő intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy a forrást biztosító Féllel méltányos és egyenlő módon, kölcsönös megállapodás alapján osztozzanak meg a genetikai források kereskedelmi vagy egyéb felhasználásából származó előnyökön, valamint a kutatás és fejlesztés eredményein.

6. A Felek törekednek arra, hogy megerősítsék és bővítsék a biológiai sokféleség megőrzéséért és fenntartható használatáért felelős nemzeti intézmények kapacitásait, olyan eszközök révén, mint a kapacitások megerősítése és a technikai segítségnyújtás.

273. CIKK

Erdészeti termékek kereskedelme

Az erdészeti erőforrások fenntartható kezelésének előmozdítása érdekében a Felek elismerik az olyan gyakorlatok elsajátításának szükségességét, amelyek – a belső jogszabályokkal és eljárásokkal összhangban – javítják az erdészeti tárgyú jogszabályok érvényesítését és erdészeti jogi szabályozást, valamint előmozdítják az erdészeti termékek jogszerű és fenntartható kereskedelmét, amelyek közé a következő gyakorlatok tartozhatnak:

- a) a CITES hatékony átültetése és felhasználása a megállapodásban meghatározott kritériumok alapján és az ott megállapított kereteken belül veszélyeztetettnek minősíthető fafajták tekintetében;
- b) olyan rendszerek és mechanizmusok kialakítása, amelyek lehetővé teszik a fáiipari termékek jogszerű eredetének ellenőrzését az értékesítési lánc egészében;

- c) a nemzetközi piacokon elismert önkéntes erdészeti tanúsítási mechanizmusok előmozdítása;
- d) a fakitermelést célzó erdészeti erőforrások kezelésének átláthatósága, és az abban való nyilvános részvétel előmozdítása; valamint
- e) a fakitermelés ellenőrző mechanizmusainak megerősítése, többek között független felügyeleti szervek révén, az egyes Felek jogi kereteivel összhangban.

274. CIKK

Halászlati termékek kereskedelme

1. A Felek elismerik, hogy a halászlati erőforrásokat – azok fenntarthatóságának biztosítása érdekében - szükséges védeni továbbá ésszerűen és felelősségteljes módon kezelni.
2. A Felek elismerik az azon regionális halászlati gazdálkodási szervezetek (a továbbiakban: RMFO) összefüggésében történő együttműködés fontosságát, amelyeknek részesei, a következők érdekében:
 - a) a halászlati erőforrások halászlati kapacitásainak felülvizsgálata és kiigazítása, beleértve a túlhalászlát által érintett erőforrásokat is, annak biztosítása céljából, hogy a halászlati tevékenység arányban álljon az elérhető halászlati lehetőségekkel;

- b) hatékony eszközök elfogadása a figyelemmel kísérés és ellenőrzés érdekében, beleértve a megfigyelői rendszereket, a hajófigyelő rendszereket, az átrakodásnál való ellenőrzést és a kikötő szerinti illetékes állam által végzett ellenőrzést, annak érdekében, hogy biztosítsák a védelmi intézkedéseknek való teljes körű megfelelést;
- c) cselekvések elfogadása a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan (IUU) halászat elenni küzdelem céljából; ennek érdekében a Felek megállapodnak abban, hogy biztosítják, hogy a lobogójuk alatt hajózó hajók a halászati tevékenységet az RFMO keretében elfogadott szabályokkal összhangban folytatják, és e szabályok megsértése esetén szankciót rónak ki a belső jogszabályaik hatálya alá tartozó hajókra.

275. CIKK

Éghajlatváltozás

1. Figyelemmel az Egyesült Nemzetek Éghajlat-változási Keretegyezményére (a továbbiakban: UNFCCC) és a Kiotói Jegyzőkönyvre, a Felek elismerik, hogy az éghajlatváltozás közös és globális probléma, amely a lehető legszélesebb körű együttműködést igényli valamennyi ország részéről, valamint azok részvételét egy hatékony és megfelelő nemzetközi válaszlépésben, az emberiség jelenlegi és jövőbeli generációinak érdekében.

2. A Felek eltökéltek, hogy fokozzák a fejlett országok vezetése alatt az éghajlatváltozással kapcsolatos erőfeszítéseiket, többek között az éghajlatváltozás enyhítését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó belső politikák és e megfelelő nemzetközi kezdeményezések előmozdítása révén, a méltányosság alapján és közös, de elkülönülő felelősséggel, valamint egyedi kapacitásaikkal, illetve társadalmi és gazdasági körülményeikkel összhangban, figyelembe véve különösen a fejlődő ország Felek szükségleteit, körülményeit és az éghajlatváltozás hátrányos hatásaival szemben fennálló magas fokú érzékenységet.
3. A Felek elismerik továbbá, hogy az éghajlatváltozás hatása kihat jelenlegi és jövőbeli fejlődésükre, ennél fogva hangsúlyozzák az adaptációs erőfeszítések fokozásának és támogatásának jelentőségét, különösen a fejlődő ország Felekben.
4. Figyelemmel a kis szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való gyors áttérés célkitűzésére, a Felek előmozdítják a természeti erőforrások fenntartható felhasználását, valamint azokat a kereskedelmi és befektetési intézkedéseket, amelyek előmozdítják és megkönnyítik az elérhető legjobb technológiákhoz való hozzáférést, illetve azok elterjesztését és felhasználását a tiszta energia-előállítás, valamint az éghajlatváltozás enyhítését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó felhasználás céljából.
5. A Felek megállapodnak abban, hogy megvizsgálják olyan cselekvések lehetőségét, amelyek kereskedelmi és befektetési politikáik révén hozzájárulnak az éghajlatváltozás enyhítésére és az ahhoz való alkalmazkodásra vonatkozó célkitűzések megvalósításához, többek között a következők révén:
- a) az innovációkhoz, a fejlesztésekhez, továbbá az olyan áruk, szolgáltatások és technológiák kialakításához való hozzáférés kereskedelmi és befektetési akadályai eltávolításának megkönnyítése, amelyek hozzájárulhatnak az enyhítéshez vagy az alkalmazkodáshoz, figyelembe véve a fejlődő országok körülményeit;

- b) az energiahatékonyságot és a megújuló energiát célzó intézkedések előmozdítása, amelyek megfelelnek a környezeti és gazdasági szükségleteknek, valamint a kereskedelem technikai akadályainak minimalizálása.

276. CIKK

Migráns munkavállalók

A Felek elismerik annak fontosságát, hogy előmozdítsák a munkafeltételek terén az egyenlő bánásmódot annak érdekében, hogy e tekintetben kiküszöböljék a bármely munkavállalóval szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetést, beleértve a területükön jogszerűen foglalkoztatott migráns munkavállalókat is.

277. CIKK

A védelem szintjének fenntartása

1. A Felek nem ösztönzik a kereskedelmet vagy a befektetéseket a környezetvédelmi, illetve munkajogi jogszabályok által biztosított védelmi szint csökkentésével. Ennek megfelelően egyik Fél sem mondhat le és nem térhet el környezetvédelmi vagy munkajogi jogszabályaitól oly módon, amely csökkenti az e jogszabályok által biztosított védelem szintjét, annak érdekében, hogy ösztönözze a kereskedelmet vagy a befektetéseket.

2. Egyik Fél sem mulaszthatja el folyamatosan vagy ismételt környezetvédelmi, illetve munkajogi jogszabályainak hatékony végrehajtását oly módon, hogy az a Felek közötti kereskedelmet vagy befektetéseket érintené.

3. A Felek elismerik, hogy az egyes Feleknek jogában áll a belső környezetvédelmi, illetve munkajogi jogszabályok és előírások vizsgálatára, ellenőrzésére és érvényesítésére jutó erőforrások elosztására vonatkozó döntéseik kapcsán ésszerű mérlegelési jogkört gyakorolni, amennyiben ez nem veszélyezteti a jelen címben meghatározott kötelezettségek végrehajtását.

4. E cím egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az feljogosítja valamely Fél hatóságait arra, hogy környezetvédelmi, illetve munkajogi jogérvényesítési tevékenységeket végezzenek valamely másik Fél területén.

278. CIKK

Tudományos információ

A Felek a munkahelyi egészségre és biztonságra, illetve a környezetvédelemre irányuló, a Felek közötti kereskedelmet érintő intézkedések előkészítése és végrehajtása során elismerik annak fontosságát, hogy figyelembe vegyék a tudományos és műszaki információkat, valamint az alkalmazandó nemzetközi előírásokat, iránymutatásokat és ajánlásokat, tudomásul véve, hogy amikor súlyos és visszafordíthatatlan károk veszélye áll fenn, a teljes tudományos bizonyosság hiánya nem indokolhatja a védintézkedések alkalmazásának elhalasztását¹.

¹ Peru ezt a cikket a környezetről és a fejlődésről szóló Riói nyilatkozat 15. alapelve alapján értelmezi.

279. CIKK

Fenntarthatósági hatások felülvizsgálata

A Felek vállalják, hogy felülvizsgálják, ellenőrzik és értékelik e megállapodásnak a munkaügyre és a környezetvédelemre gyakorolt hatását, szükség esetén saját belső és részvételi eljárásaik révén.

280. CIKK

Intézményi és ellenőrzési mechanizmusok

1. A fenntartható fejlődés kereskedelemmel kapcsolatos vetületeinek végrehajtása, és valamennyi, a jelen címmel összefüggésben felmerülő kérdés és kommunikáció becsatornázása érdekében valamennyi Fél saját közigazgatásán belül kijelöl egy hivatalt, amely kapcsolattartó pontként szolgál a többi Fél felé.
2. A Felek létrehozzák a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottságot. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság az egyes Felek közigazgatásainak munkaügyért, környezetvédelmi és kereskedelmi ügyekért felelős hatóságainak magas szintű képviselőiből áll.

3. A (2) bekezdéstől függetlenül a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság olyan üléseket tart, amelyeken csak az Unió Fél és egy aláíró andoki ország vesz részt, olyan kérdések kapcsán, amelyek kizárólag az Unió Fél és ezen aláíró andoki ország kétoldalú kapcsolataira vonatkoznak, beleértve a 283. cikk szerinti kormányzati konzultációk, illetve a 284. cikk szerinti szakértői testület keretében tárgyalt kérdéseket is.
4. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság a jelen megállapodás hatályba lépését követő első évben, azt követően pedig szükség szerint ül össze, hogy áttekintse e cím végrehajtását, beleértve a 286. cikkben foglalt együttműködési tevékenységeket is, illetve, hogy megvitassa a jelen cím hatálya alá tartozó, közös érdekű kérdéseket. Az albizottság maga állapítja meg eljárási szabályait, döntéseit pedig konszenzussal hozza.
5. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság munkája a párbeszéden, a hatékony együttműködésen, a jelen cím hatálya alá tartozó kötelezettségvállalások és kezdeményezések előmozdításán, illetve az esetlegesen felmerülő nehézségek esetén a kölcsönösen kielégítő megoldások keresésén alapul.
6. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság feladatai a következők:
 - a) e cím nyomon követésének elvégzése és a fenntartható fejlődés célkitűzései elérését célzó cselekvések azonosítása;

- b) amennyiben szükségesnek ítéli, ajánlások előterjesztése a kereskedelmi bizottság számára e cím megfelelő végrehajtása és annak legjobb kihasználása érdekében;
- c) az együttműködési területek azonosítása és az együttműködés végrehajtásának ellenőrzése, a 326. cikk sérelme nélkül;
- d) amennyiben szükségesnek ítéli, a jelen megállapodás által a munkaügyre és a környezetvédelemre gyakorolt hatás értékelése; valamint
- e) bármilyen egyéb kérdés megoldása a jelen cím alkalmazási körében, a 283., 284. és 285. cikkben kialakított mechanizmusok sérelme nélkül.

7. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság előmozdítja munkájának átláthatóságát, és az abban való nyilvános részvételt. Ennek megfelelően az albizottság ellenkező tartalmú határozata hiányában az albizottság határozatait, valamint a jelen cím végrehajtásával kapcsolatos kérdésekről szóló, az albizottság által előkészített jelentéseket nyilvánosságra kell hozni. Emellett az albizottság kész arra, hogy a nyilvánosság részéről a jelen címmel kapcsolatos javaslatokat, észrevételeket és nézeteket fogadjon és vegyen figyelembe.

281. CIKK

Belső mechanizmusok

Valamennyi Fél konzultál belső munkaügyi és környezetvédelmi vagy fenntartható fejlődéssel foglalkozó bizottságaival vagy csoportjaival, vagy - amennyiben nem léteznek - ilyen bizottságokat vagy csoportokat hoz létre. Az ilyen bizottságok vagy csoportok - akár saját kezdeményezés alapján - véleményeket és ajánlásokat terjeszthetnek elő a jelen cím alkalmazásával kapcsolatban a Felek megfelelő belső csatornáin keresztül. Az ilyen bizottságok vagy csoportok – amelyeknek kiegyensúlyozottan képviselniük kell a fent említett területeken működő reprezentatív szervezeteket – létrehozására és a velük folytatott konzultációra vonatkozó eljárásoknak összhangban kell állniuk a belső joggal.

282. CIKK

A civil társadalommal folytatott párbeszéd

1. A 280. cikk (3) bekezdése alapján a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság a Felek eltérő megállapodásának hiányában évente egyszer ülést tart a civil társadalmi szervezetek, illetve a tágabb értelemben vett nyilvánosság részvételével annak érdekében, hogy párbeszédet folytasson a jelen cím végrehajtásával kapcsolatos kérdésekről. A Felek legkésőbb e megállapodás hatályba lépését követő egy éven belül megállapodnak az ilyen, a civil társadalom részvételével folytatott ülésekkel kapcsolatos eljárásról.

2. Annak érdekében, hogy előmozdítsák a releváns érdekek kiegyensúlyozott képviselését, a Felek lehetővé teszik a 281. cikkben megjelölt területek érdekeltjei számára, hogy részt vegyenek ezeken az üléseken. Az ülések összefoglalóit a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.

283. CIKK

Kormányzati konzultációk¹

1. Valamely Fél a másik Fél kapcsolattartó pontjához intézett írásbeli kérés útján konzultációt kérhet egy másik Félről bármely, e cím alapján felmerülő, kölcsönös érdeklődésre számot tartó témában. A megkeresett Fél haladéktalanul válaszol.

2. A konzultáló Felek párbeszéd és konzultációk révén mindent megtesznek az ügy kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében. Adott esetben, a két konzultáló Fél megállapodása szerint, információkat vagy véleményt kérhet bármely személytől, szervezettől vagy szervtől, amely hozzájárulhat a szóban forgó kérdés vizsgálatához, beleértve a 269. és 270. cikkben szereplő nemzetközi szervezeteket, illetve nemzetközi megállapodások által létrehozott szerveket.

¹ A jelen címben szereplő kormányzati konzultációkban részt vevő Felek (a továbbiakban: konzultáló Fél vagy konzultáló Felek) egyfelől az Európai Unió, másfelől egy aláíró andoki ország. Aláíró andoki ország nem kérhet konzultációt egy másik aláíró andoki országtól.

3. Ha egy konzultáló Fél úgy ítéli meg, hogy az ügy további megvitatást igényel, akkor az adott Fél a másik konzultáló Fél kapcsolattartó pontjához intézett írásbeli kérelem útján kérheti, hogy a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottságot hívják össze az ügy megvitatása érdekében. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság haladéktalanul összeül és arra törekszik, hogy az ügyben határozatot hozzon. Az albizottság határozatát közzé kell tenni, hacsak az albizottság másként nem határoz.

4. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság rendszeresen jelentéseket tesz közzé, amelyekben ismerteti a lezárt konzultációs eljárások eredményét, és amennyiben szükségesnek ítéli, jelentést tesz a folyamatban lévő konzultációkról.

284. CIKK

Szakértői testület

1. Ha a konzultáló Felek másként nem egyeznek meg, a konzultáló Fél 90 nappal a konzultációs kérelem megküldését követően kérheti, hogy szakértői testületet hívjanak össze olyan ügy megvizsgálása érdekében, amelyet nem rendeztek kielégítően a 283. cikk szerinti kormányzati konzultációk során.

2. A (3) és (4) bekezdés szerinti eljárásnak megfelelően kiválasztott szakértői testület dönt arról, hogy a Fél teljesítette-e a jelen cím hatálya alá tartozó kötelezettségeit.

3. E megállapodás hatályba lépésekor a Felek a kereskedelmi bizottság elé terjesztenek egy legalább 15 személyt tartalmazó listát, akik szakértelemmel rendelkeznek a jelen cím hatálya alá tartozó kérdésekben, és akik közül legalább öt személy egyik Félnak sem az állampolgára, és akik alkalmasak arra, hogy a szakértői testület elnökeként működjenek. A listát a kereskedelmi bizottság első ülésén hagyja jóvá. A szakértők függetlenek és nem fogadhatnak el utasításokat egyik Féltől sem.

4. Az eljárásban résztvevő mindegyik Fél¹ egy szakértőt választhat ki a szakértői listáról, a szakértői testület felállítását kérő kérelem kézhezvételétől számított harminc napon belül. Az eljárásban résztvevő Felek, ha szükségesnek ítélik, megállapodhatnak abban, hogy olyan szakértőket neveznek ki a szakértői testületbe, akik nem szerepelnek a listán. Ha a fenti határidőn belül valamelyik eljárásban résztvevő Fél nem választja ki a szakértőjét, az eljárásban résztvevő másik Fél választ a szakértői listáról egy olyan szakértőt is, aki azon Fél állampolgára, amely nem választott szakértőt. A két kiválasztott szakértő egyezik meg a testület elnökének személyben, aki egyik Félnak sem lehet állampolgára. Egyetértés hiányában az elnököt sorshúzással választják ki. A szakértői testületet a felállítását kérő kérelem kézhezvételétől számított 40 napon belül létre kell hozni.

¹ Az „eljárásban részt vevő Fél” az a konzultáló Fél, amely a szakértői testület előtt folyó eljárásban részt vesz.

5. A Felek beadványokat nyújthatnak be a szakértői testülethez. A szakértői testület írásbeli beadványt vagy bármilyen más információt kérhet és kaphat szervezetektől, intézményektől és releváns információkkal vagy szakértelemmel rendelkező személyektől, ideértve a vonatkozó nemzetközi szervezetektől vagy szervektől származó, a 269. és 270. cikkben szereplő nemzetközi egyezményekkel és megállapodásokkal kapcsolatos kérdéseket tartalmazó írásbeli beadványokat és információkat.

6. E megállapodás hatályba lépésekor a Felek a kereskedelmi bizottság elé terjesztik a szakértői testület eljárási szabályait, annak az első ülésen való elfogadása céljából.

285. CIKK

A szakértői testület jelentése¹

1. A szakértői testület az eljárásban résztvevő Felek elé az utolsó szakértő kiválasztásától számított 60 napon belül előterjeszti első jelentését, amely a szakértői testületnek az üggyel kapcsolatos előzetes következtetéseit tartalmazza. Az eljárásban résztvevő Felek az előterjesztést követő 15 napon belül írásbeli észrevételeket terjeszthetnek a szakértői testület elé az első jelentéssel kapcsolatban. Az írásbeli észrevételek megvizsgálását követően a szakértői testület felülvizsgálhatja az első jelentést. A szakértői testület záró jelentésében ki kell térni minden, az eljárásban részt vevő Felek által írásbeli észrevételeikben hivatkozott érvre.

¹ A szakértői testület ajánlásai kibocsátása során figyelembe veszi a 269. és 270. cikkben szereplő megállapodások és egyezmények alapján fennálló kötelezettségek többoldalú összefüggését.

2. A szakértői testület végső jelentését, beleértve ajánlásait is, az első jelentés (1) bekezdés szerinti előterjesztését követő 45 napon belül terjeszti az eljárásban részt vevő Felek elé. Az eljárásban részt vevő Felek a kibocsátást követő 15 napon belül nyilvánosságra hozzák a végső jelentés nem bizalmas változatát.
3. Az eljárásban részt vevő Felek megállapodhatnak az (1) és (2) bekezdésben szereplő határidők meghosszabbításában.
4. Az eljárásban résztvevő érintett Fél tájékoztatja a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottságot a szakértői testület ajánlásaival kapcsolatos szándékairól, beleértve az ajánlások végrehajtását célzó cselekvési terv előterjesztését is. A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság figyelemmel kíséri a Felek által meghatározott intézkedések végrehajtását.
5. E cím nem tartozik a XII. cím (Vitarendezés) hatálya alá.

Együttműködés kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ügyekben

Figyelemmel e cím kooperatív megközelítésére, valamint a XIII. cím (Technikai segítségnyújtás és kereskedelmi kapacitás-építés) rendelkezéseire, a Felek elismerik azon együttműködési tevékenységek jelentőségét, amelyek hozzájárulnak a jelen cím végrehajtásához és legjobb felhasználásához, különösen pedig a rendelkezéseiben meghatározott munkaüggyel és környezetvédelemmel kapcsolatos politikák és gyakorlatok javításához. Az ilyen együttműködési tevékenységek a közös érdek körébe tartozó területekre terjednek ki, mint például:

- a) a jelen megállapodás által a munkaügyre és a környezetvédelemre gyakorolt hatások értékelése, beleértve az értékelés módszertanának és indikátorainak javítására irányuló tevékenységeket is;
- b) az alapvető ILO egyezmények és többoldalú környezetvédelmi megállapodások felügyelete, figyelemmel kísérése és hatékony végrehajtása, beleértve a kereskedelemmel kapcsolatos szempontokat is;
- c) a munkavédelem és környezetvédelem szintjeire és előírásaira vonatkozó tanulmányok, és az ilyen szintek figyelemmel kísérésére irányuló mechanizmusok;
- d) az éghajlatváltozás enyhítésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos tevékenységek, beleértve az erdőirtásból és az erdőpusztulásból származó kibocsátások csökkentésévek (REDD) kapcsolatos tevékenységeket is;

- e) a nemzetközi éghajlat-változási szabályozás szempontjaival kapcsolatos, a kereskedelem – ideértve az UNFCCC célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulást célzó kereskedelmet és befektetéseket is – szempontjából releváns tevékenységek;
- f) az e címben szereplő biológiai sokféleség megőrzéséhez és fenntartható felhasználásához kapcsolódó tevékenységek;
- g) az erdészeti termékek jogszerű eredetének megállapításához, az önkéntes erdészeti tanúsítási rendszerekhez és a különböző erdészeti termékek nyomon követhetőségéhez kapcsolódó tevékenységek;
- h) a fenntartható erdőkezelés bevált módszereinek ösztönzését célzó tevékenységek;
- i) a jelen címben szereplő halászati termékek kereskedelméhez kapcsolódó tevékenységek;
- j) a vállalatok társadalmi felelősségvállalása helyes gyakorlatainak előmozdításához és végrehajtásához kapcsolódó információcsere és tapasztalatcsere; valamint
- k) az ILO tisztességes munkára vonatkozó menetrendjének kereskedelemmel kapcsolatos szempontjaira vonatkozó tevékenységek, beleértve a kereskedelem és a produktív munka, az alapvető munkaügyi előírások, a szociális védelem és a társadalmi párbeszéd közötti kapcsolódásokat is.

X. CÍM

ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS IGAZGATÁSI ELJÁRÁSOK

287. CIKK

Az átláthatóság előmozdítása érdekében folytatott együttműködés

A Felek a megfelelő kétoldalú és többoldalú fórumokon együttműködnek annak érdekében, hogy fokozzák az átláthatóságot a kereskedelemmel kapcsolatos kérdésekben.

288. CIKK

Közzététel

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdéssel kapcsolatos általánosan alkalmazandó intézkedéseket, beleértve a törvényeket, rendeleteket, bírósági határozatokat, eljárásokat és közigazgatási döntéseket, haladéktalanul közzéteszik vagy az érdekelt személyek rendelkezésére bocsátják oly módon, hogy azokat az érdekelt személyek megismerhessék.

2. A lehetséges mértékig valamennyi Fél lehetőséget biztosít az érdekelt személyeknek, hogy a javasolt, az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdéssel kapcsolatos, általánosan alkalmazandó törvényeket, rendeleteket, eljárásokat és közigazgatási döntéseket véleményezhessék, és - amennyiben azok relevánsak - ezeket a véleményeket megvizsgálja,.

3. Akkor tekinthető úgy, hogy az (1) bekezdésben szereplő információkat rendelkezésre bocsátották, ha az információt a WTO-nak való megfelelő bejelentés révén, vagy a Fél hivatalos, nyilvánosan és ingyenesen látogatható weboldalán hozzáférhetővé tették.

289. CIKK

Bizalmas információk

E megállapodás egyik rendelkezése sem kötelezi egyik Felet sem arra, hogy olyan bizalmas információkat szolgáltatson, amelyek közlése gátolná a jogszabályok végrehajtását, vagy más módon ellentétben állna a közérdekkel, vagy amely egyes állami vállalatok vagy magánvállalkozások jogszerű kereskedelmi érdekeit sértené.

290. CIKK

Információcsere

1. A másik Fél kérelmére, a jogilag lehetséges mértékben a Fél megállapodás-koordinátorán keresztül információt szolgáltat és haladéktalanul válaszol minden, olyan üggyel kapcsolatos kérdésre, amely lényegesen érintheti e megállapodást.
2. Amennyiben valamely Fél e megállapodással összhangban olyan információt szolgáltat egy másik Félnek, amelyet bizalmasként jelöl meg, utóbbi ezt az információt bizalmasan kezeli.
3. A Fél kérelmére a másik Fél megállapodás-koordinátora megjelöli azt a szervet vagy tisztviselőt, amely vagy aki felelős e megállapodás végrehajtásának hatálya alá tartozó bármely ügyben, és megadja az igényelt segítséget a megkereső Féllel való kommunikáció megkönnyítése érdekében.

291. CIKK

Igazgatási eljárások

Valamennyi Fél következetes, pártatlan és ésszerű módon kezeli a 288. cikk (1) bekezdésében szereplő általánosan alkalmazandó intézkedéseket. E célból, amikor ezeket az intézkedéseket egyedi esetekben egy másik Fél konkrét személyeire, áruira, szolgáltatásaira vagy létesítményeire alkalmazzák, valamennyi Fél köteles:

- a) - amennyiben lehetséges és a belső joggal összhangban - az eljárás által közvetlenül érintett érdekelt személyek részére az eljárás megindításakor ésszerű tájékoztatást adni, többek között az eljárás jellegéről, az eljárás kezdeményezésének jogalapjáról és a vitatott kérdések általános leírásáról;
- b) biztosítani, hogy az ilyen érdekelt személyek részére ésszerű lehetőséget biztosítsanak arra, hogy bármely végleges közigazgatási cselekményt megelőzően előadhassák az álláspontjukat alátámasztó tényeket és érveket, amennyiben ezt a rendelkezésre álló idő, az eljárás jellege és a közérdek lehetővé teszi; valamint
- c) biztosítani azt, hogy eljárásai belső jogszabályain alapuljanak és összhangban álljanak azokkal.

Felülvizsgálat és fellebbezés

1. Valamennyi Fél bírói, kvázi bírói vagy közigazgatási törvényszékeket vagy eljárásokat hoz létre vagy tart fenn az e megállapodás hatálya alá tartozó, kereskedelemmel kapcsolatos ügyekre vonatkozó cselekmények haladéktalan felülvizsgálata és, ha indokolt, kiigazítása érdekében. E törvényszékeknek és eljárásoknak a közigazgatási végrehajtással megbízott hivataltól vagy hatóságtól függetlennek kell lenniük, az azokért felelős személyeknek pártatlanoknak kell lenniük és e személyeknek nem fűződhet lényeges érdekük az ügy kimenetelében.
2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy bármely ilyen törvényszék vagy eljárás során az eljárás felei jogosultak legyenek a következőkre:
 - a) ésszerű lehetőség saját álláspontjuk alátámasztására vagy megvédésére; valamint
 - b) olyan döntéshozatalra, amely a bizonyítékokon és a feljegyzések benyújtásán, vagy ha a belső jogszabály előírja, a közigazgatási hatóság által összeállított feljegyzéseken alapul.
3. Valamennyi Fél biztosítja – a belső jogszabályai által biztosított fellebbezési vagy további felülvizsgálati lehetőségre figyelemmel –, hogy az ilyen határozatot a szóban forgó igazgatási cselekményre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hivatal vagy hatóság hajtsa végre és alkalmazza gyakorlata során.

A támogatások átláthatósága

1. E megállapodás alkalmazásában az áruk kereskedelmére vonatkozó támogatás olyan intézkedés, amely megfelel a támogatásokról szóló megállapodás 1.1. cikkében foglalt feltételeknek, utóbbi 2. cikke értelmében egyedinek minősül.
2. Az áruk kereskedelmével kapcsolatos támogatások területén valamennyi Fél biztosítja az átláthatóságot. E megállapodás hatályba lépésétől számított két év eltelte után az egyes Felek két évente jelentést terjesztenek a többi Fél elé a kormány vagy állami szerv által nyújtott támogatások jogalapjáról, formájáról, összegéről vagy költségvetéséről, valamint ha lehetséges, kedvezményezettjéről. A jelentés megtételének minősül, a vonatkozó információnak az érintett Fél vagy az érintett Fél nevében más személy nyilvánosan elérhető honlapon közzéteszi. Az információcsere során a Felek figyelembe veszik a szakmai és az üzleti titkokra vonatkozó követelményeket.
3. A kereskedelmi bizottság időről időre felülvizsgálja az egyes Felek által e cikk végrehajtásában elért előrehaladást.
4. Az ebben a cikkben található rendelkezések nem érintik a Felek arra vonatkozó jogait, hogy a WTO vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a másik Fél által alkalmazott támogatással szemben kereskedelmi jogorvoslattal éljenek, illetve hogy vitarendezést vagy más megfelelő lépést kezdeményezzenek.

5. A Felek megállapodnak abban, hogy egy másik Fél kérelmére információkat cserélnek a szolgáltatáskereskedelemmel kapcsolatos kérdésekben, és az ezekkel a kérdésekkel kapcsolatos első eszmecserét a jelen megállapodás hatályba lépését követő egy év elteltével tartják.
6. E cikkekre a XII. cím (Vitarendezés) hatálya nem terjed ki.

294. CIKK

Különös szabályok

E cím rendelkezései a megállapodás egyéb címeiben megállapított különös szabályok sérelme nélkül alkalmazandók.

XI. CÍM

ÁLTALÁNOS KIVÉTELEK

295. CIKK

Biztonsági kivételek

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy:
 - a) az megkövetelje bármelyik Félről olyan információk szolgáltatását, vagy hozzáférhetővé tételét, amelyek átadását alapvető biztonsági érdekeivel ellentétesnek ítéli; vagy
 - b) bármely Féllet megakadályozza az általa alapvető biztonsági érdekei miatt szükségesnek tartott bármely intézkedés megtételében:
 - i) amely nemzetbiztonsági vagy nemzeti védelmi célokból nélkülözhetetlen kormányzati beszerzésekre vonatkozik;
 - ii) amely hasadó- és fuzionáló anyagokra, illetve ezek alapanyagaina vonatkozik;

- iii) amely fegyverek, lőszeres és hadianyagok gyártásához, kormányzati beszerzéséhez vagy kereskedelméhez kapcsolódik, vagy olyan más áruk és anyagok kereskedelméhez, szolgáltatások vagy létesítmények nyújtásához kapcsolódik, amelyeket közvetlenül vagy közvetve katonai létesítmények ellátása céljából végeznek;
 - iv) amelyet háború idején vagy más, a nemzetközi kapcsolatokban fellépő szükséghelyzet esetén hoznak; vagy
- c) bármely Felet megakadályozza abban, hogy megtegye a nemzetközi béke és biztonság fenntartása céljából elfogadott kötelezettségeinek végrehajtása érdekében szükséges intézkedéseket.

2. A kereskedelmi bizottságot a lehetséges mértékben tájékoztatni kell a valamely Fél által megtett, az (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti intézkedésről, és annak befejezéséről.

296. CIKK

Adózás

1. E megállapodás csak annyiban vonatkozik az adózási intézkedésekre, amennyiben alkalmazása szükséges a megállapodás rendelkezéseinek hatályosulásához.

2. E megállapodás egyik rendelkezése sem érinti az Európai Unió valamely tagállama és valamely aláíró andoki ország közötti bármely adózási egyezmény¹ alapján bármelyik Félre vonatkozó jogokat és kötelezettségeket. E megállapodás és valamely ilyen egyezmény összeegyeztethetlensége esetén az összeegyeztethetlenség erejéig az egyezmény élvez elsőbbséget. Az Európai Unió valamely tagállama és valamely aláíró andoki ország közötti adózási egyezmény esetén kizárólag az egyezmény szerinti hatáskörrel rendelkező hatóságok felelősek azért, hogy meghatározzák, fennáll-e bármilyen összeegyeztethetlenség e megállapodás és az adott egyezmény között.

3. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy megakadályozza a Feleket abban, hogy elfogadjanak vagy fenntartsanak olyan intézkedéseket, amelyek:

- a) célja a közvetlen adók hatékony és méltányos kivetésének és beszedésének biztosítása;
- b) a belső adójogszabályok megfelelő rendelkezéseinek – beleértve a vámok kivetésére és beszedésére vonatkozó rendelkezéseket is – alkalmazása során megkülönböztetik a különösen a lakóhelyük vagy a tőkebefektetésük helye szerint eltérő helyzetben lévő adófizetőket;
- c) célja az adózás elkerülésének és az adócsalásnak a megakadályozása, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény vagy más adóegyezmény adóügyi rendelkezései, illetve a belső adójogi jogszabályok alapján; vagy

¹ Jelen cikk alkalmazásában az „adózási egyezményt” úgy kell értelmezni, mint a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezményt, vagy más nemzetközi adózási egyezményt vagy megállapodást.

d) összeegyeztethetetlen bármelyik, a jelen megállapodás szerinti legnagyobb kedvezményes elbírásra vonatkozó kötelezettséggel, feltéve, hogy az eltérő bánásmód adózási egyezmény eredménye.

4. A jelen megállapodásban meg nem határozott adózással kapcsolatos kifejezések vagy fogalmak meghatározása megfelel az intézkedést alkalmazó Fél belső joga szerinti adózással kapcsolatos kifejezéseknek vagy fogalmaknak, illetve hasonló kifejezéseknek és fogalmaknak.

297. CIKK

Fizetési mérleg

1. Amennyiben bármelyik Fél súlyos nehézségekkel szembesül a külső finanszírozással vagy a fizetési mérleggel kapcsolatban, illetve ennek veszélye fenyeget, korlátozó intézkedéseket fogadhat el és tarthat fenn az árukkal, szolgáltatásokkal és a letelepedéssel kapcsolatban, beleértve az ilyen ügyletekkel összefüggő kifizetésekkel és átutalásokkal kapcsolatos intézkedéseket is.

2. Az (1) bekezdés szerint elfogadott vagy fenntartott korlátozó intézkedések nem lehetnek diszkriminatívak és csak korlátozott időtartamig tarthatók fenn, továbbá nem haladhatják meg a fizetési mérleg helyzetének helyreállításához szükséges mértéket, , továbbá összhangban kell lenniük a WTO-egyezményben megállapított feltételekkel, és összeegyeztethetőnek kell lenniük a Nemzetközi Valutaalap alapokmányával, amennyiben azok irányadók¹.

¹ A WTO-megállapodással megállapított, e cikkben hivatkozott feltételek mutatis mutandis alkalmazandók az olyan fizetési mérlegre vonatkozó intézkedésekre is, amelyek a szolgáltatási ágazattól eltérő ágazatban való letelepedésre vonatkoznak.

3. A Felek törekednek arra, hogy elkerüljék az (1) bekezdésben említett korlátozó intézkedések alkalmazását. Amennyiben valamelyik Fél ilyen intézkedéseket vezet be vagy módosít, e Fél haladéktalanul értesíti erről a másik Felet, és a lehető leghamarabb időbeli ütemezést nyújt be azok eltörlésére.

4. Haladéktalanul konzultációt kell tartani a kereskedelmi bizottságban. Ez a konzultáció értékeli az e cikk alapján korlátozó intézkedéseket elfogadó vagy fenntartó Fél fizetési mérlegének helyzetét, és magukat az intézkedéseket, figyelembe véve többek között az olyan tényezőket, mint:

- a) a fizetési mérleggel és a külső finanszírozással kapcsolatos nehézségek természete és mértéke;
- b) a külső gazdasági és kereskedelmi környezet; valamint
- c) a rendelkezésre álló alternatív korrekciós intézkedések.

A konzultáció során foglalkoznak azzal, hogy a korlátozó intézkedések megfelelnek-e a (2) és (3) bekezdésnek. Az árfolyamra, monetáris tartalékokra és a fizetési mérlegre vonatkozóan a Nemzetközi Valutaalap által rendelkezésre bocsátott valamennyi statisztikai és egyéb ténymegállapítást el kell fogadni, és a következtetések alapjául a Nemzetközi Valutaalap által az érintett Fél fizetési mérlegéről és külső finanszírozási helyzetéről készített felméréseket kell használni.

XII. CÍM

VITARENDEZÉS

1. FEJEZET

CÉL, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

298. CIKK

Cél

E cím célja, hogy megakadályozza és rendezze a Felek között e megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerülő vitákat és hogy a Felek lehetőség szerint kölcsönösen kielégítő megoldásra jussanak bármilyen kérdéssel kapcsolatban, amely a szerződés működésére hatással lehet. Amennyiben kölcsönös megállapodáson alapuló megoldás nem lehetséges, a jelen cím elsődleges célja általánosságban az érintett intézkedések visszavonásának biztosítása, amennyiben azokról megállapítják, hogy összeegyeztethetetlenek e megállapodás rendelkezéseivel.

299. CIKK

Hatály

1. E megállapodás eltérő rendelkezése hiányában e cím rendelkezései az e megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos bármely vitára vonatkoznak, különösen abban az esetben, ha valamelyik Fél úgy véli, hogy egy másik Fél által tett intézkedés ellentétes a jelen megállapodás szerinti kötelezettségeivel.
2. E cím nem alkalmazandó az aláíró andoki országok közötti vitákra.

300. CIKK

Fogalommeghatározások

E cím alkalmazásában az „a vitában részt vevő fél” vagy az „egy vitában részt vevő fél”, illetve „a vitában részt vevő felek” vagy az „egy vitában részt vevő felek” kifejezések a jelen megállapodásban részes azon Felet vagy Feleket jelentik, amely/ amelyek a jelen cím hatálya alá tartozó vitarendezési eljárásban részes fél/ felek.

2. FEJEZET

KONZULTÁCIÓK

301. CIKK

Konzultációk

1. A Felek arra törekednek, hogy a 299. cikk szerinti, bármilyen kérdéssel kapcsolatos vitákat jóhiszeműen eljárva konzultációt kezdeményeznek egymással, kölcsönösen elfogadott megoldás elérése céljából.
2. Valamely Fél a másik Félhez intézett, másolatban a kereskedelmi bizottságnak megküldött írásos kérelem formájában kezdeményezhet konzultációt, megjelölve a szóban forgó intézkedést és a panasz jogalapját.
3. A megkeresett Fél a konzultáció iránti kérelemre a kérelem kézhezvételétől számított 10 napon belül válaszol, és válaszát másolatban megküldi a kereskedelmi bizottságnak. Sürgős esetben ez a határidő öt nap.
4. A vitában részt vevő felek megállapodhatnak abban, hogy nem kezdenek a jelen cikk alapján konzultációt, hanem közvetlenül a 302. cikk szerinti választottbírói testület eljárását veszik igénybe. Az ilyen döntésről legkésőbb a választottbírói testület létrehozására irányuló kérelmet megelőző ötödik nap előtt írásban tájékoztatni kell a kereskedelmi bizottságot.

5. A Felek eltérő megállapodásának hiányában a konzultációt a megkeresésnek a megkeresett Félhez érkezésétől számított 30 napon belül meg kell tartani és lezártnak kell tekinteni; a konzultációkat a megkeresett Fél területén kell tartani. A vitában részt vevő felek megállapodása alapján a konzultáció bármilyen egyéb technikai eszköz segítségével megtartható. A konzultációk során közzétett valamennyi információ bizalmas természetű marad.
6. Sürgős esetekben, különösen romlandó árukkal, vagy olyan árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos esetekben, amelyek – mint egyes szezonális áruk és szolgáltatások – gyorsan elveszítik kereskedelmi értéküket, a konzultációt a megkeresésnek a megkeresett Félhez érkezésétől számított 15 napon belül meg kell tartani és lezártnak kell tekinteni.
7. A konzultáció során valamennyi konzultáló Félnek kellő ténybeli információt kell szolgáltatnia ahhoz, hogy lehetséges legyen teljes körűen megvizsgálni azt, hogy az alkalmazott vagy javasolt intézkedés, illetve más kérdés miként hat a jelen megállapodás működésére és alkalmazására.
8. A jelen cikk szerinti konzultáció során valamennyi konzultáló Fél biztosítja, hogy illetékes kormányzati szerveinek a konzultáció tárgyát képező kérdéssel kapcsolatban releváns ismeretekkel rendelkező személyzete részt vegyen a konzultációban.

9. A konzultáló Felek eltérő megállapodásának hiányában, amennyiben egy vita a jelen megállapodás által létrehozott albizottságban konzultáció tárgya, az ilyen konzultáció felválthatja a jelen cikk szerinti konzultációt, amennyiben a szóban forgó intézkedést és a panasz jogalapját szabályszerűen megjelölték az ilyen konzultációk során. A konzultáló Felek eltérő megállapodásának hiányában az albizottságban tartott konzultációt a megkeresésnek a megkeresett Félhez érkezésétől számított 30 napon belül lezártnak kell tekinteni.

10. A konzultáció iránti kérelem beérkezésétől számított öt napon belül az a Fél, amely nem konzultáló Fél, és érdeke fűződik a konzultáció tárgyát képező kérdéshez, írásban kérheti a konzultáló Felektől, hogy részt vehessen a konzultációban, ezt a kérelmet másolatban a kereskedelmi bizottságnak is megküldi. Feltéve, hogy egyik konzultáló Fél sem utasítja el ezt a kérelmet, az ilyen Fél harmadik félként részt vehet a konzultációban, összhangban a 315. cikk szerinti kialakított eljárási szabályokkal (a továbbiakban: eljárási szabályzat).

3. FEJEZET

VITARENDEZÉSI ELJÁRÁSOK

302. CIKK

A választottbíróági eljárás kezdeményezése

1. A panaszos Fél a következő esetekben kérheti választottbírói testület létrehozását:
 - a) a panaszolt Fél a 301. cikk (3) bekezdésével összhangban nem válaszol a konzultáció iránti kérelemre;
 - b) a konzultációt nem tartották meg a 301. cikk (5) vagy az esettől függően (6) bekezdésében meghatározott határidőn belül;
 - c) a konzultáló Feleknek nem sikerült a vitát konzultáció útján megoldaniuk; vagy
 - d) a vitában résztvevő felek megállapodtak abban, hogy a 301. cikk (4) bekezdésével összhangban nem tartanak konzultációt.

2. A választottbírói testület létrehozására irányuló kérelmet írásban kell benyújtani annak a Félnek a részére, amellyel szemben panaszt emelnek, valamint a kereskedelmi bizottságnak. A panaszos Fél kérelmében megjelöli a szóban forgó adott intézkedést, és kifejti, hogy ez az intézkedés miképpen sérti e megállapodás rendelkezéseit, úgy, hogy abból egyértelműen kitűnjék a panasz jogalapja.
3. A Fél nem kérheti választottbírói testület létrehozását valamely tervezett intézkedés felülvizsgálata céljából.
4. A választottbírói testület létrehozására irányuló kérelem beérkezését követő 10 napon belül az a Fél, amely nem vitában részt vevő fél, de ahhoz lényeges érdeke fűződik, írásban kérheti a vitában részt vevő felektől, hogy részt vehessen a választottbírói eljáráásban, és ezt a kérelmet másolatban a kereskedelmi bizottságnak is megküldi. Az ilyen Fél az eljárási szabályzattal összhangban harmadik félként vehet részt az eljárásban.

303. CIKK

A választottbírói testület létrehozása

1. A választottbírói testület három választottbíróból áll.

2. A választottbírói testület létrehozása iránti megkeresésének a panaszolt Félhez való beérkezésétől számított 12 napon belül a vitában részt vevő valamennyi fél kijelöl egy választottbírókat a 304. cikkel összhangban létrehozott jegyzékről. Amennyiben a vitában részt vevő valamelyik fél nem jelöl ki választottbírókat, a vitában részt vevő másik fél kérelmére a választottbírókat a kereskedelmi bizottság elnöke vagy az elnök küldötte választja ki sorshúzással az adott vitában álló fél által a választottbírók jegyzékére javasolt személyek közül.
3. Amennyiben a vitában részt vevő felek nem állapodnak meg a választottbírói testület elnökének személyében a (2) bekezdésben meghatározott időtartamon belül, a vitában részt vevő bármelyik fél kérelmére a választottbírói testület elnökét a kereskedelmi bizottság elnöke vagy az elnök küldötte választja ki sorshúzással a választottbírók jegyzékéről az erre a célra kijelölt személyek közül.
4. A kereskedelmi bizottság elnöke vagy az elnök küldötte a választottbírókat a 304. cikk szerinti jegyzékről sorshúzással, a (2) vagy (3) bekezdéssel összhangban benyújtott kérelem beérkezésétől számított öt napon belül választja ki a.

5. A (2)–(4) bekezdéstől függetlenül, a vitában részt vevő felek kölcsönös megegyezéssel a megkeresésnek a panaszolt Félhez érkezésétől számított 10 napon belül választottbírónak választhatnak olyan személyeket is, akik nem szerepelnek a választottbírók jegyzékén, de megfelelnek a 304. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.

6. A választottbírói testület létrehozásának időpontja az az időpont, amelyen valamennyi kijelölt választottbíró az eljárási szabályzattal összhangban megerősíti, hogy elfogadja a megbízást.

304. CIKK

A választottbírók jegyzéke

1. A kereskedelmi bizottság első ülésén megállapítja annak a 25 személynek a jegyzékét, akik vállalják a választottbírói tisztséget és alkalmasak a tisztség betöltésére. Mindegyik Fél öt személyt javasol választottbírónak. Emellett a Felek kölcsönös megállapodással 10 olyan személyt is kiválasztanak, akik nem állampolgárai¹ egyik Félnek sem, és akik a választottbírói testület elnökeként járhatnak el.

2. A kereskedelmi bizottság biztosítja, hogy az (1) bekezdéssel összhangban létrehozott jegyzék mindig teljes legyen. A jegyzék minden esetben felhasználható a 303. cikkel összhangban, akkor is, ha az nem teljes.

¹ A jelen cím alkalmazásában az „állampolgár” olyan természetes személy, aki az Európai Unió valamely tagállamának vagy egy aláíró andoki országnak az állampolgára, vagy állandó lakóhelye az Európai Unió valamelyik tagállamában vagy egy aláíró andoki országban van.

3. A választottbíróknak szakértelemmel vagy tapasztalatokkal kell rendelkezniük a jog, a nemzetközi kereskedelem vagy a nemzetközi megállapodásokból eredő viták rendezése terén. A választottbírók függetlenek, pártatlanok, egyik Féllel sem állhatnak közvetlen vagy közvetett kapcsolatban, és nem kaphatnak utasítást sem a Felektől, sem más szervezettől. A választottbíróknak meg kell felelniük a jelen címmel összhangban kialakított magatartási kódexnek (a továbbiakban: magatartási kódex).

4. A kereskedelmi bizottság ezen kívül olyan további, 12 személyből álló további jegyzékeket is létrehozhat, ahol a jegyzékben szereplő személyeknek ágazati tapasztalatokkal rendelkeznek a jelen megállapodás hatálya alá tartozó egyes kérdésekben. Ennek érdekében mindegyik Fél három személyt jelöl meg a választottbírói tisztségre. A Felek kölcsönös megállapodással három olyan jelöltet választanak ki a választottbíróvási testület elnöki tisztségére, akik egyik Félnek sem állampolgárai. A vitában részt vevő bármelyik Fél dönthet úgy, hogy választottbíróját a bármelyik Fél által valamelyik ágazati jegyzékre javasolt személyek közül jelöli ki. A 303. cikk (3) bekezdése szerinti kiválasztási eljárás alkalmazása során a kereskedelmi bizottság elnöke vagy az elnök küldötte a vitában résztvevő felek megállapodása alapján használhatja valamely ágazati jegyzéket.

305. CIKK

Kifogás, eltávolítás és helyettesítés

1. A vitában részt vevő bármelyik fél kifogást emelhet valamely választottbíróval szemben, amennyiben alapos kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy megfelel-e a magatartási kódexben foglaltaknak. A választottbíróval kapcsolatos kifogásról, illetve az eltávolításáról szóló határozatot az eljárási szabályzattal összhangban kell meghozni.
2. Amennyiben egy választottbíró nem tud részt venni az eljárásban, lemond vagy helyettesíteni kell; a helyettes személyt a 303. cikk szerint kell kiválasztani.

306. CIKK

A választottbíróági eljárások egyesítése

Amennyiben egynél több Fél kéri választottbírói testület létrehozását ugyanazzal az intézkedéssel kapcsolatban, és ugyanazon a jogalapon, amennyiben lehetséges, az ilyen kérelmek megvizsgálására egyetlen választottbírói testületet kell létrehozni.

307. CIKK

A választottbírói testület döntése

1. A választottbírói testület a létrehozásának időpontjától számított 120 napon belül értesíti döntéséről a Feleket és a kereskedelmi bizottságot. Amikor a választottbírói testület úgy véli, hogy a határidő nem tartható, a választottbírói testület elnöke haladéktalanul köteles a vitában részt vevő feleket, valamint a kereskedelmi bizottságot írásban értesíteni, feltüntetve a késedelem okait és azt az időpontot, amikor a testület döntéséről értesítést küld. A döntésről szóló értesítésre semmilyen körülmények között sem kerülhet sor a választottbírói testület létrehozatalának időpontját követő 150. napnál későbbi időpontban.

2. Sürgős esetekben, különösen romlandó árukkal, vagy olyan árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos esetekben, amelyek – mint egyes szezonális áruk és szolgáltatások – gyorsan elveszítik kereskedelmi értéküket, a választottbírói testület a létrehozásától számított 10 napon belül döntést hoz arról, hogy sürgősnek ítéli-e az ügyet, vagy sem. A választottbírói testület döntéséről a létrehozását követő 60 napon belül, de semmilyen körülmények között sem később, mint 75 napon belül értesítést küld.

308. CIKK

A választottbírói határozat végrehajtása

1. A panaszolt Fél haladéktalanul megtesz minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy teljesítse a választottbírói határozatban foglaltakat.

2. A panaszolt Fél a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül értesíti a panaszos Felet:
 - a) az általa a határozatban foglaltak teljesítéséhez szükségesnek ítélt konkrét intézkedésekről;
 - b) ennek ésszerű időtartamáról; valamint
 - c) az általa a határozatban foglaltak teljesítéséhez szükségesnek ítélt konkrét intézkedés teljes körű végrehajtásáig az időszakos kompenzációra vonatkozó konkrét ajánlatról.
3. Amennyiben a vitában részt vevő felek nem értenek egyet az ilyen értesítés tartalmát illetően, a panaszos fél kérheti a határozatot hozó választottbíróági testülettől, hogy állapítsa meg, hogy a (2) bekezdés a) pontjában javasolt intézkedések összhangban állnak-e a jelen megállapodással, hogy a határozatban foglaltak teljesítéséhez szükséges időtartam ésszerű-e, és/vagy hogy a kompenzációra irányuló ajánlat nem nyilvánvalóan aránytalan-e. E döntést a kérelem benyújtását követő 45 napon belül kell meghozni.
4. Amennyiben az eredeti választottbírói testület nem képes összeülni vagy annak valamelyik tagja nem képes az ülésen részt venni, a 303. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni. A határozatról szóló értesítés határideje az új választottbírói testület létrehozásának időpontját követő 45 nap.
5. A (2) bekezdés b) pontjában szereplő ésszerű időtartam a vitában részt vevő felek kölcsönös megegyezésével meghosszabbítható.

309. CIKK

A választottbírói testület határozatában foglaltak teljesítése céljából hozott intézkedések főlvizsgálata

1. Az a Fél, amellyel szemben panaszt emeltek, a 308. cikk (2) bekezdésének b) pontja, és (3) vagy (5) bekezdése szerint megállapított ésszerű időtartam lejárta előtt értesíti a panaszos Felet és a kereskedelmi bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket a jelen megállapodásból eredő kötelezettségeinek megszegésének kiküszöbölése érdekében hozott.
2. Amennyiben a panaszolt Fél azon intézkedései, amelyről az (1) bekezdés szerint értesítést küld, nem hasonlók azokhoz, amelyekről a Fél a 308. cikk (2) bekezdésének a) pontja alapján korábban értesítést küldött, vagy a panaszos Fél a 308. cikk (3) bekezdése alapján választottbírói eljárást kért és azok az intézkedések, amelyekről az (1) bekezdés szerint értesítést kapott, nem hasonlók azokhoz, amelyeket a választottbírói testület a jelen megállapodással összeegyeztethetőnek ítélt, valamint ha a vitában részt vevő felek nem értenek egyet abban, hogy az értesítés tárgyát képező intézkedések fennállnak-e, vagy, hogy azok összeegyeztethetők-e a jelen megállapodással, a panaszos fél írásban felkérheti az eredeti választottbírói testületet, hogy döntsön a kérdésben. A kérelemben meg kell jelölni a szóban forgó konkrét intézkedéseket, és ki kell fejteni, hogy ezek az intézkedések mennyiben ellentétesek a megállapodással. A választottbírói testület a kérelem időpontjától számított 30 napon belül értesítést küld a határozatáról.
3. Amennyiben az eredeti választottbírói testület, vagy annak bármely tagja nem elérhető, a 303. cikkben meghatározott eljárást kell alkalmazni. A határozat meghozatalának határideje az új választottbírói testület létrehozásának időpontjától számított 30 nap.

310. CIKK

Ideiglenes jogorvoslatok a határozatban foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén

1. Amennyiben a panaszolt Fél nem küld értesítést a választottbírói testület határozatában foglaltak teljesítése érdekében hozott intézkedések elfogadásáról az ésszerű időtartam lejárta előtt, illetve ha a választottbírói testület a 309. cikk (2) bekezdése alapján megállapítja, hogy a közölt intézkedés ellentétes a jelen megállapodással, a panaszos Fél:
 - a) a panaszolt Féltől a szerződésszegés miatt kompenzációt kérhet, akár az időszakos kompenzáció további biztosítása, akár másfajta kompenzáció formájában; vagy
 - b) értesítheti a panaszolt felet és a kereskedelmi bizottságot arról a szándékáról, hogy a 299. cikk valamely rendelkezése alapján engedményeket függeszt fel, olyan mértékben, amilyen mértékben a jogsértés az előnyöket megvonta vagy csökkentette.
2. Ha az ésszerű időtartam lejártát követő 20 napon belül, vagy a választottbírói testület azon döntését követően, hogy a 311. cikk (2) bekezdése szerinti értesítés tárgyát képező intézkedés ellentétes e megállapodással, a vitában részt vevő felek nem képesek az (1) bekezdés a) pontja szerinti kompenzációról megállapodásra jutni, a panaszos fél értesítheti a panaszolt felet és a kereskedelmi bizottságot arról a szándékáról, hogy a 299. cikk valamely rendelkezése alapján előnyöket kíván felfüggeszteni olyan mértékben, amilyen mértékben a jogsértés az előnyöket megvonta vagy csökkentette.

3. Ha a panaszolt Fél ésszerű időn belül¹ nem hajtja végre a 308. cikk alapján megállapított időszakos kompenzációt, a panaszos Fél értesítheti a panaszolt Felet és a kereskedelmi bizottságot arról a szándékáról, hogy a 299. cikk valamely rendelkezése alapján előnyöket kíván felfüggeszteni az időszakos kompenzáció mértékéig, az időszakos kompenzáció végrehajtásának tartamára vagy, ha az korábbi időpont, a panaszos Fél részéről a megfelelési intézkedés elfogadásáig.

4. Ha a panaszos Fél értesítést küld arról a szándékáról, hogy a (2) vagy (3) bekezdés alapján előnyöket kíván felfüggeszteni, az e Fél az előnyök felfüggesztését az értesítést követő 10 nap elteltével alkalmazhatja, kivéve, ha a panaszos Fél az (5) bekezdés alapján választottbíróági eljárást kér.

5. Ha a panaszolt Fél úgy ítéli meg, hogy annak a felfüggesztő intézkedésnek a mértéke, amelyről az értesítést küldték, nem egyenértékű azzal, amilyen mértékben a jogsértés az előnyöket megvonta vagy csökkentette, írásban kérheti az eredeti választottbírói testület döntését a kérdésben. Ezt a kérelmet a (4) bekezdésben említett 10 napos időszak lejártát megelőzően kell a panaszos Félnek és a kereskedelmi bizottságnak elküldeni. Az eredeti választottbírói testület a felfüggesztés szintjéről szóló határozatáról a kérelemnek a választottbírói testülethez való beérkezését követő 30 napon belül értesíti a vitában részt vevő Feleket és a kereskedelmi bizottságot. Nem lehet felfüggeszteni, amíg a vitában részt vevő Feleket az eredeti választottbírói testület nem értesített a határozatáról, és a felfüggesztő intézkedésnek meg kell felelnie a választottbírói testület határozatában foglaltaknak.

¹ Az egyértelműség kedvéért, csak abban az esetben tekinthető úgy, hogy a panaszolt Fél nem hajtotta végre ésszerű időn belül az időszakos kompenzációt, ha nem indított olyan belső eljárást, amely ösztönzi a kompenzáció ésszerű időn belül történő végrehajtását, vagy ha az ilyen belső eljárások eredményeként az időszakos kompenzáció végrehajtásával ellentétes határozatot hoztak.

6. Amennyiben az eredeti választottbírói testület, vagy annak bármely tagja nem elérhető, a 303. cikkben meghatározott eljárást kell alkalmazni. A döntés meghozatalának határideje az új választottbírói testületet létrehozásának időpontjától számított 45 nap.

7. A kompenzáció vagy az előnyök felfüggesztése átmeneti jellegű, és nem mentesíti a panaszolt Felet a határozatban foglaltak teljesítése alól. Az ilyen jogorvoslatok csak addig alkalmazhatók, amíg a jelen megállapodással ellentétesnek nyilvánított intézkedést vissza nem vonják, vagy nem módosítják olyan módon, hogy az megfeleljen e megállapodás rendelkezéseinek, vagy a vitában részt vevő Felek nem jutnak kölcsönös megállapodás alapján megoldásra.

311. CIKK

Az előnyök felfüggesztését vagy a szerződésszegés miatti kompenzációt követően
hozott intézkedések felülvizsgálata

1. A panaszolt Fél bármikor értesítheti a másik Felet és a kereskedelmi bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket a választottbírói testület határozatában foglaltak teljesítése érdekében fogadott el, és az esettől függően az előnyök panaszos Fél által alkalmazott felfüggesztésének megszüntetésére irányuló kérelméről, vagy arról a szándékáról, hogy meg kívánja szüntetni a szerződésszegés miatti kompenzáció alkalmazását. A (2) bekezdésben foglalt eset kivételével az előnyök felfüggesztését az ilyen értesítést követő 30 napon belül kell befejezni.

2. Ha a vitában részt vevő Felek az (1) bekezdés szerinti értesítést követő 30 napon belül nem tudnak megállapodni az értesítésben foglalt intézkedésnek a jelen megállapodással való összeegyeztethetőségét illetően, bármelyik Fél írásban kéri az eredeti választottbírói testület döntését a kérdésben. Erről a kérésről egyidejűleg értesíteni kell a panaszolt Felet és a kereskedelmi bizottságot. A választottbírói határozatról az ilyen kérelemtől számított 45 napon belül értesíteni kell a vitában részt vevő Feleket és a kereskedelmi bizottságot. Amennyiben a választottbírói testület úgy dönt, hogy a megfelelőségi intézkedés összeegyeztethető e megállapodással, az előnyök felfüggesztését be kell fejezni.

3. Amennyiben az eredeti választottbírói testület, vagy annak bármely tagja nem elérhető, a 303. cikkben meghatározott eljárást kell alkalmazni. A határozat meghozatalának határideje az új választottbírói testület létrehozásának időpontjától számított 45 nap.

4. Ha a (2) bekezdésben szereplő 30 napos időszakot követően a vitában részt vevő Felek egyike sem kérte az eredeti választottbírói testület döntését arról, hogy azok az intézkedések, amelyekről az (1) bekezdés szerint értesítést küldték, összeegyeztethetők-e e megállapodással, és a panaszos Fél nem teljesítette az előnyök felfüggesztésének befejezésére irányuló kötelezettségét, a panaszolt Fél a panaszos Fél által alkalmazottal egyenlő mértékben és ideig előnyöket függeszthet fel.

312. CIKK

Értelmezés kérése a határozattal kapcsolatban

1. A határozatról való értesítést követő 10 napon belül a vitában részt vevő Fél írásban – a vitában részt vevő másik Fél részére és a kereskedelmi bizottság részére másolat egyidejű megküldése mellett – kérheti a választottbíróági testületet, hogy értelmezze a határozatban szereplő döntés vagy ajánlás egyes olyan vetületeit, amelyek a Fél számára nem egyértelműek, beleértve a megfeleléssel kapcsolatos kérdéseket is. A vitában részt vevő másik Fél az ilyen kérelemmel kapcsolatban észrevételeket terjeszthet a választottbíróági testület elé, amelyeket egyúttal másolatban megküld a kérelmet előterjesztő Félnek. A választottbíróági testület a kérelem beérkezésétől számított 10 napon belül dönt a kérelemről.
2. Az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtása nem érinti a 308. cikkben meghatározott határidőket.

313. CIKK

A választottbíróági eljárás felfüggesztése és befejezése

1. A vitában részt vevő Felek bármikor megállapodhatnak abban, hogy felfüggesztik a választottbíróági testület munkáját, az ilyen megállapodástól számított legfeljebb 12 hónapos időtartamra. A vitában részt vevő Felek az ilyen megállapodásról írásban – a kereskedelmi bizottság részére másolat egyidejű megküldése mellett – értesítik a választottbíróági testület elnökét. Ilyen felfüggesztés esetén a 307. cikkben meghatározott határidők a munka felfüggesztésének időtartamával meghosszabbodnak.

2. Amennyiben a választottbíróági testület munkáját több mint 12 hónapra függesztették fel, a vitában részt vevő Felek eltérő megállapodásának hiányában a választottbíróság felhatalmazása hatályát veszti. Ha a választottbíróság létrehozására vonatkozó felhatalmazás hatályát veszti, e cikk egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket, hogy ugyanabban az ügyben ismételt választottbíróági eljárást kezdeményezzenek.

3. A vitában részt vevő Felek bármikor megállapodhatnak abban, hogy megszüntetik a választottbíróági eljárást, a választottbíróági testület elnökének küldött közös írásbeli értesítéssel, amelyről másolatot küldenek a kereskedelmi bizottságnak.

4. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

314. CIKK

Kölcsönösen elfogadott megoldások

A vitában részt vevő Felek bármikor kölcsönösen elfogadott megoldás révén egyezséget köthetnek az e cím szerinti vitában. A vitában részt vevő Felek közösen értesítik a kereskedelmi bizottságot e megoldásról. A kölcsönösen elfogadott megoldásról szóló értesítéssel az eljárás megszűnik.

315. CIKK

Eljárási szabályzat és magatartási kódex

1. A jelen cím hatálya alá tartozó vitarendezési eljárásokat a kereskedelmi bizottság által a jelen megállapodás hatályba lépését követő első ülésén elfogadott eljárási szabályzat szabályozza. A kereskedelmi bizottság ezen az ülésen elfogadja a választottbírók magatartási kódexét is.
2. A vitában résztvevő felek eltérő megállapodása hiányában a választottbíróági testület tárgyalásai az eljárási szabályzattal összhangban nyilvánosak.

316. CIKK

Információk és technikai tanácsadás

1. A választottbírói testület a vitában részt vevő valamely Fél kérelmére vagy hivatalból, bármilyen általa megfelelőnek ítélt forrásból szerezhetsz információkat, ideértve a vitában részt vevő Feleket is. A választottbírói testület jogosult megfelelő szakértői véleményt is kérni, amennyiben azt helyénvalónak tartja. Az ilyen módon beszerzett bármely információt valamennyi vitában részt vevő Félnek meg kell küldeni, hogy arra észrevételeket tehessenek.

2. A választottbírói testület lehetővé teheti az érdekelt, a vitában részt vevő felek területén letelepedett nem kormányzati személyek számára, hogy az eljárási szabályzattal összhangban önzetlen tanácsadói (*amicus curiae*) véleményt küldjenek.

317. CIKK

Értelmezési szabályok

A választottbírói testület a 299. cikkben említett rendelkezéseket a nemzetközi közjognak a szerződések értelmezésére vonatkozó szokásos, a Bécsben 1969. május 23-án kötött, szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben szereplő értelmezési szabályaival összhangban értelmezik. A választottbírói testület határozatai nem növelhetik vagy csökkenthetik a 299. cikkben hivatkozott rendelkezésekben meghatározott jogokat és kötelezettségeket.

318. CIKK

A választottbírói testület döntései és határozatai

1. A választottbírói testület törekszik arra, hogy konszenzussal hozza meg döntéseit. Mindazonáltal ha egy döntést nem lehet konszenzussal meghozni, az ügyet többségi szavazással kell eldönteni. A tagok eltérő véleményeit semmilyen esetben sem teszik közzé.

2. A választottbírói testület bármely határozata a vitában részt vevő Feleket kötelezi, és nem keletkeztet semmiféle jogot vagy kötelezettséget természetes vagy jogi személyekre nézve. A határozat rögzíti a tényállást, a jelen megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazhatóságát, annak megállapítását, hogy az érintett Fél megfelelt-e a jelen megállapodásból eredő kötelezettségeinek vagy sem, valamint a testület döntéseinek és következtetéseinek alapvető indokolását.
3. A választottbírói testület a vitában részt vevő bármely Fél kérelmére ajánlásokat adhat ki a határozat értelmezésére vonatkozóan.
4. A vitában részt vevő Felek eltérő megállapodása hiányában a választottbírói testület határozatai nyilvánosak.

319. CIKK

Kapcsolat a WTO-jogokkal és az eljáró bíróság megválasztása

1. E cím rendelkezései nem érintik a Feleknek a WTO-egyezmény alapján fennálló jogait és kötelezettségeit, beleértve a vitarendezési eljárásokra irányuló kezdeményezéseket is.

2. Ebből a megállapodásból fakadóan és a WTO-egyezmény alapján ugyanarra az intézkedésre vonatkozó viták rendezésére vagy e cím szerint, vagy a WTO vitarendezési szabályokról és eljárásokról szóló egyetértési megállapodásának (DSU) keretében van lehetőség, a panaszos Fél választásától függően. Ugyanakkor amennyiben egy Fél a DSU 6. cikke alapján vizsgálóbizottság felállítását, vagy a jelen megállapodás 303. cikke alapján választottbíróvási testület létrehozását kérte, e Fél nem indíthat ugyanabban az ügyben másik eljárást a másik fórum előtt, kivéve, ha a kiválasztott fórum hatáskörrel rendelkező szerve eljárási vagy joghatósági okokból nem hozott érdemi döntést az ügyben.

3. A Felek egyetértenek abban, hogy két vagy több vita akkor vonatkozik ugyanarra az ügyre, ha a vitában ugyanazok a Felek vesznek részt, ugyanarra az intézkedésre vonatkoznak, és ugyanarról a lényegi jogsértésről van szó.

4. A jelen cím egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg egyik Felet sem abban, hogy előnyöket függessen fel a WTO Vitarendezési Testületének engedélyével. A WTO-egyezményre nem lehet annak érdekében hivatkozni, hogy azzal megakadályozzák valamely Felet abban, hogy a jelen címmel összhangban előnyöket függessen fel.

320. CIKK

Határidők

1. Az ebben a címben meghatározott valamennyi határidőt, ideértve a választottbíróvási testületek számára a határozatukról szóló értesítésre meghatározott határidőket is, azon cselekmény vagy tény napját követő naptól kell számítani, amelyre vonatkoznak.

2. Az ebben a címben meghatározott valamennyi határidő a vitában részt vevő Felek kölcsönös megállapodásával meghosszabbítható.

321. CIKK

Az eljárási szabályzat és a magatartási kódex módosítása

A kereskedelmi bizottság módosíthatja az eljárási szabályzatot és a magatartási kódexet.

322. CIKK

Közvetítő mechanizmus

A XIV. melléklet (A nem tarifális intézkedésekre vonatkozó közvetítő mechanizmus) alapján bármelyik Fél kérheti a másik Félről, hogy közvetítő eljárásba bocsátkozzon a megkeresett Fél bármilyen, a III. cím (Árukereskedelem) hatálya alá tartozó üggyel kapcsolatos, nem tarifális intézkedése tárgyában, amely a megkereső Fél szerint hátrányosan érinti a kereskedelmet.

323. CIKK

Jószolgalat, egyeztetés és közvetítés

1. A 322. cikktől függetlenül a Felek bármikor megállapodhatnak abban, hogy alternatív vitarendezési módszerként jószolgalatot, egyeztetést vagy közvetítést vesznek igénybe.
2. Az (1) bekezdésben szereplő alternatív vitarendezési módszereket az érintett Felek megállapodása szerinti eljárásokban megfelelően kell alkalmazni.
3. Az e cikkben kialakított eljárásokat bármikor meg lehet kezdeni, és azokat az érintett Felek bármelyike bármikor felfüggesztheti vagy befejezheti.
4. Az e cikk szerinti eljárások bizalmasak, és azok nem érintik a Feleket bármely egyéb eljárásban megillető jogokat.

XIII. CÍM

TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ÉS KERESKEDELMI KAPACITÁSÉPÍTÉS

324. CIKK

Célok

1. A Felek megállapodnak abban, hogy megerősítik a jelen megállapodás végrehajtásához hozzájáruló együttműködést, és a lehető leginkább kihasználják azt, eredményei optimalizálásának, a lehetőségek kibővítésének és a Felek számára a lehető legnagyobb előnyök elérésének érdekében. Az együttműködést a Felek közötti együttműködési kapcsolatokat szabályozó jogi és intézményi keretek között kell fejleszteni, és annak egyik fő célja a fenntartható gazdasági fejlődés fellendítése, ami a társadalmi kohézió, és különösen a szegénység csökkentésének magasabb szintjét teszi elérhetővé.
2. Az (1) bekezdésben foglalt célkitűzések elérése érdekében a Felek megállapodnak abban, hogy különös jelentőséget tulajdonítanak a következők elérését célzó kezdeményezéseknek:
 - a) új kereskedelmi és befektetési lehetőségek javítása és létrehozása, a versenyképesség és az innováció, valamint a termelés modernizálásának, a kereskedelem és a technológiaátadásnak az előmozdítása;

- b) a mikro és kkv-k fejlődésének elősegítése, a kereskedelmet a szegénység leküzdésének eszközeként felhasználva;
- c) a tisztességes és méltányos kereskedelem előmozdítása, a jelen megállapodás kínálta előnyökhöz való hozzáférés megkönnyítése valamennyi termelési ágazat, különösen a leggyengébbek számára;
- d) e területen a kereskedelmi és intézményi kapacitások megerősítése, e megállapodás végrehajtása és lehető legnagyobb mértékű kiaknázása érdekében; valamint
- e) e megállapodás más részeiben azonosított együttműködési szükségletek kezelése.

325. CIKK

Hatály és eszközök

1. Az együttműködést a Felek számára ebből a célból elérhető eszközök, erőforrások és mechanizmusok révén kell folytatni, a hatályos szabályoknak és eljárásoknak megfelelően, az egyes Felek azon szervei révén, amelyek hatáskörrel rendelkeznek az együttműködési kapcsolatok, köztük a kereskedelemmel kapcsolatos együttműködés működtetésére.

2. Az (1) bekezdés alapján a Felek olyan eszközöket alkalmazhatnak, mint az információk, tapasztalatok és bevált módszerek cseréje, technikai és pénzügyi támogatás, továbbá többek között a projektek közös azonosítása, kifejlesztése és végrehajtása.

326. CIKK

A kereskedelmi bizottság feladatai az e cím alapján folytatott együttműködéssel összefüggésben

1. A Felek különös jelentőséget tulajdonítanak a jelen megállapodás optimális végrehajtásához és lehető legnagyobb fokú kihasználásához való hozzájárulás érdekében kialakított együttműködési intézkedések figyelemmel kísérésének.
2. A kereskedelmi bizottság figyelemmel kíséri, és szükség esetén ösztönzést és iránymutatást biztosít a 324. cikk (1) és (2) bekezdésében szereplő célkitűzések keretében folytatott együttműködés fő szempontjaival kapcsolatban.
3. A kereskedelmi bizottság ajánlásokat tehet az egyes Felek hatáskörrel rendelkező, az együttműködés programozásáért és végrehajtásáért felelős szerveinek.

XIV. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

327. CIKK

Mellékletek, függelékek, nyilatkozatok és lábjegyzetek

A jelen megállapodás mellékletei, függelékei, nyilatkozatai és lábjegyzetei annak integráns részét képezik.

328. CIKK

Új tagállamok csatlakozása az Európai Unióhoz

1. Az Unió Fél értesíti az aláíró andoki országokat minden, harmadik országok részéről az Európai Unióhoz való csatlakozásra irányuló kérelemről.
2. Az Európai Unió és az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó harmadik ország között folyó tárgyalások során az Unió Fél:
 - a) valamely aláíró andoki ország kérelmére és a lehetséges mértékben információt szolgáltat bármilyen, a jelen megállapodás hatálya alá tartozó kérdésről; valamint

b) figyelembe vesz, bármilyen, az aláíró andoki országok által kifejtett aggályt.

3. Az Unió Fél értesíti az aláíró andoki országokat az Európai Unióhoz való bármilyen csatlakozás hatályba lépéséről.

4. A kereskedelmi bizottságban, a harmadik ország Európai Unióhoz való csatlakozását megfelelő idővel megelőzően, az Unió Fél és az aláíró andoki országok megvizsgálják a csatlakozás hatásait a jelen megállapodásra. A kereskedelmi bizottság határoz a szükséges kiigazításokról vagy átmeneti intézkedésekről.

329. CIKK

Az Andok Közösség további tagországainak csatlakozása e megállapodáshoz

1. Az Andok Közösség bármelyik olyan tagországa, amely nem részese a jelen megállapodásnak a megállapodásnak az Unió Fél és legalább egy aláíró andoki ország közötti hatályba lépésének időpontjában (a továbbiakban: csatlakozni szándékozó andoki ország) csatlakozhat e megállapodáshoz, az e cikkben megállapított feltételeknek és eljárásoknak megfelelően.

2. Az Unió Fél tárgyalásokat folytat a csatlakozni szándékozó andoki országgal a jelen megállapodáshoz való csatlakozásának feltételeiről. E tárgyalásokkal összefüggésben az Unió Fél a megállapodás integritásának megőrzésére törekszik, a tárgyalásokon tanúsított rugalmasságot korlátozva az I. mellékletnek (Vámlebontási menetrend), a VII. mellékletnek (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) és a VIII. mellékletnek (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) megfelelő kölcsönös engedmények listáira, illetve bármilyen olyan szempontra, amellyel kapcsolatban a rugalmasság a csatlakozni szándékozó andoki ország csatlakozásához szükséges. Az Unió Fél a (3) bekezdés szerinti konzultációk céljából értesíti a kereskedelmi bizottságot az ilyen tárgyalások befejezéséről.
3. Az Unió Fél a kereskedelmi bizottságban konzultál az aláíró andoki országokkal a csatlakozni szándékozó andoki országgal folytatott csatlakozási tárgyalások olyan eredményeiről, amelyek érinthetik az aláíró andoki országok jogait vagy kötelezettségeit. Valamely Fél kérelmére a kereskedelmi bizottság felülvizsgálja a csatlakozni szándékozó andoki ország jelen megállapodáshoz való csatlakozásának hatásait, és dönt az esetlegesen szükséges további intézkedésekről.
4. A csatlakozni szándékozó andoki ország csatlakozása csatlakozási jegyzőkönyv megkötésével lép hatályba, amelyet előzetesen jóvá kell hagynia a kereskedelmi bizottságnak¹. A Felek elvégzik az e jegyzőkönyv hatályba lépéséhez szükséges belső eljárásokat.

¹ E bekezdésben foglaltaktól eltérve, a Felek egyetértének abban, hogy a az I. mellékletben (Vámlebontási menetrend), a VII. mellékletben (A letelepedéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) és a VIII. mellékletben (A határokon átnyúló szolgáltatásnyújtással kapcsolatos kötelezettségvállalásokat tartalmazó lista) szereplő, az Unió Fél és a csatlakozni szándékozó andoki ország közötti tárgyalások eredményeként létrejött engedmények listáit a kereskedelmi bizottság jóváhagyására vonatkozó előírás nélkül kell belefoglalni a csatlakozási jegyzőkönyvbe.

5. A megállapodás a csatlakozni szándékozó andoki ország és az egyes Felek között az azt követő hónap első napján lép hatályba, hogy a letéteményeshez beérkezett az utolsó értesítés a csatlakozni szándékozó andoki ország és a megfelelő Fél részéről arról, hogy lezárták a csatlakozási jegyzőkönyv hatályba lépéséhez szükséges belső eljárásokat. E megállapodást ideiglenesen is lehet alkalmazni, ha a csatlakozási jegyzőkönyv így rendelkezik.

6. Amennyiben e megállapodásnak az Unió Fél és legalább egy aláíró andoki ország közötti hatályba lépésének időpontjában az Andok Közösség egy olyan tagországa, amely részt vett e megállapodás szövegének elfogadásában, nem írja azt alá, az ilyen ország jogosult a megállapodás későbbi aláírására, és nem tekintendő az (1) bekezdés szerinti csatlakozni szándékozó andoki országnak.

330. CIKK

Hatályba lépés

1. Valamennyi Fél írásban értesíti a jelen megállapodás hatályba lépéséhez szükséges belső eljárások lezárásáról az összes többi Felet, valamint a 332. cikkben szereplő letéteményest.

2. A jelen megállapodás az Unió Fél és az egyes aláíró andoki országok között az azt követő hónap első napján lép hatályba, hogy a letéteményeshez beérkezett az (1) bekezdés szerinti utolsó értesítés az Unió Fél és az adott aláíró andoki ország tekintetében, hacsak a Felek nem állapodtak meg ettől eltérő időpontban.

3. A (2) bekezdéstől függetlenül a Felek részben vagy egészben ideiglenesen is alkalmazhatják e megállapodást. Minden egyes Fél értesíti a letéteményest és valamennyi másik Felet a jelen megállapodás ideiglenes alkalmazásához szükséges belső eljárások lezárásáról. A jelen megállapodást az Unió Fél és valamely aláíró andoki ország között az azt követő hónap első napjától kell ideiglenesen alkalmazni, , hogy a letéteményeshez az Unió Féltől és ezen aláíró andoki országtól az utolsó értesítés beérkezett.

4. Amennyiben a (3) bekezdéssel összhangban a Felek a jelen megállapodás hatályba lépése előtt alkalmazzák annak valamelyik rendelkezését, az ilyen rendelkezésben szereplő, a jelen megállapodás hatályba lépésére való utalást úgy kell érteni, hogy az arra az időpontra vonatkozik, amelytől kezdve a Felek e rendelkezést a (3) bekezdéssel összhangban alkalmazzák.

331. CIKK

Tartam és felmondás

1. Ez a megállapodás határozatlan időre jön létre.

2. A jelen megállapodást bármelyik Fél felmondhatja, az összes többi Félhez és a letéteményeshez intézett írásbeli értesítéssel. A felmondás hat hónappal azt követően lép hatályba, hogy az értesítés a letéteményeshez megérkezett.

3. A (2) bekezdéstől függetlenül, amennyiben egy aláíró andoki ország felmondja e megállapodást, a megállapodás hatályban marad az Unió Fél, valamint a többi aláíró andoki ország között. Az Unió Fél felmondása esetén e megállapodás megszűnik.

332. CIKK

Letéteményes

E megállapodás letéteményeseként az Európai Unió Tanácsának Főtitkára jár el.

333. CIKK

A WTO-egyezmény módosításai

A Felek egyetértenek abban, hogy a WTO-egyezménynek a jelen megállapodás részét képező rendelkezései azokkal a módosításokkal együtt válnak e megállapodás részévé, amelyek az ilyen rendelkezés alkalmazásának idején már hatályba léptek.

334. CIKK

Módosítások

1. A Felek írásban megállapodhatnak e megállapodás módosításában.
2. Bármilyen módosítás mutatis mutandis a 330. cikkben megállapított feltételek szerint lép hatályba és képezi e megállapodás elválaszthatatlan részét.
3. A Felek továbbfejleszthetik a jelen megállapodásban tett kötelezettségvállalásokat, vagy kiegészíthetik alkalmazási körüket, a jelen megállapodás módosításáról szóló megállapodások, vagy az egyes ágazatokat, illetve tevékenységeket érintő megállapodások megkötése révén, figyelembe véve a jelen megállapodás végrehajtása során szerzett tapasztalatokat.

335. CIKK

Fenntartások

A jelen megállapodáshoz a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény szerinti fenntartások nem fűzhetők.

336. CIKK

A jelen megállapodásból eredő jogok és kötelezettségek

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az jogokat vagy kötelezettségeket ruházna a Felek között a nemzetközi közjog alapján létrehozott személyektől eltérő személyekre.

337. CIKK

Hiteles szövegek

E megállapodás három-három eredeti példányban készült angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven, és e szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

A FENTIEK HITELEÜL a szabályszerű felhatalmazással rendelkező alulírottak aláírták e megállapodást.

KÉSZÜLT három-három példányban [...] -ban/-ben, 2012. [...] [...] -án/-én